।। શ્રી હરિઃ ।।
।। શ્રી બાલકૃષ્ણ પ્રભુ વિજયતે ।।

કીર્તન રસાસ્વાદ

[illegible] કીર્તનનોના વ્રજભાષાના લગભગ
દશ હજાર શબ્દોનો ગુજરાતી શબ્દકોષ

સંપાદક : શ્રી રમેશચંદ્ર નાથાલાલ શાહ
એમ.એ., એલએલ.બી.

શ્રીમદ્ ભાગવતજીના તૃતીયસ્કંધ પરની
શ્રી મહાપ્રભુજી વિરચિત

તૃતીયસ્કંધ સુબોધિનીજી

ભાગ - ૧ થી ૬

સંપાદક : શ્રી રમેશચંદ્ર નાથાલાલ શાહ
એમ.એ., એલએલ.બી.

પુષ્ટિ સાહિત્ય કેન્દ્ર
C/o. સુરેન્દ્ર જમનાદાસ શાહ
E/503, પુષ્પ હરીટેજ, મહાવીર નગર,
દહાણુકરવાડી, કાંદીવલી (વેસ્ટ), મુંબઇ-૪૦૦ ૦૬૭.
Tel. 2863 2396 - 9833272383
મધુભાઇ શાહ-28070043 M.NO. 9320787642

શાહ જમનાદાસ નથુભાઈ
પરીવારના જય શ્રી કૃષ્ણ

।। શ્રી હરિ ।।
।। શ્રી બાલકૃષ્ણપ્રભુ વિજયતે ।।

કીર્તન રસાસ્વાદ

અષ્ટછાપના ભક્તકવિઓના પદોના
લગભગ દશ હજાર વ્રજભાષાના
શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ

સંકલન :
શ્રી બાલકૃષ્ણ ચંદુલાલ પરીખ

: સંપાદક :
શ્રી રમેશચંદ્ર નાથાલાલ શાહ
એમ.એ.,એલએલ.બી.

: પ્રકાશક :
શ્રી ભક્તિસાગર પ્રકાશન
મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૬૭.

|| શ્રી હરિ ||
|| શ્રી બાલકૃષ્ણપ્રભુ વિજયતે ||

કીર્તન રસાસ્વાદ

સંકલન :
શ્રી બાલકૃષ્ણ ચંદુલાલ પરીખ

: સંપાદક :
શ્રી રમેશચંદ્ર નાથાલાલ શાહ
એમ.એ.,એલએલ.બી.

પ્રમુખ વિતરણ વ્યવસ્થા
શ્રી રમેશચંદ્ર નાથાલાલ શાહ
બી-૪૦૪, બ્લોઝમ કો.ઓ.હા. સોસાયટી, મહાવીર નગર,
કાંદીવલી (વેસ્ટ), મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૬૭.
ફોન : ૨૮૬૭૮૩૬૫ મો. : ૯૩૨૨૬૭૪૧૩૦
E-mail : ronakshahin2003@yahoo.com

પ્રથમ આવૃત્તિ - ઓક્ટોબર - ૨૦૦૬ - પ્રત ૫૦૦
ન્યોછાવર રૂા. ૧૦૦/-
ભારતમાં પોસ્ટેઝ રૂા. ૨૦/- સાદુ બુક પોસ્ટ
વિદેશમાં રજી. એરમેઈલ રૂા. ૧૨૫/-
પૃષ્ઠ - ૧૮૪ : પરફેક્ટ બાઈંડીંગ - મલ્ટી કલર ટાઈટલ

પ્રકાશન :
શ્રી ભક્તિસાગર પ્રકાશન
એમ-૨૨૯, મોહન નગર, કાંદીવલી (વેસ્ટ), મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૬૭.
ટે.નં. : ૨૯૬૭ ૩૭૧૭દ્વારા
મે. લક્કી પ્રિંટર્સ
૪૦, મહેતા ઈ.એસ્ટેટ, મલાડ (વેસ્ટ)માં
છપાવી આ પુસ્તિકા પ્રગટ કરવામાં આવી છે.
પ્રકાશનના સર્વ હક્ક સંપાદકને સ્વાધિન છે.

કીર્તન રસાસ્વાદ

ક્ર.	અનુક્રમણિકા	પેજ નં.
	વ્રજભાષા માધુરી - રમેશભાઈ શાહ	-
	વિનમ્રભાવના મંતવ્ય - ચંદુભાઈ પરીખ	-
૧.	**કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ-૧**	**૧ થી ૩૩**
	નિત્ય ક્રમના પદ-૧	૧ થી ૨૨
	નિત્ય ક્રમના પદ-૨	૨૩ થી ૩૦
	નિત્ય ક્રમના પદ-૩	૩૧ થી ૩૩
૨.	**કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ-૨**	**૩૪ થી ૬૧**
	જન્માષ્ટમીથી રાધાષ્ટમીના પદ-૧	૩૪ થી ૫૪
	જન્માષ્ટમીથી રાધાષ્ટમીના પદ-૨	૫૫ થી ૫૭
	જન્માષ્ટમીથી રાધાષ્ટમીના પલનાના પદ-૩	૫૮ થી ૬૧
૩.	**કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ-૩**	**૬૨ થી ૭૩**
	દાનલીલાથી રાસના પદ-૧	૬૨ થી ૭૧
	દાનલીલાથી રાસના પદ-૨	૭૨ થી ૭૩
૪.	**કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ-૪**	**૭૪ થી ૮૫**
	ધનતેરસથી અક્ષયતૃતીયાના પદ-૧	૭૪ થી ૮૩
	ધનતેરસથી અક્ષયતૃતીયાના પદ-૨	૮૪ થી ૮૫
૫.	**કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ-૫**	**૮૬ થી ૯૯**
	અક્ષયતૃતીયાથી હિંડોળાના પદ-૧	૮૬ થી ૯૭
	અક્ષયતૃતીયાથી હિંડોળાના પદ-૨	૯૮ થી ૯૯
૬.	**કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ-૬**	**૧૦૦ થી ૧૦૮**
	શ્રી મહાપ્રભુજી, ગુંસાઈજીની વધાઈના પદ-૧	૧૦૦ થી ૧૦૬
	શ્રી મહાપ્રભુજી, ગુંસાઈજીની વધાઈના પદ-૨	૧૦૭ થી ૧૦૮
૭.	**કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ-૭**	**૧૦૯ થી ૧૨૯**
	વસંતધમારના પદ-૧	૧૦૯ થી ૧૨૩
	વસંતધમારના પદ-૨	૧૨૪ થી ૧૨૯
૮.	**કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ-૮**	**૧૩૦ થી ૧૩૩**
	તૃતીયગૃહની કીર્તનપ્રણાલીના પદ	૧૩૦ થી ૧૩૩
૯.	**કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ-૯**	**૧૩૪ થી ૧૪૧**
	યમુનાજીના પદોના શબ્દાર્થો	૧૩૪ થી ૧૪૧
૧૦.	**કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ-૧૦**	**૧૪૨ થી ૧૭૪**
	શેષ પદ	૧૪૨ થી ૧૭૪

વ્રજભાષા મોહિની

ધન્ય વ્રજબાની, તેરી અકથ કહાની, તેનેં,
બાની કે બિધાતા હૂ કો બોલિબો શિખાયો હૈ

કવિ કહે છે કે હે વ્રજભાષા ! તું ધન્ય છે, તારી કહાની કહી શકાય એવી નથી. તે તો વાણીના વિધાતાને જ બોલતા શીખવાડ્યું છે. કવિ ગોપાલદાસ વ્યાસે વ્રજભાષાને ગોપીજનોના અધરની ભાષા કહી છે.

યે અનુરાગ કે રંગ રંગી,
રસખાન ખરી, રસખાનકી ભાષા,
યામેં ધુરી મિસુરી મધુરી,
યહ ગોપિન કે અધરનકી ભાષા.
કો સરિ યાકી કરૈં કવિ વ્યાસ
યે ભાવ ભરે અખરાન કી ભાષા,
બોરતિ ભક્તિ નિચોરતિ જ્ઞાનહિ
ગોવિંદ કે ગુનગાન કી ભાષા.

વ્રજભાષા ગોવિંદના ગુણાનુવાદની ભાષા છે. ઉત્તર ભારતની અન્ય ભાષાઓની જેમ વ્રજભાષાનું મોસાળ પણ સંસ્કૃત જ છે. બૌધ્ધ અને જૈનકાળમાં સંસ્કૃતમાંથી પ્રાકૃત ભાષાઓનો વિકાસ થયો. તેમાં પાલી અને શૌરસેની મુખ્ય હતી. ઈ.સ. પૂર્વે ૨૦૦ થી ઈ.સ. ૨૦૦ સુધીમાં પ્રાકૃત ભાષા પાલીનો સાહિત્યક ભાષા તરીકે વિકાસ થયો. પાલીમાંથી શૌરસેની પ્રાકૃત ભાષા ઉદ્ભવી હોય એમ માનવામાં આવે છે. ઈ.સ. ૬૦૦ થી ઈ.સ. ૧૦૦૦ દરમ્યાન સૌરસેન પ્રાકૃતમાંથી શૌરસેની અપભ્રંશ અને તેમાંથી વ્રજભાષાનો કાળેક્રમે વિકાસ થયો, એમ માનવામાં આવે છે. વ્રજભૂમિની લોકબોલી તરીકે વિકસેલી આ ભાષાનો વાસ્તવિક વિકાસ તો વિ.સ. ૧૪૦૦ થી ૧૬૦૦ દરમ્યાન થયો. આ સમય દરમ્યાન એણે સાહિત્યક ભાષાનું સ્વરુપ પ્રાપ્ત કર્યું. એના વિકાસનાં વ્રજભૂમિમાં સ્થપાયેલા શ્રીકૃષ્ણ ભક્તિના વિવિધ સંપ્રદાયોનો મહદ્ ફાળો છે.

વ્રજભાષાના સાહિત્યક ભાષા તરીકેના વિકાસમાં પુષ્ટિસંપ્રદાયનો સૌથી મહત્વનો ફાળો છે. અષ્ટછાપના પરમભક્ત કવિઓએ વ્રજભાષાને પ્રભુના યશોગાનની પવિત્ર ભાષા બનાવી દીધી. સૂરદાસનો સૂરસાગર, પરમાનંદદાસનો પરમાનંદસાગર, નંદદાસની પંચમંજરી, કૃષ્ણદાસ અને અન્ય કવિઓના પદોથી વ્રજભાષા ભક્તોના ંગા અને હોઠ પર રમતી થઈ ગઈ.

પુષ્ટિસંપ્રદાયની કીર્તનપ્રણાલિકા - હવેલીસંગીતના પદો વ્રજભાષામાં રચાયેલા છે. એ ભાષા પણ આજથી પાંચસો વર્ષ પૂર્વે વપરાતી વ્રજભાષા છે, જે આજ વ્રજમાં બોલાતી બોલીથી પણ જુદી પડે છે. વ્રજભાષાથી વૈષ્ણવો સામાન્ય રીતે પરિચિત હોય છે, પણ અષ્ટછાપના કવિઓના બધા પદોના અર્થ સમજવા ઘણા કઠિન છે. આજે જ્યારે વૈષ્ણવ પરિવારોમાં કીર્તનસાહિત્યમાં ઘણો રસ જાગ્યો છે, અને વૈષ્ણવ ભાઈબહેનો કીર્તનના વર્ગમાં ઉત્સાહપૂર્વક કીર્તન શીખે છે. અને ભક્તિભાવપૂર્વક સેવામાં કીર્તન કરે છે, ત્યારે દરેક કીર્તનનો, એના શબ્દોનો પૂરો અર્થ સમજે તો સ્વાભાવિક રીતે વધુ આનંદ થાય. આ દષ્ટિએ વિચાર કરી કીર્તનમાં વપરાયેલા વ્રજભાષામાં શબ્દોનો ગુજરાતી અર્થ સાથેનો આ શબ્દકોષ તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે.

આ ગ્રંથનું સંકલન મારા પરમભગવદીય સત્સંગી વડીલ શ્રી બાલકૃષ્ણ ચંદુલાલ પરીખે ઘણા વર્ષોથી મહેનતથી કર્યું છે. બાલકૃષ્ણભાઈ પ્રસિધ્ધ કીર્તનકાર પણ છે અને કીર્તનસાહિત્યના ઉંડા અભ્યાસી છે. લગભગ એકાદ વર્ષ પૂર્વ અમદાવાદમાં મણિનગર ખાતે શ્રી બાલકૃષ્ણલાલજીની હવેલીમાં એમના સત્સંગનો યોગ થયો હતો, એ પણ ભગવત્કૃપા જ હતી, શ્રી વલ્લભની જ ઈચ્છા હશે. એમના સંકલનના પ્રકાશનની કોઈ વ્યવસ્થા થઈ શકી ન હતી. મારા પર વિશ્વાસ મૂકી એ બધી જવાબદારી મને સોંપી એ ફાઈલ મને અર્પણ કરી દીધી. શ્રી સુબોધિનીજીના લેખન, સંપાદન, પ્રકાશનમાં હું પણ વ્યસ્ત હોવાથી, આવી ભારે જવાબદારી સ્વીકારવાનું મારે માટે મુશ્કેલ હતું, પણ શ્રી બાલકૃષ્ણભાઈની ઉત્કટ ભક્તિભાવના અને પ્રેમભર્યા આગ્રહનો અનાદર થઈ શક્યો નહિ. વળી શ્રી હરિની ઈચ્છાથીજ આ સુભગ સંયોગ ઉભો થયો છે, અને કીર્તનપ્રેમી વૈષ્ણવોની સેવા કરવાની તક શ્રી વલ્લભે સામે ચડીને મોકલી છે, તો એ જ પાર ઉતારશે એવા વિશ્વાસથી આ ભગવત્કાર્ય હાથમાં લીધું. આજે એ પુરુ થાય છે, એથી કૃતાર્થ થયાનો આનંદ છે.

શબ્દો અને અર્થો વારંવાર ચેક કરવામાં આવ્યા છે. છતાં ઘણી ભૂલો રહી ગઈ હોવાનો સંભવ છે. તે માટે વૈષ્ણવોની ક્ષમા યાચના સાથે, આપ સૌ આ ગ્રંથના આધારે કીર્તનનો રસાસ્વાદ માણો, ત્યારે અમારા ભગવત્સ્મરણ સ્વીકારશો એવી અભિલાષા.

જય શ્રી કૃષ્ણ

રમેશચંદ્ર નાથાલાલ શાહ
બી-૪૦૪, બ્લોઝમ કો.ઓ.હા.સો., મહાવીર નગર, કાંદીવલી (વે), મુંબઈ - ૪૦૦૦૬૭.
ફોન : ૨૮૬૭ ૮૩૯૫ મો. ૯૩૨૨૯૭૪૧૭૦

કીર્તન રસાસ્વાદ

વિનમ્ર ભાવના મંતવ્ય..

આપ જેવા સુજ્ઞ ઓતપ્રોત વિદ્વાન સમક્ષ ચેષ્ટા કરવાની ના હોય છતાં કિર્તન અને તેમાંની લીલાનું આસ્વાદન મેળવવા અર્થાનુસંધાન ઉપયોગી બની રહે તે અંગે મારી વિનમ્ર ભાવના મંતવ્ય રજુ કરવાનું મારૂં સદ્‌ભાગ્યે સમજું છું, તસ્માત્.

"કલૌ કેશવ કિર્તનાત્" "જો ઠાકુરકો કિર્તન સુનાવે તાકો ઠાકુર નિકટ બુલાવે." વેદ અને શાસ્ત્ર આધારિત સંગીત શાસ્ત્ર સાથે સંમિલિત છે. જેથી પ્રાણીમાત્રને તે સુખદાઈ અને પરમ શાંતિદાયક બને છે. જેમકે આંખો દ્વારા દર્શન, કાન દ્વારા શ્રવણ, મુખદ્વારા ભોગ્ય અને હૃદય દ્વારા સાનુભાવની લાગણી, આમ કિર્તન ઉઘાડી બારી જેવાં છે.

કિર્તનોની વિવિધ રચનામાં સ્વરૂપ ભાવનામાં **"શ્રીમદ્‌વલ્લભરૂપસુરંગે,"** લીલા ભાવનામાં **"ગોદ બૈઠે ગોપાલ કહત વ્રજરાજ સોં,"** ભાવ-ભાવનામાં હિલગમાં **"કૃષ્ણનામ જબતેં શ્રવણ સુન્યોરી આલી,"** ખંડીતામાં **"આવન કહ ગયે અજહુ ન આયે પિય,"** શ્રીની સન્મુખ ગાઈ શકાય છે. જ્યારે અનોસરમાં હૃદયસ્થ સંસ્મરણ બની રહે તેવાં માહાત્મ્ય શિક્ષા, વિનંતી, આશ્રય જેવાં **"પરમકૃપાળુ શ્રી વલ્લભનંદન"** અને **"બલ હે દોઉ ઠોરકો મોહિ"** વિગેરે ગાઈ શકાય છે. તે ઉપરાંત વર્ષોત્સવમાં વ્રતચર્ચા, હોલીખેલ, હિંડોળા, જન્માષ્ટમી, દાન, રાસ અને સરસ લીલા જેવાં વિવિધ પ્રકારનાં અસંખ્ય કિર્તનો પ્રાપ્ત છે.

આ કિર્તનોની રચના મહદ્ અંશે શ્રી મહાપ્રભુજીથી શ્રી હરિરાય મહાપ્રભુજીના પ્રાગટ્ય સમય ગાળામાં અષ્ટસખા તેમજ અંગીકૃત ભગવદીયો દ્વારા થયેલી છે. ત્યારે આ કિર્તનો અને તેમાં સમાવિષ્ટ શબ્દોની ભાષા હિંદી અને વ્રજભાષા ઉપરાંત તે સમયની તે સ્થાનની સહજ લોક-ભોગ્ય-તળપદી ભાવના સભર ભાષાના પણ છે, તેથી તેના બધાજ શબ્દોના સંપૂર્ણ અર્થ શબ્દકોશમાંથી ઉપલબ્ધ બનતા નથી. ત્યારે શ્રી વલ્લભકુલના બાલકોની આજ્ઞા પ્રમાણે જે તે કિર્તનના ચરણ-કડી (પ્રસંગના) અનુરૂપ અર્થ ઘટાવવા જોઈએ તેવાં આપશ્રીનાં વચનામૃત છે.

પ્રસંગોચિત શ્રીની અસંખ્ય લીલાઓ નંદાલય, ઉપરાંત કુંજ-નિકુંજ, વન-ઉપવનના સ્થાનોમાં મદમાતાં ગોપીજનોં તેમજ આત્મિય પ્રિય સખાઓની સંગમાં હોવાનાં દર્શનાત્મક વર્ણન અષ્ટસખાઓએ વિવિધ કિર્તનોમાં કરેલો છે. જેમાં ઘણા ભાવનાસભર લોકભોગ્ય ભાષાના આવા શબ્દો ઉપસી આવે છે. જે ભગવદીઓને અનુભવાય છે.

સામાન્ય રીતે કિર્તન સમાજમાં તેમજ મર્યાદિત ગૃહસેવામાં વધુ કિર્તનોનાં દર્શન શક્ય બનતાં નથી. પરંતુ અષ્ટયામ ગૃહસેવામાં અને ઉત્સવો જેવાં કે જન્માષ્ટમીની વધાઈ, દાન, રાસ, સરસલીલા, વ્રતચર્ચા, વંસતધમાર, હિંડોળા અને શ્રી મહાપ્રભુજી અને બાલકોની વધાઈના ઉત્સવોના દિવસોમાં થોડા થોડાં કરી વધારે કિર્તનોનાં ગાન-દર્શન કરવાનું શક્ય બને છે. ત્યારે આ બધા કિર્તનોમાં આવેલા અઘરા શબ્દોના શબ્દાર્થ ઘણાજ ઉપયોગી, દર્શનાત્મક અને ફલરૂપ અવશ્ય બની શકે. તેવું વિનમ્ર મંતવ્ય છે.

ઉપસંહારમાં એમ માની શકાય કે અર્થાનુસંધાન સાથેના કિર્તનોનાં ગાયનથી શ્રીમદ્ ભાગવતના દશમસ્કંધ (પૂર્વાર્ધ-ઉત્તરાર્ધ બંને) ની વર્ણવેલ લીલાનાં તાદ્દશ પુનરાવર્તન દ્દશ્યમાન બની જીવ કૃતાર્થતાનો અનુભવ પામી શકે તેમાં કોઈજ સંશય નથી.

અંતમાં દોહરાવું કે બધાજ શબ્દોના અર્થ પ્રમાણિત કરાવેલા નથી. શ્રી ની કૃપા-પ્રેરણાથી શક્ય ત્યાં સંકલન દ્વારા, હિંદી શબ્દકોશ દ્વારા, અન્યથા ચરણ-કડીના પ્રસંગને અનુરૂપ તૈયાર થઈ શક્યા છે. તેમાં જીવ દોષે ઘણી ભુલ રહેવા સંભવ છે. તે ક્ષમ્ય ગણીને જે તે સ્થાને યોગ્ય અર્થ સુધારીને લેવા સદૈવ નમ્ર વિનંતી કરૂં છું.

- હે રસના ! કહા બરનું ? મતિથોડી....

જય શ્રી કૃષ્ણ

શ્રી બાલકૃષ્ણ ચંદુલાલ પરીખ

"કીર્તનરસાસ્વાદ"ના સહપ્રકાશકો

પ.ભ. શ્રી મધુભાઈ બી. શાહ (મુંબઈ)

પ.ભ. શ્રી ડો. પંકજ હરીદાસ (યુ.એસ.એ)

પ.ભ. શ્રી જગદીશભાઈ પટેલ (યુ.એસ.એ)

પ.ભ. શ્રી નવનીતલાલ મોહનલાલ ગાંધી (મુંબઈ)

પ.ભ. શ્રી લલિતભાઈ ગજરીયા (મુંબઈ)

ના સર્વ કીર્તનપ્રેમી વૈષ્ણવ ભાઈ બહેનોને જયશ્રીકૃષ્ણ

કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ - ૧

નિત્યક્રમના પદ - ૧

(અષ્ટસખાના નિત્યક્રમના પદોના વ્રજભાષાના શબ્દોનો ગુજરાતી અર્થ. વૃજભાષાના શબ્દો આગળ મૂકેલી સંખ્યા પ. ભ. શ્રી લલ્લુભાઇ છગનલાલ દેસાઇ સંપાદિત કીર્તનસંગ્રહ - નિત્યક્રમના પદ આવૃત્તિ બીજી ૧૯૯૬ માં સમાવિષ્ટ પદોની છે. જ્યારે + ચિન્હવાળા શબ્દો આગળ મૂકેલી સંખ્યા પ. ભ. શ્રી નાગરદાસ બાભણીયા સંપાદિત કીર્તનકુસુમાકર - સંવત ૨૦૩૬-૩૭ આવૃત્તિના પદોની છે. હવે પછીના બધા ભાગોમાં આ વ્યવસ્થા છે. એની નોંધ લેશો - સંપાદક)

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૬૯	अर्क	નેત્રો અને કર્ણફુલ રૂપી સૂર્ય / ચંદ્ર
૨૫૧	अकझक	ટકઝક કરે
૧૪૭	अकथकथानावी	કહી ન શકાય તેવા સ્થાને
૬૦	अकबक	ગભરાટ, બકવાદ
૧૬૪	अकर्मे	ટેકમાં
૫૪	अंकवार	છાતી સરસો - હૃદયમાં ધારણ કરીને
+૩૯૩	अकास	ગગન - આકાશ સુધી, ખુલ્લા મનથી
૧૯૪	अखारो	સભા મંડપ - રંગભૂમિ
૧૪૪	अंखीपंखी	આંખો વાળુ મનુષ્ય કે પંખી
૪૯	अगबानी	વિરહનો સાગર
૨૬	अगर	ચંદન
૯૨	अगबारको	સામે ચાલીને
૭	अंगसरोजज	કમલ સમાન શ્રી અંગમાં

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
+૧૮૯	अगाधि	અગાધ - કિનારો ના દેખાય એવું
૨૨	अंगोटी	આટોપી લઇને - વળતી
૨૩૮	अघपछ	પસ્તાવાથી - ખેદથી
૪૦	अंजन	મેશ - અંજન-કાજલ
૧૦૨	अंजनगुण	આંજેલ અંજન ગુણના કારણે
૫	अंजसाकदंब	કમળ અને કદંબના
૧૫	अटकपरी	પડેલી અડચણ, અટક
૩૯૦	अढारे	અઠવાડીઉં, અઢાર
૧૭૮	अतिजत	ઘણા પ્રકારના
૧૨૦	अतिवेपथ	ઘણી જ ધ્રુજારી, કંપન
૧૭૪	अधन	નમ્ર - સામાન્ય
૧૭૪	अधरबंधुक	અધરોષ્ટને બાંધનાર
૩૦	अधररंगमां	અધરોષ્ટમાં મુરલી
૧૨૩	अनलखत	નખક્ષત કર્યા વિના
૧૬૪	अनखात	સ્પર્શ વિના, નખક્ષત કર્યા વિના
૬૦	अनमांगी	માંગ્યા વિનાની, સહજ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
१६	अनिमिष	એકીટસે	१४०	अलसासे	આળસ, વિલંબ ધરીને
७५	अनार	દાડમ			
७	अनावृत	મુક્ત, બંધનમાં નથી તે			
२४७	अनेसो	જુઠો, ખોટું	७४	अलिअवली	ભમરાની ઉડાન
१६५	अनेहो	ઇચ્છા, માંગણી	३८	अलिगाये	ભ્રમર ગુંજાર, ગુંજાવર
८७	अनोसे	અગાઉ નહિ તેવા નવા પ્રકારના	६२	अलिगोलक	ભ્રમરના રહેવા, બેસવાનું સ્થાન
+६४	अनिसनी	એકીટસે, અણીયારી આંખોથી વારંવાર	८	अलिमंजु	ગુંજન કરતા ભમરા
			१६	अलिसेनी	ભમરાનો સમુહ
१८४	अनिजनी	ઇચ્છા વિના સામાન્ય	१३३	अवध	અવધિ, મુદત, અયોધ્યા
४४	अनिनत	વ્યારૂં નથી તેવું સામાન્ય	६३	अवनीकगार	પૃથ્વી, સ્થળનો કિનારો
२५	अनुदिन	દરરોજ			
१५	अनूप	અજોડ	२४४	अर्वखर्व	ઘણી જ મોટા સંખ્યામાં, અરબ જેટલી
२३१	अनुरक्त	લીન, આસક્ત			
११६	अपनीगटी	પોતાની સાથેના, મંડળના			
६९	अबली	અલકાવલી ભ્રમરોનું એક યુથ	९७	अवार	દેર, વિલંબ, મોડું
			२५४	अश्मसार	પથ્થર, પર્વત, વાદળનો સમૂહ
५३	अबहीजे	હમણાં જ, તુરત			
१५७	अंभोज	શ્રી હસ્ત, કર	१२	अंशुमान	સૂર્ય
६७	अभिलाष	ઇચ્છા, યાદ	२०९	असनकाल	શયન કાળે, ભોજન સમયે
१७३	अभिसार	નૃત્ય કલામાં પ્રવિણ			
२४६	अमेठनमें	અપરિમિત, અગાધ	३८५	असुरासी	અસુર, રાક્ષસી પ્રકારનો
१९१	अयानी	અજ્ઞાની			
१८०	अर्यो	આવી ઉભો	१३८	असिवरन	ધનુષ્ય, તલવાર વડે
२७	अरूझाय	અટકી, ગુંચાઇ ગઇ	१४५	आंकरी	ઘણી સંખ્યામાં
५३	अरुणाये	સવારની લાલીમાના સમયે	१०६	आग्योनी	આગળ આગળ, અગાઉથી
१६१	अरणी	અરણીના છોડ			
४३	अरबरे	અચકાતા, બહાના બનાવતા	१३५	आडे	આડ, ઓથમાં, અંતરમાં
७८	अरविंद	કમળ	१७१	आतन	આતસ, અગ્નિ
+३७६	अरसन	નીરસ, રસ વિનાના	६४	आतुरलोनी	કોમળ માખણ લેવા આતુર
+९२	अरे	યુદ્ધ કરે, આસપાસ લપટાય	१७५	आनजन	ટેકવાળાં, મર્યાદાવાળા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
१०१	आनसमोयो	લાલીને સમાવ્યું	९३	उखटपरी	અલગ, છુટી પડી
२२६	आंबणवेल	આંબા, કેરીની કુંપળો	९९	उखटयो	અટકી ગયો
			४३	उघारे	ખુલ્લાં
१२२	आमोद	મનનો આનંદ	२०१	उछटपरत	કુદી પડે છે
१५	आरजि न करो	હઠ ન કરો	३९६	उछारी	ઉછાળી દૂર કરે છે.
१६५	आरन	દેર, વિલંબ, શરમ	१६१	उजगार	હૃદયના ઉછાળાથી
१०६	आलबाल	ઝંઝટ, ભીનાશ, આર્દ્રતા	५७	उढ़ायो	ઓઢાડ્યું, ઢાંક્યું
			१५८	उडुदार	તારાનો સમુહ
१३	आलस	આળસ	१६०	उतचाय	તે તરફનું મન
१४	आसत्रासँ	કામના, લાલચનો ત્રાસ	२८४	उनयी	ઉભરાઇ, ચઢી આવી
७०	आसनसुत	બેઠક, ગંડસ્થળ	२११	उनीदे	ઉંઘ ભરાયેલું
९०	आहट	પગનો અણસાર	५८	उपचार	ઇલાજ, સેવા
१०६	अेकताक	એક બાજુ તાકી રહ્યા છે	३१	उपट	ઉઘાનીયાં, અસ્તવ્યસ્ત
			१४७	उपहसंत	હસવાનું ઉપર દેખાઇ આવતું
५५	अेकबेस	એક જ સ્વરૂપ	१३४	उपहार	ભેટ, નજરાણું
२४०	अेंठवा	ઠસ, ગર્વ વાળો	२७	उबटावो	સુગંધી વડે સ્નાન કરાવ્યા
६८	अेंठवे	ઠસ, ગર્વ	३९६	उबारी	ઉગારી
२०८	अेनी	પુરેપુરી, યોગ્ય	१०१	उरगधर	ઝેર ધારણ કરનાર સાપ
७५	औंन	શોભે છે	४५	उरझीने	હૃદય, છાતીએ લાગેલા છે
७८	ओक	ખોબો, પોરા			
८५	ओडी	ટોપલી	२०	उरझ्यो	ભરાયો, લપટાયો
३८७	ओखवकी	ખોટી, રૂક્ષ, અટપટી	३०	उरझ उतंगमा	ઉરોઝ ઉત્તંગ, ઉંચાં બન્યાં
५९	ओदन	ભાતનો કોળીયો			
१९३	इजार	વસ્ત્ર	२१८	उल्हये	ખીલવું, ઉલ્લાસવું
१६८	इठ	નખરાં કરે છે.	१९२	उसीरसाने	ઠંડક માટેનું જલ
३१	इठकी	વિલંબની, બડાઇની	१२९	उसीरसार	ઠંડક મળે તેવો છંટકાવ
३१	इठला	વિલંબતા, બડાઈ	२३२	उल्हरी	ખીલી ઉઠી, છાઇ રહી
४९	इकत	જુદેથી, હઠથી	२३२	कगार	ઉંચા કાંગરા
७८	इडुरी	ઇંઢોણી	४६	कचकोर	વાળના ગુચ્છ
१५७	इंदुदव	સ્થિરચંદ્ર	२१४	कज्जल	કાજળ, મેશ
८७	इष्टि	ઇચ્છા, ચાહના, યજ્ઞ	१५२	कंजपर	કમલનયન પર
२०	इषद	મંદ	२१५	कटितटितपोक्त	કટિ ઉપરનું શોભતું વસ્ત્ર
१०७	इहताक	આ સાવધાનીથી			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૬૮	कट्टुकाइ	કટ્ટર, હઠીલી
૨૦૯	कटुतिकतकर	કડવાં અને તીખાં કરીને
૧૯૬	कंठपोति	કંઠના આભુષણો
૧૭૩	कढतकढयो	કાઢવા છતાં ન નિકળ્યો
૧૪૭	कणावली	પરસેવાના બિંદુ
૧૭૪	कदन	નાદ, ઘોષ
૧૪	कंदबृंद	કંદ - ફળનો સમુહ
૩	कपटधाम	કપટથી ઉલટું, સરળતા
૪૦૧	कपनो	કપાઇ જશે, દૂર થશે
૨૫૭	कमलकोशवासी	કમલના કોશમાં રહેનાર, બ્રહ્માજી, ભ્રમર
	कंबुकंठ	શંખના જેવું ગળું
	कंबुकंठधर	શંખના જેવા ગળાવાળી
	कमलदलनैनी	કમલની પાંખડી જેવા નયનોવાળી
૨૧	कमोर	વાડકો, પાત્ર
૧૬૮	करबीर	હાથમાંના ટુંક
૪૪૨	करखी	ઉશ્કેરણી કરવાનું શૌર્ય ગીત ગાઇને
૯૯	करवे	તૈયાર કરી
૧૮૪	रसिक	રસિક, પ્રેમી
૧૧૮	करसूट	હાથબાંધી દીધો
૬૮	करानमें	કરાવવામાં
૨૦૯	करारे	ધીરજનું, સ્થિરતા
૮	कलकपोत	કબુતર, પક્ષીનો કલરવ
૧૧	कल्पलतिके	કલ્પની નાની વેલ
૨૬૮	कलबाज	મધુર ધ્વનિ વાળાં
૧૮૩	कलभ	સંતોષથી, યુક્તિથી
૮	कल्मष	કલિયુગના દોષો, પાપ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૮	कलसार	મંદ મંદ કલરવ
૨૬	कलैयाकी	ગુલાંટ, ગોઠીમડુ
૧૪	कलोला	અતિશય હરખ, આનંદ
૨૦૬	कलितवल्ली	શ્યામ રંગમાં ઘુંટેલું
૩	कलिमल	કલિયુગના દોષો
+૫	कलिमलहरन હરનારા	કલિયુગના દોષો
૫	कलुषकर	પાપ, મેલ, દોષો
⊥૬૨	कबा	ઉપવસ્ત્ર, બંડી
+૬૮	कबाइ	ઉપવસ્ત્રી, જાકીટ, બંડી
⊤૬૨	कसत	કસીને, ખેંચીને બાંધેલો
+૧૧	कल्प	બ્રહ્માના દિવસ જેટલો કાળ
૨૬૭	कसतझर	ઝરમર વરસે છે
૬૪	कसवि	કસીને
૩૮	कस्ये	ખેંચીને, તાણીને
૪૧	कहालेखे	શો હિસાબ ? શું ગણત્રી ?
૨૧૨	कहूंरर	ક્યાંક ગુંજારવ કરતી
૨૭	कांकसी	ગોટીવાળી કટોરી
૧૪૪	काछे	પાસેપાસે, નજીક
૨૫૦	काछोटा	કચ્છ, કછોટા
૬૩	कांत	સુંદર
૩૭	कातर	દુ:ખી, બેચેન
૨૦૧	कामकोट	કામ, ઇચ્છા
૫૪	कामधाम	કામકાજ
૧૬૧	कार्यकर	કાર્ય કરનાર
૨૧૨	कांसेकी	
૧૫૯	केयुर	બાજુબંધ
૪૧	केलीसमुद्र में	લીલારસ સાગરમાં

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
[illegible]	कोककी	મોરની
[illegible]	कोकत	ટહુકા કરે છે
[illegible]	कोटिनांवछपिसो	અનેક દ્રષ્ટિથી સ્વરૂપને
૧૧૭	कोदन	દિશામાં, બાજુમાં
૧૫૮	कौशेय	કોશેટો - વસ્ત્ર
[illegible]	किछे	છેક, સંપૂર્ણ
૧૧૩	किनमूसी	કેમ અદ્રશ્ય થઇ
[illegible]	कीमत	કિંમત
૧૩૭	किसलय	કોમળ, કુંપળ
૧૩૦	किलसयबल	કુંપળોનો સમુહ
૧૪૯	कुचेन	કુચ - સ્તન
૧૩૬	कूकी	કુંજન, ટહુકો કર્યો
૭૦	कुंदअली	ફુલ, મોગરા જેવું
૨૪૨	कुनत	ખરાદ, રંગ ચઢાવેલા
૫૬	कुलगारी	કુલની લાજ
૫૨	कुलधीर	પૂર્ણ ધીરજવાળા
૧૫૬	कुलबार	બધું જ વારી જાય
૮૬	कुंव्यरनोवत	કુંવર બાંધે છે
૫૨	कुशगात	અંગ સુકાઇ જવું
૫૩	कुलफंदा	વાડાનું બંધન
૧૭૪	खखी	ખરેખર, સાચેજ
૩૦	खगत	મન ચોંટી જાય છે.
૬૩	खगमृगधेन	પક્ષી, મૃગલાં, ગાયો
૩૭	खगरोर	પક્ષીઓનો અવાજ
૨૪૪	खट	છ એ સમયે સવારથી સાંજ
૮૮	खंडयोअधर	અધરોષ્ઠ ઉપર ફેલાયો
૨૧૨	खनक	ક્ષણે, સમયે, ખણખણતા
૯૩	खनधेया	તેલઘણું, તુરતનું ધૈયા
૪૦	खनावत	ખોદી, કોતરી રહ્યા છે
૪૩	खरखात	ખડ, ઘાસ ખાઇને
૬૪	खरावत	બેહાલ બનાવે છે
૩૮	खरेरी	ખરેખર, સાચે જ
૧૬૭	खसखाने	ખસના મહલમાં

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૬૨	खसमगुसैया	હઠ કરીને બેઠેલો લાડલો
૬૩	खसोसीस	ખાસી, ઘણી આશીષ
૬૪	खेंचखांच	ટોરલી, મટકી ખેંચી
	खेवो	નદી પાર કરાવવી
૫૫	खेंहो	ખેર કાઢવી
૧૭૯	खीजो	ખીજાય છે
૧૧૫	खीजोराखीज	ખીજાયેલા ખીજીને
૨૦૧	खूटत	ખુટતું, ઘટતું
૭૭	खुभरह्यो	શોભી રહ્યો
૨૭૦	खुभी रही	શોભી રહી
૯૮	खुमरैया	એક પંખી છે
૧૪૪	खुररेणु	ગાયની ખરીની રજ
૭૫	गजगैन	હાથીની ચાલ
૨૫૭	गजगैनी	હાથીની ચાલે ચાલતી
૨૦૮	गजु	કોપ, ગુસ્સો
૧૭૧	गडे	ચોંટી, સ્થિર થઇ ગયું
૧૬૩	गडयो	ગઢાઇ ગયો, સ્થિર થઇ ગયો
૬૧	गडकर	સ્થિર થઇ રહી
૪૩	गतिगेन	હાથી જેવી મંદ ગતિ
૧૮૨	गनगनी	હાલતી, ધ્રુજતી
૨૧૯	गनेज	જાણો ગણજો
૩૯	ग्रसेरी	પકડી લીધા
૩૦	गरिष्ट	ખુબ ભારે
૧૩	गहरू	ઢીલ, વિલંબ
૪૨	गहगाह्यो	પકડી રાખ્યો
૨૧૩	ग्रंथिका खोले	ગાંઠ ખોલે, છોડે
૧૪૬	गडवेहु	પકડી રાખવું
૩	गाथे	વાર્તા - ગાથા
૩૫	गामिनी	ચાલવા માંડી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
५४	गार	સુકાવીને	१३	चकवी	ચકલી, ચિડીયા
२७	गावतहेर	સર્વથી ઉંચેગાઇ રહ્યા છે	६५	चकिता	ચકિત થાય તેમ
५७	गासवियो	બંધનમાં લીધો	१६१	चक्षुश्रवा प्रियको	આંખથી સાંભળતા
७५	गैन	મંદગતિ, ચાલ	१७९	चकछोल	ઓછીવત્તી
११८	गैनी	વિલંબથી, મોડેથી	२७	चंदनकांकसी	ચંદનની ઓટી
१९४	गेहसो	ભીડ, ગીચોગીચ	९	चपलताइ	ચમકી ગયાં
		ભરાવું	६०	चपलन	ચપળતા
५१	गेहेर	વિલંબ, મોડું, દેર	१८८	चपलोइ	ચપળતા ભરેલી
२०३	गोन	ગમન, પહેલા આણે	१८८	चमोट	પાતળી સોટી જેવી
	गोसुत	ગાયનું વાછરડું	५	चरचोचरणकमल	પૂજન, અર્ચન
७८	गिनिवेहो	ગણાવી દેત	१७६	चरखी	ચારેબાજુ, ચક્રની જેમ
१०२	गुजरियां	ગુજરતી	६०	चरचुं	લગાવું, અર્પિત કરું
२४	गुढगाथे	છુપી, ગુપ્ત વાતો	११२	चबीना	કુલાહાર, નાસ્તો,
३	गुणगाथे	ગુણોની વાતો		चबाणुं	
१७१	गुणपीके	ગુણનું પાન, ધ્યાન	४४२	चलिबो	ચાલવાનું
		કરીને	१८६	चवांय	ચર્યા
५	गुनग्राम	ગુણોનું વર્ણન	५९	चहूधा	ચારેય બાજુ
२३२	गुनसंव	બધી જ ટેવો, ગુણો	२६४	चाक्यो	ચકડોરે ચડયું છે
२३०	गुनागुनी	ગુણોનો ભંડાર	३८	चाढे	પ્યારી, આસકિત
२०३	गुरज	દુર રહેવું, બચવું	१३०	चाढी	આસકત, પ્યારી
२१	गुहों	ગુંથીને	२२२	चांपकर	હાથમાનું ધનુષ્ય
२५	घुलतमाय	સમાય એટલું ભરીને	४६	चापचटक	ઇંદ્રધનુષનો વિવિધ
२७	घनतडीत	વાદળ સાથે વિજળી			ચટકીલો રંગ
१२३	घनसार	કપુર	३८८	चेटकी	જાદુગર, બાજીગર
६५	घरान्यो	ઘેર આવેલો	८९	चेंटीदइचपाय	ચોંટીયાં બતાવીને
१६६	घातघाली				ઉપાય કર્યો
१३८	घायनमुरेन	તોફાની, જખમી ચોટ	७१	चौकरी	ચોકડીવી, ચાર કળીવી
३१	घालसानी	ટુચકો કર્યો	११९	चोखमांख	ચોખું માખણ,
११८	घालीरी	નજર મારી			તીક્ષ્ણ અવાજ, સુર
१४१	घालीसिर	મસ્તક પર ધરી દીધું	८२	चौगान	મેદાન
१६१	धृतसों	અવગણીને, ધોરીને	१८२	चोटा	ચોટલો
३०४	घूरमें	ઘોર અંધારામાં	६३	चोंपजानी	ચટપટી, તલાવેલી
९	चकडुकी	ચકલી, સારસની	२५	चौंपे	લઇને, ધારણ કરીને

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
१२१	चोभा	ગમી ગઇ, સુંદર લાગી	८२	जंगी	મોટેથી વગાડવાનું
११४	चायनसों	ચાહીને, હરખીને			વાજીંત્ર
१०९	चोसर	ચોસર, સોગટાબાજી	१११	जंघन	ખોળો, સાથળ
२९	चिकनियां	નાની નાની બાબતો	९७	जनजिय	મનમાં હૃદયમાં
१०४	चीकर	ચીસ			જાણીને
	चितचोजन	ચિત્તને હરે તેવી વાણી	८०	जनफुली	લોકો આનંદ પામે
२०६	चित्तफंदया	ચિત્ત ફસાયું		છે	
१७९	चितेचिते	ચિત્તમાં ધ્યાન રહે	२४९	जनत	લોકોએ, જનતાએ
		તેવો	८२	जबधारे	જ્યારે ધરે છે
१३५	चिनग	ચિનગારી, આવેશ			ત્યારે
९८	चिरैया	પંખી, નાના નાના	८५	जंबुबदरीफल	જાંબુ, બોર ફળ
		ચિડીયા	१०४	जयकोकबन	હદની જય કર્યા છે
८६	चुखाइ	ધવડાવી દીધું	७५	जरद	પીળું, હળદર
१४	चुहचुहानी	ચુહ ચુહ અવાજ	१७७	जरदको	પીળાં હળદર જેવાં
		કરતી	१५२	जलअेन	જલથી શોભતાં
२५१	छटछोर	ફેંટાના છેડાની છટા	६९	जलचर	બે મત્સ્ય રૂપી નેત્રો
२५२	छंदीनी	ઇચ્છા, કપટ	१८८	जलजानुं	જળમાં ઉભેલી, ડુબેલી
१६०	छबिभागे	સ્વરૂપ દેખાય		जलहिलेर	જલ હલાવીને
१७४	छबिकौक	કોઇક છબિ	११५	जाकीआर	જેની ઇચ્છા,
३३	छबिपुंज	છબી, સ્વરૂપનો સમુહ			વિનંતી
२३७	छरे	છળી ગયો, બી ગયો	६८	जाडो	ઠંડી
१४६	छपेकी	છાયાની, પ્રતિબિંબની	३३	जालकी	જાય છે
१५२	छार	રાખ, રજિયા	६३	जानेधास	જાંણમાં ઘાસ જેવાં
२५७	छैंनी	છીણી	४	जानुयुग	ઘુંટણ, જાંઘની જોડી
२३७	छैल	છેલ, છબીલો, શોખીન	५	जारजन्य	ચાલુ, વર્તમાન
६८	छैलतासों	શોખની રીતે			પ્રવર્તીત
११०	छींकोनोंध	રસ્સી	८०	जावकभाल	અલતાવાળા કપોલ
९०	छुछीछांड	ખાલી કરીને	२७	जो हैं	જે છે તે
२७	छुटेबंध	બંધન છુટી ગયા	११९	जोटजुटी	જોડી બની છે, થઇ છે
१४४	छुरिता	છુટી પડેલી	५३	जोटीकर	બંને હાથ જોડીને
		વિખરાયેલી	६२	जो है	ના જેવો છે
१५०	जखियां	જંખના,	१७४	जीयराय	જીવની અભિલાષા,
		ઇચ્છાવાળાં			આરાધના પૂર્ણ થાય

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૭૪	जीहतारो	મનમાં રહેલી આહ દૂર	૨૩૧	टोवरसुख	હાથના ઘરેણાનું સુખ
		કરી	૧૦૩	टोली	ટોળી, જુથ
૨૬૮	जूठन	એઠું, પ્રસાદી	૨૨૯	ठगन	ઠગીને
૧૨૫	जुठायो	એઠો કર્યો	૧૪૫	ठठक ठठक	ઠઠ, ભીડ કરીને
૭૯	जुबाटकी	તૃપ્ત			ઉભેલી છે
૧૬૪	जुडावत	છલકાઇ, ભરાઇ ગઇ	૪૨	ठठकत	ભીડ કરી છે
	जुडाई	જોડાયેલી, જલતી	૨૧૦	ठठोरी	મશ્કરી
૧૮૩	जुन्हाइ	ચાંદની, જ્યોત્સના	૩૬	ठमी	સુંદર દેખાય છે
૧૦૨	जुरोबांह	આલિંગન, ભેગા હાથ	૧૧૨	ठैया	ઠામ, ઠેકાણે,
૧૨૫	झकनिमे	ઝક, હઠ કરીને			સ્થાન કરીને
	झकजोर	રકઝક	૨૦૦	ठेल	મુકી, ધકેલી
૨૬	झकोर	હિલોરો, લહેર, તરંગ	૭૮	डगर डगरी	રસ્તા, ગલી ઉપર
૭૮	झगरोकोनवयो	ઝઘડીને કેવું બોલ્યો	૫૯	डहकावत	ટગાવે, ડહકાવે છે
૨૬૩	झमृहात	આળસ લેતું બગાસું	૫૭	ढारकरी	કંઇક કરીને, ગભરાઇને
૫૩	झलकत	ચમકારા મારે છે	૨૭	ढोलत	હાજર, પાછળ
૩૪	झाकेको	ઠંડી ઝાલુને			પાછળ રહે છે
૩૦૦	झार	ઝારી, ખાલી કરીને	૩૫	ढिठौना	દ્રષ્ટિથી દેખાયા
૫૭	झेर	વિલંબ, ઝઘડો	૧૮૮	ढुरनमुरन	કરતાં કરતાં,
૨૫૬	झेरो	વિલંબ, અવઢવ,			અથડાતા
		અનિશ્ચિતતા	૩૬	ढयोसेही	ઘેનથી ડોલતા,
૭૮	झोक	ઝુકીને આલીંગન			ઢળતા
		આપે છે	૯૦	ढरकायो	ઢોળાવી દીધું
૨૬૪	झॉक्यो	રસ્તો જુએ છે, રાહ	૧૮૪	ढरारे	ઢળેલાં,
		જુએ છે			અર્ધમીંચેલા
૮૩	झुझवावथोतोरी	હચમચાવતો આયો	૩૮	ढरे	ઢળ્યાં, સ્થિર
૨૧૧	झुठीमठो	જુઠ ભરેલી			થયાં
૪૪	झुमझुमारे	લહેરાય છે	૧૯૭	ढरोनीमसेनी	મશગુલ બનેલી
૬૦	टगोपरी	ટગરટગર નજર પડી			ઢળતી
૧૪૧	टटायकटोने	સ્પર્શ કર્યા વિના	૩૬	ढोप ले हूजो	ઢાંકી લીધા છતાં
૬૨	टांकी	ટકતી, સ્થિર	૮	ढरिथे	ધોધ વહેવડાવવો
		થતી નથી	૨૦૧	ढोवाचढ	ભેટ, નજરાણું ધરવા
૬૪	टेकअरें	આધારનો ટેકો			લાયક
		થઇને	૨૨૮	ढिंग ढिंग	પાસે પાસે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૫૧	ढिठाइ	તોફાન, મશ્કરી	૪૩	थेगरी	વસ્ત્ર, વાઘો
૧૪	ढीलीरो	હાલતી, ઢીલી	૨૨	थोर	થોડું
૪૩	ढीहढाहल	અવગણીને	૪૩	दगादे	દગો, કપટ કરીને
૮૩	तजेरदनमटाक्ष	દાંતનો કટાક્ષ તજીને	૧૧૨	दंडानहार	લાકડી નાખીને
૧૧૪	तडागमनजु	તળાવમાંના, કુંડમાના	૯૮	दधिबुनियां	દુનામાં દહીં છે,
૪૫	ततीतन	ઉષ્ણ, ગરમ શરીરને			દહીંનો દડીયો
૯૬	तमाल	તમાલનું વૃક્ષ	૨૪૪	दनुजनिकंद	દૈત્ય, રાક્ષસ,
૪૦	तरजन	ગુસ્સાથી લઢી રહ્યા છે			ચોકી પહેરો
૧૪	तरणीकी	સૂર્યનાં	૧૨૮	दपटनाई	વઢે છે. ઠપકો
૨૫૪	तरलाक	ચંચળ, ચપળ			આપે
	तरवारे	સર્વસ્વ ન્યોછાવર	૨૫૫	दर्प	ગર્વ, અહંકાર
		કરીને	૨૯૮	दमाम	ઢોલ, નગારા
૧૯૫	तेखानेमें	ભોંયરામાં	૧૩૮	दरकी	ઘરની, અંદરની
૧૦૨	ताटंक	આભુષણનું નામ છે	૧૨૬	दरदरिन	ઘરઘરમાં
૧૬૯	ताती	ઉષ્ણ	૧૮૧	दश फेरे	દાંત હલાવવા,
૨૬	तानमान	આલાપ, તાણ			હસવામાં
૪૫	तायथंको	વધારે ગરમ કરવા	૧૬૮	दरेरे	ધક્કો, ધબ્બો
૫૪	तेजजारे	પ્રકાશ, તેજ ફેલાયું છે	૧૦૮	दरी	રહેઠાણ, સ્થાન
૪૭	ते जुहास	તેજ, છવ્યાં થઇ	૧૬૫	दमभलास	આનંદિત
		અંજાઇને	૬૫	दलसाजे	સમુહમાં શોભે છે
૬૮	तेनी केही	તેના કહેવા પ્રમાણે	૧૯૯	दशन	દાંત, હાસ્ય
૧૨૮	तेहे खाने	મહલ, આવાસ	૩૪	दागे	દાગ, ચિન્હ
૩૦૩	तोरे	તારું	૧૯૫	दाजे	મીટાવી રહ્યા, તૃપ્ત
૧૪	तिगिरतोप	રાતભરનો સ્વાદ			કરી રહ્યા
૧૫૪	तिलप्रसुन	તલના ફળ, ફુલની	૧૫૪	दाडीम	દાડમ, અનાર
૧૯	तिहुलोय	ત્રણેય લોક	૧૩૫	दाडे	ગર્જના, ચીસ પાડે છે
૨૦૦	तूबवी	તૃષા બુઝાવવી,	૧૩૨	दाहिनो	જમણો, અનુકુળ
		તપન શાંત કરવી	૩૭	देखधोरी	સરીખો
૫૩	तुषार	ઠંડી, તરસ, લાલચ	૧૬૩	देतगार	ઠંડક આપે છે
૧૫	थननभार	આંચળમાં દુધનો ભાર	૨૧૫	दोढे	દોઢ ઘણી, દોઢી
૧૫	थनल	આંચળને	૭	दोउकुलखंभ	બંને બાજુના સ્થંભ,
૮૬	थनलीनो	આંચળ હાથમાં લીધાં			બંને કિનારા
૪૩	थानको	આંચળ, સ્તન	૨૩	दीठ	નજર

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૯૮	दिनेश	સૂર્ય	૭૯	नट्टरी	નૃત્ય કરનાર નટી
૧૭૦	वीनीमोती	અધરામૃત આપ્યું	૫૯	नठरी	સ્થિર કેમ ન થાય
૧૧૭	दिपभूपाताल	દિવસના રાજા	૧૨૫	ननक	નન્નો, અનિચ્છા
		સૂર્યના તાલ, સમય	૧૪૮	नलिन दिनेश	સૂર્યરૂપી કમળ
		પ્રમાણે	૫૮	नलीनी सूआ	માળા બનાવવામાં
	दु:ख कदंब	દુ:ખનું ઝાડ			કમળના પાનમાં સોય
૨૦	द्युति	ચમક, તેજ			પરોવવી
૨૪૩	दुधजटि	દુધ ઠગીને લઇ લેતા	૬૭	नयकरनबीच	નાના હાથની વચ્ચે
	दुराई	દુર થઇ	૬૫	नवखनियां	જેના વખાણ ન થઇ
૩૮	दुराय	છુપાવ્યાં, સંતાવ્યા			શકે
૭૯	दुहागीन	વિધવા	૧૪૯	न्यारी	અલગ
૬૨	दुहुथाकी	બંને બાજુની	૧૬૧	नहीलाडी	લાડ લડાવવાનું
૨૧૧	धलियां	ધુતવાની લત, આદત			છોડી
૧૮૬	धनचय	પુષ્કળ, ગુચ્છમાં	૯૫	नंदघरान्यो	નંદરાયને ઘેર
૭	धारपेनी	ધારદાર કલમથી			આવેલો
૬૨	धरविनी	ધરી દીધી			
૧૫૩	धरधर	ધરાઇને	૪૯	नागरमें	ચતુર, કાબેલ, વ્રજવાસી
૨૦૬	धातु प्रवाल	પરવાળાનાં ધાતું	૬૬	नागरीकोर	પ્રભાંગનાનું જુથ
૪૭	धातु विचित्र	ગેરૂથી વિશિષ્ટ ચિત્ર	૧૦૫	नारबनाइ	વ્રજ લલના બનીને
૬૦	धायखन	તુરત ધારણ કરીને			આવી
૧૧૨	धारकर	હાથ ધરીને	૧૫૩	नारबालक	સ્ત્રીઓ બાળકોની
૬૯	धीवरफुल	ઢામર, હીન			સાથે
		જાતિના ફુલ	૧૨	नाहकी	નાથ, પતિની, વિના
૨૦૧	धुकलटकी	હૃદયની ધડકન			કરણની વિવાયેલી
૧૬૧	धुकाहि	ગભરાટ, ચિંતા			ગાય
૧૬૪	धुरझार	બરોબર આંચ ઉપર	૧૪૭	नैंचुकी	પહેલી વખત
		ગરમ કરીને	૨૩૪	नैंनी	નથન, સુર
૧૭૪	नदबने	મોટી નદી બને	૨૩૩	नेर	નજીક, પાસે, સ્થાન
૧૫૨	नक्स	ચિતરેલું, મહોર	૧૨	नेरे	નજીક, પાસે
૪૩	नखचक्र	નખનાં ચિન્હો	૪૪	नेहकनावडेकी	પ્રેમના સંતોષની સબુરી
૧૨	नखरंजीत	નખથી શોભાયમાન	૬૫	निपुने	પ્રવિણ, ચતુર
૬૧	नगपरसत	અંગ સ્પર્શીને	૪	निबहै	વરસે, સહજ મળે
૨૬૧	नगभीयरो	રત્ન સમાન મિલિત	૪૮	निरवारो	છુટે, છોડવો
૫૪	तनगार	તન, શરીરને સુકાવીન	૩૭	नीला	ખુબ કિંમતી, વ્હાલી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૮૮	नीलको	વ્હાલી ચીજનો	૧૫૮	परवेश	આભૂષિત
૧૭૪	नीलनलीन	નીલું કમળ	૨૮	परसशीशकर	મસ્તક, હાથ વિગેરેને
૩૦	निवाहे	નિભાવે, ગુજારે			સ્પર્શે છે.
૨૫૨	निवाजीये	કૃપા, કૃતાર્થ કરો	૧૦૬	पराक	સુગંધીત
૮૬	निवेर	છોડો, છુટી કરો	૧૨૭	परीमल पाटीर	સુગંધથી તૃપ્ત
૧૪	निहोरा	આશ્ચર્યથી જોવું	૪૫	पलन पाये परन	પગલે પાલે પડેલા
૧૮૮	नृशंस	દુષ્ટ, ક્રુર, નિર્દય	૧૯૧	पल पिंजरा	પિંજરામાં પળાયેલ
	पंकज	કમળ	૧૧	पल्ली	લાલન, પાલન
૬૩	पंकराग	કમળ પ્રત્યેનો પ્રેમ	૪૯	पलास	કેસુડો
૩૨	पयचकंवर	પક્વ કંદમૂળ, ફળ	૧૦૯	पवन गवन	પવનની આવન
૧૧૩	पंगति	પાંગત, હાર			જાવન
૧૯૨	पंगचुली	મલકવા, હસવામાં	૭૦	प्रवाल	પરવાળા, અલકાવલી
		શિથિલ	૯૬	पशुपाल	પશુ પાળનાર
૩૪	पचरह्यो	દોષ હજમ થયો			ગ્વાલબાલ
૬૯	पंचवारज	પાંચ કમળો	૩૯૭	प्रहारी	મારવાવાળા
૩૯૦	पंचहीको	પંચ, લવાદ	૭૦	प्रवालन	પરવાળાં, કુંપળો
૨૨૦	प्रचारी	પ્રચાર કરનાર	૬૮	पहुंचनमें	હાથનો પહોંચામાં
૮૬	पटाउ	લઇ લેવું	૧૭૧	प्रढ्ढवरस	પરિપક્વ
૬૧	पचकछु	કંઇક કહ્યું	૨૮૬	पागे	ગરકાવ થવું
૧૧૬	पणय	પ્રણ, પ્રતિજ્ઞા, શરત	૨૩૩	पाटपोवे	દુ:ખને સમતોલ કરવું
૧૧૨	पत्रबहुलेरे	જુદાં જુદાં પાન	૬૧	प्राणकोबेरो	પ્રાણને બચાવનાર
૩૯૭	पतारी	ઉંડા ખાડામાં	૧૧૩	पातकीलोंह	પાંદડાનો સમુહ
૮૭	पतुकी	પડીઆ	૩૪	पांतलाइ	શીતળતા લાવી
૩૪	पनंगनी	દેવીનો પ્રકાર	૫	पादप बहुपत्रयुत	બહુ પાંદડા વાળું
૨૦૩	पनच	પણછ, પરોવી	૨૨	पायसासिता	શ્વેત ખીર
૨૧૮	पलोटत	ચાંપે, દબાવે	૨૯	पारथमति	ઉદ્ધાર કરનાર પ્રતિ
૧૧૩	पनवारे	પાતળો	૭૦	पारथपितु	સામે કિનારે લઇ જનાર
૭૦	पनसूरा	પગનું આભુષણ છે	૧૬૬	पारतहि	વિતાવો છો
૩૮૫	प्रबलो	પ્રબળ, જોરદાર	૧૧૫	पारपर	ભીડમાંથી બહાર
૨૫	पयफेन	દુધનું ફીણ, મલાઇ			કાઢનાર
૮૩	पयवृष्टि	દુધની ધાર, વર્ષા		पावक	અગ્નિ
૧૦૩	पयोध	સુંદર શબ્દ	૨૨૩	पांयडे	પગ નીચે
૫૬	परछाइ	પ્રતિબિંબ, પડછાયો	૩૪	पांवरी	પગ, ચરણ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૩૬	पाहनकी	પથ્થરની	૬૭	फूलझरे	ફુલઝર, ફુલો વેરાવાં
૧૪૯	पेजकरत	યુક્તિ કરીને	૧૮૧	फूलपीर	ઘણી પીડા
૨૩૮	पेठन	પેસવા	૫૮	फैनी	સુતર ફેની
૭	पैनी	ધારદાર	૪૨	बंकटटाबकटोने	વક્ર ટેઢી કરી વાળી
૨૬૮	प्रेमभगती	પ્રેમ લક્ષણા ભક્તિ	૨૩૦	बकलोरी	બકવાદ કરતી
૧૫૦	प्रेमसत	પ્રેમ, સકતા	૧૪૪	बकसत	બક્ષવું, માફ કરવું
૨૬૨	पैहो	પૈઓ, મેળવો, પ્રાપ્ત કરો	૨૨	बखलीने	પકડી રાખ્યું
૨૭	पोततरी	ચોપડે, પલાળે	૬૧	बगदन	ભુલી પડીને
૨૩૨	पोवतमें	પરોવવામાં	૧૮૮	बगरोट	ફેલાવવા
૩૭	पौंहोपीरी	પરાઇ ઘુસીને આવી	૨૧	घंगी	ઘુઘરો
૧૯૯	पोही	પરોવીને, લગાવીને	૫૯	बटाऊ	વટેમાર્ગુ
૧૨૭	पीकप्यारी	પ્યારી કોયલ	૫૬	बडरे	વડીલો
૬૧	पिछोर्यो	પિછોરાનું વસ્ત્ર	૩૯	बंदवाऐ	વાણીથી બંધાયેલ
૩૪	पीढी	પાટલો, બાજોટ	૧૮૨	बलझम	બળ કરીને, ગોઠવીને
૧૯૯	मितिकीतोकरही	પતિ સાથેની નિરમ પ્રીતિ	૩૨	बंधूक	બંધાયેલાં
૨૮	पीनउर	હૃષ્ટપુષ્ટ, વક્ષસ્થળ	૩૩	बरकाम	પતિની કામના
૧૬૦	पीनो	પીગાથા	૨૫૩	बरी	પકોડા
૪૯	पीरात	પીડા, દુઃખ પામે છે	૧૭૭	बरूनी	દેવ સમાન
૮૫	पील्ला	ડગલો	૬૮	बरुहा	મોર
૬૨	फबत	શોભે છે, કટાક્ષ	૧૭૭	बरुहाचंद	મોરપીછ
૬૨	फब्यो	શોભ્યો	૬૨	बल्लव	અનુચર, ભડીદાર
૩૬	फबी	શોભે, દેખાય	૧૮૩	बंस	વાંસળી
૧૫૭	फणींद्र	સાપ	૧૫૫	बंसका	વાંસળીની
૨૭	फबीरथो	શોભે છે, દેખાય છે	૨૪	बहोर्यो	ફરીથી
૧૯૧	फंदाते	ફંદાને આડા જવું	૨૫	बहूटनी	બહુ અવાજ કરતી
૨૬૦	फरेवाद	વાદ, અભિપ્રાય	૧૬૫	बहूरावो	વિસ્તરવાળો, ખૂબવાળો
૧૬૬	फलैया	ફલરૂપ બન્યું છે	૭૬	बाग	બગીચા જેવી સુંદર
૧૦૦	फेनारोटी	દુધ મલાઇ સાથે રોટી	૩૯	बागरजो	બાગડ, વગડો, નદી કોઠાનો ઉંચો પ્રદેશ
૩૮૬	फेर	ફરીથી, બીજી વાર	૫૭	बाखरमांझ	ગલીમાં જ
૨૭	फौंदना	ફૂમતાં	૧૩૦	बाछे	વાછડો, વાછરડું
૧૫૩	फोंदी फंदन	ફંદામાં ફસાયેલ	૭૯	बालवश	વાણીને વશ
૨૦૧	फुटत	ફુટતા, તુટતા	૨૩૮	बानत	બોલે છે, જણાવે છે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૧૮	बानै	ટેવ, આદત પ્રમાણે	૧૬૬	बिंदुलगीजे	બિંદી લગાવીશ
૨૦૩	बाँनी	બાંધી	૪૩	बिनगुण	દોરા વિનાની
૭૭	बाम	વ્રજની સ્ત્રી	૭૩	बिंबाधर	અધરોષ્ઠ પર ધારણ કરેલ
૨૫૦	बामना	નીચેથી ઉપર સુધીનું	૨૪૨	बिभ्रम	જેનો ભ્રમ ગયેલો છે તે
૬૨	बारक	બારી, બારણાંમાંથી	૮૧	बीरछ	પીછાં, વૃક્ષ
૧૩	बारे	બાળકો, વારી જવું	૫૪	बिरझात	ખિજાઇ - અતિ આનંદમાં
૬	बाथे	આલિંગન આપવું	૨૮	बिरुझाने	ખિજ કરે છે
૩૭	बैठेबनिकस	બેસી અથવા નીકળીને આવેલા	૫૦	बिरमरहे	અટકેલા છો
૧૩૮	बेरखबारे	તે રક્ષણ કરનાર છે	૩૫	बिरबहूही	ઘણી સાહ્યબી
૨૫૭	बेरो	ફેરો, અફર	૧૯૯	बिलावत्	ના વિના, ના વગર
૯૯	बेलनबेल	બેલણથી વણીને	૯૮	बुकटा	મુઠો, મુઠ્ઠી
૨૨૩	बेलाबेली	વાડકા, કટોરી	૪૦	बुझत	પૂછે છે
૩૯	बेलीरस	બેલીનો રસ	૫૮	बूझनकी	પુછવાની લટક
૨૦	बेसरसों	નાકના આભૂષણથી	૨૪૯	बुझाइ	શાંત કરી
૧૯૨	बेहसानी	બંને સ્વરૂપ હસ્યાં	૧૫૩	बूढ	વૃદ્ધ, ઘરડા
૨૧૫	बौराइ	બ્હાવરી બની	૫૮	बुंदगये	આશાના બુંદ સમાપ્ત થયા
૨૦૦	बोरो	વિલંબ, મોડું	૧૪૬	बुंदतयेकी	આશાના બુંદ સમાપ્ત નિશ્ચિત થવામાં
૯૪	बोलबूझधौं	બોલાવીને પુછી જો	૧૬૭	बुनाय	વણીને, બનાવીને
૯૮	बोहोरैया	વારંવાર મનુહાર કરીને	૧૭	भटभेरो	યોદ્ધા જેવો મહાન
૭૫	बिकटछट	વિકટ, મુશ્કેલ	૨૯૫	भटूरी	અજાણી સ્ત્રી
૮૧	बिचकोंधु	બેનીવચમાં જે વચ્ચે પડે તે	૨૧૮	भतियाँ	ભાંતિ, છાપ
૨૯૨	बिज्जूलता	લતામાં વિજળી	૨૬૫	भनक	ભણકારા
૭૧	बिज्जूलताधन	ઘટાદાર લતામાં વિજળી ચમકે તેમ	૫૭	भ्रमतही	અથડાઇને
૧૭૨	बिजोरा	પગમાં પહેરવાનું આભુષણ	૧૯૫	भरती	ભરાઇને
૭૮	बीरीयें	બીડીથી	૨૭	भरम	ભ્રમિત
૬૩	मुखबिंदुगरे	મોંઢા ઉપર અશ્રુબિંદુ ટપકવા લાગ્યા	૪૫	भरेहो	દેખાય, ભરાયેલા છો

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૬	भलके	ઠીક, સારી રીતે
૩૫૦	भँवर	ભમરા
૫૫	भाजुरी	ભાગીને આવેલા
૧૯૫	भामावेली	વેલી રૂપી સ્ત્રીઓ
૪૧૪	सुभायनसों	સારી રીતે ભાવથી
૭૭	भाली	શૂળ, કાંટો
૧૩૪	भावर	ચોરીના મંગળ ફેરા
૫૧	भाँवरलीने	મંગળફેરા ફરી લીધા
૭૮	भौंहरूर	ભ્રમર, ભ્રકુટી ચઢી
૨૫૫	भीदेनतोय	પાણી ભેદી ન શકે
૨૬	भृकुटीरेख	ભ્રકુટી રેખા
૩૭	भुरकन आये	ભરમાવા આવ્યા છો
૩૪	भुगाल	ભોગવીને
૧૫	भृंगलता	ભ્રમરરૂપી લતા
૪	भुजदंड	દંડ રૂપી હાથ
૪૨	भुजमृणाल	હાથ કમળની દાંડી જેવા
૨૫૩	भृत्य	સેવક, દાસ
૭૨	भूसेज	ભૂમિ શણગારેલી
૨૫૮	भुरकन	ભરપૂર ફેલાયેલી
૨૪૨	भूचांप	ધરતી, પૃથ્વીને દબાવીને
૨૯	मकर	મચ્છ, મઘર
૧૭૮	मझारानोरी	નજીક સ્થાન કરીને
૨૬૬	मंचनसों	મંચ ઉપર રહેલાને
૧૫૨	मंजरी	નાની કુંપળ માંજર
૧૨૨	मजलीन	જલસો, મિજલસ
૧૭૦	मंजुलजोती	રમ્ય, સુંદર, જ્યોતિ
૪૦૧	मंझार	મધ્યમાં
	मत्तमचंद्र	ઘણા મદથી ભરેલું
૨૧૮	मतियां	મત, અભિપ્રાય
૧૪	मदभारे	મદથી ભરેલા
૧૪૪	मधुव्रत	મીઠું, ભીક્ષાવ્રત

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૮૮	मनटोट	મનનો ટુંચકો
૨૬	मनमोर	મારા મનમાં
૪૦૦	मनुज	મનુષ્ય જેવું
૧૪૪	मनुमेन	મળેલાં, મળાવેલાં નયનો
૨૫૯	मरकतमनी	હીરામણી
૯૨	मरैंठी	મરડીને
૧૩૭	मरूरो	રંગભૂમિનું સ્થાન
૧૧૮	मलकेनी	મસ્ત, મદ ભરેલું
૨૨૬	मलरा	સામગ્રી માટે કુંડા
૯૨	मष्टकर	હસીને
૬૩	मसिसागर	કાજળનો સાગર, ઘણું શ્યામ
૧૩૮	महराने	ગોપ ગોપીનો સમુહ
૫૭	महामखि	મોટી માખી
૫	महारी	મહાન, પ્રબલ
૧૭૨	मातीपे	માર મારે એવું
	मार	માર મારે એવું
૮૦	मारूतजे	પવન પુત્ર
૧૭૩	मालगुही	ગુંથેલી માળા
૧૪૧	मालवन	વનમાળા
૧૬૮	मासुध	વિસરી જવું
૧૧૭	मेखी	મેખ મારવી
૧૨૦	मेलकवलित	અંધારૂં
૨૪૯	मैनसरसे	કામદેવ સરખા
૧૪૫	मोखन	નાની બારી
૧૩	मोरानकरो	છુટી કરો
૧૮૩	मोजे	અદ્ભૂત
૨૧૬	मोट	સંગ્રહ
૧૨	मोतिनमंग	મોતિ ભરેલ માંગ
૨૫૨	मोरन कियो	મોરે કર્યો
૨૦૭	मोसिनकूं	મારી અવસ્થામાં, છુટકારો મેળવવા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૦૧	मोहनिगड	મોહની બેડી
૨૫૦	मिथुन	બે, નક્ષત્ર
૧૭૦	मिलऔंको	મળીને, મળવાને
૫૮	मिलेपथील	કામની માફક, પીગળી ગયું
૬૮	मिसकारे	કાળી મેશ લાગેલી
૧૫	मुक्ताहल	મોતીનું, નકવેસર
૬૮	मुकसी चीरा	સોનેરી વસ્ત્ર, પટકો
૧૭	मुखमंजुल	મુખની, રમ્યતા
૩૫	मृगज	મૃગબાળ
૪૫	मृगजोट	મૃગના જેવો
૮	मृगराज	મૃગનો રાજા
૮	मृगसन्या	મૃગલી, મૃગ કન્યા
૨૦૨	मुंज	બેચેન, માળીગર
૧૬	मुंदी	આનંદીત બની
૭૦	मुद्रापति	લોપામુદ્રાની પતિ આસથ મુનિ
	मृदुधार	કોમળ મધુર ધારા
૩૯૬	मुरक	મરડાવું, વળવું
૧૩૯	मुरकैया	મરડાય, વળે
૧૭૬	मुलपीन	લોપામુદ્રાના પતિ
૧૬૮	मुसकोहन	મુસકાહટ, મંદમંદ
૨૦૨	मुकुर	દર્પણ
૪૭	यशपत्र	માનપત્ર
૩૯૪	यहँपन	પોતાનો બનું તેવી
૩૫	यावक	અળતો
૧૪૪	यावंत	મિત્રો આવો
૧૭૮	येदह	આ બધા કમનસીબ
૫૫	यैवो	આવવાનું
૭૧	येहीपन	પોતાના બનવાનું
૧૮૭	युक्तिबाती	યુક્તિથી વાટ કરી
૩૬	रगमगी	મસળાઇ ગયેલી
૮	रजधानी	રાજધાની, મુખ્યસ્થળ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૦	रजो	રટણ કરો
૨૦૧	रटकी	રટણ, ગુંજાર કરતી
૩૫	रणदलमले	રણભૂમિમાં ચોળાઇ ગયેલાં
૧૩૯	रांरेमानी मानी	કામની, ઇચ્છાને
૧૫૮	रथते	કામમાંથી
૪૩	रथहीन	બળ, અર્થ વિનાના
૨૮	रदनछदन	છળ, કપટ
૬૩	रमावत	રમમાણ, ગુંજારવ થાય છે
૨૦૫	रलिया	મઝા, આનંદ, ખેલ -
૬૩	रवाने	ગુંજારવ ફેલાયેલ છે
૧૯૯	रशनबशनधर	રસપૂર્ણ દંતાવલી વાળું
૩૫	रशनवशन	આનંદ માણેલાં વસ્ત્રો
૪૩	रसअेन	જેવો હતો તેવો રસ
૪૨	रसकीपोट	રસની પોટલી
૨૧૯	रसपागे	રસની ચારણી, મીઠાશમાં ડુબેલી
૩૨	रसपसे	રસમાં મઝા
૯૧	रइ	રવૈયો
૧૦૪	राकाचंद	પૂર્ણિમાની રાત્રીનો ચંદ્ર
૩૯૮	राजीवबरकी	સંમત, રાજી થવાય તેવું
૧૬૨	रीझी	આનંદિત બનીને, ગેલમાં આવીને
૨૩	रारभूलो	ફરિયાદ ભુલી જાઓ
૧૩૧	रावरो	જનાનો, સ્ત્રીજનો
૨૯	रावरी	નાનો તંબુ
૧૦૫	रेखवणी	રેખા વણાઇ ગયેલી
૧૬૧	रैया	રાયજી
૨૪	रोटीतोर	રોટલીના ટુકડા
૧૨	रोटीबोर	રોટી બોળીને
૨૫	रिंगन	ઘુંટણીયાં ભરવાં

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૬૨	रिझवार	પ્રસન્ન થાય છે.
૧૦૨	रिझांयकावे	રીઝાય, પ્રસન્નતા દેખાડે છે
૧૭૯	रितवोरे	રિત, નિયમને કેમ ભુલે છે
૨૩૮	रिनई	ઋણ છે, દેવું છે
૭૦	रिपुमार	શત્રુ, દુશ્મનને મારનાર
૮૭	रूखनरे	વૃક્ષની નીચે
૧૯૭	रूखदिये	રોકી રાખ્યું, સ્થિર રાખ્યાં
૨૪૦	रूखनको	વૃક્ષનો
૪૪૨	रूखनो	વૃક્ષો, ઠઠનો
૧૩૭	रूखफेरे	વૃક્ષ લતામાં ફેરવી
૨૩૫	रूखरी	વૃક્ષ લતાઓ
૭૧	रूखाई	રૂક્ષતા, કઠોરતા
૮૩	रूगट	અંધાઇ, આડાઇ
૧૧	रूचिरनामा	મન, ઇચ્છા નો પત્ર
૧૩૩	रूपित	લટકતી, શોભતી
૪૬	रूपकीटोट	રૂપનો ટોટો, ભંડાર
૬૬	रूरत	ઝુલે, ડોલે
૭૪	रूराई	સ્થિર શોભે છે
૮	रूषिकलाप	ઋષિઓનો સમુહ
૩૦૩	लंकनिही	ગળાનું આભુષણ
૨૫	लकुट	છડી, લાકડી
૪૨	लखकोट	લક્ષ કરોડ
૬૩	लखग्रास	જોવામાં ત્રાસ
૫૭	लखलियो	જોઇ લીધો
૬૭	लखायो	માત્ર જોવાને
૫૫	लंगरइ	અવળ ચંડાઇ, બદમાશી
૮૭	लगरहिये	હૈયામાં ખટક
૫૬	लटकी. आधार	લટકી, આધાર
૬૫	लबबौरा	લલિત, લોઠે, કુમાર

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૭૦	लबवौरा	લાલન, કુમાર
૧૫	ललिके	નાની લતા, વેલી
૧૫૦	लरत	ડુબેલાં
૫૦	लरन	લઢવા માટે, બાળક
૧૬	ललके	ઝોખે, પ્રકાશે, લહેરાય
૩૯	लसेरी	દેખાય છે
૪૩	लही	મળ્યો
૪૯	लहेकनलागी	મહેકવા લાગી
૧૬૫	लहेटचकई	ગોળ ફરતી ચકરડી
૧૯૯	लहेनो	બની રહે છે
૮	लहरवर	ઉત્તમ લહેર
૮૫	लेहोकाछन	શાકભાજીવાળી બુમ પાડે છે લેહો
૧૦૪	लौंगनकील	લવીંગ
૩૦	लोंच	લાલચ, લોભ
૨૨	लोटपोटी	આમતેમ ડોલવા લાગ્યા
૩૪	लोनसी	મીઠા જેવી, નમક જેવી
૧૨	लोनो	કોમળ, મૃદુ
૬૩	लोनीलालच	માખણની લાલચ
૩૬	लोथनमें	લોચન, આંખમાં
૬૯	लोयनलोना	આંખને ગમે તેવું સુંદર
૮૧	लोहोरचबाई	નાનાને મોટાપણું
૧૬૬	लोहित	લાલ, ગુલાબી
૩૮	लीक	રેખા, રૂઢી
૨૦૭	लीकीतीनकरी	તેણે ત્રણ રેખા કરી
૧૦૭	लुकाइ	છુપાઇ, સંતાઇ રહ્યા
૧૨૧	लुंजकी	લુલી, ટોલી
૪૦૦	वंचे	છેતરે
૧૪૩	बटपारे	વટ પડે તેવાં, શોભિત
૧૦૭	वंदस	બંધનમાં
૫૦	वधैया	વધાઇ કહેનાર

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૦	व्यवस्था	સ્થિતિ, દશા
[illegible]	वरमहीप	વૃંદાવનની ભૂમિના પતિ
[illegible]	वरवटही	મોટા વટ વાળાની
૩૮	वरवेष	પતિ, વરનો વેષ
૫૧	बरसोइ	તેજ વર, વરદાન છે
૧૮૨	वरहीचंद	મોરપીછ
૩૫	वरूण	શ્રીમુખ, વરૂણ દેવ
૧૭૭	वरूणी	વરણ, રંગ
૧૨૦	वरहाचंद	મોરપીછ
૧૮૮	वलीढींग	માલિક, સંરક્ષક પાસે છે
૩૫	वलीस	ગોળગોળ
૧૩૬	बहराय	તેને છોડીને
૨૩૦	बहिस	તેજ (બીજો નહી)
૬૦	व्यवस्था	સ્થિતિ, દશા
૮૫	वस्याइ	વસાવી, આપી શકશે
૧૪૪	वापर	એકબીજા તેની ઉપર
૧૪	वापिकामराळ	હંસવાદ, તક જોનાર
૧	वाम	ઊલટું, સ્ત્રી
૬૮	वारोटोना	ટુંચકો કરીને વારૂં
૩૯૦	वायक	દરજી
૬૮	वारनकी	વારી જાય તેવી
૬	सवारनीके	સુંદરવાળ
૧૨૧	वारमुकुर	દર્પણમાં પણ વારી જાય તેવું
	वायस	કાગડો
૬૧	वारिज	જલમાં ઉત્પન્ન થતું કમળ
૨૪૦	वारुनी	દારૂ, શરાબ
૨૫૨	वासध	સુવાસ, સુગંધ
૪૯	वास्ये	ઇચ્છા, આશા મુજબ
	वासर	દિવસ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૦૯	वाससंवारे	સુગંધીત બનાવે છે
૧૬૭	वेलसी	વેલ જેવી કોમળ
૧૩૩	विकट	કઠણ, મુશ્કેલ
૩૬	विगलित	વિખરાયેલી
૧૫૮	विझूक	ઝૂક્યા વિના
૧૧	विटप	વિંટળાયેલી
૧૫૮	विद्दरत	વિખરાયેલ
૧૫૮	विधपक्षवय	બે પક્ષ વિધિના રચેલા
૨૫૪	विध्वंसजन	પોતાના જનોના દુ:ખ દુર કરે છે
	विधु	ચંદ્રમાં
૧૪૮	विधुर्णित	ચંદ્ર સરખા
૧૯૧	विनहूँ	વિપતિ, દુ:ખ
૭૨	विदारणकेशरी	કેસરી સિંહને દુર કરનાર
૧૨૧	विद्रुम	લાલ રંગનું
૧	विनजाने	જાણ્યા વિનાના
૧૭૯	वितबोरे	ધન સંપત્તિ ડુબાડી રહ્યો છે
૧૪૨	विभावरी	રાત્રી
૨૮	विमदमदगयंद	મદ હાથી ઝરતો
૬૬	विरचाई	વિશિષ્ટ તૈયાર કરાવું
૫૦	विरमाये	ભરમાવ્યા
૧૦૨	विलग	અલગતા, પારકાપણું
૧૬	विलोवे	વલોવે, વલોણું કરે
૭૨	विषदयश	વિશિષ્ટ યશ
૨૫૫	विषबूते	ઝેરથી, ઉપદ્રવકારી
૮૬	त्रिषमासन	વીસ માસ વીતે
૩૭	विषलेश	પ્રેમનું આલીંગન
૨૫૭	विषम	મુશ્કેલ, સંકટવાળો
૩૦	विशेखे	વિશેષ કરીને, જોયા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૫૯	विहसलपेमें	વિશેષ હસી,	૧૦૯	समतूल	ની સમાન
		આનંદમાં	૫૫	समयवो	સમાવું, ડુબકી મારવી
૧૭૬	सगमगी	ઘેરી લીધી	૧૦૩	समयोजोहन	સમય થયે જોવામાં
૧૮	सगमगीआ	ઘેરી લીધી	૨૧૪	समानी	સમાયેલી છે
૬૦	संगयोनहो	સંગી, સાથી હોય કે	૩૮૮	समेटकी	સમેટવાની
		ન હોય	૭૮	समिट	ભેગાં થઇને
૨૬	संचि	ધારણ કરી, સ્થિર કરી	૪૦૪	समीर	વાયુ, પવન
૧૪૪	संपत	ભેગા થાઓ, સંપતિ	૪૯	सरसाने	રસલીલાથી ભરેલા
૨૭	सचिक्कन	ચીકણું, ચમકતું	૩૦	शोभा समंत	શોભા સમુદ્ર
૧૪૧	सचत	સાચી માની રાખી છે	૨૫૮	सलिल	જળ, પાણી
૨	सचू	સુખ	૩૦	सलिलसंगमा	પાણીનું મળવું તે
૧૪૪	सचूसों	સુખેથી	૨૩૨	सवरारे	વેરાઇ ગયાં
૧૬૬	संज्यावली	ગોપીનું નામ છે	૨૩	संवारे	તૈયાર થઇને
૨૯	संजावदे	સાંઝે, સંધ્યાએ	૩૮૭	श्पच	ચાંડાળ
		આપેલા સંદેશા પ્રમાણે	૩૭૯	संसृतिरूप	સંસાર ચક્ર, જન્મમરણ
૧૬૦	सांझोखन	સાંઝે - સવારે	૮૬	साव	સગો
૧૧૧	सटपटी	દુવિધા, ગુંચવણ	૬૨	साकी	પ્રેમનું સંબોધન
૪૪	सतभाय	પુરા સદભાવથી	૬૪	साँच	સાચ, સત્ય
૧૧	सदावृत	સદા આવરણમાં,	૧૮૭	साजनीकी	સુંદર સજાવટની
		સમીપમાં	૫૭	साटकरी	કોયડાથી
૧૪૧	संबेसन	સંદેશો, ખબર	૩૯૭	सायर	બધુ, અવશિષ્ટ
૧૪૪	संपत	ઐશ્વર્ય, પૂર્ણતા	૧૪૦	सारंग	હરણ, મોર, સાપ,
૧૬૬	सबधात	દુઃખ, ભયની બધી			દીવો, રાગ, ધનુષ્ય
		વાત	૧૩	सारंगपानी	જેના હાથમાં ધનુષ્ય
	संभर	ભુલ સમજીને			બાણ આયુધ છે તે
૧૩	संभार	સંભાળવો, ધ્યાન			કૃષ્ણ
		રાખીને	૩૮૧	सारव	સરસ્વતી
૧૬૪	संजोइ	સજ્જ, તૈયાર કરો	૨૧૬	सारोटी	મુખ્ય નાયિકા
૧૯૭	सतरात	વિદાસ, આડુ બોલે છે	૨૪૨	सालक	રૂંધવા વાળા
૩૯૦	सतरे	વાંકો, ક્રોધી	૧૭૮	साहक	સાથી, મિત્ર
૧૮૧	सनेगी	ડુબી જસે, મીલી જસે	૭૮	सेनाबेनी	વેણીને સેવવાનું,
૨૩૬	सनेरी	સ્નેહિ માફક			નિહાળવાનું
૨૩૮	सपत	શપથ, સોગંદ	૨૦૨	सेनी	શ્રેણી, હારમાં

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૧	सेनीयह	આ શ્રેણી, પરંપરા	૬૨	सुचार	સુચારૂ, સારૂ
૨૧૮	सेली	નોઝણું, નેતરૂં	૧૭૦	सुठनीको	સારી રીતે
૧૬	सेलीहो	નેતરૂં, દોરડું	૨૧૪	सुठानी	સારી રીતે રહેલા
૧૦૬	सेवतीकिन	ફુલની જાત	૯૬	सुठीकंठ	કંઠમાં સારી રીતે
૧૦૧	सौंज	સામગ્રી			ધારણ કરેલ
૧૭૬	सौंजग	ની સાથે જંગ, યુદ્ધ	૧૩૦	सुढारकी	ઢળેલો, પ્રસરેલો
૧૦૨	सौंझ	સામગ્રી, સાહિત્ય	૭૦	सुतरु	સ્વચ્છ, સુઘડ
૧૬	सोतमें	તે સમયે	૭૨	सुवेसरी	સુંદર દેશની, સ્થળની
૧૯૫	सीरमूली	સખીનું નામ છે	૩૩	सुधारत	અમૃતની ઇચ્છાવાળા
૧૯૪	सोरी	મૂળમાંથી બંધનમાંથી	૩૬	सुधिकरदेख	ધ્યાનથી જુઓ
૨૫૪	शीसढोरें	મસ્તક ઢોળે, નમાવે છે	૧૦૪	सुबानकी	સારી રીતે બનાવેલી
૯૨	सोंहेदेसात	સોગંદથી વાતનો	૩૧	सुभटहतौ	તે સારો યોદ્ધો
		વિશ્વાસ કરાવે	૨૯	सुरतनाट	અલૌકિક રમણની માટે
૧૬૫	सोहिलो	અતિગમતો પુત્ર,	૭૦	सुरसरीनीर	યમુનાજીના જલમાં
		લાડલો	૨૩૯	सुधंग	સારા ઢંગથી, સારી
૧૯૭	सीखंब	થોડી શીખ, સલાહ			ચાલ
૧૫૫	सीमाची	સીમા, હદ વધે છે	૫૭	श्यामनग	શ્યામવર્ણ વાળા
૨૧૯	सीमा	પરિસીમા, અંતસુધી	૧૮૮	शरारत	દુષ્ટતા, તોફાન
૧૧૪	सुभायनसों	સદભાવ	૧૮૧	शरीसों	ભુલાઇ જાય
૮૦	सियमंद	શીતલ, મંદ	૧૪	शर्वरी	સાંજ, સ્ત્રી
૧૫૨	सिरभूरी	બહુ જ આદર કરે છે	૨૩૯	षाडशी	સોળ વર્ષની કન્યા
૨૦૦	सिरलानरी	મસ્તક પર લાવીને	૨૦૫	सावकनयन	બાળપક્ષીની આંખો
૨૧૬	सिरह्राने	ઓશીકે	૨૩૯	षोडष	સોળગુણ
૧૭૯	सीशधा नगरमें	બરસાનામાં	૩૦	शोभासमंन	સુંદરતાની સીમા
૧૦૩	सीलकी	ગુહ્યસ્થાનના	૫૭	शिरडोलै	મસ્તક હલાવે છે
		બંધનની	૬૯	शिशुसुगतमें	બાલકૃષ્ણ, બાળ દશામાં
૫૩	सिहानी	શરમાવું, સંકોચાવું	૧૮૦	शिशुमार	બાળકોને મારનાર
૧૪૨	सूआलों	પોપટની જેમ	૨૭૪	शृंखला	સાંકળ, બેડી
૨૬	सुकुमारनी	સુંદર કુમારની	૧૬૮	शुचि	શુદ્ધ, પવિત્ર
૨૩૮	सुजस	સાવધ, સચેત	૧૦૫	हडियापुंद	હાંડો ભરીને
૧૭૭	सुघर	સુઘડ, સુંદર	૨૦૧	हथनाल	હાથી ઉપર રખાતી તોપ
૮૧	सुघरकी	સુઘડ, સુંદરની	૬૦	हरखगह्यो	હરખીને પકડી રાખે છે
૨૮	सुघरपर	સુઘડ, સુંદરમાં ઉત્તમ	૧૦	हरणकीसन्या	હરણી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૯૯	हवासी	ઇન્દ્રિયો, ભાન	૧૫૭	अलसाने	આળસ મરડે
૧૫	हंसबाल	નાનો બાળ હંસ	૫૭	अवसेर	ઠંડા કલેજે પડી રહેવાનો સમય
૪૪૨	हसिनो	હાસ્ય	૩૦૦	अहिपति	ધનના પતિ કુબેર
૮૮	हावकर	ચેષ્ટા, ભાવ કરીને	૧૧	आभीर	ગોવાળ, ગ્વાલબાલ
૧૬	हासगयो	હાસ્ય, આનંદ ગયો	૫૫	आरज	વૈદિક સંબંધી
૧૯	हेज	હોજ, પાત્ર	૪૩	आरजपथ	વેદમાર્ગ, કુલની મર્યાદા
૩૨	हेरे	નીરખે, છુપી રીતે જોવું	૨૪૪	आरी	દર્શન, કરવત, તરફ
૪૪	हेरान	હેરાન, પરેશાન	૧૯૭	आली	આવી સખીને સંબોધન
૯૫	होदन	ઠઠ જામી છે	૧૫૮	आहि	ઇચ્છા, આશા
૨૬૬	होरलें	હારમાં, લાઇનમાં	૨૬૮	ओपी	નખથી શીખા સુધી શોભતી
૧૫૭	हिंडोल	હિંડોળા ખાતું		ओली	ખોળો, ગોદ
૧૧૯	हिरमिची	વસ્ત્રનું નામ છે	૧૩૪	ओसकण	ઝાકળ બિંદુ
૯૭	हिरानी	ખોવાવું, ભુલી જવું	૭૯	उधरगयो	સટકી ગયો
૧૧૨	हीहीधारी	હણહણ અવાજની	૧૩	उजागर	જાગૃત, પ્રસિદ્ધ
૪૯	हूक्काबत	હૃદયની પોડા કાઢે છે	૨૬૪	उझक	જલ્દી, ઝબકીને
૬૩	हुकडगर	હુંકારા ભરે છે, ગરજે	૭૦	उडुगण	તારાઓનો સમુહ
૫૯	हिलग	પ્રેમ, પ્રીતી, હૈયાની લગની	૪૭	उपहास	હાંસી, મશ્કરી
૪૪૨	अखारे	મેદાન, રંગભૂમિ		उबट	સુગંધી લેપ
૧૬૪	अगोइ	સંતાડી		अपांग	નેત્રના ખુણા
૧૬૮	अगोहन	અગાઉથી, પ્રત્યક્ષ		अमंद	ઘણું
૧૬૨	अजर	ઘડપણ વિનાનું		ओझल	આડ, પડદો, અદશ્ય
૧૨૩	अनखन	અદેખાઇ, આડીવાતો	૧૦૩	उबर्यो	બચેલો, વધેલો
૪૫	अनहोनी	નવીન, નહિ બનેલું		उरसाली	હૃદયમાં પીડા કરનારી
૮૧	अनी	સેના, સમુહ	૨૦૬	उसास	ઉચ્છવાસ, હાંફ
૧૮૧	अनेरे	અંકુશ વિના, ઉત્સાહમાં		कंजन	કમળ
૫૭	अरगानो	નમી, ઝુકી ગયું	૧૯૭	कजरारे	કાજળવાળા શ્યામ
૧૩૯	अरबरात	લથડીયા ખાતા	૧૧૭	कर्मठ	કર્મજડ, કર્મકાંડી
૨૩	अरसाये	આળસ કરે, ઘેન કરે	૬૪	कल	કલ, સ્વર
૧૯	अलसइ	આળસ			
૨૬	अलसात	ક્ષણે ક્ષણે આળસ મરડ			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૩૦૬	करखा	યુદ્ધ, શૌર્યગીત	૧૨	चौतनियाँ	ચારેય બાજુ ઉડતા છોર
૨૪	केधौं	કે, વિકલ્પે, અથવા	૮	चिकुर	વાળની લટ
૧૮૫	कोंध	ચમકે છે	૨૫	चितवन	ટગર ટગર જોઇ રહેવું
૮૮	कोरी	કોડી, નજીવી	૮૨	चिन्हो	ઓળખ્યો, બતાવ્યો
૨	किंजल्कभक्ति	કમળ જેવી શુદ્ધ ભક્તિ	૨૩	चीरोजी	ચારોળી
૨૨૧	खचित	અવશ્ય, અંકિત	૧૦૧	ज्योंनारे	જમણવાર
૪૩	ख्याल	વિચાર, ધ્યાન	૩૩	जुंभात	બગાસું ખાય છે
૯	खरी	સાચે જ, અત્યંત	૪૮	झलमले	લહેરાઇ, ફેલાઇ રહે
૨૩	खेह	લગાડવું, લાવવું, ધુળ પડવી	૧૫૯	झूरैया	પ્રાણ નીકળી જાય છે
	गंजन	લજાવતાં નેત્રો, અવજ્ઞા		तदपि	તો પણ
૬૪	गनीगनी	ઘણી જ ઘણી		तर्प	તૃપ્ત કરે
	गढी	દાટેલી, ડુબેલી	૩૧	तंबोल	મુખવાસ, બીરી પાન
૨૫	गलित	ગળી ગયેલી	૨૫૧	तरकि	ખસી, દુર ગઇ
૧૮૫	गास	બંધન, ગાંઠ	૬૩	ताफताकी	ટાફેટાના વસ્ત્રની
૧૫૫	गोभा	શોભા, સમુહ		ताही	તેને
૧૬૮	गोहन	ગુહ્ય, ગુપ્ત		दधिसुतापति	લક્ષ્મીપતિ શ્રી કૃષ્ણ
૧૫૦	गुणबांधे	ગુણથી ભરેલો	૨૨	दर्प	ગર્વ, અહંકાર
	घरो	ઘડો, ઘર	૨૧૯	दहूमें	ધરામાં, કુંડમાં
૧૬૯	घैया	ફીણ ચડાવેલું દુધ	૧૪૨	दाँवर	દોરડું
૫૬	चकचौंधी	તેજથી અંજાઇ જવું		दुभे	દુભવે
૨૪	चकृत	ચકિત	૫૩	दुमडार	વૃક્ષની ડાળીઓ
૧૫૫	चटसार	ચટસાર, હૈયાનો ઉદગાર	૫૨	दुरावत	સંતાડે છે
૫૯	चपलासी	વીજળી જેવી ચમકતી	૨૨૧	दुबरावत	લાડ લડાવે છે
૩૧	चहल	આનંદોત્સવ, કિચ્ચડ	૨૬૮	धनवारे	ધનવારી જાય
૧૨૭	चहलकी पहल	આનંદોત્સવની પહેલ	૧૬૪	नकबानी	ગુંજારવ, સુંદર વાણી
૧૩૪	चाब	પ્રેમ, પ્યાર	૪૧	नगधर	નાગને ધારણ કરનાર, શીવજી
૧૦૫	चाँप	દૃઢ ઇચ્છા, ચટપટી	૧૩૩	नगधत	હિરાનું દાન
૧૨૭	चाँपी	પકડી, તળાસીને	૪૪	न्याय	વ્યાજબી, યોગ્ય
૧૬૯	चोलना	વારંવાર ઉછળવા	૪૯	नाहर	વાઘ, સિંહ, વૃક્ષનું નામ
૩૧	चोवार्मे	આનંદમાં હાથની ચારેય આંગળીના હલનચલનમાં	૧૬૬	निपट	ખૂબ, બીલકુલ
			૫૩	निपतरू	ઝાડની ડાળીઓમાં

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
९७	निबिड	ગીચ, ગાઢું, વન	२९	मराल	હંસ
४१	निबुढ़ी	ઉગાર્યો, છુટ્યો, એકમેક બન્યો		मलायो	સંયોગ કરાવ્યો, મુસ્કરાયો
१७	नियरें	નજીક, પાસે		मस	પુષ્કળ, બહુ જ
७	निश्रेनी	ની પરંપરા, હાર	५५	मीड़त	ફેરવે છે, પાછા ફરે છે
२२	निहोर	વિનંતી, ભરોસો	१५	मुकुलीत	ખીલી ઉઠેલ, પ્રફુલ્લીત
५७	पचिहारी	હારી બેઠેલી	१८७	मुर	મૂળ, તોફાની
४	पटतर	વસ્ત્ર, છોડીને	२५०	रवन	ઉમંગમાં આવવું, એકતાન થવું, ડોલવું, લીલા રમણ, ગુંજારવ·
१०३	पनवारो	મોટું વાસણ	३४	लोनी	મીઠાં, મધુરા, મૃદુ
४०३	पनारे	પરનારા જેવી, નાની નીક જેવી	१९२	वेहसानी	તે હસી રહી
	पणत	શરણે આવેલ		बिछोह	વિયોગ, વિચ્છેદ
	पासी	ભીંજાયેલ		विजन	નિર્જન, એકાંત, વિંઝણો
२२१	पाटीतर	પરિપાટી, રીત તોડીને		विहाय	વિલસે
७१	पाहुने	મહેમાન		सम्हार	સજાવે, તૈયાર કરે
११३	पोनी	પુરાં કરી લો		सिंधु सुतापति	સિંધુની પુત્રી લક્ષ્મી, તેના પતિ શ્રી કૃષ્ણ
१०९	फोंवा	ફુમખું, પેટનો ભાગ		सीत्कार	સીસકારી
	बगर	રસ્તો, ગલી	१३	सुरभी	ગાય, સુગંધ, સુંદર
१३९	बगदावो	દોરી, પાછીવાળી લાવો		श्रवणपुट	બે કર્ણ, કાન
५७	बाखर	ગલી, રસ્તો		हेजे	હેતથી
२०	बान	બાણ, ટેવ, આદત		संजर्पित	પૂર્ણતૃપ્તિ પામેલી
७९	बिज्जू	વીજળી		सहस्त्रफनी	શેષનાગની ફણા ઉપરના સહસ્ત્ર મણી
१६४	बिरुझावत	બતાવે, દેખાડે, હલાવે			
५७	बिलग	ભુલાય, અલગ થાય			
२३०	बिहान	પ્રભાત, સવાર			
५६	बुद्धिबल	બુદ્ધિના બળથી			
२००	मकरंद	પરાગ, સુવાસ			
७०	मंडन	માંડવું, સાજવું			
५७	मथनियां	દોહવાના પાત્ર			

કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ - ૧

નિત્યક્રમના પદ - ૨

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
१३९	अचगरा	અડપલો, હઠીલો			જગ્યા ન હોવાથી
८४	अछेरुचिसौं	આછી, મનગમતી	२६१	अेकटकपुरवत	એક નજરે પુરે છે
१४२	अछन अछन	આછા આછા	२४६	ओट पाउति	છુપાઇને નીકળી
२	अठारे	અઢારમું ભાગવત પુરાણ	८४	ओलेंरी	લાવ્યા છે, શોભે છે
२४८	अतजत	આવતો જતો	२३	औसेर	અવસર, સમયે
१५०	अतसी	આળસ ભરેલું	२५६	औसो	ઝાકળ જેવું
१७५	अतिगने	ઘણી બધી	१२	अजीर	આંગણામાં
३७	अतिचार	અતિચારી, વ્યભિચારી	८५	अंकमाल	ગળાની માળા
२३६	अथअेकी	હવે એકલી	२७	अरुझाय	તૃપ્ત થાય
११९	अधरघूंटी	ઘુંટેલું અધરામૃત	५२	अंजुलीयां	માની આંગળીની અંજુલી
५२	अनीत	નિતી વિરૂદ્ધ	२७	अघाय	ગુંચાય
३३	अनिमेष	એકીટસે જોવું	२९	आंच	જ્વાલા, તાપ
१७४	अबलाख	અભિલાષા	२४	आछि रूचिसो	સુંદર ગમી જાય તેવું
११७	अर्द्धन मेखी	અર્ધી ઘડી, અર્ધ	४७	आरजपथ	અલૌકિક, વૈદિકમાર્ગ
१७	अरुझाइ	ગુંચવાઇ	६०	आवरूंहूंकान	સુકા લાકડાના ડંડા
२३१	अलसइ	આળસ	२२३	इतरात	ઘમંડ થયો
११९	अवघर	દુર્ગમ	१३५	इतरानी	હઠીલી બની
१५५	अहिनी	સર્પીણી	१५७	इदुदंड	ચંદ્ર જાણે સ્થંભ પર હિંડોળા લે
१२२	आकोभर	આલીંગન	१०५	इंद्रनी कमणी	નીલાં મણી ધારણ કરેલા ઇન્દ્ર જેવો
१२५	आंकोभर	આપીને, ભેટીને	१९५	इंदाबिंद	ચંદ્રિકા જેવી સુંદર
९४	आणि	અહિં લાવીને	२२७	उखापधी	કસુંબાછઠ
२०६	आनंद के कंदवा	આનંદનું મૂળ	१३०	उगालकी	મુખનો ઉગાલ
२६४	आनसुद्धि	આપેલી રહેલી શુદ્ધિ	४३	उघरत्तन	ખુલ્લા શ્રીઅંગ
१४६	आंथयेकी	ખૂબ શ્રમ કરીને	१३३	उच्चागरी	ઉચ્ચ સ્વર કાઢે છે
८२	आरेपर	શરમથી પર, કિનારા પર	२७	उडगनछबी	તારાઓના જેવી છબી
१३७	आसनकांस	કોઇ આશા ન રહેવાથી, બેસવાની	३०	उतंगमा	ઉર ઉપરનું આભૂષણ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૯૫	उताल	ઉતાવળે
૧૯	उदयौ	ઉદય થયો
૬૨	उवौ	ઉદિત
૧૭૯	उवोफेंटा	ઉદિત, ઉંચો ફેંટો
૨૩૪	उनये	આવી ચઢ્યાં
૭૧	उनेआये	ઉમટી આવ્યાં
૯૩	उरझकठोरी	કઠોર ઉરજ
૨૩૪	उरस	ઉર, હૃદય, છાતી
૧૫૦	कुखिया	કાંખમાં
૬૯	कंजपलन	કમળની પાંખડી ઉપર
૨૩૫	कटाक्की	વેલબુટ્ટાની
૧૫૬	कयूछ्यासें	વ્રજ જેવી કળિકા
૧૮૮	कथाखग	ઠગારાની વાતો
૨૨૦	कर्दर्पकोटी	કરોડો કામદેવ
૧૬૭	कनकडबा	સોનાની ડબીમાં
૪૪	कैनाबडेकी	સંયમ, ખામોસી
૮૪	करखेरी	આકર્ષાય
૨	करझार	હાથ ખંખેરી નાખવા
૬૫	करपिरायेंगे	હાથ પીળા કરાવીશ
૪૩	कररथहीन	હાથ બળ વિનાના
૪૮	कलमले	કલરવ કરે
૧૮૫	कलशकी	કળશની
૨૦	कबोल	ઇચ્છા, આનંદ
૧૫૩	कबनधाह	ક્યારેય, અટક્યા વિના
૧૫૬	कविनवरणीतनाम	કવિ નામ, વર્ણન કરી શકતા નથી
૬૪	कसवि	કસીને
૨૦૯	कषाय	જોરથી પકડી, કસી કસીને
૧૫૦	कांको	કોનો કર્યાનો
૨૪૭	कांगरूको	ઘરનો, બાજુનો
૨૧૨	कांपेकीठनक	ઘાસ, ઉતાવો ઠમઠણ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
		અવાજ
૧૭૧	काहूवामते	કોઇ અન્ય સ્ત્રીઓમાં, કોઇ અન્ય કારણે
૨૯	कोककी	કોયલની
૬૪	कोटिनाब	અનેક દ્રષ્ટિએ
૫૨	कोमनदे	કામની ઇચ્છાવાળા
૧૪૮	कौशेय	કવચ, પીતાંબર
૩૭	कितवबाद	કાપટ્યની વાત
૮૪	कूट	કુટાળે ભુલી જઇશ
૩૨	कुंद	દાડમ, મોગરો, કળી
૧૭૦	कुंभखीरको	ખીર ભરેલ કુંભ
૧૩૧	कुरंग	હરણ, ખરાબ રંગ, લક્ષણ
૫૯	कुलकान	કુળની મર્યાદા
૨૩૮	कुलसमान	ઉત્તમ કુળના સમાન
૧૩૩	कुसुमनिकर	ગુલાબનો ઢેર
૨૩૭	कुशकटि	પાતળી કમર
૨૯	कुहुकके	કપટીનાં
૨૪૪	कुहूते	અમાસની કાળી રાતે
૧૭૪	खरी	ખરે, ખરેખર
૧૯૨	खगौरी	ઉડતા પંખીઓ
૧૫૦	खर्चोहेम	સોના જેવો ખર્ચ
૪૭	खयनी	શૃંગારનું નામ છે
૧૬૫	खानकहतहै	ખાવા માટે કહે છે
૧૩૬	खैंचआपनोसोले	આપના તરફની ખેંચ
૨૬૨	खोजबाको	તેને શોધતાં
૨૬	गटकी	ઘટ ઘટાવીને
૧૩૪	गरबते	ગર્વથી
૪૭	गल्मलहा	ગળામાં ધારણ કરેલી માળા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૫	गलित	બટકાવેલાં, ખીલેલાં	૩૦	जरीको	જલેલી, બળેલી
૧૩૧	गामरो	ગામ લોકો	૩૦	जरायबेको	જલાવવા
૨૬૧	गेहिनी	ગૃહીણી, નારી	૭૪	जलझांर	જલમાં પડેલ હાલતા પડછાયા
૨૦૧	गोलाबोले	મોટેથી બોલવાથી			
૨૮	गुनगाथ	ગુણોની વાતો	૫૪	जानतबार	સમય, વિલંબને જાણે છે
૯૧	गुनगांधे	ગુણોથી આકર્ષાયેલા			
૨૫	गुंहतमाय	ભરી દઇને	૨૧૮	जामन	મેળવણ
૧૦૧	गृहगोना	ઘેર જવાનું	૪૭	जेरबनकटाक्ष	જેનાંને પરાસ્ત કરીને
૧૯૬	घनसोंरी	વાદળથી	૯૨	जोतरी	જ્યોત
૧૧૦	घरकीकोद	ઘર તરફ	૧૭	जीजत है	જીવી રહ્યા છે
૧૩૪	घरहीकेबाढे	ઘરની મોટાઇવાળા	૧૫૯	जीयनार	જમનારજે
૧૧૦	चकृता	ચકોર	૨૧૮	झकौर	ઝમક હવાનો ઝટકો
૨૦૨	चटलेमटक्यो	ચટમટ થયો નહિ	૨૦૩	झटाझोट	મોટી ઝટા ઝડી વરસી
૫૬	चटकीलो	ચટી જનાર	૧૨૪	झबकभइ	ઝબકી ગઇ
૧૯૬	चढबढ	વધારે ચીઢાઇ	૧૦૧	झनकमनक	આમતેમ ઝમકીને
૨	चमक	સમજ	૧૦૦	झोले	મૂકે, પધરાવે
૧૦૦	चरपरे	સ્વાદિષ્ટ	૨૧૯	झिझकउठे	ઝબકી ઉઠયાં
૮૩	चवाह	ચીઢવું, ચુગલી	૯૨	झूझतबोरी	થોડા ગુંચવાય
૩૭	चावपरी	આસક્તિ થઇ	૮૫	झूठी गुठली	ઓછી ગોટલી
૧૦૫	चोंप	ધનુષ બાણ	૯૮	टकटोरे	કડકે બોલી ઉઠે
૯૯	चायन	આનંદ, સ્નુઝ	૫૮	टेक रह्यो	ટકી, આધારિત રહ્યો
૮૫	चारुबोला	પ્રેમથી સુંદર બોલી	૨૧	ठानी	ઠરેલી, થયેલી
૨	चोक	ચિંતા, ગભરામી	૨૩૩	ढाढे	પેદા થયેલ
૨૪૮	चोखपरहे	ચોખ્ખું	૨૪૬	ढकोसल	ઢંઢોળે, તપાસે
૨૩૭	चोथोअंस	ચોથોભાગ	૩૬	ढहेहो	ઢસડાવું
૨૨૬	चोपड	ઘી ચોપડેલી સામગ્રી	૪૦	ढीढढील	ખેંચી, ઢસેડીને
૧૦૭	चित्तचाक	ચિત્ત ચકાવે ચઢયું છે.	૧૧૦	तकताक	તક, સમય તાકીને
૨૧૭	चित्रसारी	ચિત્રીત પલંગ, ગોખ	૩૧	तनमरजाद	તન, અંગની મર્યાદા
૨૦૧	चिलचोप	ગુપ્ત, છિદ્રાઇ	૫૩	तनमारी	દેહ અકડાઇ
૮૫	चुटीगयांहे	પકડી લીધાં	૪૫	तये	તપીને સુકાઇ ગયાં
૨૧૬	जुनचुन	ચૂની ચૂનીને	૬૩	तरलित	ચપળતા, તરલતાથી
૯૮	छविधनियां	ઘણી છબીઓ	૨૧૨	तल्परची	અધિરાઇ દર્શાવી
૧૨૯	छिरकछेल	છબછબીયાં સાથ તેલ	૧૫૩	त्रसाय	ત્રાસ પામે છે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
१०	ताताथेइथंदे	નૃત્યના બોલ, તાલ	१५३	धीरनायक	ધીરજ ના રહે
		પ્રકાર	११५	धीरसमीरन	વૃંદાવનમાં આ
२११	तारही है	તરી આવતાં			શ્રીયમુના ઘાટ છે
११६	त्रैलोय	ત્રણેય લોકના વાસી	१८३	दूत	ધારા, સુવાસ
२३९	लिखंडी	ત્રણ ખંડ ભાગવાળી	४७	धूर्त	ઠગાયેલા
२	तिनकाने	લોક, વેદ, કુલ ગણની	४२	नटकी	નૃત્યાંગના
		કાનિ	९१	नटवा	નૃત્ય કરનાર
१७५	तृभंगतेजोर	ત્રિભંગી બનાવીને	२१९	नंदवाम	નંદરાયના પત્નિ
१८	दक्षिणकर	જમણી બાજુ			યશોદાજી
७२	दृगंचल	નયનોની હલનચલન	१९६	नयननहीनहियां	આંખમાં જ નહિ પણ
१७१	दृगझोके	આંખો ફાડીને, એકીટસે			હૈયામાં
२०९	दरधरे	હોંસ લાલચથી ધરે	११६	नयनवंत	નયનથી
२०८	दरबराय	અધીરો બન્યો			જોવાવાળાને
१७३	दशनखंडित	દાંત પીસાવેલી	२४	नवलद्युति	નવિન જોડી
१५८	दसही	દશાપણ	१०७	नाक	નાકે દમ આવી ગયો
५५	द्वार आरज	દ્વાર આંગણે	८१	नासाजलबमनी	નાસિકા પર, વાદળ
२३८	दांवरी	દોરીથી, દોરડાથી			જાણી વિજળી જેવું
१३७	दावद्रुम	દાવાનળનો પુંજ સમુહ			મોતી
२६४	देवक	દીધેલો, દેવ પુરૂષનો	९६	नांके	વાંકીચુકી ચાલ
१२७	दिनमापी	દિવસના સમયને માપી	२१२	नांह	નથી
६०	दूक	ધોંધાટ, ગર્જના	१६०	नाइ	દોહતી વખતે પગે
६६	दूती	જોડી, દુત સ્ત્રી,			બાંધવાનું દોરડું
		સંદેશવાહક	२६६	नीउदन	કિંમતી, સ્વાદિષ્ટ
१७४	द्युतिकुंद	ચમકતી કળી જેવી	१२	निसइ	નાસી ગયેલી
१३४	दुधअचेसो	દુધ બેવડાવવું	७३	पखौवामोर	મોર પીછ
१४१	दुरंग	બે રંગમાં	२	पंचहीको	પાંચ અવિધાને
३१	दुराने	દુર થશે	१०२	पछावरपीजे	પછીથી પીજે
३१	धनक्की	ધણુષ્યની, કુબેરની	१५९	पटले	વસ્ત્ર લઇને
१५६	धनुवार	ધણુષ્યને પણ ભુલાવી દે	२२८	पदपदम	પદકમલ
३१	धनैया	ધણુષ્ય	१९७	परपाये	પગે પડીને
१५३	धरपर	ધારણ કરેલ જોઇને	२३७	परमत	અન્ય, સૌથી ઉત્તમ
६०	धरीयत	ધારણા કરે			બુદ્ધિવાળા
१४६	धातुको	વનમાં થતી ધાતુનું	१५८	परवेश	ઉપર આવરણ કરેલ,
					શિગ્રેલ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
२२२	पलका	પલનામાં, પલકમાં	४२	बंकटहाबकटोने	વાંકી, કડવી પારખીને
१७४	प्रसुनबने	સંતુષ્ટ, ખીલી ઉઠશો	२३०	बकतोरी	બકવાદ
१२७	पाटीरकी	પંક્તિનાં	६५	बगबन	ભુલથી, ભ્રષ્ટ થઇ,
१५३	पालकीलोह	પાંદડાનાં છાયાની			પાછો આવ્યો
		ઇચ્છા	२३४	बरुनी	હીક, નવા પ્રકારનું
३४	पांतलाइ	પંગત, હારમાં લાવી	६९	बाखजेहैं	વાકેફ થઇને
७५	पारजात	પારિજાતના ફુલ	३४	बागे	જામો પહેરવાનો
११५	पारपर	દૂર પેલી બાજુ	३९	बांचे	બચ્યા છૂટશે
१२८	पांसुरी	પાંસળામાં આરપાર	२२९	ब्राजे	વરણી શકે,
५	पेनी	ધારાવહી, કાપણી			સરખાવી શકે
२३६	प्रेमगसन	પ્રેમમાં ડુબેલી	६२	बारकदृष्टि	અચાનક પ્રેમ ભરી
३३	प्रेमपागी	પ્રેમમાં ડુબેલી			દ્રષ્ટિ નજર
१२८	प्रेमपुंजगांसुरी	પૂર્ણ પ્રેમની ગાંસડી	१३	बांहटेक	બંને હાથ ટેકવીને
३७	पोहोंपीरी	અંદર ઘુસી જનાર	१९	बेन	વેણુ, વાણી
१७५	पाकलीक	પોપટ, કોયલ જેવી	१२७	बेलाभर	ખોબા ભરીભરીને
		નાસિકા, કપોલ	१४९	बोरी	બાવરી, અવાક
१९४	पुरयत	હોંશથી	२६१	बोहोभांत	બહુ પ્રકારે
१६९	पुतरीन	રૂપાળી, પુતળી જેવી	२०	बोहोराइ	પહોંચાડી, ફરી પાછી
५७	फेरनहेरे	વારંવાર			લઇ ગઇ
५७	फिरन्यो	ફેરવ્યો	१५६	बीजदाडिमवार	દાડમની કળી જેમ
९०	बगदैयां	પાછીવાળો			વારી જાય
८१	बगरकी	બહારથી રસ્તામાંથી	९३	बिझूकानी	તોફાને ચઢી
११३	बटतर	વડનાં વૃક્ષ નીચે	२३५	बिहरी	દૂર ગઇ, ફેલાઇ ગઇ
		ઉત્તમ પ્રકારની	७३	बिथुरनबंद	વિખરાયેલ વેણી, બેંદી
३९	बंधवाचे	વાણીથી બંધાયેલા	९७	बिनभोज	ભોજન વિના
३१	बंधनसुहोरी	દોરીથી બંધાયેલા	२५८	बिंदुमेली	દ્રષ્ટિ માત્ર કરતાં
१९४	बनाबन्यो	બની ઠનીને તૈયાર	२८	बिरमाये	ભરમાવ્યા
		થયો	१२	बूझे	પુછે
२०	बपुरी	બીચારા, બાપડી	२०	बूझो	પુછો
२६७	बरगारे	ડાળે વળગી પડે	१५४	बुद्धिअनाइ	બુદ્ધિ ના આવી
२४५	बरदायो	વર, ભેટ આપી	१७	भटुबयो	ભેગો થશો,
२५३	बरीललना	સુંદર લલના આપે			અચપલો બાળક
३४	बहुर	ફરીથી બીજીવાર	२६६	भनकी	ભણકારા થાય

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૧	भयोभनसार	સૂર્યોદય થયો	૧૫૨	मूक	બોબી, કહી ન શકે તે
૨૬૪	भरतसंभारी	સંભાળીને ભરે છે	૧૭૭	मुखकीलोनाइ	મખારવિંદની શોભા
૪૭	भागभुक्ते	ભાગ્યથી ભોગવીને	૬૦	मुखहेरें	મુખ જોઈને, નિહાળીને
૨૪૬	भाज	ચુકાવીને, ભગાડીને	૨૯	मृदुगयंद	કોમળ નાનો બાલ હાથી
૨૪૨	भ्राजे	સોહાય છે			
૨૨૭	भांडभंडावे	ભુંડી વાતો સંભળાવે	૬૬	यशोय	યશુમતી
૨૦૪	भामि	ભાગ્યથી	૮૨	थान	તેઓની સાથે
૭૧	भान्यो	ખબરવાળો	૧૩૩	येहश	આવશે
૧૩૮	भोजकरपाउं	હાથથી ભેટીને મેળવું	૨૩૩	रंगभोंजे	રંગમાં ભિંજાઇ
૧૦૧	भोजनठार	હસ્સા, પૂર્ણભોજન	૫૮	रंगभगिया	રંગાયેલા
૩૭	भौन	ભવન	૩૫	रंगरसे	રસમાં રંગાયેલા
૮૯	भीतरछाकपरों	અંદર ઘુસી જાઉં	૨૩૩	रंगराइ	રંગીલો રાજા
૨૦૮	भूचपल	પૃથ્વીમાં ચપળ	૩૯	रंगरेनरसेरी	રાત્રીના રંગમાં
૪૨	भुजमृणाल	હાથ કમળની ડાંડી જેવા	૨૨૧	रचन	કેલી, ક્રિડા
૩૧	भुरवन	ભરમાવવા	૮૮	रवाइआंखन	આંખની સાક્ષીએ
૩૧	भुराये	ભરમાયેલા	૮૯	राखीकोरी	ખોળામાં ગોદમાં
૪૪	भृहनते	ભ્રાંહમાંથી	૧૪૦	रावरेजु	રાવટીમાં
૧૯૮	भुहारेभारे	ભારે જલ તૃષા	૬૩	राहुचुरावत	રાહુ ચોરી લે છે
૨૪૪	मकुल	કુળમાં કહેવાયો	૮૮	रीतीदेखकमोरी	પાત્ર ખાલી જોઈને
૨૦૯	मर्दनक्षार	તીક્ષ્ણ મર્દન કરીને	૨૦૧	रुख्याइ	સુકાવા છતાં
૧૪૬	मध्यजारीके	જાળીની મધ્યમાંથી	૨૧૪	लज्जितफणी	ફેણને લજાવે
૮૯	मनजुर	માન્ય, મનમાં જડાયેલું	૯૯	लरजत	ધીમેથી નમીને બોલે છે
૧૦૨	मनमथराने	કામદેવનો પિતા રાજા	૪૨	वौकपरोओने	સુવાની, હિંદવાની પડેલી પ્રથાની
૬૫	मनमाणिक	મનનો મણી	૧૫૭	वंचीकर	છોડીને, તજીને
૭	मनोजन	કામદેવ, મનોહર	૧૩૮	वनफेर	વનમાં ફરીથી
૧૯	मसि	મેશ	૪૭	वरकाम	વરખકામ કરેલી
૮૧	महक्रीड़	બહુ આડો, સાહસિક	૨૩૬	वरनी धुररी	વર્ણ શ્રી અંગ, ધુળવાળુ
૯૪	महियाआये	મહિમાથી			
૧૬૩	मेरीदांइके	મારી ગરીબનો	૨૬	संचि	સંચય થયેલી
૨૦૦	मोसीजो	મારા તરફનો	૮૬	वरवट	તાણી, બધી જ ઝડપથી
૯૮	मिरचदशन	મરચાથી, તિખાશથી દાંત	૩૬	वलीतबेना	વીંટાયેલી, વિખરાયેલી વેણી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૨૫	वारनेकरीयां	ઓવારણાં લીધાં	૮૪	सावकसोयन	સુતેલ પક્ષીનું બચ્ચું
૨૪૪	वारुनीदीस	ઘેન ભરેલી	૨૧૭	सेहरोसुवानी	સુંદર સજાવેલ શેહરો
૨	विचार	બુદ્ધિથી વિચાર	૨	सोच	ગણત્રી કર, ધ્યાનથી વિચાર
૧૫૭	विधुवैरी	ચંદ્રમાના દુશ્મન, પ્રાતઃકાળ	૨૬૫	सीधोसीजाव	સીધે સીધા જાવ
૫૮	विनग्रथमोल	કિંમત ચુકવ્યા વિના	૨૩	सिरावं	તૃપ્ત કરું, શીતલ કરું
૧૩૭	विरहचापदाप	વિરહ અગ્નિનું થયેલ દુઃખ	૨૫૪	सीसढोरें	ઉગળીમાં શીશ ઢળી જાય
૨૯	विषइ	વિષય વાસનાવાળા	૨૧	सुकेलि	સુંદર કેલી, ક્રિડા કરતી
૨૬૨	श्यानी	ચતુર	૯૯	सुघट	સુંદર ઘડાની, હૃદયની
૧૬૮	शरीर	શ્રી અંગ	૧૭૮	सुधरस्वरे	ખરેખર સુઘડ
૧૫૮	शशिलंगर	અનેક ચંદ્રમાનો હાર	૬૨	सुचसों	શોચતા, વિચાર કરતાં
૨૧૭	शिरहाने	મસ્તક નીચેના ઓશીકા જેમ	૧૦૪	सुठानकी	સુંદર સર્વાંગ સ્થાનની
			૭૨	सुढार	ઢળેલા, મદવાળા
૫૪	अंक्यो	શંકાથી ખળભળી ઉઠ્યો	૬૩	सुरभिहूंक	સુરભી ગાયના હુંકારા
૧૫૮	सतसार	સેંકડો ગુણો	૩	सुहान	શોભે છે
૨	सत्रह	વેદનાં સત્તર પુરાણ	૧૮	श्रुतिछंद	શ્રુતિઓ દ્વારા છંદગાન
૯	सन्या	શિકાર			
૨૪૮	समवाइ	સમજ, વિચારથી મળી	૧૫	हंकराइ	હંકારી, દોરી ગયા
૧૦૬	समरावंत	સંભાળી, સજાવે છે	૧૧૪	हरिवंशलसें	હરિના વંશથી મોહિત
૨૬૦	सभाजे	સન્મુખ રહેલ			
૮૬	समुहाइ	સમુહમાં	૨૧૩	हसराढुरजात	હસતાં હસતાં ઢળી પડે છે
૮૪	शरवस्खोरी	ઉત્તમ બાણ નકામાં જાય છે			
૧૪૯	सलके	અબાકા	૧૬૧	हातलगी	હાથ લગાવ્યો, પાસે આવી મળી આવી
૧૫૮	सशंक	ચંદ્રમાં, શંકાથી			
૯૧	सहतकीचेटी	હરતી ફરતી કીડી	૫૩	हेमहेमरा	હેમંતનો માગશર માસ
૨૧૫	सहेल	સહજ, સહેલું			
૩૯	सान्यो	બન્યો, થયો	૬૮	हेमुकेसी	સોનાના જેવી
૧૮૮	सायल	પ્રશ્નકર્તા, માંગણ	૧૮૦	हौंसोभरो	હોંશ ભરેલી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
२७	हीर	હોડ, સ્પર્ધા, આગ્રહ			પત્રીકા
१६२	हीराय	હિબકીને, સુધબુધ	११६४	टटापकटोने	સ્પર્શ કરતાં ટોનો
		ભુલીને			લાગી ગયો
१६०	हुलहिंको	હું દોહવાનો છું	२७९	कोयाचकी	ભેટ ધરીને
३७	श्री उरज	શ્રીની છાતીનો	११२८	बाकुचा	ભાનું પોટલી
		સ્તનભાગ	२५८	भखुतो	ભિક્ષા
१५९	क्षुद्रावली	કેડનો કંદોરો	११६१	लीठ	ચમકી ઉઠી
११३२	आतपत्रसाँ	અગ્નિરૂપ કેશની	१०१८	मानबीडा	પ્રાણરૂપી બીડું

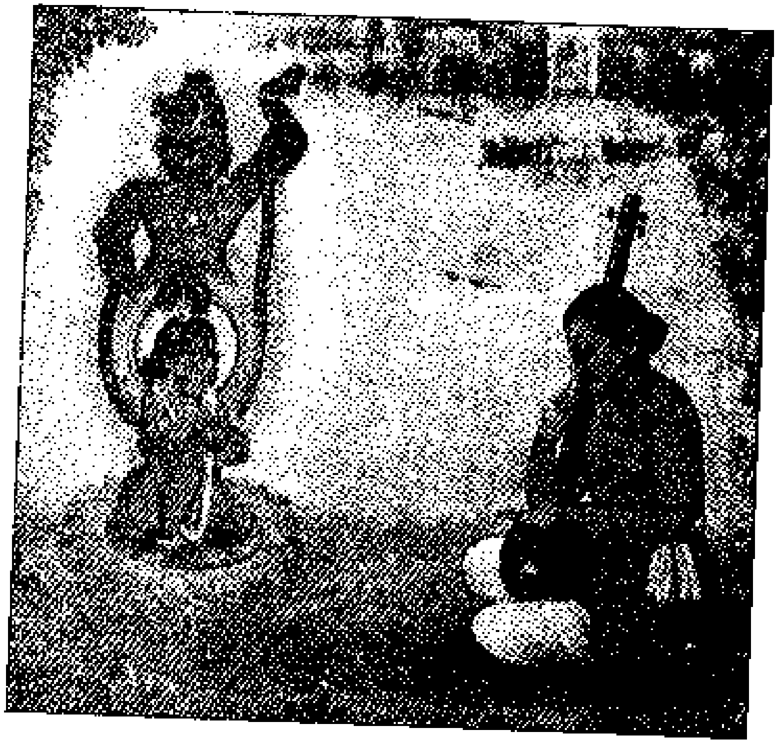

નંદદાસજી

કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ - ૧

નિત્યક્રમના પદ - ૩

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
४४२	अखारे	મેદાન, રંગભૂમિ	७९	उधरगयो	મરકી ગયો
१६४	अगोइ	સંતાડી	१३	उजागर	જાગૃત, પ્રસિદ્ધ
१६८	अगोहन	અગાઉથી	२६४	उझक	જલ્દી, ઝબકીને
१६२	अजर	ઘડપણ વિનાનું	७०	उडुगण	તારાઓનો સમુહ
१२३	अनखन	અદેખાઇ	४७	उपहास	હાંસી, મશ્કરી
४५	अनहोनी	નવીન, નહિ બનેલું		उबट	સુગંધી લેપ
८१	अनी	સેના, સમુહ		ओझल	આડ, પડદો
१८१	अनेरे	અંકુશ વિના	१०३	उभर्यो	બચેલો, વધેલો
५७	अरगानो	નમી, ઝુકી ગયું		उरसाली	હૃદયમાં પીડા
१३९	अरबरात	લથડીયા ખાતા			કરનારી
२३	अरसाये	આળસ કરે, ઘેર કરે	२०६	उसास	ઉચ્છ્વાસ
१९	अलसइ	આળસ		कंजन	કમળ
२६	अलसात	ક્ષણે ક્ષણે આળસ	१६७	कजरारे	કાજળવાળા શ્યામ
		મરડે	११७	कर्मठ	કર્મજડ, કર્મકાંડી
१५७	अलसाने	આળસ મરડે	६४	कल	કલ, સ્વર
५७	अवसेर	ઠંડા કલેજે પડી	३०६	करखा	યુદ્ધ, શૌર્યગીત
		રહેવાનો સમય	२४	कैधौं	કે, વિકલ્પે
३००	अहिपति	ધનના પતિ કુબેર	१८५	कौंध	ચમકે છે
११	आभीर	ગોવાળ, ગ્વાલબાલ	८८	कोरी	કોડી, નજીવી
५५	आरज	વૈદિક સંબંધી	२	किंजल्कपंक्ति	કમળ જેવી શુદ્ધ
४३	आरजपथ	વેદમાર્ગ, કુલની			ભક્તિ
		મર્યાદા	२२१	खचित	અવશ્ય, અંકિત
२४४	आरी	દર્શન, કરવત	४३	ख्याल	વિચાર, ધ્યાન
१९७	आली	આલી, સખીને	९	खरी	સાચે જ, અત્યંત
		સંબોધન	२३	खेह	લગાડવું, લાવવું
१५८	आहि	ઇચ્છા, આશા		गंजन	લજાવતાં નેત્રો
२६८	ओपी	નખથી શીખા સુધી	६४	गनीगनी	ઘણી જ ઘણી
		શોભતી		गढी	દાટેલી, ડુબેલી
१३४	ओसकण	ઝાકળ બિંદુ	२५	गलित	ગળી ગયેલી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૮૫	गारस	બંધન, ગાંઠ		तदपि	તો પણ
૧૫૫	गोभा	શોભા, સમુહ		तर्प	તૃપ્ત કરે
૧૬૮	गोहन	ગુહ્ય, ગુપ્ત	૩૧	तंबोल	મુખવાસ, બીડી
૧૫૦	गुणबांधे	ગુણથી ભરેલો			પાન
	घरो	ઘડો, ઘર	૨૫૧	तरकि	ખસી, દુર ગઇ
૧૬૯	घैया	માખણ	૬૩	ताफताकी	ટાફેટાના વસ્ત્રની
૫૬	चकचौंधी	તેજથી અંજાઇ જવું		ताही	તેને
૨૪	चकृत	ચકિત		दधिसुतापति	લક્ષ્મીપતિ શ્રી કૃષ્ણ
૧૫૫	चटसार	ચટસાર	૨૨	दर्प	ગર્વ, અહંકાર
૫૯	चपलासी	વીજળી જેવી	૨૧૯	दहूँमें	ધરામાં, કુંડમાં
		ચમકતી	૧૪૨	दाँवर	દોરડું
૩૧	चहल	આનંદોત્સવ,		दुभे	દુભવે
		કિચ્ચડ	૫૩	दुमडार	વૃક્ષની ડાળીઓ
૧૨૭	चहलकी पहल	આનંદોત્સવની	૫૨	दुरावत	સંતાડે છે
		પહેલ	૨૨૧	दुलरावत	લાડ લડાવે છે
૧૩૪	चाव	પ્રેમ, પ્યાર	૧૬૪	नकबानी	ગુંજારવ,
૧૦૫	चाँप	દેઢ ઇચ્છા			સુંદર વાણી
૧૨૭	चाँपी	પકડી, તળાસીને	૪૧	नगधर	નાગને ધારણ
૧૬૯	चोलना	વારંવાર ઉછળવા			કરનાર
૩૧	चोवामें	આનંદમાં હાથની	૧૩૩	नगधत	હિરાનું દાન
		ચારેય આંગળીના	૪૪	न्याय	વ્યાજબી, યોગ્ય
		હલનચલનમાં	૪૯	नाहर	વાઘ, સિંહ
૧૨	चौतनियाँ	ચારેય બાજુ ઉડતા	૧૬૬	निपट	ખૂબ, બીલકુલ
૮	चिकुर	વાળની લટ	૫૩	निपतरू	ઝાડની ડાળીઓમાં
૨૫	चितवन	ટગર ટગર જોઇ	૯૭	निबिड	ગીચ, ગાઢું, વન
		રહેવું	૪૧	निबह्यौ	ઉગાર્યો, છુટ્યો
૮૨	चिन्हो	ઓળખ્યો, બતાવ્યો	૧૭	नियरें	નજીક, પાસે
૨૩	चीरोली	ચારોળી	૭	निश्रेनी	ની પરંપરા, હાર
૧૦૧	ज्योंनारे	જમણવાર	૨૨	निहोर	વિનંતી, ભરોસો
૩૩	जुंभात	બગાસું ખાય છે	૫૭	पचिहारी	હારી બેઠેલી
૪૮	झलमले	લહેરાઇ, ફેલાઇ રહે	૪	पटतर	વસ્ત્ર, છોડીને
૧૫૯	झूरैया	પ્રાણ નીકળી જાય	૧૦૩	पनवारो	મોટું વાસણ
		છે	૪૦૩	पनारे	પરનાળા જેવી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	पगत	શરણે આવેલ		मस	પુષ્કળ, બહુ જ
	पासी	ભીંજાયેલ	૫૫	मीडत	ફેરવે છે, પાછા ફરે
૨૨૫	पाटीतर	પરિપાટી			છે
૩૧	पाहुने	મહેમાન	૧૫	मुकुलीत	ખીલી ઉઠેલ
૧૫૩	पोनी	પુરાં કરી લો	૧૮૭	मुर	મૂળ, તોપાની
૧૦૯	फोंदा	ફુમખું, પેટનો ભાગ	૨૫૦	रवन	ઉમંગમાં આવવું
	बगर	રસ્તો, ગલી	૩૪	लोनी	મીઠાં, મધુરા
૧૩૯	बगदावो	દોરી, પાછીવાળો	૧૯૨	बेहस्तनी	તે હસી રહી
		લાવો		विछोह	વિયોગ, વિચ્છેદ
૫૭	बाखर	ગલી, રસ્તો		विजन	નિર્જન, એકાંત
૨૦	बान	બાણ, ટેવ, આદત		विहाय	વિલસે
૭૯	बिज्जू	વીજળી		सम्हार	સજાવે
૧૬૪	बिरूझावत	બતાવે, દેખાડે		सिंधु सुतापति	સિંધુની પુત્રી લક્ષ્મી
૫૭	बिलम	ભુલાય		सीत्कार	સીસકારી
૨૩૦	बिहान	પ્રભાત, સવાર	૧૩	सुरभी	ગાય, સુગંધ
૫૬	बुद्धिबल	બુદ્ધિના બળથી		श्रवणपुट	બે કર્ણ, કાન
૨૦૦	मकरंद	પરાગ, સુવાસ	૫૯	हिलग	પ્રેમ, પ્રિતી
૩૦	मंडन	માંડવું		हेजे	હેતથી
૫૭	मथनियां	દોહવાના પાત્ર		संजर्पित	પૂર્ણતૃપ્તિ પામેલી
૨૯	मराल	હંસ		सहस्त्रमणी	શેષનાગની ફેણ
	मलायो	સંયોગ કરાવ્યો			ઉપરના સહસ્ત્ર મણી

છીતસ્વામી

કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ - ૨

જન્માષ્ટમીથી રાધાષ્ટમીના પદ - ૧

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૭૩	अंक	ખોળો
૨	अंकभरे	છાતીથી લગાવી ભેટવું
૧૨૪	अकूत	બેશૂમાર
૧૨૩	अगव	જે ગટી ન શકાય તેવો
૩૯	अंगभार	શરીરે રાખ લગાડેલ તે
૧૧૬	अगरचंदनको	સુગંધી ચંદનનું
૧૦૪	अंगराग	બેનો સહજ પ્રેમ, લગાવ
૨૫	अंगद	બાજુબંધ
૨૩	अगाधि	અગાધ, વિશાળ
૫	अघाइ	તૃપ્ત થઇ, તૃપ્ત થાય એટલું
	अघात	તૃપ્ત, સંતુષ્ટ થવું
૭૪	अर्घादि	અર્ઘ્ય વિગેરે
૧૪૬	अर्धासन	બેસવાનું, અર્ધ આસન
૧૫૧	अघदाय	પાપી, દુઃખ આપનાર
૧૨૬	अधवूंदरी	
૧૪૮	अचगरो	ઠઠીલો, પજવતો
૧૭	अचरालगेहो	સ્પર્શીને લાગેલા રહે
૨	अंचल	પાલવ, કપડાનો છેડો
	अज	હજુ
૧૧૦	अजन	જેનો જન્મ નથી તે
૭૪	अजनी	માયા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	अचवती	ઝટકી દઇને
૨૯	अजर	ઘડપણ વિનાનું, સમય પહેલાનું
૨૦૭	अजरन	ઘડપણ વિનાના યુવાન ગોપો
૨૨	अजीर	આંગણું, ચોક
૧૨૭	अट	
	अणिमान	જાણી ન શકાય તેવું
૧૦૮	अतर	અત્તર, વાયુ
૫૩	अंतरीक्षजन	આકાશના દેવતા
૬૯	अतुराइ	આતુરતાથી
૧૨૩	अथांइ	મંડલી, ઓટલો, ચોતરો
	अथाह	અત્યંત, ઊંડું, થાહ નથી તે
	अधरकी	અધરોષ્ઠની
૧૮૫	अघेहै	તૃપ્ત થતા
૧૭૬	अनख	અદેખાઇ, આડીવાતો
૬	अनधन	અગણિત, ગાય
૧૧૯	अनल	અગ્નિ
૪૫	अन्याचार्य	પરંપરાના આચાર્ય
૮૭	अन्हाइ	સ્નાન કરીને
૩૩	अनाय	દાનમાં આપી
૬૮	अनायास	પ્રયત્ન, પરિશ્રમ વિના
૨૬	अनाहदबानी	આકાશવાણી
૯૨	अनोखी	અપૂર્વ
૭૧	अनूती	અદ્ભૂત, ઉત્તમ
૧૧૪	अनुराग	વિશેષ પ્રેમ, પ્રિતી
૮૭	अनुरागी	પ્રેમવાળા, સ્નેહિ
૧૧૭	अनुहार	મળતુ આવવું

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	अन	ગાડું
	अनुशय	નિરોધ
૧૩૬	अनुशासन	સુરાજ્ય
૨૮	अपगलितगतिकरी	કંસેમારી
૧૪૯	अब्जनाल	કમળની નાળ
૧,૧	अब्दप्रति	વર્ષ પ્રતિ વર્ષ
૧૨૩	अंबर	વસ્ત્ર
૨૦૫	अबरेखी	જોયું ,માન્યું, કલ્પના કરી
૧૬૯	अंबहि	માતા (યશોદાજી)
૭૩	अंबुद	મેઘ, બાદલ
૯૫	अभिराम	મનોહર, સુંદર
૫	अमंद	બહુ જ
૬૯	अमर	દેવતા
૧૫૨	अमी	અમૃત
	अमीधर	ચંદ્રમા
૧૬૧	अयान	અજાણ, અજ્ઞાન
૨૦૪	अयानकी	અજ્ઞાની જેવી
	अमल	આવેશ, અમલ
૧૬૭	अरगथरग	આમતેમ હાલતી ધ્રુજતી, ઉપરાઉપરી
૧૯	अरगाइ	ચુપચાપ
૫૪	अरबन	અસંખ્ય, ઘોડો
૫	अरविंद	કમળ
૩૦	अरेहैं	લાલચ કરે છે
૭૨	अरुण	લાલી, પ્રભાતની
૩૨	अलंकृत	શ્રૃંગાર કરીને
૩૬	अलल	અલલ, ઘોડાનો બછેરો
૧૦૮	अलसानशै	આળસ મરડી રહ્યો છે
૨	अलीं	ગોપી, સ્ત્રીજનો
૯	अली	ભ્રમર
૧૧૫	अलीकुल	ભ્રમરનો સમુહ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૦૨	अलीछौना	બાળ ભ્રમર
૧૬૪	अलीसुत	ભ્રમરબાળ
૨૨	अवगति	અવળી ગતિ, સમજ, બુદ્ધિ
૫૩	अवनी	પૃથ્વી
૨૦૭	अवाक	ચકિત થઇને
૮૫	अविधि	વિધિમાં દાખલ નથી તે
૧૧૬	अष्टसिद्धि	આઠ પ્રકારની સિદ્ધી
૫૨	अहरके	ઘણા સમયની નિત્યની
૧૨૬	अहिपति	ધનના પતિ કુબેર
૧૧૭	आकरखत	ખેંચે છે
૪૮	अंको	ભેટ, આલિંગન આપી
૪	आगमकेदिन	આવવાના દિવસો
૧૪૦	आगर	ઘર, સ્થાન, ભંડાર, નિધિ
૧૧૯	आकरखें	ભંડાર, ખાણ
૨૧	आगार	ઘર, સ્થાન સુધી
૮૧	आगिन	અગ્નિ
	आघ्राण	સુંઘવું
૨૪	आतिरूचिसों	ખુબ પ્રેમથી
૧૬૬	आज	આજે
૨૮	आधिनी	આધિન
૭૩	आनकदुदुंभी	વસુદેવજી
૧૨૦	आनन	મુખ
૬૭	आप	જલ
૧૦૧	आभीर	ગોવાળ, ભરવાડ
૧૬૦	आइन	નિયમ
૨૭	आयसुदिनौ	આયુષ્ય, જીવન આપ્યું
૪	आगम	આવવાના દિવસો
૪૬	आरज	વૈદિક સંબંધી
૧૬૭	आलय	સ્થાન
	आलि	આવવું, બીજી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૭૧	आवोमेरे	સખીને સંબોધન સંગાના સખાને સંબોધન
૧૨૬	आवीरभानते	ભાના પરગણાના રાજાનું નામ
	आस्य	મુખારવિંદ
૧૭૧	आसन	આતસ, સમગ્ર, ઢાંકેલી
	अेकजाल	એક પ્રકારના
૭૩	अेन	સુંદર, જેવી છે તેવી
૨૯	अैना	આંખો
૨૦૭	ओकओध	ઘર આંગણે ઢગલો
૩૨	ओध	સમુદાય
૭	ओप	શોભે છે
૯૦	ओपी	નખશીખ શોભતી
૪૫	ओभा	આભા, પ્રકાશ
૧૬૫	ओर	પાર, બીજા, તરફ
	ओरी	તરફ
	ओली	ખોળો
૯૪	ओली पसारी	ગોદ ફેલાવીને
૧૧૫	उकसि	તાપથી, ઉભરાઇ
	उखल	ખાંડણિયો
	उखारी	છુટી પડીને, છટકીને
૧૪૭	उगलौ	ઉઘાડો, ઉઠો
૨૪	उघटगति	ઝડપી, ત્વરિત
૧૫	उघारी	ઉઘાડીને
	उघरूंगी	ખુલ્લી પાડી દઇશ
૧૧૮	उच्चार	બોલ, શબ
	उजमाती	ઉત્સાહ પ્રગટ કરતી
૪૮	उजीयागर	આંગણામાં ઉજાશ
૮૮	उजीयार	પ્રકાશિત, શોભતાં
૧૧૪	उठतछमहि	નુપુરનો અવાજ આનંદમાં ઉઠીને
૨૩	उडगन	તારાનો સમુહ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૧૫	उडपति	તારાનો પતિ - ચંદ્ર
૨૦૩	उडेलें	ખોબા ભરીને ઉલેચી, ઢોળીને
૨૧૭	उढायौ	ઓઢાડયો
૧૫	उताल	ઉતાવળથી
૪૧	उदधि	સમુદ્ર
૭૧	उदायुध	જેનાં આયુધો વિદ્યમાન છે
૧૦૧	उदैराज	જે પ્રભુના રાજનો ઉદય છે
૧૫૫	उदोतरी	ઉદભવે છે, ઉછળે છે
૧૧૭	उद्योस	ઉગતા દિવસ જેવો
૨૧	उदित	ઉદિત, ઉદય થયેલ છે તે
૨૬	उधारौ	ઉદ્ધાર કરશે
૧૪૯	उपंगा	વાદ્ય, વાજીંત્ર
૨૩	उपटि	નિશાની, લક્ષમાં લઇને ભીડ કરી
૧૫૦	उफनत	ઉભરાય છે
૧૭૮	उबरे	ઉગરે, બચે છે
૫૪	उबारे	બચાવે
૧૨૯	उमचाइ	ઉત્સાહમાં મચી રહેલ છે
૧૪૨	उर्मित	આનંદિત
૧૮૨	उरग	નાગ, સાપ
૧૮૨	उरगनारी	નાગિણિ
૮૧	उरलुमिकें	હૃદયથી લગાવીને
૪૬	उरसाल	હ્રદયમાં પીડા કરનાર
૨૬	उरसाला	દુઃખી હૃદયથી
૧૭૬	उरोजनि	સ્તન, કુચ
૧૧૭	उर्वशी	ઉર્વશી, અપ્સરા
૧૫૦	उसकारत	ઠપકો આપ્યો

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૩૯	कंकोल	એરીસા જેવો ઝેરી પદાર્થ
૫૧	कच	કેશ, વાળ
૨૦૮	कचडोरी	વાળની વેણી, ચોટલી
૪૧	कंज	કમળ
	कंजकली	કમલકલી
૧૨૭	कंजनाभ	રાજાનું નામ છે
૯૬	करकठताल	હાથની તાળી પડયાનો તાલ
૨૨૦	कणओस	ઝાકળનાં બિંદુ
	कंत	રાજા, પતિ
૪૪	कंदर	ગુફા
	कदबीखंभ	આંબાનાં પત્તાનો ખંભ
૩૨	कनकअंबरन	સોનેરા ઝરીનાં વસ્ત્રથી ઢાંકીને
૧૨૧	कनकनगा	સોનાના તારનું વસ્ત્ર, પિછોરા
૮૫	कनहेर	દુરનો શબ્દ
૧૪૩	कनेरकी	કરેણની
૧૧૭	कलीकसों	સોનાથી
	कपाट	કિંવાડ
૮૪	कपाटवाट	ગલી, કિંવાડ
૧૫૧	कबधौं	ક્યાં સુધી
૪૧	कबरीनतें	અંબોડામાંથી
૧૫૮	कमठ	કાચબો
૮૭	कमला	લક્ષ્મી
૬૯	कमलासी	લક્ષ્મી જેવી
૨૦૪	कमानकी	ધનુષ્ય જેવી
૧૮૭	करकंज	હસ્તકમળ
૫૧	करतकिंवार	દ્વારપાલ, પોરિયાપન
૧૫૮	करबलतें	નિર્જળ પ્રદેશથી
૨૧૮	करमठ	કર્મકાંડી
૧૦૭	करवट	પાસુ ફરવું

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૭૯	करवरटरी	વિપત્તિ, સંકટ ગયું
૧૯	करवायौ	કરાવો, કરાવડાવ્યો
૧૮૧	कराल	ભયાનક
૧૦૫	कलना	કળા. ચેનનથી
૨૨૦	कलाय	કળા, યુક્તિ
૪૯	कलोल	આનંદનો વેગ
૧૧૫	कल्लोल	ક્રિડા
૧૦૨	कलोलन	આનંદ કલોલથી
૫૫	कलोला	આનંદ કલોલનો
	कलिमल	કલિયુગના દોષો
૨૧૯	कवन	કોણ કોણ છે તે
૬૫	कवनकी	કોની કોની
	कवल	ઘાસનાં કોળીઓ
૭૯	कवाइ	પહેરવાનું ઉપવસ્ત્ર રજાઇ
૧૨૯	करौ	કરો, જવા ના દો
૧૫૦	कसकत	અટક્યો, ખટક્યો
૧૮૦	कसनरिपु	પીડા કરનાર શત્રુ
૧૫૦	कसक्यो	સરકવા
૧૫૦	कसक्यौ	સરકી
૪૧	कसाई	કસીને બાંધેલી
૧૩૧	कहारन	ભોઇ, ડોલી ઉંચકનાર
૬૮	काँचे	કચ્છ ઉપર
૩	काँछ	કિનારો
૪૭	काज	કાર્યો
	काठ	કાષ્ઠ
૧૨૬	काननशशी	વનના ચંદ્રમા
૫૩	कामधेनु	માંગે તે આપતી ગાય
૮૫	कामधेनु ते नेक न हीनी	કામધેનુથી થોડું પણ ઓછું ન આપતી ગાય
૨૨	कालक	કાળ સમાન
૧૧૪	केधौं	કે, વિકલ્પે
૧૧૦	केली	આનંદ, ક્રિડા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૧૫	केस	બાબત, બનાવ	૨૩	कुहूते	અમાવસ
૯૫	केहरी	સિંહ, વાઘ	૩૫	खगवरीआ	હાંસડીનાં આભુષણ
૧૭૦	केहरीनखन	સિંહના નખ	૧૨૩	खगवारी	હાંસડી, હસુલી
૧૦૪	कौतिक	કૌતુકથી, અગણિત	૧૫૭	खगारी	અંદર પેસી જાય,
૧૫૮	कोव	દિશા, અભિપ્રાય			ચિંતા કરાવે
૧૯૦	केसरदलकर्णिका	કેસરના નાના કણોનો	૨૪	खटसुत	છ પુત્રોની
		સમુહ	૧૬૭	खन	સમયે, ક્ષણે
૮૫	कौंधति	ચમકે છે	૨૯	खननेसो	ખોદીને
૮૫	कौंधनि	ચમકે છે	૯૧	खपरोटी	માપવાનું વાસણ
૮૨	कौलव	પ્રતિજ્ઞા	૧૫૧	खंभु	સ્તંભ
૧૨૭	कौलवकरण	કરારનામું	૧૮૦	ख्याल	વિચાર, ધ્યાન
૧૦૮	कौवाते	ધૂતિને		खरचै	ખરચે, વાપરે
૧૦૫	कोविबलीला	કુશળલીલા	૩૩	खसि	ખસી જાય
૯૫	किंकनीकेहरी	વાઘ નખની ઘુઘરીનો	૧૧૪	खाँचे	ખીંચે, હલાવે
		કંદોરો	૨૨	खार	નીક, ઢાળ વાટે
૩	कितही	કેમ ? શા માટે ?	૮૦	खाहिं	ખાઇએ
૪૬	कितौ	કેટલું, ઘણું		खेचर	આકાશ
૧૧૯	किधौं	અથવા	૧૩૮	खेचरी	પક્ષી, તારા
૧૬૬	किर	પોપટ, નાસિકા	૧૬૧	खेह	ખેર, ધુળ
૧૨૫	कीरत	કિરતી, યશોગાન	૬૯	खोरेगात	શરીરમાં રેખા
૧૭૧	किरमची	કરમ, કીડો			કાઢવી
	किवार	બારણું, પોરિયાપળ	૨૧	खोरी	ભવનમાં, ઘરઘરમાં
૧૯૫	किसलययुत	કુંપળો સાથે	૨૨૦	खितुला	શ્રૃંગારનું નામ છે
૧૩૫	कुंजर	હાથી	૧૭	खिलानी	ખિલ ખિલાટ
૯૫	कुटिल	ઘુઘરાળા	૧૬૯	खुनखुना	રમકડું, ઘુઘરો
૭૨	कुटिलकपाट	કિંવાડ	૩	खुर	ખરની રજ
૧૦૮	कुठार	કુહાડી	૮૦	खुरचनी	ખાવાની મિઠાઇ
૯૫	कुंतल	કેશ	૩૫	खुरेरी	સામગ્રીનું નામ
	कुंदफुल	મોગરાંના ફુલ	૬૭	खुलाइ	વહેણવાળી બની
	कुप्य	ભાજન, પાત્ર	૧૦૩	खुलै	ખુલતાં, ખુલી જતાં
	कुचपट्टिका	ચોળી, ચોલી	૧૭૦	गंग	ગંગા નદી
૨	कुश	ડાભ, ઘાસ	૮૩	गंडमंडित	ગંડ, ગ્રીવા શોભે તે
૧૩૫	कुंहूतनु	અમાસ જેવા	૧૪૯	गंडु	ફુલડું

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧	गढ	કિલ્લો	૮૫	गोपुर	દરવાજો
૧૭૬	गढिया	ઘડનાર, સુથાર	૨૧	गोमय	ગોબર
૯૮	गतिकरी	મારી	૧૩૩	गोली	ગોળી, મટકી
	ग्रंथिकाखोले	મૌન તોડવું, બંધન	૧૩૨	गांसुरी	મોટા અવાજે
		ખોલવું	૧૩૨	गाँहनी	ઝડપી, ત્વરાની
૬	गन	ઘણી, અસંખ્ય	૧૫	गोहने	ભવનમાં
૮૩	गनतार	તારાનાં મંડલ	૧૯૪	गिरारेन	વર્ષાની માફક
૭	गणक	જાણકાર, જોશીનું જુથ			પડયા
૩૩	गणिक	જોતષી		गुणग्राम	ગુણોનું વર્ણન
૧૫૧	गभयारे	ગમ, પહોંચ		गुणगाथे	ગુણથી ભરેલી
૪૫	गमनी	ચાલતી			વાતો
૧૫૦	गरब	ગર્વ, ઘમંડ	૧	गुनी	જોતસી
૭૫	गरिबनिवाज	ગરીબોને	૫૧	गुलफन	ટકુના, ઘુંટણ નીચે
		નિભાવવાવાળા	૧૮૧	गुहार	રક્ષણ માટે બુમ
૧૨૯	गलौं	ગળું			પાડવી
૯૬	गवनी	રાણી, મા	૨	गुहीं	ગુંથેલી છે
૧૪	गहगह	ગાઢા	૮૮	गुहीरी	ગુંથેલો, રાખેલો છે
૫૩	गहनको	જીદ, આગ્રહ, લેવા માટ		ज्ञाति	બહુ જાતિના
૫૨	गहरके	ક્ષુભાઇને, આવ્યા વિનાની	૯૦	घनघनज्यों	મેઘ જેવા ગર્જના
૬	गहेरू	ઢીલ, ઉંડું			કરતાં
૫૧	गह्यौ	પકડયો	૧૧૭	घनधारे	ફેલાઇ રહ્યું છે
	गाउ	ગામ	૧૧૭	घमरके	ગરજીને, બરજીને
૩૫	गाड	ગઠડી	૮૧	घरहरघुमके	ઘરર ઘરર અવાજ
૧૦	गात	અંગ			કરીને
૬૭	गेंदुक	દડો, ગોળો	૧૮૦	घरानी	ઘરની રાણી
૯૫	गेह	ઘર	૪૨	घातें	નસીબના વાંકે
	गेरू	ઢીલ, ઠંડુ		घेरी	ઘેન ભરેલી
૪	गोकुलवधु	વ્રજ સ્ત્રી	૫૪	घोरघुटतहै	ગળામાંથી છુટીને
૭૩	गोगज	મોટાં, કિંમતી, બહુમુલી			અવાજ કરે છે
૧૫૩	गोड	નાના પગે	૭૨	घोलियौं	ઘોળીને વારી જાઉં
૭૭	गोपओप	રાજા સમાન	૬૮	घोष	વ્રજ, ગામ, શબ્દ
૫૨	गोपगननमें	ગોપોના સમુહમાં	૬૭	घूरत	એકી ટસે જોયા કરે
૮૫	गोपांगना	ગોપની સ્ત્રી	૩૬	घूरसारकों	એકીટસે જોવાં છતાં

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૩૫	घूरै	ગગડે, વાગી રહ્યાં છે
	चकुलये	ચકિત થઈ જવાય તેવા
૧૬૧	चक्षुश्रवाप्रियको	આંખથી સાંભળનાર નાગને પ્રિય ચંદનનું
૧૬૬	चखोडा	ચક્ષુ
૧૦૬	चंगी	સરસ, સુંદર
૧૮૦	चचोरही	હલાવ્યો, દાંત દાબીને ચઢાવા લાગ્યો
૧૮૧	चटकत	અવાજ કરતો
	चटकमटक	હાવભાવ, ગાત્ય, નખરા
૧૧૭	चटसार	હૈયાનો ઉદગાર
૭	चढमढे	દોડી આવ્યાં
૯૦	चंद्रमुखी	ચંદ્રમા જેવા મુખવાળી
૬૧	चंद्रयुत	જન્મનો ચંદ્રમા
૭૪	चरनलागे	ચરણ સ્પર્શ કરવા લાગે
૩૪	चरूवा	પ્રસુતા સ્ત્રીને જલ પીવડાવે તે
૬૬	च्वेरह	વહી રહે
૭૮	चहूखान	ચારખાણ જેમાં ખરજ વિગેરે છે
૧૩૩	चाबिलो	ચુગલી કરનાર
૧૪૦	चामरी	ચાવલ, શોભા
૩	चाय	અભિલાષા, ઇચ્છા
૧૮૪	चारसार	ચાર હતુ
૨૩	चाव	આનંદથી
૨૩	चावरी	આનંદમય
૫૩	चावैं	ઇચ્છાઓ, ઉમંગ
૧૦	चाउ	આનંદની પ્રબળ ઇચ્છાઓ
૫૭	चाइन	પ્રબળ ઇચ્છાથી
૯	चाहत	જોવાની ઇચ્છા કરતા
	चोतरा	ચોતરો, ઉંચો ઓટલો
૯૦	चोंप	ચટપટી
૧૮૦	चाँपी	પકડી, દબાવી
૭૧	चोल	પહેરણ
૧૫	चित्यो	ચિંતન કરેલ
૫૧૪	चीतैगो	યાદ કરશે
૪૦	चित्तआकर्षो	ચિત્ત ખેંચ્યું
૩૦	चिकुरवर	કેશ, વાળ
૧૩	चिनीचिनी	પસંદ કરેલ આછાં
૬૭	चिबुक	દાઢી
૧૪૨	चुस्वावति	સ્વાદ ચખાડતી
૧૧૪	चुटकदै	ચુટકી, ચપટી ભરવી
૨૬	छंद	હાથનું ઘરેણું
૧૫૯	छाछी	છાશનાં
	छायो	ભરાયેલ છે, પ્રસર્યો
૧૫૨	छीतरी	છતાં થાય, દેખાઇ આવે છે
	छौन	બચ્ચુ (પ્રાણી, જંતુનું)
	छोर	છેડો
૫૭	छीरके	જેના ઉપર દહીં વિગેરે છંટાયેલાં છે તે
૨૬	छूछी	ખાલી, પોલી
	छुवावत	સ્પર્શ કરે છે
૨	छूहीं	લગાડ્યું, ચોપડ્યું
૯૪	छुहारे	ખારેક
૧૨૬	जकुत	કંજુસ, ચીકણો
	जंग	સંગ્રામ
૧૨૩	जग	વંશાવલી ગાનાર
૨૧૮.	जगाली	તાંબાના વાસણના રંગની
	जंघन	નિતંબ
૩૪	जच्चा	૪૦ દિવસ સુધીની પ્રસુતા સ્ત્રી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૮૧	जठर	પેટ
૮૮	जनुरविगति	જાણે સુરજ અસ્ત થયો
૧૦૦	जयमेरोलाल	જ્યા રે મારો લાલ
૧૫	जबाइ	શ્રૃંગારનું નામ
૧૩૧	जमनाकाछ	યમુનાજીનો કિનારો
૧૦૦	जरूली	અવશ્ય
૩૪	जलद	વાદળ, મેઘ
૮૨	जलधर	વાદળ
૧૦૪	जलबीरा	હળવો નાસ્તો, ફીકું
૧૬૫	जलरास	સમુદ્ર
૧૪૯	जलरुह	કમળ
૧૪૭	जवनिका	પડદો
૮૩	जसी	જશવાળો
૧૪૬	जहाज	જહાજ, વહાણ
૬	जादौंवीर	યાદવોમાં વીર
૮૫	जानु	ઘોટું, ઘુંટણ
	जाम	ઘડી, પ્રહર
૧૪૮	जेबरी	દોરી, દોરડી
૧૨૬	जेसनजेबल	જેસનજેબલ વ્યક્તિઓ
૧૧	जौति	જ્યોતિ, પ્રકાશ
૪૧	जौहरी	ઝવેરી
	जीत	જીત
૩	जीन	નહિ
૧૭	जीवानी	જીવા દોરી, આધાર
૨૨૦	जूआ	ઘંટીનો હાથો ફેરવવાનો .
૬૨	जुगजाम	જગતના લોકો શાંત હતા
૯૮	जुगनीश	બે કમલ બીડાતાં રાત્રે ભ્રમર ઉડી ન શકે તે
૧૦૪	जुगपै	બંને ચરણકમલ પર
૧૪૨	जुठरायो	મોઢામાં મુકીને છંડાવી લેવું
૯૦	जुत	જોઇને
૨૯	जुरि	ભેગાં થઇને, સમુહમાં
૯૨	झगरिन	ઝઘડીશ
૧૨૩	झगा	વાઘો
૭૩	झनकार	સુવાસની લહેર
૨૧૯	झबा	ઘરેણા કે કપડાના છેડાનું ફુમતું
૩૨	झमक	ઝમકારો, તેજ ટકોર
૭૨	झरलाइ	બાદલ
૨૧૧	झरलायौ	વરસાદ, પુષ્કળ
૧૯	झरे	ઝગમગે
૧૫	झलमलात	ઝગમગી ઉઠે તેવું
૧૫૬	झारैं	ઉતારવું, ફેરવવું
૭૨	झालर	ઝૂલ, છબલીકા
૪૮	झिमझिमी	ઝબકારા મારતી
૧૨૩	टोडर	હાથનું ઘરેણું
૭૨	टोडल	હાથનું ઘરેણું
૧૯	टोल	ટોળી, જુથ
૧૫૫	टोलनी	સમુહ, ટોળી
	टीकी	ચાંદ, ચંદ્ર
૧૭૩	ठठकी	ખચકાવું
૨	ठये	બનાયે
૪૮	ठयो	બનાયો
૧૨૪	ठाउ	ત્યાં, ઘેર, ઠામ
૨૨૩	ठाटी	અધિક, ઠાટ
૧૬૧	ठाढेहोन	ઉભા થવાનું
૧૭૧	ठाढिलिये	ઉભા રાખીને
	ठानी	કાર્યનો આરંભ કર્યો
૩૦	ठाँय ठाँय	ઠેક ઠેકાણે
	ठोडी	ચિબુક
	ठोस	સંગીન
૮૩	डरडार	ભય, બીક કાઢી નાખીને

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૯	डहडहे	ખીલી ઉઠયાં છે	૨૨૦	तरोवरी	ઝાડની અંદર, નજીક
૫૨	डहरके	ઢરકાયાં, ઢોળાયાં	૭	तरौना	કાનનું આભૂષણ
૨૮	डहारे	ઘુઘવાટ કરે છે	૫	तरुनी	સ્ત્રી
૧૪૩	डाढी	ઢાઢી	૩	ताग	તે સમયનો સાજ
૨૮	डाँके	પડછાયો			કારણ
૧૩૦	डौरू	ડમરૂ	૧૧૦	ताफताकी	ટાફેટાના વસ્ત્રની
૮	डोलति	આમતેમ ફરે	૧૩૯	ताँबे	તાંબાની ધાતુ, વાસણ
૧૬	डुलकति	ડોલતી, લહેરાતી	૧૪૯	ताप	દુ:ખ, ક્રોધ
૧૦૩	डुरत	બંધ થવું, દૂર થવું	૮૦	ताहि	તે, તેને
	ढरकायाँ	ઢોળાવી દીધું	૩૪	ताला	તાળીઓ, તાલીનો
૩૦	ढेरी	ઢગ, બહુ જ			અવાજ
૫	ढोटा	લાડલો		तेसूरी	તેસૂર, ગર્જના
૬૧	ढौरी	રટણ, ધુન	૬૩	तोंदि	પેટ
૧૩૫	ढोलीजु	પાનનો થોકડો	૭૬	तोषत	જોવા ઇચ્છા થાય તેવા
૨૨૮	ढूक्यौ	છુપાયેલ, જોવા	૩૦	त्रिखित	તરસી, તૃષિત
૩૦	तगासौं	તગારૂં, પાત્ર તગાસૌં	૧૩૭	त्रिपुरारी	શીવ, મહાદેવ
૧૨૯	तंडी	તાંડવ, નૃત્ય	૭૩	त्रियशक्ति	સ્ત્રી, શક્તિ
૭	तत्क्षण	તત્કાલ		तिरछी	ટેઢી
૫૧	तंदुल	ચાંવર, ચોખા	૭૨	तिरतरू	કિનારા ઉપરાંના ઝાડ
૩૨	तन	આત્મા, શરીર, દેહ	૭૯	तृपव	ત્રણ પગલાં
૧૧૭	तनकतनक	છોટે છોટે, થોડું થોડું	૨૧	तूर	શહનાઇ
૧૩૯	तंबक	ઢોલનો અવાજ	૭૨	तूरी	તારા જેવી ઘણી
૧૩૯	तंबे	ઢોલના અવાજે	૧૩૫	तुल्यातुंग	ના જેવી ઉંચી, પ્રચંડ
૪૧	तंबोल	મુખવાસ, બીરી		तृषित	તરસ્યા
૧૨૯	तबीसावासी	ત્યાંના રહેવાસી	૬૩	थलंक	હાલે
૭૨	तमकुटल	અંધારૂં જાય	૧૬૭	थाँमे	ઉભા
	तमरिपु	અંધારાનો દુશ્મન, સૂર્ય	૮૫	थाहभइ	વહેતાં અટકી ગઇ
૧૩૩	तमोली	બીરી, પાન બનાવનાર	૭૬	थोंदा	પેટ
	त्रयताप	ત્રણ પ્રકારના તાપ	૧૪	थिरकरी	કાયમ, ચિરંજીવી
૭૪	तरणीजा	શ્રી યમુનાજી			કરી
૨	तरल	ચંચલ, ચંચલ	૧	थुनी	સ્તંભ, થાંભલો
૨૮	तरवनतीर	પગ નીચેનું પાણી	૧૧૦	दकिखन	દક્ષિણ
૪૮	तरसाय	જેની તરસ હતી તે		दक्षिण	દક્ષિણ, જમણી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	दृढगढ	મજબુત કિલ્લો	૯૫	दोलीका	હિંડોળા ખાટ
૮૧	दधिकाँदो	દહીંનો કાંચ થાય તે	૫૭	दोहरी	બે બે વખત
૧૬૬	दधिजात	દહીં જાય છે	૧૩૩	दीगे	વાંકું, અન્ય
૩૬	दधिफल	દહીં, માખણ	૧૧૬	दीठि	દ્રષ્ટિ
૨	दधिरोचन	ગોરોચન દહીં	૧૦૦	दिठौना	નજર ન લાગે માટે
		સાથેનું			કરેલ મેશનું કાળું
૧૬૬	दधिसुतमें	મુખ ચંદ્રમાં			ટપકું
૨૩	दनुज	દૈત્ય	૧૭૦	दीनीपोती	રંગ લાગ્યો, લગાડ્યો
૧૩૮	दनुजसुता	દાનવ, રાક્ષસ કન્યા	૧૭	दिपानी	પ્રકાશે તેવો, દીપે
૫૪	दरबान	દરવાન, દ્વારપાલ	૧૬૪	दिरघ	મોટાં
૧૫૮	दलना	દળ, સેના	૧૦૭	दिवलाजोर	નિત્યના તેજ રૂપ
૧૮૪	दलीकी	કચડાયેલી, દબાયેલી			કનૈયો, ટોળી
૧૨૯	दवन	દવ, દાવાનળ		दुकुल	ચુંદડી
૧૧૫	दशन	દાંત	૮૯	दुनीओष	ધ્વની, અવાજની
૧૧૪	दशविधि	દશપ્રકારે, નવધા ભક્તિ			ઝમક
૧૪૦	दसैंधी	દસ દિવસનો, દશમી	૨	दुब	દુર્વા, ઘાસ
		આત્મ નિવેદન	૧૫૧	दुराजे	બંને શોભી રહ્યા છે
	दसक	દશકો (૧૦ વર્ષના)	૭૬	दुरी	છુપાયેલી
૧૪૭	दाटी	પુરી દીધો	૧૭૩	दुराव	કપટ, દુરતાનો ભાવ
૭૨	दादुर	મેંઢક, દેડકો	૭૨	दुसावे	અશુભ દશા
૨૧	दाम	દોરડાં, હાર			વિનાની, સૌભાગ્યવતી
૧૨૯	दामोह	કિંમતી	૭૪	दुहित	કન્યા
૭૨	दावानल	અગ્નિ	૧૧૫	दुहूनके	ઠાકોરજી અને
૧૧૦	दैइठ	મિત્ર, નજર ન લાગે માટે			ભક્ત બંનેનું
		લગાવે		धख	શોષ પડ્યો તે
૧૬૬	देखो	જુઓ	૧૫૪	धतन	ટેવ, બુરી આદતના
૧૩૭	देखता	ભુલ, અપરાધ વિના			કારણે
		સમજી વિચારીને	૧૨૪	धनद	કુબેર
૨૨૦	दैपला	કપોલની બે બાજુમાં	૧૯	धनमानौं	જાણે કે ધનનો
૧૦૭	दैया	દયા, હેત	૧૨૦	धाइंगी	દોડી જઇને, ઉતાવળ
૪૧	देवक	દેવોના સિદ્ધ			કરીશ
૨૯	देवाराखे	દેવાદાર	૩૨	धातुचित्र	ગેરૂ
૧૩૦	देसीकरी	મુલ્ક, દેશ		धातन	ખેતર

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૬૧	धामअवधि	ઘરનો ઉંબરો	૧૨૯	नहए	ઓછું નહિ તેવું
૭૨	धाराकि	જલની	૮૭	न्हातहो	સ્નાન કરતાં
૭૮	धैन	ધ્યાન	૨૩	न्हावरी	નાવ, હોડી હંકારનાર
૭૫	धोखो	સંદેહ, શંકા	૮૯	नाइ	સમાન, બરાબર
૧૬૮	धौभूपर	ભ્રમર, ભ્રાંહપર	૭૪	नागपति	શેષશાઇ ભગવાન
૧૧૫	धीर	ધૈર્યવાન, ધીરજ		नागरबनी	સ્વામીનજી કૃષ્ણમય
૬૨	धुजा	ધજા, સંપૂર્ણ			બન્યાં
૮૯	धुनी	ધ્વની , અવાજ	૧૨૨	नागलोकपति	શેષનાગ
૮૯	धुनीओप	ધ્વની, અવાજની	૪૮	नाज	અનાજ
		ચમક	૧૩૪	नाट	પ્રતિજ્ઞા
૧૮૪	धुबीकी	ધુપેટી જેવા	૨	नांदीमुख	મંદિરના મંદીનું મુખ
૧૪૫	नवबांकों	વાંકા નમીને	૧૩૧	नोंधिकें	નોંધીને, યાદ કરીને
૬૧	नकत	રાત્રી	૭૫	नामनकी	નામોની, અસંખ્ય
	नकतचधि	આધી રાત			વ્યક્તિના નામના
૧૬૫	नखतगन	આંગળીઓના			બોલી શકાય તે
		નખનો સમુહ	૭૦	नायन	નાઇ (સ્ત્રી)
૧૪	नखत	દુર થતા નથી,	૬	नालकपीठ	જન્મની નામ
		ખસ્તા નથી			છેદનની વિધી
૪૫	नागके	કિંમતી, સંગીન	૩૦	निकर	સમુહ
૮૫	नगदात	હીરાનું દાન	૨૭	निकंद	નાશ કરવાવાળા
૫	नंदमहर	નંદરાયજી, જશોદાજી		निकाइ	સુંદરતા, ભલાઇ
૪૫	नंवसदन	નંદ ભવન	૬	नीको	સારો, સુંદર
૪૬	नंदे	નંદરાયથી, આનંદથી	૫૪	निगड	બેડી
	नंदीसुर	નંદગામ	૭૩	निगमचारो	ચાર વેદ
૨૬	नभ	આકાશ		नीजकरी	આપમેળે
૬૧	नभसिवदी	ભાદ્રવદી	૩૦	निरधक	ભયરહિત
૧૬૬	नमिताल	તાલથી નમી	૫	निधान	સ્થાન, આધાર, ભંડાર
૯૦	न्याय	વ્યાજબી	૭૭	निधीपति	કુબેર
૪૫	नलिन	કમળ	૧૧૭	निधीवार	સમુદ્ર
	नवलबेस	નવા સ્વરૂપમાં	૧૯૭	निपुन	કુશળ, પ્રવિણ
૯૮	नवसंतसाज	સોલહ સાજ શ્રૃંગાર	૧૬૭	निबरी	પુરી થઇ, સંતોષાઇ
૧૧૫	नसके	નાસવાથી, નાશ	૯૮	नियचइ	પાસે છે
		પામવાથી	૧૩૧	निरकाहू	

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૧૦	निरंजन	જેને અંજમ નથી તે	૩૫	पनसूरा	પગનું આભૂષણ
		શ્યામ	૧૮૯	पनारी	નાની મોરી
૧૧૮	निरतन	હળવું નૃત્ય, ડોલવું	૭૩	प्रपंचयुत	પ્રપચ સહિત
	नीलपट	નીલાં વસ્ત્ર	૧૯૫	प्रभासी	ઉગતા દિવસ જેવું
૧૮૭	निवाइ	મુકીને, લેવડાવીને		प्रमेय	સ્વતઃ
૮૧	निशान	નગારાં		प्रमोदना	આનંદ, મનોરંજન
૮૮	निशापति	તેજસ્વી ચંદ્રમાં	૭૫	प्यौसारको	પીયરનું
૬૭	निसार	ન્યોછાવર, દૂંકો સાર	૧૬૨	परचाहत	હળીમળી જવું
	निहाल	કૃતાર્થ, સુખી	૩	परधान	શ્રેષ્ઠ
	निहोरी	ઉપકાર, વિનંતી.	૧૬૪	पराग	સુગંધ
		ભરોસો	૧૬૦	परान	પલાયન
૧૬૯	नूरी	પ્રકાશિત, સુંદર		पलका	પલંગ, પારણું
૫૧	पंक	કાદવ, કીચડ	૨૩	पलनिवार	પલકમાં
૧૬૬	पंकज	નેત્ર કમળ, કમલ	૫૯	पलाशी	ઘટાદાર, પલ્લું
	पखौआ	પિચ્છ	૧૪૩	पलौ	પાલવ
૧૨	पगधार	પગ ધરીને, મુકીને	૧૮૪	पलीकी	પરીનો, સુંદર
૭	पट	વસ્ત્ર			નારીનો
૨૦૭	पटकत	પટકાવીને, પટકીને		प्रवाल	આંબાનું તાજું કુમળું
૨૧	पटकीर	કપડાનો પોપટ			પાન, પરવાળાં
૨૬	पटतारा	વસ્ત્ર તાણીને	૧૬૬	पशुपाले	નંદરાયજી
૫	पटभूषण	વસ્ત્ર, અલંકાર	૯૦	पसरीउठे	ફેલાઇ ગયું
૧૩૦	प्रणकिनो	પ્રતિજ્ઞા કરી	૭૧	पहपट	સંગીત, શોરબકોર
૮૪	प्रणत	પ્રણામ કરનારને	૨૦	पहलौ	પેલો, સામેનો
૧૧૬	प्रणव	ઓમકાર, નમન	૨૧	प्रहारी	મારવાવાળા
૨૨	प्रणव	નમ્ર, ધીમી, મૃદુ	૫૫	पहुंचेन	હાથના કડાં
૮૫	पत्यायौ	વિશ્વાસ	૧૫	पहुंचिका	પહોંચી
	प्रतिपाल	દક્ષ, ચતુર	૨૩	प्राचि	પૂર્વ દિશા
૧૪૮	पतुखिया	મટુકી, પાત્ર, પડીયા	૮૧	पाछिलेपहरके	પાછલી અવસ્થામાં
૧૮૫	पथलीकी	ફેલાયેલ			મોટી ઉંમરમાં
૯૮	पन्नगसुत	સાપનું નાનું બાળ		परमपुरूष	શ્રી કૃષ્ણ
૫૨	यापनमें	બડપ્પનમાં, મોટી	૬૮	पाज	મર્યાદા
		ઉંમરમાં	૧૨૩	पाटंबर	રેશમી વસ્ત્ર
૯૪	पनवारौ	મોટું વાસણ, થાળ	૮૫	पाणी	હાથ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૧	पात	પત્તાં, પાંદડાં	૪	पुंज	સમુહ, વધારે
૭૬	पांति	પંક્તિ, હાર	૧૩	पूज	પુજવા, અર્ચનના
૬૧	पाईभाव	પ્રાગટ્ય		पुजाइ	પુરી થવી
૬૦	प्रानन्के	મરેલામાં પ્રાણ		पुजायें	પુરા થયા છે
		આવવા	૧૦	पूजे	પુરૂ, પૂર્ણ થઇ છે
૧૩૧	पाँयनी	પગનું આભૂષણ	૧૧	पुजायो	પુરૂં, પૂર્ણ થયું છે.
૧૩	पामडे	ગાદી, પેંડો		पुट	પાત્ર, વાસણ
૧૫૪	पामरी	ક્ષુદ્ર, નીચ, પાપી.	૧૫૫	पुनि	ફરીવાર
		પગનું આભુષણ	૨	पुनिपुनि	વારંવાર, ફેરફેર
	पायनको	પાવન થવા	૩૦	पुनितकरत	પવિત્ર કરવાવાળા
૨૩	पादरी	પગ, ચરણ	૩૦	पुरंदर	ઇંદ્ર
૩૨	पावापट	વસ્ત્રો મેળવવા	૪	पुरननिधी	ભરેલો ખજાનો
	पाश	પાસો નાખવો તે	૩૩	पुरवाय	પુરા કરીને
૪૭	प्रेमनदी	સ્નેહની નદી	૬૪	पुरहूल	પૂપરં ભરાઇ ગયાં છે
૨૦૫	प्रेमपोट	પ્રેમનો સમુહ, ઢેર	૯૯	पुरीकैंभाशी	પુરી કરી, પૂર્ણ કરી
૬૬	पेली	પરોવીને	૪	पुलकित	રોમાંચ અનુભવીને
૧૯	पोट	પોટલી, પોટલું	૧૭૧	पुहाय	પુષ્પોની, ફુલોની
૧૩	पोटे	પોટલાં, પોટલીઓ	૪૦	फन	સાપની ફેણવાળા
૧૭૦	पोति	રંગ	૧૬૦	फनिग	સાપ
૧૮	पौरि	પોળ, ગલી	૧૩૬	फबी	શોભી રહી
૨૬	पोहावी	પુસીને	૧૩૯	फरिया	લેંઘો, પાયજામો
૧૬૬	पोहोमीपर	ઘુસવા, ચાલવા દોડવા	૫૦	फलियगे	ફુલાઇ ગયા,
		જતાં			આનંદિત બની ગયા
૧૯૦	पिकबेनी	કોયલ જેવો ટહુકાર	૧૧૯	फुलना	ખીલેલો, હસતો
		કરતી	૧૦૧	फुवान	ફુમતાં, લટકણીયા
૧૭૯	पिकि	કોયલ જેવી મીઠી	૧૩	फूसति	ફુલી, નાચી, ખીલી
		વાણીવાળી			ઉઠી
૩૧	पीठि	પીઠિકા, માંચી	૨	फुहि	બુંદે
૧૪૨	पींठ	પીઠ ફેરવીને	૯૬	बंकचिते	ટેઢી દ્રષ્ટિથી
૨૧	पीपरकी	પીપળાની	૯૧	बकसत्त	બક્ષિસ આપે છે
૪૮	पीयरे	હલદી, હળદર જેવી	૧૩૫	बंका	દુર્ગમ
૧૫૨	पिराय	પીડા, દુઃખ થાય છે	૨૮	बकिस	બક્ષિસ, ભેટ આપી
૧૪૩	पुंगी	સોપારી	૧૦૮	बकी	બકાસુર

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૬૬	बगैया	પક્ષી, બગલો	૧૨૯	बरदिन	દીનતાનું વરદાન
૧૦	बजाय	ગાય છે	૩	बसन	વસ્ત્ર
૪૬	बड	મોટા પ્રમાણમાં, અતિ	૧૪૮	बस्याइ	પુરેપૂરૂં, પૂર્ણ
		ઉત્સાહમાં	૮૭	बसौ	બની રહો, અખંડ
૪૨	बढकीने	આગળ ધર્યા, મુક્યા	૩૨	बर्ह	મોર પીંછ
૬	बडे	મોટા	૬૭	बहे	વહેવું, બહેકી જવું
૪૮	बडीबैसी	મોટી ઉંમરની	૨	बहोरा	ફરીથી
		અવસ્થા		बहोरैया	બહુ મહેનતે
૪૫	बढ	મોટો થાય	૧૦૩	बहुदूले	બહુ સમુહમાં
૭	बडीबैस	મોટી ઉંમરમાં	૬૩	ब्रह्मशाखा	વેદની શાખા
૪૧	बढौ	ઉત્તમ, સુંદર	૧૧૫	बाँक	વળાંકવાળું ઘરેણું
૯	बढोगौगुनो	ચાર ઘણો વધો, જલ્દી	૧૫૯	बाछी	ખડખડ હસતાં
		મોટો થાય			હસતાં
	बदनबत्त	કબુલાત	૭૫	बाँझ	વાંઝણી, વંધ્યા
૫	बंदनवार	તોરણ	૧૭૮	बाँटी लगाइ	ગાળી લગાવી
૮૧	बधायें	વધાવીને	૩	बाथें	આલિંગન આપવું
૨૮	बंधु	ભાઇ	૧૩૮	बान्यो	પોશાક, પહેરવેશ
					રાખ્યો
૧૮૫	बनीबलीकी	બળવાન નવવધુ	૪૯	बाने	દેહ, શરીરને
૧૫૦	बंब	બંબબંબ અવાજ			શણગારવું
૯૨	ब्यार	પવન, મોડું થઇ રહ્યું છે	૧૪૯	बाँबीसो	સાપનું દર
૧૩૭	बरनेहू	ઘણાં સુંદર	૫૧	बारत	ઓવારણા લે છે
૬૭	बरसौंदी	વર્ષાસન	૧૧૩	बारो	બાળક
૧૮૧	बराह	વરાહ રૂપ	૧૩૧	बारिनबासमें	રહેવાના મકાનમાં
૩૩	बलय	કંકણ, (ગોળ)	૧૯૧	बालव	બાળક
૧૧૨	बलाय	ઓવારણાં લે છે	૯	बेलिबढावनी	વેલીને વિકસાવે છે
	बलैया	ઓવારણા લેવા	૬૫	बेस	ઘણા જ, સર્વજ્ગ્યાએ
૫૯	बलि	બળપૂર્વક,	૧૮૭	बोरी	નાનો કોથળો, થેલો
		આગ્રહ કરીને	૬૦	बोरी	ફરીથી, બહુ જ
૧૯૫	बलीकी	બળવાન	૬	बौरावति	ભુલાવતી
	बलीबलीजाउं	ઓવારણાં લઉં છું	૯૮	बोहोरैया	વારંવાર મનાવે
					મનુહાર કરે
૧૩	बस्तर	વસ્ત્ર			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૯૩	बिकार	વિકાર, અન્ય વિચાર
૮૩	बिखै	વિખેરાવી, છોડીને
૧૦૮	बिगोइ	બગાડી, વિતાવી દેવું
૧૯૩	बिजौठा	ગળાનું આભુષણ
૧૧૧	बिडरीचले	નીડર બનીને ગયા
૭૪	ब्रीडाते	લાજ
૧૪૨	बिडारी	છોડીને
૧૧૫	बिंदु	બિંદી, ટપકું
૧૨૩	बिनुमांगे	કોઇ દિવસ ન માગનાર
૧૬૮	बिंब	પડછાયો, બિંબફળ
૧૦૬	बिंबाधर	બિંબ ફળને ધારણ કરનાર
૪૫	बिरध	વૃદ્ધ, મોટી
૧૮૩	बिरधावै	વૃદ્ધિ, મોટા કરે
૧૫૫	बिरावै	ખિજાવે, એકલો પડે
૧૬૮	बिलगै	ભુલાય, અલગ થાય
૨૮	बुझौ	પુછો
૬૧	बुध केतु कवि रिपु	બુધ, કેતુ, શુક્ર, શનિ, મંગલ
૮૪	भट	શુરવીર, યોદ્ધો
૭	भदैया	ભાદ્ર માસનો
૧૬૬	भ्रमण	ભ્રાંતિ, સંદેહ
૭૩	भ्रमभयो	ભોર થયો
૫૬	भयभीकौ	ભયનો ભય
૧૬૫	भरेकोचोर	ભરેલા ઘરમાં ચોરી કરવાનું ન સમજાતા ન લે તે
૧૮૦	भहरात	ઢસડાયો, પટકી પડયો
૧૨૪	भाख्यो	આગમવાણી જણાવી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૭૩	भ्राजे	શોભી રહ્યાં છે
૧૩૬	भातिजु	વિવિધ પ્રકારના
૪૭	भावन	મનને ભાવતી, ગમતી
	भार	અહંતા, ગર્વનો ભાર
	भारमें	ચણા શેકી શકાય તે પાત્ર
૯૫	भाल	મુખારવિંદનો આગળનો ભાગ
૧૦૦	भावरी	આનંદમાં બ્હાવરી બનેલી
૯૫	भासोल्लसन्नवविकासम्	પ્રગટ આનંદ, બોલવામાં નાસિકાનો વિકાસ થાય તે
૨૮	भेक	દેડકા
૧૯	भेव	ભેદ, રહસ્ય
૧૬૨	भौना	ભવનમાં
	भौरी	નંદગામ, ભોરી
૧૩૮	भीर	ભીડ, સમુહ, બહુ જ
	भीरसों	ભીડમાં
૧૨૬	भीलक बाहु	ભીલક બાહુનામે વંશજ
૫૪	भृगुरेखा	ભૃગુઋષિની જેમ જનોઇ રેખા
૮૪	भुजा	હાથમાંથી, હાથ
૮૪	भुजा उखारी ले गइ	હાથમાંથી છટકીને ગઇ
૧૭૬	भुनसार	પતંગિયા
૧૧	भुपतिभये भिक्षुक	માંગવાવાળા રાજા જેવા બને તે
૮૧	भूमिके	ભૂમિ ઉપર
૩૨	भुषाय	શોભી રહ્યો છે
૬૧	मकर	મકરનો મંગલ, મત્સ, મધર

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૪૫	मकरंद	પરાગ, ફુલનું કેસર, સુગંધ
૧૨૩	मगा	માંગણી કરનાર, યાચક
૯૭	मटकन	નજર ના લાગે તેવી
૧૫૭	मंडन	માંડવું, સજીને ગોઠવવું
૩૫	मंडवावौ	બેસાડો, સજાવો
૪	मंडित	શોભીત
૧૧૫	मणिधर	મણીધારણ કરે તે સર્પ
૨૧	मत्तगयंद	મદવાળો હાથી
૨૧૮	मंथर	મંદ, ધીમી
૫૨	मथि	મેળવીને, મિલાઇને
૬૮	मंदिल	મંદીલરા, મંજીર
૭૩	मधुपावलि	ભમરા
૭૩	मधुमालनि	ભ્રમરની હાર
૧૭૬	मनखरारी	મનના ખોટા
૧૨૪	मनमेंनेंकु	મનમાં કરુણા આવે તે
૯૬	मनसिज	કામદેવ
૮૨	मनोज	મનોરથ
૮૯	मनोहर	મનને હરે તેવું સુંદર
૧૫૨	मयंक	ચંદ્ર, મૃગાંક
૧૧૮	मलना	મસળવું, મર્દન કરવું
૩	मलय	ચંદન, સુગંધિત
૧૧૫	मलयज	ચંદન, સુવાસિત
૯૭	मल्हावंगी	આનંદથી રમાડીશ, ખેલાવીશ
૨૬	मसक	પાણીની મશક
૭૬	महतौनि	માતા
૧૫	महरि	વ્રજ સ્ત્રી, જશોદાજી
૧૮૫	महलीकी	વ્યંઢળ, અંતઃપુરની સાથી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૬૯	महरके	નંદરાયના
૨૦૨	माँखत	ખાધા વિનાનું, ચોકખું
૨	माँग	સીમંત, સેંથો
૬૩	माची	થયો
૧૭૪	मात	માતાઓ
૮	माँडत	સજાવે છે, તૈયાર કરે છે
૧૫	माँडन	લગાડવું, શોભા રૂપ છે
૨	माँडयो	લગાવ્યો
૭૭	मार	કામ
૧૫૬	मैन	હાર, પંક્તિ
૧૮૦	मैटिजंजाल	જંજાળ, સંસાર મીટાવીને
૪૫	मेद	તૈલી પદાર્થ
૧૧૬	मैन	કામદેવ
૪૩	मेर	એક પ્રકારનું આભૂષણ
૯	मेल	એક થવું, બરાબર થવું
૧૩	मेवन	ફલ - મેવાથી
૭૨	मोरें	મોર (બહુ સંખ્યામાં)
	महादीढ	ભારે અડીયલ
૬૦	मौरी	લાઇન, હાર, પંક્તિ
	मीटेजाते	ધીરે ધીરે મટી જતાં
	मेहराने	નંદભવનમાં
૬૧	मीनदेवगुरू	મીનનો છાહર પ્રતિરાહ
૧૧૫	मुक्ता	મોતી
	मुकर	કાચ, દર્પણ
	मुकरना	કહીને ફરી જવું
૧૪૬	मुकरी	ફરી ગયો, ખોટું કહી ગયો

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૧૪	मुकरमुद्रिका	કાચ નંગ જડેલી વીંટી	૪૬	रज	લૌકિક સંબંધી, રેણુ
૮૬	मुखरास	ડોલતાં મુખની વાણી	૨૧	रंजित	વધારે શોભતું
૧૬૯	मुखरित	અવાજ કરે, બોલે છે	૧૧૭	रजु	દોરડું
૩	मृगमद	મૃગની કસ્તુરી	૬૭	रपटिपरे	લપસી પડે
૧૭૫	मृगांका	મૃગબાળ	૧૬૩	रवकि	સર્વનું પાલન પોષણ
૧૧૭	मृगकोछौना	મૃગ, હરણ બાળ			કરનાર
૩૪	मुढापर	ખુરસી, ચોકી પર		रमकि	પ્રેમી, લહેર, તરંગ,
૬૨	मुबमरजावनसाइ	ખુબ પ્રસન્નતા થવી			મુલતા ડોલતા
૭૩	मुदयति	કહ્યો, સમજાવ્યો	૧૨૦	रमार	લક્ષ્મી પતિ
૧૪૫	मुरकी	મુડીને, મરડાઇને		रंधरंध्र	રંધરંધ્ર, વેણુના
૧૧૬	मुरझाइ	કરમાઇ, ખિન્ન			છિદ્રોમાં
૧૮૪	मुशलीकी	મુશળીની	૩૩	रमारूप	લક્ષ્મીરૂપ
૧૧	मूरि	મુડી, ધન, દૂર	૧૫૧	रै	બોલે, ઝઘડે, માંગે
૧૦૭	मूसैं	ચોરી, હરી લે છે		रॅचनकला	રમણની રસરૂપ
૧૭૯	मुहांचही	મનગમતી, ગનથી			કલા
		ચઢાવેલો	૧૫૮	रवकि	દોડીને, ઉમંગમાં
૫૨	यापनमें	મોટાઇમાં,દિશાજત			આવીને ગુંજાર કરનાર
		કરનાર સંરક્ષક		रहसिकरत	મનમાં ગુપ્ત
		બડપ્પનમાં			મલકાઇને
૫	याम	ઘડી, પ્રહર, રાત્રી	૧૨૮	रहेवरू	સત્ય, આત્મા સંબંધી
	यावक	અળતો			ઉત્તમ
૧૧૪	युग	બે (સંખ્યા) જોડી	૧૭૦	रहीरी	જસોદાજી સખીને
૩૧	युगधरिके	બે ઝારી ભરીને			સંબોધે છે
	रंक	ગરીબ	૧૧૭	रइ	રવૈયો(દહીં
૩૮	रंकनिधिपाइ	ગરીબ ધન મેળવે તે			વલોવવાનો)
૩૯	रखवाने	રક્ષા કરનાર	૨૩	राकानिशी	પૂર્ણ માસી રાત્રી
૪૫	रंग	આનંદમાં	૧૯૧	राची	સંગાથે રહી, માલે, રાચે
૧૮૦	रंगत	આનંદ આપતાં		रांभत	ભાંભરવું
	रक्षन	રક્ષણ	૬૬	रावरी	જનાનો, સ્ત્રી જનો
૧૬૩	रचन	રચના, ભાવ	૨૩	रावरी	મોટો રાય, રાજા
૧૯૮	रचिपचि	મન દઇને બનાવેલી	૪૦	रावल	રાજા, રાવલ ગામ
૧૩	रचिराचके	અતિ ઉલ્લાસથી	૪૭	राणीलारो	બેટા
		તૈયાર કરાવીને		रासपेली	રાસ રસનો સાનુભાવ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૨૭	रैन	રાત્રી	૮૭	लोचनपुट	નેત્રોનો પડીયો
૧૨૮	रैया	રાજા, રૈયત, પ્રજા			ભરીને પીવું
૪૬	रोचन	હિંગલૂ		लोटतरी	આળોટતાં
૧૬	रोमरोमनते	રોમે રોમના,			આળોટતાં
		સમગ્ર અંગમાં	૧૭	लौनी	માખણ
	रोर	અવાજ	૪૫	लोलै	આમતેમ છુટથી
૨	रोरी	કંકુ			ફરે છે
૧૩૧	रोलीजु	કંકુ, પવિત્ર, પૂર્ણ	૧૧૨	लोहोरौ	નાનો બાળ,
૭૧	राझवार	રીઝવવાવાળો			બાળક
૧૬૬	रीपुजुसमात	હરીનો હસ્તકમલ	૧૦૬	लोहित	લાલ, ગુલાબી,
		જાય છે			મંગળ ગ્રહ
૧૬૬	रीपुमें	મુખચંદ્રમાં	૧૩૪	लीक	ચીલો, રૂઢી, પ્રથા
૨૦૮	रूपकैन	રૂપવાન કરીને	૧૮૪	लीकी	ચીલો, પ્રથા
૧૭૧	रूराइ	રૂડી, સુંદર	૧૬૮	लिलारी	લલાટની
૩૩	लखाय	દેખાય	૧૮૯	लिसौं	લથબથ, પુરેપુરી
૬૧	लसधग	બીજી રાત્રી યુત	૧૬૪	लुकाय	સંતાઇ, છુપાઇ,
૧૧૩	लछननि	લક્ષણો			વળગી ગયા
૧૬૯	लटकन	વાળની લટ	૧૮૨	लुकावत	સંતાવું, છુપાવું
૧૬૦	लटूरी	વાળની લટ		लुगायन	સ્ત્રી, વ્રજાંગનાઓ
૬૦	लरकौरी	લાડકવાયા લાલ		लुटाइ	ફેલાઇ
૧૬૧	लरखरात	લથડતાં, ડોલતાં	૧૮૬	लुगाइ	પહોંચાઇ, વહેમી થઇ
૧૩૩	लवि	લાદીને, લઇને,	૮૧	लुमिके	લગાવીને, નમીને
		બનાવીને	૬૯	बकसत	બક્ષિસ આપે છે
૫૧	लसत	શોભે, ચમકે, આકર્ષે	૧૭૯	व्रजधन	વ્રજધન રૂપી
૧૭	लहनौ	બાલક			ઠાકોરજી
૪	लहरी	લહર	૧૦૪	व्रजभूप	વ્રજના ઠાકોરજી
૧૩૩	लाव	પેટ		व्रजबाम	વ્રજબાળા
૧૭૧	ल्याइ	લાઇ, બનાઇ		वदनवधारी	હસ્તામુખથી
૧૭૭	लार	લાળ, હાર	૬	वदनवदी	કબુલાત કરી
૨	लालमुनिन	લાલ પંખી		वधूवनकौं	વનની કન્યા, પુત્ર
૯૫	लालयति	લાડલડાવે છે			વધુઓને
૧૯૪	लेंहडें	ટોળામાં	૨	वनधातु	ગેરૂ
૨૧૮	लोग	વ્રજજનો, પુરૂષો	૪	वपु	શરીર

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૮૪	वर	વધુમાં, ઘણી જ	૨૨૧	विशाल	બડો, મોટો
૧૨૯	वरदीन	વર, મંગળીની જરૂર ન રહ	૧૮૪	विशोकही	શોક રહિત
૩	वरबांधी	વધારામાં બાંધ્યાં	૭૩	विश्वत्राता	વિશ્વનું રક્ષણ
૫૨	वरबाढे	વધુમાં ઉભરાઇ રહ્યો છે			કરનાર
૬૧	वल्लभाधीकमपैकछाजे	વલ્લભની કૃપા વિના	૮૭	विहसौ	વિશિષ્ટ હસો
		ન હોય	૩૧	शकट	ગાડાં
૬૧	वसु	અષ્ટમી, આઠમ		शंखोवक	શંખ દ્વારા જલ
૨૩	वसुधाभारउत्तार	પૃથ્વીનો ભાર ઉતારી			છાંટવું
		વનને ધારણ કરનાર		शंखोवसो	શંખનાદથી
૬૮	वाज	બે બાજુના ગાલે	૧૬૧	शची	ઇંદ્રાણી
	वाजे	વાગે છે	૩૮	शशीवदन	ચંદ્રમાં જેવા
૧૪	वाब	સંબંધી			મુખવાળી
	वाम	કાબુ, સુંદર, ઉલટું	૨૩	शशिहुनलाइ	ચંદ્રમાની ઉપમા
૨૯	वार	જલ, પાણી	૧૬૮	शावक	નાનું બચ્ચું, બાળ
૯	वारें	જુએ, દેખે, ઓવારણાં લે	૨૨૦	शैशव	બાળપણ
૧૧	वारति	ઓવારણાં લે છે	૧	शोधि	શોધી, કાઢી
૨૩	वारुणी दिस	પશ્ચિમ દિશા	૨૭	शिशुलेखा	બાળક જેવા
૮૧	वास	ઘર, રહેઠાણ	૯	शूल	પીડા, દુઃખ
૮૬	वासर	દિવસ	૨૬	संघार्यो	મારી નાખ્યા
૧૧૧	वेखांइ	તેઓ ખાતાં	૭૮	संघारी	સંહાર કરનાર
૬૨	वेदोगति	વેદ પ્રમાણેની ગતિ, ક્રિયા	૨૨૦	सचिककत	ખુબ ચીકણું
૬૦	वेराइ	વેરાયાં, છવાયાં	૨૫	सचिपति	ઇંદ્ર
૯૫	विगततंद्रम्	ઉંઘ ઉડી ગઇ છે તે	૫	सचुपाइ	સુખ મળ્યું
૩૯	विजयाजु	વિજય મેળવીને	૧૮૬	संतत	સંતતિ, સતત,
		ઘમંડી			વિસ્તાર
૪૫	वीथी	વીથીની, ગલી	૭૪	स्तबकाफार	ગુચ્છા
૭૨	विद्युत	વિજળી	૬૭	सने	ડુબી ગયાં
૪	विधु	ચંદ્રમા	૬૪	सनेहचुचाते	તેલ લગાવવું
૧૬૪	विधुआनन	ચંદ્ર સમાન મુખ	૭૬	सबपांति	બધી જાતનાં
૩૪	विलसनको	વિલાસ, ક્રીડા માટે,	૧૪૮	सबविधिलायक	સામર્થ્યવાન,
		શોભા માટે			સ્નેહવશ બંધાયેલ
૪	विलोकी	જોઇને	૯	संभारी	યાદ કરીને
૧૨૬	विषद	સ્પષ્ટ, સ્વચ્છ	૪૬	समतुली	વાસુદેવ તુલ્ય વળવી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૭	सिरताज	માલીક	૧૧૯	सुरसरी	ગંગા, યમુના નદી
૪	सिराइ	શીતળતા થવી	૧૧૯	सुरसरीधार	યમુના ગંગાની ધારા
૯	सिहाइ	ટાઢક વળી	૧૩૩	सुलप	સુંદર પ્રકાર, લય
૧૦	सिहात	સરાહના, પ્રશંસા	૪૧	सुवन	પુત્ર
		કરવી	૫૪	सुवालों	પોપટની જેમ
૫૨	सुकतधानन	સુંકા ખેતરનું ધાન	૫૦	सुवास	સુંદર વસ્ત્ર, સુંદર મ્હેક
૧૧૭	सुकृत	સારાં કર્મ	૧૮૩	सुवासिन	સુવાસણ સ્ત્રી
૧૮૨	सुखमा	ચંદ્રાવલીની માતાનું	૫૨	सुसदन	નંદ - યશોદાજીનું
		નામ			પરમ ભવન
	सुधरता	સ્વચ્છતા		सुहाइ	મધુરી, શોભતી
૧૪૪	सूची	સોય, યાદી	૨	सुही	સોહાતી, શોભે છે
૨૧૩	सुचिसों	સુંદર, ઇચ્છા પ્રમાણેમાં	૯૫	स्वल्प	થોડું, અલ્પ
૨૩	सुछंद	સ્વતંત્ર		श्रमजल	પ્રસ્વેદનાં બિંદુ
૧૯	सुजश	સુયશ	૧૧૭	श्री अनुहार	લક્ષ્મી જેવી દાસી
૧૧૩	सुजस	સુયશ, સુકિર્તી	૬૨	श्री फळपुंगी	શ્રી ફલ અને સોપારી
૧૫૧	सुठि	સુંદર, ઇચ્છા પ્રમાણેનાં	૯૬	क्षिति	પૃથ્વી, સ્થાન, જગ્યા
૧૪	शुतानाथ	જમાઇ	૯૬	क्षितिकोसुत	પૃથ્વીનો પુત્ર, મંગલ,
૨૨	सुतार	સુંદર તાલમાં			શ્રી ઠાકોરજી
૧	सुथीर	સુસ્થિર	૧૧૭	क्षुद्रघंटीका	ઘુઘરા વાળો કેડનો
૨	सुदेश	સુંદર દેશ, સ્થાન			કંદોરો
૧૧૫	सुधा	અમૃત		हमार	હમારા માટે
૯	सुधारी	સુંદર બનાવીને	૩૪૭	हर्मइशा	ઘણ ભર, [illegible] વર્ષે છે
૭૫	सुप	સારી રીતે રહેલો	૧૯૫	हरिद्रा	હળધર
૭૫	सुपके	સારી રીતે પાકેલ	૭૪	हरणकरी	હરણ કરી જઇને
	सुबास	સુંદર વસ્ત્ર, સુવાસ	૭૨	हरियारे	હરિયાળી
૧૫	सुभर	સુંદર, મનોરમ્ય	૧૩૬	हयगय	હાથી, ઘોડા
૧૨૬	सुभानते	પ્રભુ, ઇશ્વરથી	૫૧	हाटक	સોનું
૮૪	सुमधवा	ઇંદ્ર	૧૮૯	हास	હાસ્ય, મજાક
૫૩	सुरतरू	કલ્પવૃક્ષ	૨૨૦	हेमु	સોના જેવું
૨૪	सुरती	યાદ, સ્મરણ	૭૩	हीनी	છોલ, નાની
૭૩	सुरनाथ	દેવોના પતિ ઇંદ્ર	૬	हीर	હીરા
૫૨	सुरपति	ઇંદ્ર	૧૨૨	हुरुक	વાજીંત્રનું નામ
૨૩	सुरभारीजु	દેવાંગના પણ	૨૨૦	समार	સમારવું, સજાવવું

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૮૧	समूलकै	સઘળી સંપત્તિ ચાલી આવે	૫૦	सेरी	ગલી
૫૦	संयूत	ભરેલાં, સાથે	૨૪	सोक	શોક, દુ:ખ
૪૧	सरिखो	કોઇના, એક ના જેવો	૧૩	सोंधो	અત્તર
૨૧૮	सरवर	સરોવર, તુલના	૧	सोधि	શોધીને
૯૦	सरसाने	આવેલાં, ભેગા થયેલાં	૪૬	सौनकी	સૌભાગ્યની
૧૬૮	सरसिके	તળાવડીનાં	૧૬૪	सोम	ચંદ્ર
૧૧૫	सरसिमें	તળાવનાં	૭૪	सौरीमहाभाग्य	ભાગ્યવાન વસુદેવજી
૨૨૦	सरोवरी	સરોવર જેવું, વિશાળ			
૧૧૨	सरेनु	રજ, ધુળ સહિત	૮૫	सोवरीमें	સુતાં સુતાં
૧૧૭	सलज	જેને લાજ શરમ છે તે		सोहीलो	અતિ સોહાતો પુત્ર
૮૬	सवारे	પુરાં થયાં	૧૧૩	सोहीलौ	મંગળગીત, લાડલો પુત્ર
૧૧૦	स्वायपैको	આંખોને, સુવડાવવા માટે	૭૫	सींक	નાકનું આભુષણ, સળી
૧૩૭	सहसक	હજારો			
૪૩	सहस	હસતા મુખે			
૨૧૧	सांचेतारा	સાચે જ તારાઓ	૩૫	सींकनसौं	સળીથી
૧૪૮	साँट	છડી, લાકડી	૧૬૬	सिखलइ	શીખી લીધી
૧૪૭	साटीलाटी	વખાણ કરી, થાકી ગયેલા	૭૪	सिंयकल	સિંહનો ધીમો ઘુઘવાટ
	सहस्त्रमणी	શેષનાગની સહસ્ત્રફણા ઉપરના મણી	૬૧	सिंघरवि	સિંહ રાશીનો સૂર્ય
૭૨	साँडे	ખાલી	૧૮૩	सींचसींची	સીંચી સીંચીને, પસંદ કરીને
૬૮	साथन	ના બરાબર			
૨૦૬	साधा	ઇચ્છા	૬૮	सिज्या	ખોળો, શય્યા
૧૪૦	सानी	સજાવે, તૈયાર કરે છે	૧૧૬	सिढी	સીડી
૭૪	स्तबकाकार	ગુચ્છા	૬૧	सिंघ	સિંહરાશી પૂર્વ
૬૦	सामइ	સમુહમાં, સીધા	૭૪	सिंधुगृहीणी	નદી
૬૪	सामुहीं	સામુહીક	૪૧	सीप	મોતી
	सामुही	સન્મુખ, સમુહમાં	૧૬૮	सीपज	મોતી જ
૧૧	सारन	બડાઇ કરવા લાયક	૧૬૫	सीपजमाल	મોતીની માળા
૧૭૨	सेत	શ્વેત			
૧૯૩	सैनी	ઇશારા		सीयरी	શાંતિ થવી, ટાઢ

કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ - ૨

જન્માષ્ટમીથી રાધાષ્ટમીના પદ - ૨

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૬૮	अकोरयो	બીજું, નવું	૧૪૯	उवूखल	ખાંડણીએ બંધાયેલાં
૧૩૫	अकूत	અગાઉ ન કર્યો હોય તેવો	૭૨	उल्हयौ	ખીલી ઉઠયો, લહેરાયો
			૧૫૦	उसकारत	ગુસ્સો કરે છે
૨૪	अगोचर	અવ્યક્ત	૨૦૭	अवाड	ચકિત થઇને
૧૬૫	अजर	આંગણામાં	૧૨૭	कंजनाभ	કમળની ડાંડી
૨૦૪	अजरन	ચોકમાં	૨૫૨	कंजभानको	આહિર વંશનો રાજા જે વંશમાં વૃષભાન થયા છે
૬૦	अंतरी	અંતરપટ, અંદરથી			
૧૭૪	अर्थयाँ	ઓટલે, ચોતરે			
૨૨૦	अधोमुख	મુખારવિંદ નીચું રાખીને	૧૬૬	कंजलौ	કમળની માફક
			૭૪	कटक	સૈન્ય, લશ્કર
૧૯૧	अनुराधाके	અનુરાધા નામના નક્ષત્રની	૧૪૩	कर्बोले	ખરાબ, ચિંતાના દિવસ દૂર કરીને
૧૮૮	अभ्यंतरी	મધ્યની, વચ્ચેની	૬૮	कमलनाल	કમળની ડાંડી સમાન નાલ
૩૩	अमित	ઘણું જ, અવર્ણનીય			
૭૧	अरदास	તીવ્ર ઇચ્છા, પ્રાર્થના	૪	कूखिकी	જન્મદાતા
૧૭૨	अरिहै	ઇચ્છાને કારણે લલચાયેલ છે	૫૪	कूटस हैं	દબાવીને ભરે છે
			૮૮	कुंड	કુંડલ, કુંડ
૧૨૮	असीकूबी	બેહદ ખીલી ઉઠી	૨૧૩	खता	ખલતા, થેલા, પાત્રો
૧૮૨	अहिराइ	આહીર બાળક	૧૯૦	खनकखनक	વારે ઘડીએ, ખણી ખણીને
૧૯૪	आयुस	આયુષ્યવાન			
૨૧૬	आर	આડાઇ, હઠ	૭૪	खिसेहेत	શરમથી, અનિચ્છા
૯૧	आसय	હિત માટે, આશા કરીને	૧૮૦	गरूवेभये	અભિમાની થયા
			૨૧૩	गहाइ	ધરાઇ, પહેરાવી
૧૫૦	ओडियन	પગની એડીઓ	૭૨	गाडे	ગાઢ, લગાવીને
૨૦૭	ओकओल	ખોબા ભરી ભરીને	૪	गुवार	ગ્વાલ બાલ
૭૧	इसवी	એને લીધે કર્યાં	૫૦	घुटरूवन	ઘુંટણીએ ચાલીને
૧૨	उछारी	ઉત્સાહમાં કુદીને	૨૧૫	चटकोरी	ચટકીલી, ચટકીલો
૧૩	उछाहन	ઉત્સાહમાં	૯૦	चंद्रै	ચંદ્ર
૨૭	उजारो	ઉજળું, તેજસ્વી	૬૯	चाँह	ઇચ્છા, આશા, ચાહના
૨૦૦	उद्योग	કામમાં પ્રવૃત્ત, રચ્યા પચ્યા	૨૮	चीनी	ઇચ્છા મુજબની, ઓળખી
૭૫	उमड्यौ	ઉભરાયાં, દોડી આવ્યા	૨૮	चीरां	ચીરી નાખે
			૧૯૦	छाजत	છાજતી, શોભતી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૬૧	छाजै	શોભે, હોય	૧૩૪	परनाली	ધારા, વહેતો રેલો
૪૭	जटित	જડેલા, સાજેલા	૧૭૯	पराइ	પરનારી, પારકી, પીડા પામી
૧૪૨	जौनार	જે ગોપીજનો	૬૧	परिवृब	સચ્ચિદાનંદ પ્રભુ
૧૬૮	जिमि	જેમ, જેવી	૧૯	पहरुवा	પહેરેગીર, ચોકીદાર
૩૯	जुगत	જગતનો, યુક્તિથી	૨૧૬	पाटकी	રેશમનીચીમાં પલનાની
૭૧	जुरे	ભેગા, એકત્ર થયા	૧૨૯	पाँत	હારબંધ, અનેક
૧૭૬	जपगनाँ	પગણે ઝટકીને	૧૨૫	पाली	પોષણ આપનાર ભાષા જાણનાર
૨૧૭	डीठ	નજર	૨૬	पोहोमी	અંદર ઘુસીને, છેદીને
૫૫	ढोलन	ઢોળીઓ, માંચી	૧૬૬	पोहोमीपर	અધવચ્ચે છોડીને
૬૮	तापुरकी	તે નગર, ગોકુલની	૨૦૦	पीकी	પ્રકાશીત કરી, કોમલ
૩	ताँबे	તાંબાની ધાતુથી	૧૮	पुहुपन	પુષ્પોની
૨૧૭	चखोडा	ચિત્રો, કમલપત્રી	૧૨	फलत	ફલ, ઇચ્છા
૨૦૮	दूरसारों	દુર સરાવો	૭૧	बचीते વિનાના	ચિત્તવાળા, ચિત્ત
૪	दुवार	દ્વાર, બારણા	૨૧૧	बडधरनी	મોટા ઘરની, કિર્તીરૂ
૧૩૭	धरानंद	ધરાનંદગોપ	૨૦૮	बंधूक ભાઇ	બંધનમાં આવેલ,
૧૨૯	धोलिधुलाइयाँ	મહેનત ધોઇ નાખી	૨૦૧	बडेकी	વડીલો, વૃદ્ધો
૧૩૭	धुधुकी	ધુનંદગોપની સ્ત્રી	૭૩	ब्रह्मपथ	બ્રહ્માજીએ બતાવેલ રીત, પ્રમાણ
૧૮૧	धूमधूंध	ધુમાડા સાથે ધુંધવાટ	૧૭૮	बांटीलगाइ	વિભાગ પાડીને
૧૭૦	ननकननक	નાના નાના	૧૨૨	बौरावत	વારંવાર કહે છે, બાવરી, ભુલાવે
૧૨૯	नहअे	તે નથી	૬૬	बिछुवन	પગના બિછુવા
૬૦	नाइन	સમાન, બરોબર	૮૪	बिलखायौ	વિહવળ, ચિંતાતુર
૧૨૨	नाउ	નામ	૭૨	बुझे	પુછે, સંતોષાય
૧૦૭	नामकी	સામગ્રીના વિવિધ નામોની	૮૦	बूढीबांझ	ઘરડી બાળક વિનાની
૧૩૧	निरकाहू	નિરંકુશ, હદ બહાર	૮૪	भरिभादौं	ભરપુર, ભાદ્ર માસમાં
૧૨૭	निरवाण	સ્થાન પામ્યા, છુટકારો મેળવ્યો	૧૪૩	भेली	ગોળો, ગાંગડો
૧૫૬	निरासी	નિરાશ, દુઃખી હૃદયવાળા			
૧૨૩	नीलपीतकौपगा	પીળું પગનું આભૂષણ, પ્રેમની નિશાનીરૂપ			
૩	पटह	દુદુંભી, નગારું			
૬૯	पणव	એક વાજીંત્ર			
૧૧	परन	પૂર્ણ			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૯	भूखें	ભુખ, જીજ્ઞાસા	૨૧૮	बिसेखियें	વિશેષ સાક્ષીરૂપ દેખાય છે
૨૨	भृगुपद	ભૃગુની ચરણરેખા	૭૮	वृषभास	બળદના વેશમાં દેખાતો
૨૧૮	मखतूल	રેશમના	૧૪૪	शुची	શોધ, વિચાર કરતી. સોસ
૧૮૩	मणिबंदन	મણી માળાના તોરણ	૨૦૬	सइ	તે, સારી રીતે. પ્રયત્નથી
૯૩	मरजाद	મર્યાદા	૧૮૯	सचीरति	ઇન્દ્રાણી જેવી સુંદર
૭૧	माँझे	મોટેથી, ગાળીથી	૨૧૦	समधौरो	વેવાઇ પણાની રીતભાત
૧૫૮	मादिक	રસથી મદવાળા	૧૩	साध	સાધના, ઇચ્છા
૧૩	मेहा	વર્ષા	૧૩૮	सारौपाली	સારી ભાષા જાણનાર
૧૭૯	मुहाँचही	હિફાજત કરનાર સંરક્ષક, મનગમતો ચઢાવેલો	૧૭૧	सोषी	તેને પણ, સુરીન
૧૨	रथन	રથ, ગાડાં	૩૮	सांदन	તે બધાથી, સોનાની
૧૫૮	रसओद	રસમાં ડુબેલા	૧૨૯	सीजवाइयाँ	સાધ્યાં, પાક્યાં
૭૦	रहरके	રહી રહીને, મોડેથી	૧૭૩	सुखसांरी	સુખેથી, સરી સુખેથી
૭૮	रहसि	આનંદનું રહસ્ય, ગુપ્ત	૧૯૫	सुखाबल	ઘણું સુખ આપવાવાળી
૭૪	रागे	અનુરાગ, હેતથી	૨૧૮	सुमेरतें	મસ્તકના સુંદર ઉંચા સ્થાનથી
૧૩૫	राँचु	રાચું, આનંદ લઉં	૧૪૩	सुहारी	પુરી, એક આભૂષણ
૬૭	रारि	ફરિયાદ, યાચના	૧૨૯	हथ्यार	હાથથી વાપરવાના હથિયાર
૭૧	रेसमंदिर	મંદિરમાં ધક્કા મુક્કી	૧૭	हरषवंत	હરખભર્યા
૧૬૩	लरत	ધરેલાં, પહેરાવેલાં, શોભતાં	૨૦૮	हासरास રસ	હાસ્ય, આનંદનો
૨૩	लही	મળતી, સરખી આવતી	૬૮	हेरें	અચંબો પમાડે, આદર કરે
૧૩૧	लैकरि	હાથમાં ધારણ કરીને	૧૯૯	हैयो	આવતા, આવીને, હોઇને
૯૩	लोलमाल	માળા ઝુલે છે	૭૩	हिंडोलगति	હિંડોળા જેવી ડોલતી
૧૯૭	वहैछद	ફેલાઇ રહી, છાઇ રહી	૮૪	हूँक	ગર્જના, અવાજ
૧૨૭	वारंगद	વારંગદ રાજાનું નામ છે	૨૪	श्री वत्सलक्ष्म	શ્રી વત્સનું ચિહ્ન
૧૦૭	विग्रता	વ્યગ્રતા			
૨૦૭	वितान	આચ્છાદિત, સમયાણો			
૧૯૨	विद्रुम	ડાંડી, કુંપળ, પરવાળાં			
૨૧૪	विरद	વૃદ્ધિ, વિકાસ, ખ્યાતિ			
૨૨૦	विरुद्धे	ખ્યાતિ, પ્રશસ્તિ			

કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ - ૨
જન્માષ્ટમીથી રાધાષ્ટમીના પદ
(પલનાના પદ)

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૧૬	अगर	મલય ચંદન	૧૫૨	कंनुलामणी	ગળાના હારનો મણી
૧૦૪	अंगराग	શ્રી અંગનો પ્રેમ	૯૬	करकंठलाल	હાતની તાલીનો તાલ
૧૧૦	अंजन	કાજલ, મેશનુંઅંજન	૯૫	कनकाचला	સોનેરી ચોળી
૧૦૮	अतर	અત્તર, વાયુ	૧૨૧	कनकलगा	સોનાના તારનું વસ્ત્ર
૧૧૯	अनल	અગ્નિ	૧૧૭	कनीकसों	સોનાથી
૧૧૪	अनुराग	અતિ પ્રેમ	૧૦૭	करवट	પાસું ફરવું
૧૧૭	अनुहार	મળતું આવવું	૧૦૫	कलना	કળ, ચેન નથી
૧૫૯	अपनयन	દ્રષ્ટિથી દુર	૧૫૫	कल्लोल	ક્રિડા
૯૫	अभिराम	મનોહર. સુંદર	૧૦૨	कलोलन	આનંદ, કલોલથી
૯૫	अभिलषिताकुलो	અભિલાષા કરીને	૧૧૪	कैंधो	કે, વિકલ્પે
૧૦૮	अलसानरी	આળશ મરડી રહ્યો છે	૧૧૯	करखे	આકર્ષે, સ્પર્શે
૧૧૫	अलीकुल	ભ્રમરનો સમુહ	૧૧૦	केली	આનંદ, ક્રિડા
૧૦૨	अलिछौना	બાળ ભ્રમર	૧૧૫	केस	બાબત, બનાવ, પ્રકાર
૧૧૭	अष्टसिद्धि	આઠે પ્રકારની સિદ્ધિ	૯૫	केहरी	વાઘ, સિંહ
૧૧૭	आकरखत	ખેંચે છે, આકર્ષણ	૧૦૪	कौतिक	કૌતુકથી, કરોડો, અગણિત
૧૧૯	आकरखैं	આકર્ષે છે	૯૩	कोंधनी	કેડનો કંદોરો, ચમકાવું
૧૨૭	आनन	મુખ			
૧૦૧	आभीर	ગોવાળ, ભરવાડ	૯૫	किंकिनी	કેડનો કંદોરો
૧૨૦	आलन	ઢાંકેલી, મઢેલી	૧૧૯	किंधौं	અથવા
૧૦૬	आरकरत	આડાઇ, હઠ કરે છે	૧૯૧	किरषची	કેન્વાસના કપડામાં
૧૧૩	आरि	આડાઇ, વિલંબ	૯૫	कुटिल	ઘુઘરાળા, વાંકડીયા
૧૧૫	उकसि	નાપથી, ભુલથી	૧૦૮	कुठार	કુહાડી
૧૫૮	उच्चार	બોલ, શબ્દ	૯૫	कुंतल	કેશ, વાળ
૧૧૪	उटलसमंड	નુપુરનો ઉઠતો અવાજ	૧૫૨	खरखात	ઘાસ ખાઇને
૧૧૫	उडपति	તારાઓનો પતિ ચંદ્ર	૧૧૧	खरि	ખડ, ઘાર, સાચે જ
૧૦૧	उदैराज	પ્રભુનારાજનો ઉદય	૧૧૪	खाँचे	ખેંચે, હલાવે
૧૧૭	उद्योत	ઉગતા દિવસ જેવો	૧૦૩	खुलैं	ખુલતાં, ખુલી જતાં
૯૫	अपनयन	નજર સમક્ષ	૯૬	गवनी	રાણી. માતા
૧૧૭	उर्वशी	ઉર્વશી અપ્સરા	૯૫	गेह	ઘર

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૧૦	घुटरूवन	ઘુંટણીએ			એક નિર્ગુણ
૧૧૭	घनघारे	ફેલાઇ રહ્યું છે	૧૧૦	वैइठ	મિત્ર, સંગી જેવો
૧૧૭	धमरके	ગરજીને, બરજીને			લાગે
૯૬	चक्षुश्रवाप्रियको	આંખોથી સાંભળનાર	૧૦૭	दैया	દયા, હેત
		સાપને પ્રિય છે તે	૯૫	दोलिका	પલનું, હાલરડું
		ચંદનનું	૧૧૬	दीठी	દ્રષ્ટિ
૧૦૬	चंगी	સરસ, સુંદર	૧૦૦	दिठौना	નજર ન લાગે માટે
૧૯૧	चतुर	પ્રવિણતાથી,			કરેલ મેશનું ટપકું
		ચતુરાઇથી	૧૫૫	ढुढुनकें	ઠાકોરજી અને
૧૧૭	चटसार	હૈયાનો ઉદ્ગાર, વાણી			ભક્ત બંનેનું
૧૦૬	चायन	આનંદ	૧૨૦	धाउंगी	દોડી જઇશ
૧૨૧	चाव	આનંદ	૧૧૫	धीर	ધૈર્ય વાળા, ધીરજ
૧૧૨	चोलना	પાટલીની ઉથલપાથલ	૯૮	नवसतसाज	સોલહ શ્રૃંગાર
૧૧૪	चितैगी	યાદ કરશે, ચિત્તમાં	૧૧૫	नसकें	નાસવાથી, નાશ
		છવાઇ જશે			પામવાથી
૧૭૧	चून्यों	પસંદ કરેલ	૧૧૭	निधिवार	સમુદ્ર
૧૦૫	छंद	છંદ, કાવ્ય, એક ઘરેણું	૯૮	निधराइ	પાસે છે
૯૯	जनुरविगति	જાણે સૂરજ અસ્ત થયો	૧૧૯	निरतन	હળવું નૃત્ય, ડોલવું
૧૦૦	जबमेरोलाल	જ્યારે મારો લાલ	૯૮	निशापति	તેજસ્વી ચંદ્રમાં
૧૦૦	जरूली	અવશ્ય, જરૂર	૯૮	पन्नगसुत	સાપનું નાનુ બાળ
૧૦૪	जलबीरा	હળવો નાસ્તો, ફીકું	૯૮	पनवारौ	મોટું વાસણ, થાળ
૯૮	जुगनीश	બે કમળનું રાત્રે બીડાવ	૧૧૫	पाँति	પંક્તિ, હાર
		જેથી ભ્રમર ઉડી ન શકે	૯૪	प्रेखपर्यक	ઝુલતો હિંડોળો
૧૦૪	जुगपै	બંને ચરણ કમળ પર	૯૫	प्रेमायनम	પ્રેમનું સ્થાન
૧૦૨	जुरी	ભેગાં થઇને, સમુહમાં	૧૧૧	पेलत	ધરે છે, મુકે છે,
૧૦૩	टुरत	બંધ થવું, દૂર થવું			સ્પર્શે છે
૧૧૭	तनकतनक	નાના નાના, થોડું થોડ	૧૧૬	पीठि	પીઠીકા, માંચી
૧૧૦	ताफताकी	ટાફેટાના વસ્ત્રની	૯૯	पुरीसंभारी	પુરા કરી, પૂર્ણ કરી
૯૫	तावकीनाम	આપનું નામ સ્મરણ	૧૦૧	फंद	ફંદામાં ફસાવે
૯૫	तोकता	બાલક પણું	૧૧૧	फुदना	ઝુમતાં, લટકણીયાં
૧૧૦	दकिखन	દક્ષિણા	૧૧૯	फुलना	ખીલી ઉઠતાં
૧૧૮	दलना	દળ, સેના	૯૫	फुल्लनाशाविकारम्	બોલતાં આનંદમાં
૧૧૫	दशन	દાંત			નાસિકાનો વિકાસ
૧૧૪	दशविधि	દશ પ્રકારે, નવગુણ,			થાય તે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૯૬	बंकचितै	ટેઢી દ્રષ્ટિથી	૧૦૫	मइकंद	સુંદર, કંદમૂળ જેવા
૧૦૮	बकी	બકાસુર	૧૧૬	माल	હાર, પંક્તિ
૧૧૬	बढैया	સુથાર	૧૧૬	मैन	કામદેવ
૧૦૬	बलीबलीजाउ	ઓવારણાં લઉં છું	૧૧૫	मुक्ता	મોતી
૧૦૩	बहुदूलैं	બહુ સમુહમાં, ટોળીમાં	૧૧૪	मुकर	કાચ, દર્પણ, નંગ
૧૧૫	बाँक	વળાંકવાળું ઘરેણું	૧૧૪	मुकरमुद्रिका	કાચ, નંગ જડેલી વીંટી
૧૦૮	बिगोइ	બગાડી			
૧૧૧	बिडरीचले	નીડર બનીને ગયા	૧૧૬	मृगको छौना	મૃગ, હરણ બાળ
૧૧૫	बिंदु	બિંદી, ટપકું	૧૧૫	मृगमद	મૃગની કસ્તુરી
૧૦૬	बिंबाधर	બિંબ ફળને ધારણ કરનાર	૧૧૬	मुरझाइ गइ	કરમાઇ, નિરાશ
૧૧૬	बुढपांत	બુઢાપણા	૧૦૩	मूसैं	ચોરી, હરી લે છે
૧૦૯	बुनाय	વણીને, બનાવીને	૧૧૪	युग	બે (સંખ્યા) જોડી
૧૦૩	बछौबलनाँ	બાળકો બળ વિનાના	૧૧૭	रजु	દોરડું
૧૧૧	बडसायर	મોટામોટા બધાં જ	૧૦૯	रतनखचित	રત્નોથી જડેલું
૯૫	भाल	મુખારવિંદનો આગળનો ભાગ, કપોલ	૧૨૦	रमार	લક્ષ્મીપતિ, ઇશ્વર
			૧૧૭	रइ	રવૈયો (દહીં વલોવવાનો)
૧૦૦	भावरी	આનંદમાં બ્હાવરી બનેલી	૯૬	रूनसकारी	ધ્વની, કલરવ કરતાં
૯૫	भ्रमोत्फुल्लनासाविवरः	બોલતાં આનંદમાં નાસિકાનો વિકાસ થાય તે	૧૧૯	लाडकोट	લાડકોડ
			૯૫	लालयति	લાડ લડાવે છે
			૧૧૨	लोहोरौं	નાનો બાળ, બાળક
૧૧૫	मकर	મત્સ્ય, મઘર	૧૦૬	लोहित	લાલ, ગુલાબી, મંગળનો ગ્રહ
૯૫	मंचशयनम्	મંચ, પાટમાં પોઢેલા			
૯૭	मटकन	નજર, મટકું	૧૦૪	व्रजभूप	વ્રજના ભૂપણ ઠાકોરજી
૧૧૫	मणीधर	મણીને ધારણ કરનાર સર્પ	૧૧૫	वेखांइ	તેઓ ખાય છે
૯૬	मनसिज	કામદેવ	૯૫	विगत तंद्रम	તંદ્રા, ઉંઘ ઉડી ગઇ
૧૧૮	मलना	મસળવું, મર્દન કરવું	૧૧૫	विशाल	બડો, મોટો
૧૧૫	मलयज	સુવાસિત ચંદન	૧૨૦	सचिपति	ઇંદ્ર
૯૭	मल्हाउंगी	મલ્હાવીશ, આનંદથી ખેલાવીશ	૧૧૫	सरसीमें	તળાવમાં, જલમાં
			૧૧૮	सलज	લાજ શરમ છે તે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૧૫	सायर	બધા જ	૧૧૫	खच्यौ	જડયો છે, લગાવ્યો છે
૧૦૪	सोहिलौ	સોહાતાં પ્રિત ગીતો			
૯૫	स्वल्प	થોડું, અલ્પ	૧૦૯	खचित	જડેલો. ભરેલો
૧૧૬	सिढी	સીડી	૧૦૯	खरादरंग	ખરીદી, સુરંગી રંગ
૧૧૮	सिरानी	ટાઢક, ઠંડક વળી, શાંતિ મળી	૧૦૯	उन्कारि	ચોકડા પાડવા, વણવા
૯૫	सुचि	સુભ, સુંદર, મનોહર	૧૦૯	जानुलागे	જોવા લાગ્યા, જોઇ રહ્યા
૧૧૭	सुकृत	પુણ્ય, સારા કર્મ	૧૦૮	दलमलि	દળ, સમુહનો નાશ કરે છે
૧૧૫	सुधा	અમૃત			
૧૧૯	सुरसरी	ગંગા, યમુના નદી	૧૧૧	दिगदंतौ	દીશાઓના સીમાડા, વિશાળ ફલક, મોટા મહારથીઓ, ચારેય દિશામાં પ્રસિદ્ધ
૧૧૯	सुरसरीधार	ગંગા યમુનાની ધારા			
૧૧૬	श्री अनुहार	લક્ષ્મી જેવી દાસી			
૯૬	छितिकोसुत	પૃથ્વી પુત્ર ઠાકોરજી મંગલ સ્થાન			
૧૧૭	क्षुद्रघंटिका	ઘુઘરીવાળો કંદોરો	૧૧૬	सलौन	સુંદર
૧૦૪	कँधैया	કાંધ, ખભા ઉપર	૧૧૦	स्वापवेको	આંખોને સુવડાવવા માટે

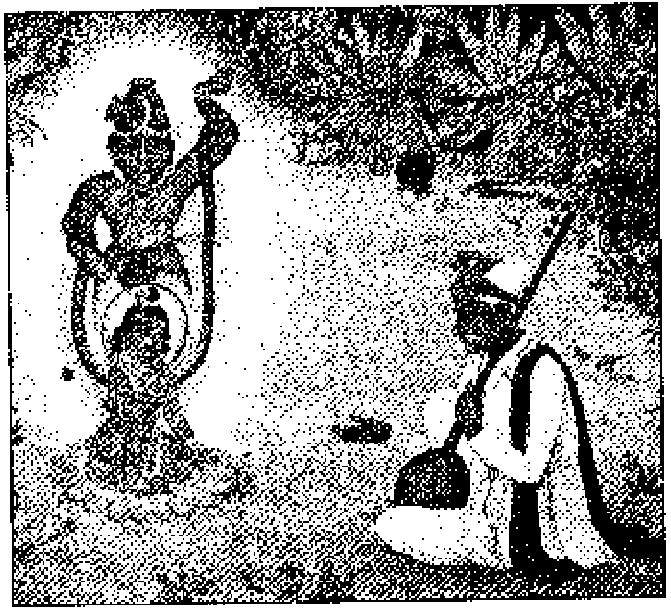

કુંભનદાસ

કિર્તનરસાસ્વાદ ભાગ-૩

દાનથી રાસના પદ-૧

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૩૮	अकोर	નથી, બદલામાં પરત	૨૯૫	अनिल	પવન, વાયુ
		આપવી	૨૯૨	अनूठी	અદભૂત, ઉત્તમ
૨૩૮	अकुराय	અકળાય, ગમરાય			અદ્વિતીય
૨૨૪	अगरी	ભંડાર, સાગર	૩૨૫	अनूप	અજોડ
૩૪૭	अंगवर	અંગવાળુ,	૨૬૫	अपद	પગ વિનાના, દેવી
		ઉત્તમ અંગ	૩૩૩	अमधर	દુર્ગમ, એકાગ્ર
૨૨૭	अगवारी	આગેવાની લઇને,	૩૩૮	अमलन	નિર્બલ, સ્ત્રીજન
		સામે આવીને	૩૫૬	अभिदल	નિપૂણ, જ્ઞાની,
૨૬૮	अगाधा	પુષ્કળ, ઘણું			જાણકાર
	अगिनितुलाक	અગ્નિના તાપમાં	૩૩૩	अमित	અપરિમિત, પુષ્કળ
૩૫૬	अगुवा	અગાઉથી,	૨૬૯	अरग	અરગજો, ઉબટન
		આગેવાની	૨૦૭	अरघ	અર્પણ કરવાનું અર્ઘ્ય
૩૩૫	अघातिहो	ઘણું જ, અગાધ	૨૮૩	अरनी	અરણીનું ઝાડ
	अचवत्ती	ઝટકી લઇને	૨૩૧	अरवी	એક કંદ, અળવી
૨૯૬	अजोरी	જેની જોડી નથી	૩૦૩	अराहै	વશ છે, અધીન, તાબે
૨૫૮	अथाग	અંત વિનાની, થાક	૩૦૯	अरिवंश	દુશ્મન, શત્રુના વંશને
		નહિ ત્યાં સુધીની	૨૬૩	अलप	લાલચીઓ,
૨૪૮	अथायै	આથમે, અસ્ત થયે			ભર માવનાર
૩૦૫	अंदेश	શંકાઓ	૩૩૩	अलाग	નૃત્યના નિયમ
૩૫૨	अदोल	શોર બકોર			છોડીને, સાતત્યવિના
૩૫૦	अधसेर	અધ વચ્ચે	૨૭૮	अलोल	આનંદ, ઉત્સાહ
૨૭૭	अनखत	ગુસ્સો, ક્રોધ, ઈર્ષા	૩૪૭	अलीकुटीरे	ભ્રમરના રહેવાના
૨૫૨	अनखटोंटी	નારાજગીની			સ્થાને
		ગુસ્સે થવાય તેવી	૨૩૩	अंशभूजा	ખભા ઉપર હાથ મુકીને
૨૩૯	अनविधे	અજાણ્યો, અજ્ઞાની	૨૯૫	अहारी	ભક્ષ્ય, ખોરાક
૨૯૨	अंत	અંતે, છેવટે	૨૫૯	आगरे	ખાણ, ઢેર, નિધી, ઘર
૩૩૩	अनागति	નહિ આવેલ ગતિ	૨૯૫	आगी	આગળ, અગ્ર
		અચાનક, અટક	૨૯૭	आगुन	અવગુણ
૨૯૨	अनैसे	બુરા, ખરાબ, જુઠા	૩૨૫	आँचे	અગ્નિ, ઝાળ
૩૨૦	अनी	સમુહ, ગ્લાનિ	૨૫૪	आँट	આંટી, વિખવાદ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
[illegible]	आधेवेरके	ખાધેલાં, જુઠાં ગાડધા	૨૯૨	उचटे	અલગ થયા
		ફુંઠા	૩૦૧	उजार	ઉજ્જડ
૨૪૩	औंधी	આંધી, પવનનાં	૨૮૧	उडाव	ઉડનાર
		સુસવાટ	૩૪૬	उपंगन	વાજીંત્ર
૨૯૩	आयुस	જીવન, આયુષ્ય	૩૨૫	उपंगे	વાજીંત્રનો
૨૩૧	आलसवर	અતિઆર્દ, ભીનાશ	૨૮૦	उपटाव	ઉપસી, દેખાઇ આવે
૨૪૫	आलिन	સખીઓ, જુથ પંક્તિમાં	૩૦૩	उपहांसुरी	હાંસી કરવી
૨૯૯	आहि	ઇચ્છા, આશા	૩૨૩	उरप	ઉંચો, સીધો
૨૩૮	अेंडेअेंडे	ગર્વમાં આમતેમ,	૩૦૦	उराहनो	ઠપકો આપવો
		આડાઅવળા	૩૪૭	उल्हैया	ઉલ્લાસમાં ખીલે છે
૨૪૪	ओझत	શોધે છે, ઝુંટવે છે	૨૫૯	उसरोजू	ભુલા પડી ગયા
૨૯૯	ओटपी	ઓથ, સહારા વાળી			આવી ગયા
૨૪૩	औंढी	ઉંડી, પુરી, સઘળી	૩૦૧	उसास	લાંબો શ્વાસ
૨૪૩	औंधी	સીમા, સ્થિતિ	૨૪૬	कछिकाछि	કંઇક પાસે
૨૮૮	औरवी	બીજી, અન્ય, અધિક	૨૮૮	कुछुलेयी	કંઇક લેવાની,
૨૩૨	ओल	આડ, આભા,			કંઈક દૂર
		પ્રકાશનો પુંજ	૩૫૧	कजरारे	કાજળવાળા શ્યામ
૨૩૩	ओलीओड	ગોદ, ખોળાની આડમાં	૩૦૬	कटक	સેના, કડુ
૨૯૨	ओलीन	ખોળો, ગોદ	૩૦૨	कटबंधी	કાપવાનું, વિંધવાનું
૩૬૨	ओसमें	શરમિંદા બનીને	૨૨૯	कंदर	ગુફા
૨૯૧	इक्कीस	એકવીસ	૩૫૪	कदली	આમ, આંબાનાં પત્તા
૨૨૬	इतरात	ગર્વ, અક્કડ કરવું	૨૩૪	कपडानी	કપડા- વસ્ત્રનો છેડો
૨૯૦	इतरानी	દોષ દેતી, ગર્વ કરતી	૨૨૨	कंपावत	કંપારી, ધ્રુજારો
૨૯૯	इतराय	ગર્વ કરતી,	૨૬૨	कमरी	અંબોડો
		અક્કડ ફરતી	૩૦૭	कमठ	કાચબો
૩૦૨	इतरै	આડો, વાંકો	૩૨૯	कम्यौ	દિંગ બની ગયો
૨૪૬	इमि	આમ	૨૭૪	कमान	ભ્રાંહ ઉપર ધનુષ્ય
૩૨૩	इषद	જરા, થોડું			જેવી ભ્રમર
૩૪૧	इषदहास	થોડા હાસ્યથી	૩૩૧	करखलियै	ઉશ્કેરી,
૨૪૭	उगन	ઉગે નહી			ઉત્તેજિત કરીને
૩૨૦	उघटत	તાલ આપે છે	૩૩૧	करवबा	શૌર્ય, ઉદગીત
	उघरंगी	ખુલ્લી પાડી દઇશ	૨૩૨	करखिकै	ઉત્તેજીત થઇને
૨૮૮	उचटावत	અલગ, વિરકત થઈને	૩૨૨	करपोह	હાથથી આલીંગન

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૩૨૨	कल	મંદ, ધીમો	૩૫૩	खच्यौं	જડાયાં. સ્થાપિત થયો
૩૨૫	कलगान	મંદ. ધીમું	૩૩૮	खचे	જડાઇ, ઉભા થઇ ગયા
૩૪૮	कलबानी	મંદ, મધુર વાણી	૩૨૯	खचि	જડાઇ, અંકિત થઇ
૩૪૫	कलहंस	મંદ, મધુર હંસ	૪૦૧	खरकौ	ખટક, તાલાવેલી
૩૫૯	कवच	બખતર, પાપણો	૩૪૧	खरजादिक	ખરજ વિગેરે સૂર
૨૯૯	कवन	કોણ કોણ છે તે	૨૫૭	खाँचे	ખેંચે, હલાવે
૩૦૬	कर्वरी	મુસીબતથી,	૩૦૬	खोद	ખોદી કાઢું
		મુશ્કેલીથી	૨૯૦	खुटिला	શ્રૃંગારનું નામ છે
		ઉત્તમ કલાથી		खिजली	ખીજાય છે
૨૨૪	कसकी	તીવ્ર ઇચ્છા	૨૪૩	गटक	ગટગટાવી, ખાઇ
૨૨૪	कसुकी	કુંજી ઉઠી			પી ગઇ
૨૪૮	कहियाँ	ક્યાં ?	૨૪૯	गटियाँ	ટેવ, વાતો
૩૨૩	काकली	તીવ્ર સ્વર	૩૨૩	गंडमंडल	ગાળા સહિત
૩૪૬	काकुली	રાસ-નૃત્યના			લમણાનો સમગ્ર ભાગ
		બોલતા પ્રકાર	૩૦૩	गबब	સંતાઇ, છુપી
૨૯૬	काठकी	કાષ્ટની	૨૯૦	गडाब	ડુબેલો, છુપેલો
૩૨૫	काणकडौनी	ભીતરમા વાસનાવાળા	૩૧૩	गनसमेत	ગણો સાથે
૩૫૧	कामदूषि	કામવશ - કામમય	૩૨૬	गनीगनी	ઘણી જ ઘણી
૨૯૫	कामनगारी	કામણગારી	૨૫૫	गनीयत	ગણીએ
૩૦૮	कार	ઇચ્છઇચ્છા મુજબ	૨૫૬	गरियारे	મંદ, ધીમે
૩૪૫	कासुरी	ઇશ્વર ઇચ્છા મુજબની	૩૪૩	गवनत	ગોણે જતી, પહેલી
૩૨૯	कोरी	કોટી, ઘણા જ, બહુ જ			વખત જતી
૩૪૧	कौशेयपद	કોશલ, મંગલ ચરણ	૩૬૧	गवने	ગોણે વળાવવાને
૩૩૬	कीर	પોપટ	૨૫	ग्वैंड	ગોવાળ.
૨૭૪	कुंकुंमार	કંકુ, કેસરનો લેપ			નજીક રસ્તામાં
૨૯૫	कुंद	મોગરો	૨૫૪	गालमारन	ગાલ વગાડવા,
					ખુશી દેખાડવી
૩૬૩	कुरंगी	હરણીનાં જેવાં	૩૧૨	गैलको	પહોંચી જવા માટે
૨૯૯	कुलजारी	કુળને રાખવા વાળી	૨૫૬	गैल	ગલી, રસ્તો
૨૯૧	कुलबीर	કુળના ભીરૂતાનો	૨૪૫	गैलोहू	ગલીઓમાં, રસ્તામાં
૩૪૦	कूलहू	કમુહમાં, સ્થાનમાં	૩૫૮	गौहन	ત્વરાથી, ઝડપથી,
૩૦૭	कुलांच	છલાંગ, કુદકો			ગુપ્ત
૩૨૪	कूले	કુંજમાં. તીરે	૨૫૯	गीडगीडना	નમ્રતા, વિનંતી
૨૯૩	कुलीट	ચાલાક, ચતુર			કરતા હોય તેમ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૩૧૯	गीदरहैं	મુખાઇ કરો છો	૨૯૬	छार	રાખ, ખાર. નષ્ટ ભ્રષ્ટ
		હરો છો			કરવું
૨૯૩	गीदे	ડરપોક, મુરખ	૨૬૬	छावन	બનાવવા માટે
૨૨૨	गुजरेनी	એક સ્થાનથી બીજે	૨૯૮	छीजीयै	સ્પર્શી જાય છે
		ગુજરનાર	૩૬૧	छीटक	છંટકાઇ, ફેલાઇ રહી
૩૪૩	गुनंगी	ગુણ ગાનાર	૩૨૬	जच्यौ	લાગ્યો, ગમ્યો
૨૩૩	गुललुर्रा	ગલતુરા નામનું ફુલ	૨૭૯	जतियाचारे	ભાઇચારો, સંબંધી
૨૩૩	गुलाबासके	ગુલાબની ડાંડીની	૩૨૯	जम्यौ	જામ્યો, સંગત કરતો
૩૩૯	गुलाला	ગુલગુલાબનું એક ફુલ	૨૨૫	जरजातें	બળી જવું દુ:ખ થાય છે.
૨૮૪	गुहीं	ગુંથેલી છે	૨૩૯	जलवार	શોભા, વૈભવ
૩૨૭	घट	ઘડો	૩૩૯	जलस्थल	જળ અને સ્થળ
૨૬૬	घात	ઘા, પ્રહાર, દુ:ખ	૨૭૮	जामाहिं	ભરેલા, એક ઠેકાણે
૨૩૬	घाती	ઘાતક, હત્યારૂ	૩૩૦	जालके	જાળીનો, ઘુઘરીનો
૨૮૧	चकचौंधी	આંખ અંજાઇ જવી	૨૭૩	जालरंध्र	જાળ, જાળીનાં
૨૭૫	चटकोरी	ચટકીલી			છીદ્રો
૨૬૦	चटमट	ઝટપટ, ઝડપથી	૩૧૮	जेबाकर	હાથ જોડીને,
૨૬૦	चटक मटक	હાવભાવ, નાચનખરા			વિનંતી કરીને
૨૬૮	चटसार	હૈયાનો ઉદગાર	૩૩૭	जुगति	યુક્તિ, ઉપાય,
૨૯૨	चढैती	ચઢિયાતી			વ્યવહાર
૩૩૩	चरणन्यासे	ચરણની ગતિથી	૩૦૪	जुरयुग	બંનેને જોડીને
૩૦૫	चरमें	ફરતું, અસ્થિર	૨૩૦	जुरयौ	જોડાયો, ભેગો થયો
૨૨૪	चसकौ	ઇચ્છા, ચાહના, સ્વાદ	૩૬૫	झकोलनी	લહર, ઝપટ
૩૧૯	चहल	આનંદોત્સવ, કીચ્ચડ	૨૪૮	झंझोटा	ઝટકાથી હલાવવું
૩૩૮	चाइ	પ્રેમ, પ્યાર	૨૬૮	झपकारी	ઉંઘતા, ઝોકાં ખાતી
૩૩૮	चाखिले	ચુગલી, નિંદા	૨૮૦	झलकाव	ઝમકવું, ચમકવું,
૨૪૧	चाव	આનંદથી			આભાસ થવો.
૩૬૨	चैनन	ચૈન, મઝા	૩૨૪	झोली	હિલોળે ચઢી
૨૬૮	चैंहटुंघा	નાના બાળક જેવા	૩૪૨	टेक	ટેક. ટેકો
૨૭૧	चोपररंग	ઉમંગ, છડી	૨૯૮	टोना	ટુચકો, જાદુ, કામણ
		દાંડીયાનો રંગ	૨૨૫	टूटेकान	કાનમાં બહુ જ
૨૮૬	चौरी	ચોરી, લગ્નની ચોરી			અવાજ લાગવો
૩૧૯	चोवार्में	હાથની ચાર આંગળીના	૨૯૩	ठगाने	છેતરાવું, ઠગાવું
		હલનચલનમાં	૩૨૭	ढुलैजु	ગોઠવાયા, શોભ્યા લાગ્યા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
३५४	हुलनसी	ડોલતી, હાલતી
२२३	डगरूंगी	રસ્તામાં નાખીશ, નીચે નાખીશ
२५६	डाँकोतीया	બ્રાહ્મણ જે ગ્રહણનું દાન લે તે
	डरकावती	ઢુરાવી દે છે, ઢોળાવી દે છે
२२८	ढह्यौ	ભુસાઇ, ઢંકાઇ જવું
३०९	ढहाइ	ઢાળી દઈ
३१२	ढहायौ	ભુસ્યો, નાશ કર્યો
३६१	ढांपिवियै	ઢાંકી દીધા
२९०	ढेर	ઢગ, ઢરવું
२२८	ढीठ	ધૃષ્ટ, નખરારી
२३३	ढीठय	ધૃષ્ટતા, સાહસિકતા
	ढाढि	ગણકારતી નથી તેવી
३११	तंक	સંકુચિતતા, અવિચાર
३२९	तटकित	તાળી વાગવાનો અવાજ
२४७	तताक्ष	તત્કાલ, તે જ ક્ષણે
२५७	तनकारे	તન શ્યામ થયાં, મન બગડયાં
३०३	तॅनताम	તન તામસી, ક્રોધી
२३२	तंबोल	મુખવાસ, બીરી, પાન
२२६	तमक	જોશ, ક્રોધ, તીવ્રતા
३२४	तमसम	તમારા જેવી
२७२	तमोल	તાંબુલ, પાન
२२५	तमी	રાતભર
३०१	तरकौ	તરાવવાની યુક્તિવાળો
३२२	तरकि	ખસી, પ્રાપ્તિનો ઇચ્છાવાળો
२६८	तरकुली	કાનનું ઘરેણું
३५९	तरजनी	તરજ, સુર પ્રમાણે
३४३	तर्ज	તરજ, સૂર, અવાજ
२८०	तानन	તાન, લય
२३४	तानो	તાણો, વણવાનું સૂતર, તાર

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
३०४	तारा	ઉંઘ વગરની રાત, ધ્યાન
३२६	तालजंत्र	તાલનું તાળુ
३५०	टिकटी	ત્રણ ઘણી ઝડપમાં
३२६	तिनग्राम	ત્રણ સપ્તક ખરજ, મધ્યમ, તાર
३२३	तिरप	મુર્કી, કઠણ, ગ્રાસ
२३९	तिरिया	સ્ત્રીઓ
३४२	त्रिबट	ત્રણ પ્રકારની
	तेसूरी	તે સૂર, ગર્જના, ઘૂમડે
२६५	थागन	થાકે નહિ, ધરાય નહિ
२९७	थावर	સ્થાવર, સ્થિર
३५०	थोंगपोंग	શોધિ શોધીને
३०५	थिरमें	સ્થિર, સ્થાયીમાં
३२९	थुंगनि	થુંગ થુંગ સ્વરથી
	दृढगढ	મજબુત કિલ્લો
३२९	दर्प	ગર્વ, અહંકાર
३२९	दम्यौ	ફોસલાવ્યો, દુઃખ દીધું
३६१	दरकगइ	ફાટી, ચિરાઇ
२६०	दरकाइ	ફાટી, ચીરી નાંખે તેવો ફટકો
३४४	दरदकौ	દર્દ, પીડા, દયા
३५८	दलपेल	જુથમાં ઘુસી જવું
३५४	दलमली	નાશ કર્યો, મસળી નાખ્યો
२६७	दवन	દાવાનલ
२९४	दामनगीर	પીછો પકડનાર
२३२	दीन	ગરીબ, નરમ
३४४	द्रिमिद्रिम	મૃદંગનો ધીમો લય-બોલ
३४०	दुकूलहु	ચુંદડી પણ
२८४	दूरे	દૂરના, ઉંડાણમાં
३१२	धका	હૃદયની ધડકન
३११	धुकपरतछर	ઝરવું, બીવું, ટપકવું

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
[illegible]	नकबानी	ગુંજારવ, સુંદરવાણી
[illegible]	नखरंत	ચંચળ, આશ્ચર્યચકિત
[illegible]	नगधर	નગને ધારણ કરનાર, જીતનાર
२७८	नगन	નગ્ન, ખુલ્લા શરીરે
२८८	नगीने	નગીનો, રત્ન
२३०	नभुरेहौ	ભરમાશું નહી
२१९	नवाय	નમન, વિનય, નમાવવું
२५७	नाँटहो	પ્રતિજ્ઞા
२२१	नाह	નાથ, પતિ
२२८	निकास	નીકળવા, જવાનો માગ
२३२	निचोल	ઓઢણી, ઉપવસ્ત્ર
३१९	नितत	નૃત્ય કરે છે
३२८	निनावंको	નાદ, અવાજનો
३२२	निपट	ખુબ, બીલકુલ, પાસે
२९६	निबाजी	નિભાવે છે, રાખે છે
२८३	निरबार	છુટકારો લઇને, નીકળીને
२३२	नील	નીલા રંગની
२८८	नीलज	લાજ, શરમ વિનાના
३३१	नीलन	નીલા રંગનું
२२८	निवेरनरी	સખીને સંબોધી રોકી રાખે છે
२८२	पखुरी	પાંખડી
३२६	पगपटक	પગ ધરવા, મુકવા
२९३	पगाने	તરબોળ
२३१	पचहार	અટકી, હારી ગયા
२९४	पचिहारी	હારી બેઠેલી
३०६	पटकी	પટકી, પછાડીને
३३०	पटताल	સીધા તાલમાં
२८७	प्रतिपाबौ	રક્ષણ કરનાર
३४८	पतिहाये	વિશ્વાસ, દૃઢતાથી
३४०	पदन्यास	પદ મૂકવાનો અભ્યાસ, પદસ્થાપન

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
३२४	पदमपलास	આંખ ચોળતો
३०४	पदरिपुपट	ઘસમસતા દુશ્મની, અવાજ, પ્રવાહ
२३५	पनार	નાની મોરી, પરનારૂ
३६०	प्रफुल्लामति	પ્રફુલ્લ
३१८	पयाने	પ્રયાણ
२५६	प्योसार	પિયર
२९०	पराकासत	પ્રકાશે, દેખાય આવે છે
३२६	परन	પુરાં થયાં
२४३	परसनके	પ્રસન્નતા માટે
३३१	परिरंभन	આલિંગન આપવું, ભેટવું
२८०	पणकनकीपरन	પલકનું પડવું, મીંચાવું
२९३	पाखान	ઉપરની ટોચેથી
३०४	पागी	ભીંજી, ભીંજાયેલ
३५०	पांचपिरोजा	પાંચ રત્નો
३०१	पाथर	પત્થર
२६३	पाले	આધીન, તાબે
३३९	पाणीपाणी	જલ - જલ
३१४	पाँवरीव्रत	પામર, દીનની મદદનું વ્રત
२८१	पैनमान	કોઇના પ્રતિ માન ન કરવું
३२१	प्रेमावली	પ્રેમનો સમુહ
२९५	पौंगा	છોડ
३०८	पीत	પીળું
३२०	पीलि	મુકી
३२६	पियधनी	પ્રિયપતિ, માલિક
२९९	पुटअैकौ	એકપર, દડિયો ઔષધિ સંપૂટ
२९१	पुरौ	પુરેપુરો, સંપૂર્ણ
३५९	पुलकभेव	રોમાંચિત ચિત્ત
२९५	फंदा	ફાંસો

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૩૪૮	फुरै	સ્ફુરે, લાગે	૨૫૨	बेन	નેતર (લાકડી)
૨૮૫	फेनीऐनी	સુતરફેણી વિગેરે	૨૨૨	बैन सहायक	મધ્યમાં મદદગાર
૩૦૮	फेरौ	ફેરવો, બદલો છો	૨૨૨	बेपीर	બીજાની પીડાને સમજનાર
૨૫૫	फूफी	ફુઆ, ફોઈ	૨૨૩	बेली	વેલી / વેલ
૨૭૦	फुंदी	નાડું	૨૨૪	बिकट	વિકટ ; મુશ્કેલ
૨૯૯	बक	બગલો			વિકરાળ
૨૭૨	बंक	વાંકુ, ત્રાંસુ, દુર્ગમ	૩૩૫	बिखान	વખાણ કરવા લાયક
૨૩૪	बकसी	મોટી, ઉંચી જાતની		मधुरास	મધુરોત્તમ રાસ
૨૪૭	बटियों	નાની ગલીમાં		महाबीव	ભારે અડીયલ/
૩૧૬	बढैया	સુતાર			ના માને તેવો
૩૩૦	बतराय	વાત કરીને			
૨૩૬	बंदसो	અંગરખા બંડીની કસો	૩૦૪	मनदेश	મનની અંદર /
૩૨૦	बंधान	સમ, સરખા તાલમાં			મનદેશમાં
૨૯૦	बनबोल	વનના બોલ, અવાજ	૩૩૮	मथनमर्दन	કામદેવને હરાવનાર
૨૨૮	बरबट	બળ પૂર્વક, જબરાઈથી	૩૨૮	मराल	હંસ, મગર
૨૦૯	बराती	જાનૈયા	૩૬૩	मल्लिका	ફુલની જાત
૨૪૦	बरुहा	મોર, બર્હી	૩૬૪	महाभट	મહાન યોદ્ધો
૩૨૦	बलयरव	કંકણનો અવાજ	૩૨૫	माँचे	ભેગા કરી રાખેલા;
૩૨૫	बलीत	બળાથી, પ્રયત્નથી			થાય છે; બનેલ છે.
૨૭૯	बसीकरसके	વંશી ઉત્પન્ન	૩૬૨	मैनन	કામનો
		કરનારના,	૨૩૬	मोरि	ફેરવીને (ફિરા કરીને)
		બજાવનારના	૨૩૮	मोरूं	ખેંચું/મરોડું/તોડું
૨૫૬	बहतौ	વટ, ગર્વ	૩૦૨	मीसहि	યુક્તિ બતાવીને
૨૨૭	बहलायत	આનંદમાં મ્હાલે છે	૩૨૭	मुखर	અવાજ કરે ; બોલે છે
૨૮૦	बहॉपीडकी	મયુરની, મોરની પિચ્છ	૩૯૫	मुक्त	મોક્ષ ધુંવાળુંવાળું થવ
૨૫૩	बहुतेक	બહુ, અનેકવાર	૨૮૦	मृदु गंडकी	કોમળ ગ્રીવાની
૩૫૭	बाँचे	વાંચે, જાણે	૨૮૩	मूर	મૂર (ફેંકેલી ; અક્કલ)
૩૫૧	बानरो	ટેવ, આદત વાળો	૩૨૪	मुरझायौ	ખિન્ન ; દુઃખી થયો
૨૮૩	बाने	દેહબાળી ; સુશોભિત	૩૫૧	मुरनी	મોરની ; ઢેલ
		શરીરવાળી	૩૦૯	मुरी	નાશ ન થયું
૩૨૩	बारिधी ह्वै	વધાયાલી / વહીરહી	૨૭૦	मुलकद	શરીર ઉપરનું એક
૨૨૧	बाहन	હાથથી / હાથમાં			ઘરેણું વસ્ત્ર
૩૨૩	बाहुबंद	હાથથી વિંટવાનું/	૨૨૪	मूसकि	મંદમંદહસતી
		વળગવું	૩૧૮	यवबांधत	જવારા બાંધવા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૩૬	रसमगी	વધારે ઘુંટેલા/રંગાયેલા	૩૦૧	लगार	લાગો - લગાવ - લગની
		મસળેલા	૩૦૮	लंगूर	વાનર-વાનરની પુંછ
૧૦૦	रजनीश	ચંદ્રમા	૨૮૧	ललुलाधव	નાની અલ્પ
૧૩૮	रंजीत	વધારે શોભતું ; શોભે છે.	૩૪૬	लच्यौ	ઝુકયો-નમ્યો-લચી
૩૨૫	रनै	રાત્રીની			પડ્યો
૩૨૦	रमित	રમણ ; વિલાસ કરે છે	૨૫૦	लरी	મોહી-લચી પડી
૨૮૪	रली	મઝા ; આનંદ ; ખેલ	૨૬૮	लरीयो	મોહ્યો - લચી પડ્યો
૨૨૨	रवकरवक	બૂમ પાડીને ; ઉત્સાહથી	૩૬૩	लवलेश	અલ્પ-સુક્ષ્મ-આંશિક
		દીડાને	૩૦૫	लवलीन	લાલાઈત-તાનમાં લીન
	कवनकला	રમણની રસર પડતા	૩૪૮	लहलहात	પ્રફુલ્લ-ફુલ્યું-ફાલ્યું
૩૪૬	रंबाल	વાજીંત્રનું નામ છે	૩૨૧	लागदाट	સંબંધિત ટેકો-યુક્તિ
૩૨૩	रसनागत	રસ / તન્મયતા			પૂર્વક ટેકો
		લાવનાર	૩૨૦	लास	અદ્વિતિય-અખંડ નૃત્ય
	रंध रूध	વેણુના રંધ્રોમાં ; રંધ્રમાં	૩૪૨	लास्य	નૃત્ય - નાચ
	रास पेली	રાસ રસનો સાનુભાવવાળી	૩૨૩	लास्यहास	નૃત્યમાં હસવું-હાસ્ય
૩૪૦	राकायामिनी	પુનમની રાત્રી	૩૧૬	लौनकराई	સુંદર રીતે કરી
૨૬૧	राँचे	રાચી ; ગેલ કરે છે.	૩૩૩	लोलबंकग्रीवा	ચંચળ-ડોલતી
૩૫૨	राजऋतु	ઋતુઓનો રાજા			તિરછાડોક
૨૩૯	रावरे	રાજા - અમીર	૩૧૫	लौह गहै	મુખ પૃષ્ઠ - ઉપરનું
૩૩૭	राव	રાજા-વીર-જનોનો-			જોઈને પકડવાની
		રહેવાસ		लुगायन	સ્ત્રીઓ/વ્રજાંગનાઓ
૩૧૦	रैपटन	હાથના થપાટાની માર	૨૯૨	लुब्धे	લોભાયેલું-મોહિત
		લાતની માર	૩૪૨	व्रजपुरंदरे	વ્રજના નગરોમાં
૩૬૨	रेई	સ્ત્રીને સંબોધન, રહેલ			ઇંદ્રમાં
૨૭૨	रूखे	મોં ઉપર જણાતી ઇચ્છા	૨૯૨	वनझारकी	વણઝારાની - ભટકતી
		દૃષ્ટિ			કોમની
૩૪૨	रुचिरानन	રમ્ય-સુંદર	૨૯૧	व्युत्पन्न	વિભિન્ન-વિશેષ પ્રકારે ઉત્પન્ન
		મુખારવિંદવાળા	૨૮૮	वलन	વિલક્ષણ-પ્રકૃતિ વક્રગતિ
૩૧૧	रूंड	રૂડું - સુંદર	૩૨૫	वाचें	વાણી
૩૬૧	रूपिनी	રૂપ-સુરત-સુંદરતા	૨૪૭	वासकौ	ઘરનાની - સંબંધીની
૩૩૩	रुनित	રણકાર	૩૦૦	वेह	છેદ - કાણાં
૩૨૭	रुरित	રૂડાં - સુંદર	૩૨૩	विकास	ફેલાવો - ખિલવણી
૩૪૬	रिद्धि	સમૃદ્ધિ	૩૪૯	बिगनबासनी	ગયેલી સુગંધ-
૩૬૩	लंक	કમર - લંક			પહેલાંની વાસ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૩૪૫	बिगसत	ગયેલી, પુનઃ આવેલી
૨૩૩	बिजन	વીંજણો-પંખો-એકાંત
૨૯૫	बिटप	ઝાડની શાખા-ડાળી-લતા
૩૧૫	बितासौ	વિસ્તારો-નમ્રતાથી કરો
	बिधि	અલૌકિક રસ
૩૫૬	बिन्साय	નમ્રતા-શિષ્ટતા-અનુનય
૩૨૮	बिलुलित	વિલસે છે-વિશેષ શોભે છે
૨૨૧	बिशद	સ્પષ્ટ - સ્વચ્છ
૩૧૫	बिशमबृत	કઠિન વ્રત
૨૨૧	बिशाल	બડો - મોટો
૨૦૬	श्यामाकोद	સ્વામિનીજીની કોદ-દિશા
૩૪૬	शर्वरी	રાત્રી - સાંઝ - સ્ત્રી
૩૪૨	शिखी	શિખાવાળો મોર - બાણ
૩૧૬	शुभकंद	સારાં મૂળ-કલ્યાણનું સ્થાન
૨૮૫	सगमगे	સોહાય - સાથે છે
૩૬૫	सगबगोसे	સાથ-સંયોગમાંથી
૩૪૪	संचगति	સંગ્રહેથી - એકત્ર ગતિ
૨૮૯	सची	બની - દેખાઈ
૩૪૦	सटकनी	દૂર થયો - જતો રહ્યો
૨૨૧	सतरात	ચિઢાય - ગુસ્સે થાય છે
૨૬૬	सतहारी	સત્યથી હારનાર
૩૫૯	समरपीर	કામની પીડા
૨૯૧	समसर	આના જેવી
૩૭૦	समसेर	તલવાર
૩૩૬	समीर	વાયુ - પવન
૩૬૦	सरसड़	સૂર-શબ્દ-તાલ સાથે
૩૨૮	स्वेदकन	શ્રમ બિંદુ
૩૬૦	सई	પ્રયત્ન-તેવું-તે
૨૪૬	सहारी	મદદરૂપ
૩૦૦	साजन	સજાવે - બનાવે છે
૩૨૦	साधुसाधु	સારુંસારું - ભલું ભલું
૩૩૩	ज्ञानसीया	વેણુગાન સિવાય
૨૬૮	सायक	બાણ જેવા
૩૦૬	सायर	બધું જ -બાકીનું-કવિ
૨૨૨	संत	કીડી
૨૪૫	सेंनी अेनी	મુખ્ય અધિપતિની વેણી
૨૪૫	सेती अेती	આડા અવળી-જેવી તેવી
૨૮૬	सौत	શોક્ય-પત્ની જેવી બીજી સ્ત્રી
૩૫૦	सौदामिनी	વીજળી
૨૨૫	सोथिके	શોધિને
૩૪૪	सोनोजरदको	પીળું સોના જેવું
૨૨૫	सोनोजाहु	સોના જેવી પ્રતિષ્ઠા વૈભવ
૩૨૫	सीकरना	ફરફર-છંટકાવ
૩૪૮	सीखी	શીખી-શીખવાનું બન્યું
૨૭૮	सीदोसी	ઘરના દરવાજેથી
૩૬૧	सीखन	શીતલતા લહેરાવતો
૩૦૯	सुकरी	ભૂંડ - સ્ત્રી
૩૩૧	सुखवारेद	સુખ આપે તેવાં વાદળ
૨૮૫	सुघराई	સુંદર-નિપુણ-ચતુર
૩૦૫	सुघराय	સુંદરતા-સુઘડતા-નિપુણતા
૩૩૮	सुठी	સુંદર
૨૩૯	सुठौ	સુંદર ઢંગથી ભળી જાઓ છો
૩૦૪	सुतातट	યમુનાજીના કિનારેથી
૩૫૦	सुधारन	સુધારે-સરખી કરે છે
૨૩૭	सुधेई	સીધી જ -પ્રત્યક્ષમાં
૩૦૦	सुभता	સુંદરતા-નિપુણતા
૩૩૮	सुभुल	જાણીને ભુલકરીને - સ્થિર રહીને

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
[illegible]	सुमिरिये	યાદ કરો
[illegible]	सुरत	રતિક્રિડા - ધ્યાન
[illegible]	सुरतेस	દેવોનો ક્રોધ-દેવોની વાંસળી
[illegible]	सुरध्याय	દેવ-સુરનો અભ્યાસ
[illegible]	सुरसालके	સુરના છંદ - સંગીત અક્ષર પ્રમાણે
૩૬૨	सुरसोई	સુર-રાગ સાથે
૩૩૩	सुलप	સુંદર પ્રકાર-લયથી
૨૬૩	सुहासंगी	સોહાતા - શોભતા રંગની
૩૫૮	हयक्यो	નાસી ગયો - દૂર જતો રહ્યો
૩૩૭	हर्मईश	માનભર-આબરૂ વધે તેવું
૨૪૬	हरिनाइ	હરિની સાથે નાચી
૨૪૭	हवाल	હાલ-દશા-સમાચાર
૩૨૮	हसती	હાથી
૨૫૭	हंसियो	હસવાનું - જોવાનું
૩૦૦	हाजत	ચાહ - કેદ
૨૯૪	हावरी	ચેષ્ટા - નખરાવાપણું
૩૫૮	हासरंग	હાસ્ય-મજાકનો આનંદ
૨૫૬	हाँकनको	કોઈ હાંક મારે-બૂમ પાડે
૩૩૦	होडाहोडी	ચડસાચડસી-હોડ
૩૪૫	हीने	વિસાત-ગણનામાં નથી

પરમાનંદદાસ

કિર્તનરસાસ્વાદ ભાગ-૩

દાનથી રાસના પદ-૨

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૨૨	अचेत	ચેતન વિનાના	૩૪૧	कोंकरस	કામોત્જેક રસ
		ચોરાયેલા ચિત વગર	૨૪૬	किनलाछी	શું વાત છે ?
૩૨૭	अट	ચાલ, રૂકાવટ	૩૪૨	कुकुझाँ	નૃત્યનો બોલ
૩૫૬	अभिदल '	નિપૂણ	૨૬૦	गाबपटको	ગાલ ઉપર ઝાપટ
૨૪૮	अयानी	વટેમાર્ગુ/અજાણ	૨૬૭	गोभा	ગુપ્ત
૨૩૧	अरबीठानी	આડાઇ	૨૩૨	गोय	ગુપ્ત, છુપું
૨૨૭	अरूझाल	ઘુંટાઇ, ગુંથાઇ રહ્યો	૨૪૩	गीदेहो	ટેવ પડી ગઇ
૨૬૩	अलप	લપલપીઆઓ	૩૧૯	गुणरास	ગુણોનો ભંડાર
૩૩૩	अलाग	નૃત્યના નિયમ	૩૦૯	चकथी	ચાંપ, દબાવી
૨૭૮	अलोल	આનંદ	૨૬૩	चनाइ	ધુસપુસ વાતો
૨૬૫	अहारी	આહાર, ભોજન	૨૩૮	चाप	ધનુષ્ય-બાણ
		નહિ લેનાર	૨૬૮	चैहुटुबा	નાના બાળક
૨૬૧	आगरे	અહિં સુધી	૨૭૧	चोपरंग	ચોપાટ
૨૨૧	आरि	આડાઇ/હઠ	૨૨૧	छिबछिलो	છીછરો, કસ વિનાના
૨૩૫	ओंड	કોઇ હિસાબમાં નથી	૩૦૨	छूंछो	છુંદી કાઢયું
૨૪૮	औघट	ખુલ્લો, ભરચક	૨૨૬	झकझोरत	ઝકઝક
૨૩૦	ओझिलव्है	આડમાંથી	૨૯૮	झहराइ	ઝહેર, અદેખાઇ ઇર્ષા
૩૬૪	औरेपट	અન્ય વસ્ત્રો	૨૫૯	झोरी	વિલંબ, ઝઘડો
૨૩૩	ओबीओड	ખોળો પાથરીને	૩૨૩	झेल	હિલોળે ચઢતો
૨૩૧	उपहार	ઉપવસ્ત્રો/ઉપદુમટ	૨૪૭	कटियाँ	ઉભી થઇ
૨૮૬	उबटी	ઢોડી - ઉભરાઇ આવી	૨૨૩	ठठकरहत	અટકીયા ટકીને
૩૫૨	उबरि	બચી જશે/ઉગરશે	૨૨૯	डगरी	રસ્તામાં જ
૨૩૦	कगरी	કાગળ, પત્ર	૨૨૫	डोलतमैंडे	આડો, અટકયાળો
૩૪૯	कतरभेद	ખંડ, વિભાગ	૨૨૭	डुलावत	ભુલાવે છે/ડોલાવે
૩૧૧	कदन	નાશ કરીને	૨૯૬	ढोरी	ઢાળી રાખવી
૨૪૩	कनौंकी	વાચાળ/અણીઆળા	૨૪૭	ढाढ	તોફાની
૩૧૨	करबाल	હાથનું જોર	૨૨૬	दगसानी	આંખને તૃપ્ત કરે છે
૩૪૬	काकुति	રાસ, નૃત્યના પ્રકાર	૨૮૯	दढाथौं	દેઢ કર્યો
૩૫૧	कामबूमि	કામમાં ડુબેલ/કામવશ	૨૪૭	दधिचढियाँ	દહીંના પાત્રનું
૨૫૯	कार	કરનાર, ઉપયોગી	૨૪૧	दमनसाँ	દમન, દબાવવી
		કામનો કરનાર	૨૩૫	दामरी	દોરડાથી
૨૭૫	कालिंदीफल	યમુનાજીના કુંજમાં	૨૩૪	दौर	દોડીને
૩૧૭	केकीपक्ष	મોરપખ	૩૩૦	द्रिम द्रिम	મૃદંગના ધીમા તાલ-બોલ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૩૦૪	द्रिमि द्रिमि	ધીમાધીમા બોલ	૨૬૦	मगारी	સાંકડી
૩૦૦	द्रुमद्रुमित	વનરૂપે હતી	૩૦૨	मज़ाबुरी	ઘણી મોટી
૨૮૫	धर्मआरी	ધાર્મિક રહેવાનું સ્થાન	૨૩૮	महामद	મહામદવાળા
૩૦૮	धीजै	કૂદી પડશે	૩૩૬	महारी	મહા, મોટો
૨૧૦	नककुली	ખીલેલી કળીની માળા	૩૧૮	मड़ीकी	પૂર્વજો
૨૫૭	नबसार	બાળકનું ઘર જેવું	૨૬૦	मारल	ખેંચાશે, મુલાવીને
૩૩૨	निरखयौ	તૃપ્ત થયાં	૨૩૮	मोरूं	મરોડ
૩૩૩	निंदीया	નિંદીને,	૩૧૪	मीचमारी	આંખો બંધ કરી
		અયોગ્ય માનીને	૨૬૮	मींजत	મીંજી, લુંછે છે
૨૬૩	नेरो	નજીક, પાસે	૩૩૦	मिथुनमुख	એક રાશી મિથુન
૩૦૮	पदम	કમળ	૨૨૬	मुरमुर	વારંવાર
૩૦૪	फवरिपुपट	ઘસી આવતા	૨૨૪	मुरि	તોફાની
		અવાજ	૨૪૪	मुहचढ़ीयौं	મોઢે ચડાવેલી
૩૫૭	परतमान	માન છોડીને	૨૨૫	मुगधारी	બે ધારણ કરી છે
૨૬૧	पहरि	પહેરીને	૨૪૯	रचिके	દોડીને, આવીને
૨૬૧	पारीपाटी	પરિપાટી	૩૨૩	रसमाद	તીવ્ર રસ
૨૪૦	प्रानभूमि	પ્રાણપ્રેમી પામીને	૩૦૪	रसरागमैं	રગેરગમાં રસ
૩૬૬	प्रेमपर्व	પ્રેમ પૂર્વક			ભરેલા
૨૩૨	पीक	પીકદાની	૨૬૦	रहस	રહસ્ય, ભેદ
૨૬૩	पिछोंडी	પિછોડી- ઉપવસ્ત્ર	૩૧૬	राधीको	[illegible]
		ઓઢીને	૩૦૬	रूपरेख	રૂપરેખા
૨૩૬	पिटीमोरी	પીઠ ફેરવીને	૩૦૯	रीढ	રીઢ પ્રાણી
૨૩૯	पिपालीका	કીડી	૩૫૨	त्रास	કઠોર, [illegible]
૨૪૩	फबी	શોભતું	૨૨૫	व्यौसान	વ્યવસાય,
૩૦૦	बकत	બકવાદ			[illegible]
૨૬૧	बट	રસ્તો, માર્ગ	૨૨૧	व्यौसे	વ્યવસાય, ધંધો
૨૬૭	बरिआइ	જબરાઇ, બળજબરી	૨૮૩	विधकी	વિધી, વિધાનની
૨૨૭	बहलावत	આનંદમાં મ્હાલે છે	૩૧૩	सकराइ	સારું સ્વીકારવું
૩૧૩	बाथलाव	બાથ ભીડું	૨૬૪	सटकारे	લાંબા, સુંદર વાળ
૨૫૧	बाधिकहौं	બાંધી, વિરોધ કર્યો	૨૪૫	सपतलीजै	સોગંધ લે
૨૫૨	बैबे	બાજાની મધુર	૩૫૦	सरबावन	સીધાં કરે
		વાગવા	૨૯૯	सरबर	સરખામણી
૨૪૮	बिकसत	વિકસાય છે	૩૫૨	सरवरी	સરોવર
૨૬૪	बिहूनी	ના વિનાનો,	૩૬૫	सरसजाति	સુંદર રસમાં ડુબી
		વગરનો		ગયેલા	
૨૪૧	भीरके	બીકણ	૨૯૧	साधूं	સમજવુ
૨૬૫	भृगुरेखा	ભૃગુની મર્યાદા	૩૦૨	हालहोती	શાંત પડતી નથી

કિર્તનરસાસ્વાદ ભાગ-૩

ધનતેરસથી ફુલ મંડળી (અક્ષયતૃતીયા - ૧)

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૯૮	अकम	ભેટીને કહેવું	૬૯	अरत	અર્થ વિનાનો દેખાવનો
૫	अखाडे	રંગભૂમિ, ખિરક, મેદાન	૬	अरलराय	અડબડીયાં ખાતા દોડીને
૩૧૯	अगसाफरी	સામગ્રીનું નામ છે			
૩૬૩	अगाधा	પુષ્કળ - ઘણું	૭૧	अर रह्यो	આવી લાગ્યો
૩૩૫	अघमर्दन	પાપનો નાશ કરનાર	૩૭૨	अरुनाये	અરૂણ-પ્રભાત જેવી ગુલાબી
૩૦૬	अघावदन	મુખારવિંદનું દુઃખ			
૬૬	अचपलो	અચકવાળો	૭૧	अरुमार	અનેક ઘાતક-સેતાન
૩૪૬	अंजुरी	ખોબો	૩૪૯	अलप	ગુંચ, વિવાની, સુંદર
૫૮	अंजुल	આંગળીએ જોડી પગે લાગવું	૬૨	अलसाई	બગાસાં ખાધા, આળસ મરડી
૩૦૪	अकर	અંદાજ કરીને	૨૯૨	अवरेखे	આલીંગન આપીને
૨૭૩	अटरी	પાકો - અટલ	૩૦૩	अहोटाई	ઘાત પહોંચાડે તેવો આઘાત
૪૦૫	अटा	મેડી, અગાસી			
૨૫	अंदेसो	શંકા-અંદાજ	૪૦૬	आभीरपल्ली	ગ્વાલબાલનું પાલન પોષણ કરનાર
૩૦૪	अंधधुंध	અંધકાર ભર્યું - ધુંધળું			
૨૮૩	अधमाई	ઉધામા - પ્રવૃત્તિ	૩૦૩	आयसु	આદેશ, આજ્ઞા
૪૦૬	अनावृत्त	બંધનમાંથી મુક્ત છુટી છે તે	૩૧૯	आरिया	આરિયાનું ફળ
૩૬૦	अनेसो	ખોટાં, જુઠાં, અનાડી	૨૮૧	आँसियाँ	ઘોંસલો, માળો
૩૭૧	अनित	અનિતિ, અન્યાય	૪૦૫	ऐंडीबेंडी	આડી અવળી, વાંકીચુકી
૪૦૭	अनुरता	આસક્ત - લીન	૪૦૫	ऐंचत	ખેંચે છે, તાણે છે
૪૮	अनुशान	આજ્ઞા - ઉપદેશ કર્યો	૪૧૯	ऐली	સવારની લાલીમાં જેવા
૨૮૨	अनुहार	મળતું આવવું	૪૫	ऐंपन	ચોખા, હળદર વાટેલી
૪૯	अनुहारी	બરાબર મળતા લાગતા	૨૮૧	ऐंपनथापे	ચોખા, હળદર વાટેલાના થાપા
૫૫	अपूत	નાનો બાળક ન કરી શકે તેવી	૨૯૯	ओकहिं	સ્થાન, ઘર
			૫	ओंढार	ઓઢાડવાનાં વસ્ત્ર
૪૨૫	अपूप	સામગ્રીનું નામ છે	૨૭૮	ओदनको	ભાતના કોળીઆનો
૩૪૫	अमल	શુદ્ધ, મલ વિનાનો શુકલ	૩૦૧	आड़ि	ગીરો મુકેલી
			૩૨૦	इक्षुरस	શેરડીનો રસ
૩૫૧	अर्यो	આવડો, ઉભો રહ્યો	૩૪૪	इख	શેરડી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૪૯	इछ	ઇચ્છા પ્રમાણે	૩૦૦	काषिहैं	કાશી નગરી છે, મૃત્યુની નગરી છે
૧૩૮	इतरात	અભિમાનમાં અક્કડ ફરવું	૩૫૪	केलीकला	કલાપૂર્ણ લીલા
૧૪૨	इन्द्रसान	ઇન્દ્રસાનની સામગ્રી	૩૦૫	किरको	નાના કાંકરા, નાની શીલારસ
૩૦૮	उगर्यो	બચ્યો, બચી શક્યો			
૨૭૫	उझकी	જલ્દીથી, ઉતાવળથી	૩	कूकें	બોલે, ઘુઘરાટ કરે
૧૩૦	उपावो	ઉપાયો	૨૬૯	कूंक	ભાંભરવાનો અવાજ
૨૮૫	उपेहे	આપેલો, મળેલો છે	૧૩૬	कुमक	મદદ, પક્ષપાત
૨	उबटे	સુગંધી લેપ લગાડેલ છે	૩૧૮	कुलहा	કુલડાં
૨૭૨	उमकी	ઉતાવળથી ચાલી	૨૭૧	कुहूकी	અમાવસની રાત્રી
૫૮	उमायो	ચઢી આવ્યો	૨૯૩	खटक	છ પ્રકારના રસની
૫૩૩	उच्छलिता	જેનામાં ઉછળી રહ્યો છે તે	૩૧૨	खटरसको	આગિયો
			૨૭૨	खरिक	ગૌશાળા, ગાયોનો વાડો
૪૦૬	उरझोरी	ગુંચાયું, અટકી ગયું			
૨૬૮	उसर	ઝબકી	૩૩૬	खरेंतेखोट	ખરામાંથી ખોટું થવું
૩૩૯	उसासी	ઉચ્છવાસ, ઉસાસ	૧૬	खरेसा	સામગ્રીનું નામ
૩૧૯	कटहेर	સામગ્રીનું નામ છે	૨૮૭	खेंहे	ખાઇ જશે
૨૫૭	कटिले	કમર સુધી	૩૦૧	खोज	ઇચ્છાની, શોધવો, જડવો
૩૧૨	कत	શા માટે ? કેમ ?			
૧૨૯	कंदवा	કંદ, સમુહ, ભરેલો	૩૧૯	खिंडूरी	સામગ્રીનું નામ છે
૩૧૯	कमलगण	કમળઓનો સમુહ	૨૬૮	खिरक	ગૌશાળા, ગાયોનો વાડો,
૪૮	करकाज	કાર્યો કરીને			
૩૦૬	करषत	ક્રોધિત બની ખેંચે છે	૩૨૫	खीरवरनको	ઉત્તમ પ્રકારની ખીરને
૪	करषि	ખેંચી, આકર્ષી			
૫૮	कलमलाये	ખેતમાં વાવેલો ઘરૂ, બી ભેગાં કરી દીધાં	૩૧૯	खीरा	ચીભડું
			૩૦૮	खिस्याइ	ખંજવાણા પડયા, શરમાઇ ગયા
૩૨૩	कलाकंद	સામગ્રીનું નામ છે			
૧૨૮	कबाय	ઉપવસ્ત્ર, ઓઢણી	૩૪૨	खुरेन	પગની ખરીની રજ
૩૬૭	कषाय	તુરૂં	૨૮૭	गउगन	ગાયોનો સમુહ, જુથ
૧૩૫	कहल	બફારા, ગરમી વાળો	૩૫૪	गठजोरो	છેડા ગાંઠનું બંધન
૩૨૦	कांजीके	કાંજી	૪૦૭	गढमान	પર્વત જેટલું મોટું માન
૩૫૭	कांत	પતિ, દુલ્હે	૩૩૬	गरूर्यो	ગરવો, જેનો ગર્વ છે તે
૩૦૮	कादर	સમર્થ, સશક્ત	૨૯૦	गवेंडे	ગામ પાસે, પાસેની જગ્યા
૩૧૯	कामकेतके	ઇચ્છાવાસના પુરી કરે			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૮૭	गहरे	ઘણા, અનેક	૨૮૩	चहुंकोदन	ચારેબાજુથી
૪૧૧	गहेरो	ભીડ, ઠઠ	૨૮૭	चाहे	પ્યારા, પ્રેમી,
૫૭	गाछ	ઝાડનાં, છોડનાં			આસક્ત
૨૫	गाँठ	ગાંઠીને બાંધ્યા	૩૦૦	चाश	ઘાસચારો
૪૮	गांडे	શેરડી	૩૫૭	चारु	પ્રસન્ન, સુંદર
૩૭૪	गाँडे	શેરડી	૪૨૩	चैंध	ચિતરાઈ, ચિહ્નો
૫	गाढ़े	ટોળામાં, સમૂહમાં	૫૧	चौंकत	ચમકી જાય છે,
૩૦૩	गाढ़परे	ભીડ પડે			ઝબકી જાય છે
૩૫૮	गारो	ગર્વ	૪૦૭	चौगानकौं	મેદાન
૬૦	गारुड़ी	સાપનો મંત્ર જાણનાર	૪૦૩	चांप	ચટપટી, તાલાવેલી
૩૦૫	गाँसा	બંધન, રહસ્ય, અધિકાર	૨૮૨	चोबन	યૌવન, તારુણ્ય વયમાં
૬૭	गोरभन	ગાયોના ભાંભરવાનો	૨૮૫	चीन्हो	ઓળખાવ્યો
		અવાજ	૩૮૬	चिरैयन	ચકલીઓ અને
૪૦૫	गुड़गाँडे	ગોળ અને શેરડી			નાના પંખી
૩૦૬	गुड़ी	પતંગ	૩૨૨	चीरोंजु	ચારોળી
૨૮૭	गुरभेली	ગોળ ભેળવેલ દાણ	૪૨૫	चीला	સામગ્રીનું નામ છે
૨૭૮	घनसार	કપુર	૪૪	चुचावत	ચમકાવે છે,
૩૨૬	घरिक	ઘડીવાર, થોડો સમય			ટપકાવે છે
૩૦૨	घहरात	ઘરઘરાટી કરી	૩૫૩	चुचात	આંચળ, સ્તન સ્રવે
૪૪	घातसौं	મારવાથી, વાગવાથી			છે, પાન કરે છે
૨૯૦	घ्रान	સુગંધ	૩૨૬	चुहचुहाट	ચુહ ચુહ ધીમો
૩૦૦	घालौं	નષ્ટ કરું			અવાજ
૩૧૮	घींवा	ઘૃત, ઘીનું	૪	छंकेरी	પકડીને, આમળીને
૧૨	घृतपाल	ઘીમાં તૈયાર કરેલ સામગ્રી	૧૩૩	छहल	ફેલાઈ, પ્રસરી
૪૧૦	घूरना	દૃષ્ટિ ગોળગોળ ફેરવે છે	૧૩૪	छत्तीरस	છ પ્રકારનાં
૭૯	चकुलीदें	સામગ્રીનું નામ છે			રસવાળાં
૨૮૪	चंडाइ	ક્રોધ, ઉગ્રતા	૨૮૬	छान्यो	ચાળ્યાં, અલગ
૪૩૫	चंदुवा	ચંદરવા			પાડ્યો
૨૮૬	चनक	ચણાની દાળ	૩૫૩	छोर	મસ્તક પરના
૩૬૭	चपटन	ઉજ્જ્વળ ભાગ, વાસણ			પાઘનો એક છેડો
૩૬૦	चपटा	ચપટ વાસણ	૨૦૬	छीर	મલાઈનું દૂધ ઢોળ
૪૦૩	चपला	વીજળી			સહિતનું
૨૮૬	चहुंकोद	ચારેબાજુ, ચારેકોર	૧	छुआरे	ખારેક

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૫૮	छूके		૨	ढाँपे	ઢાંકી
૫૦૧	जगावे	કહ્યું, જગાડ્યું	૨૮૨	ढार्यौ	ધાર કરી રેડ્યું
૧૩૧	जड़ता	મુંગા, અચેતન	૨૬૬	ढिंढाढ़	અવળચંડાઈ
૪૭	जंबुकसर	શિયાળવાંને તાકીને	૫૮	ढिलयो	છોડી મૂકો, ઢીલા
૧૦૨	जमके	જમડાએ, નિશ્ચય કરીને			કરીને
૧૦૧	जथे	ઝુલી જવું, તરી જવું	૩૫૮	तंबोरे	બીડી ખાવાના
૩૦૬	जलवर्त	જળથી ભરેલી			રંગનું
૪૦૪	जसधौ	નિર્મળ યશ	૩૦૨	तमके	સંતાયા
૫૦૭	जामिनी	અખંડ જ્યોતિ સ્થાન,	૨૦૫	तमनिशा	અંધારી રાત
		સ્વર્ગ	૩૩૭	तारवतापोरी	તારવાળો,
૪૨૭	जोतिमानत	રાત્રી			વગાડનાર
૫૯	जोमीकंद	સૂરણ	૨૦૧	तालिका	તાળીઓ
૨૦૬	जुराय	જોડીને	૨	तास	ઝરી
૪	झंखेरी	ઝટકાવી વાળીને	૩૧૮	तोरइ	તૂરીઈ
૨૩૫	झलाशय्या	ઝૂમતા, ઝુલાવાળી શય્યા	૨૫	तीवरी	સાત અસવારવાળું
૨૦૧	झमालिका	સુંદર મણિમાળા			[illegible]
૩૦૫	झलपल	ઝડી પડીને	૩૫૮	तीनपाँचन	તે પાંચ ઉપર
૩૦૬	झलहलात	સળગે છે, ચમકે છે	૩૨૭	तुर्रा	મસ્તકનું આભૂષણ
૨૬૭	झारमुख	મુખથી નજીક જવાનું	૫૪	थरग	[illegible]
૩૨૨	झाल	તીખાશ, ઝાળ	૩૦૭	थरतराड़	[illegible]
૧૩૭	झेलो	ઝીલો, ભેગો કરો			[illegible]
૪૦૬	टटोलत	આમતેમ ફેરવે છે	૩૨૯	थूली	થૂલીની સામગ્રી છે
૨૬૮	टोरी	ટોરી નામની ગાય	૩૦૩	दरदलत	જોર કરી દળીને
૨૮૭	टानहु	શરૂ કરો	૩૦૪	दरके	[illegible]
૨૬૮	ठुमक	ઠમકે ઠુમકે	૩૨૧	दहिहोरी	સામગ્રીનું નામ છે
૨૭૪	ठला	ટોપલી, છાબડી	૨૮૧	दामोदर	ઠાકોરજીનું નામ છે
૩૬૨	ठहकेहै	એકાએક કહીએ			દામોદર
૨૬૮	डाव	વાછરડું	૨૬૬	दाहिनो	જમણો
૪	डाढ़गेल	પીલેલી છોડી મૂકીને	૩૮૨	देखाँधौ	જોઉં કે
૩૫૧	डिठोनिया	નજરમાં વસેલી	૪૩	दिननवारे	દિવસોની ઉંમરનાં,
૩૦૨	ढहावैं	ઢહેવડાવો, ધરાશાયી			નાની ઉંમરના
		બનાવો	૫૧	दिनमान	દિવસ
૬૧	ढाक	ખાખરાનું ઝાડ	૩૦૧	दुरावत	સંતાડે છે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૫૭	डुवरधर	બીજું ઉત્તમદાર, સ્થાન	૩૧૭	पतुखन	પડીયાથી
૩૫૩	धन	ધન રૂપી સ્વામીનીજી	૩૦૦	पत्याइ	વિશ્વાસ, આબરૂ
૩૫૫	धनी	માલિક રૂપી ઠાકોરજી	૩૧૯	पत्रौआ	પત્રવેલીનાં ભુજાનાં
૩૫૭	घरनो	ધારણ કરવાનો	૪૦૬	पथड	પથ, ઉંચે રસ્તે જનાર
૩૧૭	धोवा				
૩૦૮	घूंघर	ધુંવાધુંવા	૩૧૭	पदम	કમળ
૩	नगन	એક નંગાળી	૭૫	पनरथ	યોદ્ધાપણું, યોદ્ધાપન
૨૮૫	नवाये	નમાવ્યાં, નમન કર્યાં	૩૦૬	परतित	પ્રતિતી, વિશ્વાસ
૩૫૩	नवेली	નવી વહુવારૂ	૩૦૪	परावन	પડાવ, મુકામ
૩૧૮	नाँदे	છાબ, ટોપલા	૩૧૬	पलास	કેસુડો
૩૫૭	नाल	દાંડી, નજીક, પાસે	૪૭	पलिका	પલંગ ઉપર
૨૦૫	नेंचुकी	પહેલીવાર વાછરડાને જન્મ આપતી ગાય	૩૧૯	पंयार	સામગ્રીનું નામ છે
			૨૯૧	प्रवालिका	આસોપાલવનાં કુમળાં પાન
૪૪	नेतीरइ	નેતરૂ અને રવૈયો			
૪૪	नेरे	પાસે, નજીક	૩૦૫	पहार	પ્રહાર, મારો
૨૮૬	नेवज	નૈવેદ ધરવાની સામગ્રી	૩૦૩	पहुनाइ	મહેમાનગીરી કરી
૩૧૯	निखरो	ચોકખી ઘીની સામગ્રી	૩૦૧	पाँख	પાંખો
૩૩૬	निघोट	અનાથ, નઘરોળ	૨૯૪	पागे	ગરકાવ થવું, ડુબી જવું
૩૦૮	निझराने	ઝરણાં થઇ મંદ પડયો			
૩૦૯	निदर्यो	નિરાદર કર્યો	૨૮૬	पागको	ચાસણીનું
૩૭૨	नीपतरू	કદંબનું વૃક્ષ	૩૪૯	पाटियार	પરીપાટી, રીતથી પર
૨૯૮	नियराये	ભેગા થયા, એકત્ર થયા	૫૪	पाणिवाम	ડાબો હાથ
૩૦૧	निवारों	નાશ કરૂં, મિટાવું રોકવ	૨૭૯	पानि	હાથ
૨૬૯	निवेर	છુટીને, તારવીને	૨૯૯	पायक	દૂત, સેવક
૨૭૧	निशिकालिका	રાત્રી કાલ, સમયે	૭૨	पारथव	રાજા (સ્વામી)
૭૨	पगी	રસબસ, તરબોળ	૩૨૬	पावक	કામાગ્નિ, અગ્નિ
૩૪૩	पचिहारे	હારી બેઠા, થાકી ગયા	૫૧	पाहन	પથ્થર
૫૭	पजार	સંતાન, પરિવાર	૩૧૯	पेख	દેખાય, જણાય છે
૨૮૨	पटतर	ઉપમા આપવા લાયક બીજી વસ્તુ, ઉજળાં	૫૭	पैजकर	પ્રતિજ્ઞા, હોડ કરી
			૨૦૪	पैंठ	બજાર, દુકાનો
૩૬૬	पटपाँवड़े	પાટ, પાથરણાં	૩૨૦	पैंडो	રસ્તો, ચોકીથી શય્યા સુધી બિછાવેલ વસ્ત્ર
૧૧૬	पणव	વાજીંત્રનું નામ છે			
૪૦૮	पतूकी	પડીઓ, દુનો			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૮૭	पैंडे	રસ્તો, માર્ગ	૩૩૩	बाबर	બાબર નામની સામગ્રી
૧૫૫	पेन	કલમ (સુખ સંદેશ)			
૨૪૭	प्रेमावली	પ્રેમ ભરેલી	૩૩૦	बाँधनो	પરસ્પર
૨૬૯	पैया	પ્રાપ્ત થયેલી છે	૩૩૭	बारो	પુત્ર
૨૬૮	पेलत	કરી રહ્યા છે	૪૦૭	बावरी	બ્હાવરી, ગાંડી
૫૪	पोख्यो	પોષણ મેળવેલ, પામેલ	૪૦૬	बास	રહેલ, સુવાસ
૩૨૦	पोंडा	સામગ્રીનું નામ છે	૫૩	बाँह	હાથ
૬૧	पिछोडी	પાછી પડી, ધીમી રહી	૨૯૨	बाहिरको	બહારનો, અન્યનો
૬	पिछोरी	પછેડી, પિતાંબર, કપડ	૩૪૯	बेंवा	લેપ
૩૨૧	पिनीन	બદામ, પીસ્તાના	૬૯	बेंदादीनो	લેપ કર્યો
૩૫૯	पिन्डुरी	મુઠીવાળીને, પિંડો વાળીને	૨૯૨	बोरों	ડુબાડી દઉં, પલાળી દઉં
૧૩૦	पियुष	અમૃત	૭૪	बीजोरा	સામગ્રીનું નામ
૫૩	पिराइ	પીડા, દુઃખ	૩૩૨	बिझक	જોઇ રહ્યા છે
૩	पुरटके	અંગ ઉપર હાથ ફેરવીને	૬૩	बिछुरानो	ચરવા દૂર ગયેલી, પાછી વાળી ભેગી કરી
૩૦૦	फंदत	ફંદામાં આવે, જાળમાં ફસાય			
૩૭૨	फहराये	લટકાવ્યાં	૩૨૫	बिडिराव	ભયભીત થયો
૨૪	फोग	ફળનું નામ છે	૩૦૪	बितताने	વ્યાકુળ થઇને
૧૩૨	फोंदा	ફુમતાં, છેડા	૨૮૪	बिलतानी	વ્યથિત, વ્યાકુળ
૫૮	फिलबान	તે સમયે	૨૯૨	बिथके	વ્યથિત, વ્યાકુળ
૩૩૫	बकी	બકાસુર	૬૬	बिनलाश	વિલંબ કર્યા વિના
૬૨	बगदेंगी	પાછી વળશે, આવશે	૬૭	बीर	ચપળ આસક્તિ
૨૮૫	बगीये	દઇશું, કહીશું		સખી	
૨૭૩	बटरी	બંનેની જોડી	૩૦૪	बिराने	પરાયું, પારકું
૨૮૨	बड़छोट	મોટાં - નાના	૨૮૩	बिलाइ	નષ્ટ, અદ્રશ્ય થઇ ગયા
૪૮	बदत	વંદન કરે છે	૨૮૨	बिलोवनहार	દહીં વલોવનાર
૩૫૯	बचुआ	સામગ્રીનું નામ છે	૩૦૪	बिहाने	તત્કાલ, સવારસાંજ
૨૯૭	बपुरे	બાપડો, બિચારો	૩૦૦	बुढाइ	ઘડપણ
૮૩	बयसग	ઉંમર	૪૦૭	भक्तभेरी	ભક્તની સાથે જ છે
૫૭	बरियाइ	બળ, જોર	૪૦૫	भट्ठ	અચપલુ બાળક
૩૦૮	बरषि	વર્ષા કરીને, વરસીને	૩૦૩	भयावन	ભયમાં આવીને
૩૦૩	बहुर	ફરીથી, બીજી વખત	૩૨૧	भरमापुरी	સંસારના, ભવનના

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
[illegible]	भादर	ચોરીમાં મંગળ ફેરા	૩૧૯	मलरा	ફુલકા, ફુલકા
૫૬	भाय	મનની ઇચ્છા પ્રમાણે	૩૫૦	महत	મહત્તા, મોટાઇ
૧૩૬	भाजे	શોભે	૩૨૧	मांजा	માંડવો
૬૩	भावके	મનગમતાં	૫૫	मालधारी	માળા ધારણ કરનાર
૨૦૫	भालिका	ભાલાના અર્થે છે	૩૦૨	मेदावर्त	વાદળોથી છવાયેલું
૩૫૭	भाँवर	મંગલફેરા	૩૨૫	मेवाटी	મેવાના
૭૬	भोंदू	ભોળિયાલા	૪૦૩	मोजन	અદ્‌ભૂત, ચમત્કાર
૨૦૭	भोर	પ્રાતઃકાલ, સવાર	૫૦	मोरत	પાછું વળીને
૬૭	भृंग	ભ્રમર	૩૪૦	मोरन	પાછુ વળીને
૪૨૬	भृंगभामिनी	ભ્રમર સ્ત્રી, ભમરી	૬૮	मीड	મીંઢળ, ઘેન, ફિકર
૨૯૫	भुगति	ભોગવવાની, ધરવાની			વિચાર
		અખંડ સામગ્રી	૩૫૦	मींजत	મસળતાં, ચોળતાં
૩૦૬	भृत्य	સેવક	૩૨૭	मुकराइ	છોડયા, મોકલ્યા
૨૦૨	भूपावली	પૃથ્વી ઉપર ચાલતી લીલા	૨૪	मुकलाय	છોડયો, નાખ્યો
		ગઇ રહેલ ઉત્સવ	૩૪૦	मुगोरीके	સામગ્રીનુ નામ છે
૨૮૧	भीर	ભીડ, ભીંડી	૩૩૭	मूर	દૈત્ય, મારવાવાળો
૭૫	मखतूलन	ફુમકડાં, ઝુમ્માં પંલ	૩૫૭	मुरह	મુખ આવી
૨૯૭	मग	રસ્તો, માર્ગ	૩૧૭	मुरवैती	પાછી વળી
૧૮	मघवाको	મોટા વાદળોને	૩૭૪	मैंदो	આવવું
૩૦૭	मघवाखर	મોટાં વાદળોનાં સમૂહ	૩૫૦	रंगदंग	રંગઢંગ, રંગીલો
૮૫	मंजन	સ્નાન શુદ્ધી માટે	૨૭૫	रचिपचि	રચિપચિને, લગાવી
		વપરાતો પદાર્થ,			લગાડીને
		અભ્યંગ માટે	૩૬૬	रतजगो	રાત્રી જાગરણ
૨૮૨	मंझारे	મધ્યમાં	૩૦૧	रतनारे	સુંદર પ્રતિમાવાળા,
					સલુણા
૩	मडहप	નાના માંડવા ઉપર	૩૧૯	रतनजोत	રતનજોત પાનની
૪૧	मथन	વલોણું થાય છે			સામગ્રી
૨૮૨	मंथर	વલોણું કરો	૫૪	रमकि	ઉત્સાહમાં ઉછળી
૪૦૮	मंदरचारु	મંદર પર્વત			પડીને
૨૮૯	मधुपाइली	મંદરાચલ પર્વત પણ	૪૦૬	रमैया	રમી રહેલા
		યોગ્ય બન્યો	૪૧૫	रहसि	રહસ્યમય,
૮	मधुपावली	ભમરા			કુતુહલતા થાય તે
૩૫૮	मनदाहु	મનનો દાહ, બળતરા	૨૯૬	रारयो	રાડ, ઝઘડો
૩૫૫	मखधट	મુખ કમળ ઉપર વિખરાયેલી	૨૩૪	राधावली	આનંદ ભરેલી વ્રજ સ્ત્રી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
[illegible]	रेस	[illegible]	૩૫૨	वारीनिधी	જળનો સમૂહ,
[illegible]	रोचन	[illegible]			સાગર સમાન
[illegible]	रोस	ક્રોધથી, ચિડાઇને	૩૧૨	वासा	રહેવાસી જનો
[illegible]	रैया	રાયજી, ગોકુળનો રાજ	૩૩૯	बाँकी	સામગ્રીનું નામ છે
		નંદરાયજી	૩૪૩	विहरजु	વિહરવા, વિચરવા,
૯	लटकरी	પ્રયાસ કરી, મુકી દઇ			દૂર ગઇ
૯	लटलटखोरी	અવળચંડાઇ ન કરશો	૩૦૬	विसराये	વિસરી ગયાં
૧૫૮	ललकूलनाय	રમઝૂલનો પ્રકાર	૧૩૩	विघूर्णित	વ્યાકુળ
૨૧૨	लख	જોઇને	૩૮૫	छिन्नचुपनाग	ચિપ્રી અને ભમરાનો
૩૬૪	लंगरस्य	લટકવાળું, નટખટ			સમૂહ
૨૮૭	लंगराइ	તોફાન, બળજબરી	૪૮	विलख्यो	વિશેષ કરીને જોયું
૩૫૩	लघु	છોટો, નાનો	૨૪૮	विलमाइ	વિલંબ
૩૪૮	ललौहे	લલચાવત, ઇચ્છાવાળા.	૩	विथुरत	ભીંજવું
		લાલ રંગ ભરેલાં	૪૦૫	विहान	પ્રભાત, સવાર
૨૬૦	लहकौं	લહેવાય છે	૩૪૭	विहाय	લીધી
૨૩૫	लाहे	માટે, પ્રાપ્ત થાય	૨૯૦	संकट	સાંકડો
૩૫૮	लेख	હિસાબમાં, લખેલ છે	૩૫૮	सकरकंद	શકરીયાં (શાક ફળ)
૩૩૦	लेख	પગલાં થાય, ચાલ	૩૨૧	सकोर	સુંદર કોર
૩૫૪	लौंके	લગાવી, ચાટ, આશાથી	૩૨૮	सखरी	લાકડીની સામગ્રી
૨૯૦	लोंगी	માખણની ગોળી માખણ	૨૯૦	सचिये	ભેગું કરી લાવો
૨૬૩	लौइ	લોકો	૧૫૪	सटकार	સટાકાને નાસી જાય છે
૨૮૫	लौन्यो	સંકડાવ્યું, બોલાવ્યું	૧૬૪	सतगुनी	સેંકડો સો ગુણવાળા
૪	लियोचित	શિવ, જેના ખોળે લીધો	૩૧૭	सबल	દર
૩૧૮	लुटपुटे	સામગ્રીનું નામ છે	૪૦૬	सदावृत	સદા બંધનમાં
૩૧૯	वडहर	સામગ્રીનું નામ છે			બનેલ છે તે
૩૨૬	वतंस	વર્ણન કરે છે, ધ્યાન કરે છે	૩૫૦	सने	શય્યા, શયા
૩૦૦	व्यालमुख	કાળ, નાગ, સાપનું મુખ	૩૩૧	सपनांतरकी	સ્વપ્નમાં જોયેલી
૭૮	वरणियो	વર્ણવ્યો, વર્ણવ્યો	૩૧૩	संभायो	સમાવી, સાચવી લીધી
૧	वहाइ	છોડીને, તજીને	૫૧	समतारी	તેમના સમાન, જેવા
૪૦૪	ब्रज्ने	વર્ણન કરી શકે	૩૧૩	समोदा	મોદ, આનંદ સહિત
૧૭	बादी	હઠ, આગ્રહ કરીને	૨	समोय	સમાવીને, ઉમેરીને
૭૫	वारोठी	ઉત્તમ શુભ દિવસે	૩૫૨	समधानौ	વેવાઇની સગાઇથી
૩૫૧	वारोंठी	વારી વારી ઉઠ્યા, વારી ગયા			બંધાયા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૭૬	समरसरन	યુદ્ધમાં શરણાર્થીને
૧૩૪	समसर	ના જેવો, ના સરખો
૩૭૪	समैवो	સમાવું, અંદર જવું
૫૧	समीर	વાયુ, પવન
૬૧	समुहानी	સમુહમાંથી છુટી પડી
૨૭૮	समुहाय	નજીક આવી, સાથે આવી
૨૭૮	संयाव	દહીંની સામગ્રીનું નામ છે
૩૫૪	सरन	શરણાર્થી
૫૭	सरबर	સરભરા, ચાકરી
૨૮૩	सरस	રસ સહિત, રસપૂર્ણ, સુંદર
૨૭૭	सरसाये	સુંદર લગાવ્યા
૨૫	सराय	સરાવી લીધો
૨૫	सराह	સરાહના કરતાં
૨૯૪	सरी	સરીખા
૨૮૦	स्वरपै	અવાજ, બુમ ઉપર
૨૮૫	संवारी	સજાવી
૩૭૨	सविता	સૂર્યદેવ
૩૩૩	सहसरन	સાથેજ શરણે લીધી છે
૫૬	सहार्यो	ઉપાડી લીધો, સહન કર્યો
૪૦૭	सायिनी	છાંયા
૨૯૬	सारथ	સાર્થક
૩૬૧	सारदा	સરસ્વતી, દેવી
૭૫	सालू	સાલવીને, વણાટની જેમ
૩૧૯	सेंगरफरी	શાકભાજીનું નામ છે
૨૮૬	संतत	એકઠાં કરે છે, બતાવેછે
૨૭૮	सेंमइ	દુધ દહીંની સામગ્રી
૨૮૧	सेय	સેવો, સેવા કરો
૨૭૩	सैल	પર્વત
૨૭૦	सेली	ગળે બાંધવાનું વસ્ત્ર
૨૯૭	सेस	બચેલું, વધેલું, અલ્પ
૨૭૫	सोज	સામગ્રી, સાહિત્ય
૪૦૫	सौंज	સામગ્રી, સાહિત્ય
૨૪	सिकाय	શેકીને, ગરમ કરીને
૫૮	सिंघडारूं	શિખરો તોડી પાડું
૩૩૨	सितगयो	ઠંડી લાગી ગઇ
૭૯	सितराती	શ્વેત, રાતી
૩૨૭	सीमीट	ભેગી, એકત્ર થઇને
૨	सिरैयें	ઠંડુ કરો, સોહાતું કરો
૩૩૦	सिहाइ	સરાહના કરી
૨૯૮	सुखपयोधि	સુખનો સાગર
૩૨૬	सुखारो	સુખનો ભંડાર
૪૦૬	सुघरकी	સુઘડ, સુંદરતાની
૩૫૪	सुघरवर	સુંદરવર
૫	सुबार	સુંદરતાળ, લય, ચાલ
૨૯૧	सुभाउ	સહજ, સ્વાભાવિક
૩૩૮	सुरत	સુરતા, સ્મરણ, અલૌકિક રમણ
૩૧૧	सुरत्राता	દેવોનો રક્ષણહાર
૪૧૯	सूरना	સુરવીર, બળવાન
૩૨૯	सुहारी	સુહારીની સામગ્રી
૩	श्रवनहेरी	હેલાનો અવાજ સાંભળીને
૪૮	शचिपति	ઇંદ્રાણીનો પતિ ચંદ્ર
૨૭૫	शततें	સોથી (એકસોથી)
૪૦૬	शामवल्ली	શ્યામના વલય, વ્રજમંડળમાં
૨૭૭	शैल	પર્વત
૨૮૪	हंकारायें	બોલાવ્યા, હંકાર્યા
૫૭	हठिहारे	હઠમાં હાર્યો છે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૩૫૭	हंडिया	હાંડી, મટકી
૫૮	हथनाल	હાથ નળી, છુરા
૨૮૭	हाथा	હાથના થાપા મારવા
૩૬૨	हेर्यो	આકર્ષ્યો
૪૦૫	हेरौं	જોયું
૨૩૦	हेली	એકસખીનું બીજીને સંબોધન
૪૦૭	होरी	સંતાડી
૩૪	हीहीहांकुल	હીહી ખેલમાં આવેલી
૩	हूंकहूंकके	હુક હુક અવાજ કરીને દોડીને
૧૩૬	हूंकरगवंजुत	ગર્વ સાથે હુંકારો કરીને
૨૯૮	हुज्यो	હોશ કરે, રક્ષા કરે
૩૦૫	हुतासा	હતાશા, નિરાશા
૩૬૨	हुताशन	અગ્નિની વેદી
૩૧૪	अतलस	સોનેરી છાપાનું રેશમી વસ્ત્ર
૨૯૨	अंबर	મુલ્યવાન રત્ન
૭૭	अरघ	અર્પણ કરવાનું અર્ધ્ય
૫૪	अरगथरग	માથા ઉપર એક પર બીજું
૩૧૬	अतोल	જેની તુલના ન થાય તેવી વિવિધ
૨૯૮	आगर	ઘર, સ્થાન
૩૬૭	आमल	ફળની સામગ્રીનું નામ છે
૨૫	आयुस	જીવન, આયુષ્ય
૩૬૭	ओदनकी	ભાતની, કોળીઆની
૨૯૮	उजागर	જાગૃત, પ્રસિદ્ધ
૧૨૯	उझकि	ઝબકી, જાગીને
૩૫૬	उपंग	સંગીતમાં બજાવવાનું સાધન
૮૩	उलही	ફેલાઇ
૩૧૮	कदली	કદલી પ્રકારનું વૃક્ષ
૪૦૫	कबधौं	ક્યાં સુધીમાં
૩૬૨	करखें	ખેંચી રહેલ છે
૪૨૫	कवाइ	ઉપવસ્ત્ર, ઓઢણી
૩૧૩	कुठार	કુહાડી
૨૯૫	कुंतल	કેશ, વાળ
૩૦૪	खन	ઘડીક, સમયે સમયે
૭૫	गन	ઘણી, અસંખ્ય
૩૨૮	गयंद	મદમાતા હાથી
૩૬૦	गेंदुक	દડો, ગોળા
૩૨૨	छुहारे	ખારેક
૩૫૩	जतियाचारो	ભાઇચારો
૩૦૯	जलरासी	સમુદ્રની નાની લહેર
૪	जालरंद्र	વેલી, લતા
૨૮૨	झलमले	ઝળમળે, જળહળે, શોભે
૨૭૦	झेली	ઝીલી, ઉંચકી લીધી
૩૫૪	तंबोल	મુખવાસની બીડી
૫૫	दर्प	ગર્વ, અભિમાન
૭૯	दवनमें	દવ, દાવાનળમાં
૩૫૨	दिन्न	દિવસ જેવો સુંદર સ્વચ્છ
૩૩૫	पायक	દૂત, સેવક
૭૭	पेली	પરોવીને
૫૧	पोहोमी	નાના કંકર
૭૦	फरीआ	લેંઘો, સુથન
૩૦૮	बाने	દેહ, શરીર શણગારે
૬૦	बिलखानी	વ્યાકુળ બની, નાકામની
૪૦૬	भट	શુરવીર, યોદ્ધો
૭૩	भायेन	મનને ભાવતી
૧૩૩	भ्राजे	શોભી રહેલ છે
૮૪	मथानी	વલોવાનું પાત્ર
૨૭૭	लेहडें	ટોળામાં, જુથમાં
૪૦૬	विटप	વૃક્ષ, લતા
૩૦૫	सलिल	જલ, પાણી
૫૭	सायक	બાણ, તલવાર
૩૧૩	साधुसाधु	સારૂં સારૂં
૨૮૩	सानी	સજાવે, તૈયાર કરે
૨૮૫	सुरति	યાદ, સ્મરણ હાથે

કિર્તનરસાસ્વાદ ભાગ-૪

ધનતેરસથી કુલે મંડળી (અક્ષયતૃતીયા - ૨)

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૬૮	अंतर	જે ખૂલ્યું બની	૨૮	गोगन	અગણિત ગાયો,
૧૩૫	अनरसुधारी	દાડમ જેવાં ધારણ			ગાયોનો સમૂહ
		કરેલ	૬૬	गोंकुल	ગુપ્ત
૩૯	अबगारो	હવે વધુ જોર, શક્તિ	૩	धनघन	ઘણું બધું, વારંવાર
૩૩	अवघालों	ઉપ ઉછાળું	૯	धर्ले	ઘા, ચાળા
૭	अंबर	અંબરની સુગંધી	૧૦	धोवा	ધોઈને
		અંતર, વસ્ત્ર, બાદલ	૪	चहूंघा	ચારેય બાજુમા
૩૫	अबरेखे	કાળી રેખા	૧૩૫	चौखंडी	ચાર ખંડવાળું, ચોકઠું
૭૯	आगर	આભાસ	૯	चौपर	ચોપાટ
૨૫	आयुस	આદેશ, આજ્ઞા	૧૨૫	चौफेरे	ચારે બાજુથી રાજવંશ
૨૧	आल	રંગેલા, [illegible]			મંડળી
૩૬	आलिंके	આવવાથી, ભીનું,	૧૩૨	छांह	ઢાળ, છાયા
		દુ પાણી	૯	[illegible]	[illegible] સ્વરૂપ
૬૧	अंसु	આંસવાં	૫૮	जलमंड	જળ ભરેલી
૭૧	ओघड	ઉબડખડ	૧૮	झाल	સાકળી, આગ, સળવાટ
૧૮	ओप	શોભે છે, ખીલે છે	૧૩૦	झोंरी	ઝીણો અવાજ, ટહૂકો
૨	ओवारी	ઓવારણાં લઈને	૬	झोली	પકડી, ઘેરી, ઘેરેલી
૫૨	कनमोट	ન બેઢું, બે મોટા સાથે	૧૨૯	टटोवत	આમતેમ શોધે, ફંફોસે
૬૧	कनीरे	આવીને, ઉઠીને, ઈચ્છ	૨૬	टोर	ટેરા, ધાડ
		ભરાયેલ	૨૧	डोंगरसी	ટોપલાની, છાબડાની,
૨૦	उपस्तराणी	બોલાવીને ભરી દે છે			ઢગલાની
૧૩૫	कंगूरा	કાંગરા, શિખર	૭૫	तहनि	બહારના સર્વાંગની,
૮૭	कदनी	રસ ભરાયેલ			કિનારાની
૧૦૪	कनकबेली	સુવર્ણ વેલ, વેલી	૩૫	तबकतरक	ઝબુક ઝબુક, વારંવાર
૩૨૦	करोंदा	કરમદાં	૬૫	तरके	તાણેલ - તાણીને
૬	कानलाग	કાન માંડીને,	૬૭	दोपक	બે ઘડી
		લગાવીને જોડીને	૧૦	दुख्यात	દુઃખમાંથી મુક્ત કર્યા
૫	कुरूर कुरूर	કુરૂર કુરૂર અવાજ	૬૩	दुरहसंती	ઠંડી દૂર કરવા
૧૩૬	खची	અંકિત, જડેલાં	૨૨	धुंगार	ધમધમાટ, તીવ્ર
૭૦	गहुबाकर	હાથમાં દઈ લઈને	૨૩	धुराई	ધારણ કરીને, લઈને
૩૯	गरूण	ગાઢા રૂપમાંથી	૧૫૩	नग	નંગ, રત્ન
૭૨	गहेली	ડુબેલી, ગરકાવ થયેલી	૧૯	नाज	અનાજ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૯	नावल	આવે, ભરે વહેવે છે	૧૯	जुगल	યુગલ - જોડીમાં
૭૮	ने हरी	સ્નેહી, પ્રેમી	૩૫	लखचार	ચાર લાખ.
૬	निशिकलिका	રાત્રીની અગાશે,			અગણિત.
		કલ્પ સમય			સુંદર જોઈને
૭	पदवी	પદ, ઉત્સવ	૩૩	रोवाने	આંસુ, ડૂસકા લઈને
૧૬	पातोछायो	અંધો પાડ્યો, બળાત્કાર	૨૮	रोमन	રોમ, રૂંવાડાં
૫	पाहुनीनीकी	નવી નવી સુંદર	૨૦	बरज	વ્રજમાં જવાનું
૬૭	पुरतीमांग	સૌભાગ્યનો સેંથો ભરેલું,	૯૨	वनजधातु	વનની ધાતુ - ગેરૂ
		મરકાટ છે	૨૬	सिसमाइ	વિલમ કરે છે
૧૯૯	बंदरा	બંધન, ગાંઠ	૧૫	विलोवनहार	રવૈયો, વલોવનારો
૮૩	बामनलाइ	મન વિના નહિ સ્વીકાર,	૨૩	शकहि	[illegible]
		બ્રાહ્મણ ના ગાયા	૧૨૫	सखोरी	સારી રીતે જોઈને
૫	ब्रेरी	વારે, સમય	૫૫	सचीनी	ચિત્ત, ધ્યાન રાખીને
૧૬૯	ब्रिचहोरी	પરસાળના ભાગમાં હશે	૭૪	सदसीरा	સુંદર શોરો
૪	बिरूकायत	જોઈ નિહાળી રહ્યા	૧૯	चथारो	બની ઠનીને,
૬	बिकस्पद	ચિકરી ઉઠી, અકળાય			ખુશખુશાલ
૨૬	बिलाइ	વિલય પામી, દૂર થઈ	૧૭	संलसेंत	[illegible]
૨૩	बिहाने	વહાણું થઈ ગયા	૪૨૫	सोहिन	પરાણ, તેને જ,
					શોક્યને
૫	भरकोरी	બરાબર નજીક	૬૫	सुघरे	સારી રીતે તૈયાર
		થઈ જઈને			કરેલા
૬	भानसिरकजाय	સવારે ગૌશાળા.	૧૩૩	हरलें	હાથોથી હાલતાં,
		વાડામાં જઈને			ઝુકતા
૮૩	भूर	વખાણ, ભરપૂર,	૫૬	हरहर	ખુલ્લા દિલથી,
		આશીર્વાદ.			મોટા અવાજે
૧૩૪	मंदमारुत	ધીમો, મંદ પવન	૧૩૩	हलफलत	હસીને કહી રહ્યા
૩૬	मनकासर	મનથી થાકી ગયાં	૫૬	हेरोर	મલક મલક, મંદ
					મંદ, વારંવાર
૪૦	मेरीसों	મારી સોગંદ	૩	हीहीरस	ગાયની હુંકાર,
૩૪૦	मोरत	ફેરવી છે			બેલણી રસ

કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ - ૫
અક્ષય તૃતીયાથી હિંડોળા નાપદ - ૧

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૪૮	अक्षय	જેનો ક્ષય નથી તે	૨૫૨	अंबरतन	બહુજ, મુલ્યવાન રત્નો
૩૦૬	अंकोर	આલીંગન આપ્યું	૧૯૨	अंबु	જલ, પાણી
૧૯૮	अगवानी	વિરહનો સાગર	૨૭૮	अंबुद	મેઘ, બાદલ
૨૦૮	अंगिया	ચોળી	૨૧૧	अलै	ભરપૂર
૨૦૭	अचगरो	છકીલો, નખરાળો	૩૨૦	अभिसार	નક્કી કરેલા સ્થળે
૨૬૦	अजहूल्यो	હજુ પણ			પ્રિયને મળવા
૧૯૦	अतसी	અળસી	૨૪૪	अमित	અપરિમિત, પુષ્કળ
૨૫૧	अतोरें	તોલી ન શકાય તેવી	૨૧૦	अरकें	વળગી, ચોંટી ગઇ છે
		ઘણી જ	૨૫૧	अरधंग	અર્ધાંગના
૩૧૫	अतोल	જેનું તુલના ન થઇ	૨૪૭	अरबीलो	ગરવીલો, શોભારૂપ
		શકે તેવી	૨૦૮	अरसें	ભેગી, એકઠી થઇને
૩૪૨	अर्थ	ભાવ, સંકેત	૧૯૯	अरहरे	રહેંટની જેમ ઉપર
૨૬૫	अधन	અગણિત, પુષ્કળ			નીચે માન ફરવા
૨૫૩	अनभांतन	જુદી જ, વિવિધ	૧૯૨	अवलंबु	ધારણ કરે
		પ્રકારથી	૩૧૯	अवलि	(રૂંવાડાં) ખડાં, રોમાંચ
૨૧૯	अनरस	અરસ, અપ્રેમ	૨૦૯	असन	ભક્ષણ, ભોગ સામગ્રી
૩૦૦	अनवट	અણવટનો પગનો	૨૮૧	असहै	અસ્તી છે, પ્રસિદ્ધિ
		શ્રૃંગાર	૩૦૦	अहिपति	ભરવાડના પતિ
૨૪૫	अनाघात	અટક્યા વિના,			વૃષભાનજી
		અચાનક	૨૫૪	आँकोभर	આલીંગન આપીને,
૩૧૯	अनार	દાડમ જેવી			બાથભીડી
૧૮૯	अनावृत	છુટી પડેલી, મુક્ત	૩૪૪	आगरी	સમુહ, ખાણ
૨૫૦	अनियारे	અણીદાર	૨૬૩	आगार	ઘર, સ્થાન સુધી
૨૫૨	अनूप	અજોડ	૩૧૪	आरकत	ચિત્ત આકર્ષિત થયું છે તે
૨૭૦	अनुहारी	બરાબર મળતા	૩૦૨	आरी	આરા, કિનારા તરફ
		લાગતા	૨૩૫	अेकताक	મિલતો, ઝુલતો
૨૨૬	अनुझोरें	ઝબક ઝબક ચમકે છે	૩૬૪	अेकदाइ	એક સાથે
૨૬૨	अनुकूलें	અનુકુળ, દર્શન કરી	૨૪૨	अेंठवां	એંઠ, ઠસકવાળો
		શકાય તેવા	૨૫૪	अेडी	પગની એડીની

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૦૯	अेना	સુંદર, જેવી છે તેવી	૩૪૨	उल्हर	ઉછળતી
૨૩૩	ओघट	ખરાબ, અજાણ્યો	૨૧૪	उल्हैया	હરખાઇ, દેખાઇ રહ્યો છે
		તળાવ, નદીનો ઘાટ	૨૭૯	उसास	ઉચ્છવાસ, નિશ્વાસ
૧૯૨	ओभा	શોભા, સુઅવસર	૨૬૦	कक	કંઠ
૨૪૦	ओरें	ની તરફ	૪૪૮	कंकनी	કંકણ
૨૩૨	ओल्हर	ઓચિંતા	૨૦૭	कंगुरा	કાંગરા, શિખરો
૩૦૩	ओल्हरी	ઓચિંતા, અચાનક	૨૧૪	कचरेना	કેશપાશ, વાળના
૩૩૦	ओसेर	અવસરો			ગુચ્છ ઝુમખાં
૩૨૦	इस	પટ્ટીકા	૨૩૯	कंज	કમળ
૨૦૧	इषदहास	મંદમુસકાન, હસવું	૨૫૯	कजरारी	કમળ સમાન
૨૦૯	उगार	અધરામૃત, ચર્વિત	૨૨૦	कंदन	અમાપ, સીમા રહિત
૨૬૮	उघटत	સરકી, પેસી ગયો	૧૮૩	कंदन	દૂર કરવા
૨૭૪	उघर	સરકવું	૨૬૮	कबरीतें	ચોટલો, અંબોડો
૨૦૧	उजागर	જાગૃત, પ્રસિદ્ધ	૨૫૭	कमलदलनैनी	કમલ સમાન
૨૬૪	उझक	જલ્દીથી, ઉતાવળથી			નેત્રોવાળી
૧૮૮	उतगनी	ભારે ઝડપથી, ગતિથી	૨૬૭	कमोरे	છવાયેલી, આચ્છાદીત
		ઉછળતી	૨૬૯	करखे	ખેંચી રહેલ છે
૨૪૭	उतबेंदी	ત્યાં પેલી, સૈંથો સેંદી	૨૭૯	करषे	આકર્ષી રહેલ છે
૨૧૧	उदकाय	પાણીમાં ભીંજાવા દો	૨૪૦	करमचकी	કર્મનું ફળ, ચક્ર
૨૭૪	उनये	ચઢી આવ્યાં, ધસી આવ્યાં	૨૦૬	कल	કલરવ
૨૮૪	उनयी	ચઢી આવી, ધસી આવી	૨૪૫	कलमल	લખવાની, વર્ણન
					કરવાની
૨૫૭	उगो	અધુરો, અપૂર્ણ	૩૨૧	कवनि	કન્યા, સ્ત્રી
૩૬૬	उपंग	ઉપંગ સંગીતમાં	૨૫૨	कवणित	ઝીણો અવાજ
		બજાવવાનું એક સાધન	૪૫૬	कसाय	તુરૂં
૨૦૬	उपावो	ઉપાયો	૨૦૮	कहर	ક્રોધ, ક્રૂર, ભયંકર
૨૮૦	उफनत	છલકાવું, ઉભરાવું	૨૫૦	काछोटा	તનીયો, મલ્લકાછ
૨૬૮	उबटें	સુગંધીલેપ	૨૭૩	कावर	કાદવ, કીચડ
૩૧૨	उबार	ઉગારી સાચવીને	૨૩૭	कामकुंद	આકર્ષક ફુલો
૩૨૭	उमगी	ઉમટી પડયા	૨૩૮	काशमीरी	એક પ્રકારના ઘાસવાળા
૨૫૦	उरझत	ઉલઝાય, મુંઝાય ભરાય છે	૩૧૦	केकी	મોર
૨૦૯	उरवा	શ્રી અંગ તરફ	૨૫૫	कलघोरे	ઘેરા, મોટા
૩૧૫	उरोल	હૃદયનો ઉછળતો આનંદ			અવાજથી
૪૪૮	उबटाइ	સુગંધી લગાવી	૩૫૩	केलीरस	લીલાનો રસ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૩૫૧	कोकत	ટહુકા કરે છે	૨૯૭	खोरे	ગલી કહેવાયાં
૨૩૮	कोटर	ઝાડની બખોલ	૩૧૬	खोरा	ચીમડું
૧૧૦	कौतिक	ખુલો, ક્રિડા	૨૯૨	खिलिको	ખીલે, મ્હેકે છે
૨૩૬	क्रौंधत	ચમકે છે ઝબકારા મારે છે	૨૭૦	खुभी रही	ખૂંપી રહી
૨૨૦	कोरौं	પંક્તિ, હાર, બાજુમાં	૨૦૪	खुलजब	જ્યારે જાહેર થયાં
૩૩૭	कोहोक	મોર, પંખીના ટહુકા	૩૧૭	खगनबूंद	આકાશ જળથી ભરેલું વચિત
૨૦૮	किंकिनी	કંદોરો			
૨૮૦	कूक	ટેર, અવાજ	૨૬૯	गजगोनी	હાથીના જેવી ચાલ
૩૩૫	कुंकुमखौर	શ્રી અંગ ઉપરનું કુમકુમ	૧૯૪	गंजन	નાશ કરનાર
૨૯૬	कुंकुमगार	કુમકુમ વગેરે મર્દન સ્થાન	૨૧૨	गंडमंडित	ઓઢેલી રહેલી ગંડ, ઝીણા
૩૮૮	कुठार	કુહાડી	૨૮૮	गतियाँ	વાતો, જવાની વાટ
૪૩૮	कृतघनको	ઉપકાર નહીં માનનારનો	૨૦૭	गेंडुवा	ગાલ મસુરીયું
			૩૫૫	गैल	રસ્તો
૩૧૮	कुंद	દાડમ, મોગરો	૨૮૨	गौरसौं	ધ્યાન આપીને ગૌરથી
૨૦૬	कुर्वक	ફૂલની જાત			
૩૫૨	खचे	ખોસેલ, ટાંકેલા	૨૮૮	गोपवकी	ગાયોની ગોવાળી
૨૬૦	खची	ખેંચીને, લગાડીને	૧૯૮	गोहन	ગુહ્ય, ગુપ્ત-ભાવ
૨૫૪	खंजनसे	ચંચળ આંખોવાળું પક્ષી	૪૫૨	गिदौड़ा	એક પ્રકારની સામગ્રી
૩૦૨	खनी	ખોદી			
૨૫૮	खमक खमक	ખમી, ધારણ કરી શકે તેવી	૨૩૪	गिरिहौर	ગીરીરાજજીથી ઠીક, સરખામણી
૨૨૭	खरक	ખુભી, ગાયો ગાય	૨૪૪	गुंदे	સુખનો આનંદ માણવો
૨૬૩	खरस	વાયુ, લહેર, તરંગો	૨૨૯	गुंदन	ભરીને, પરોવીને
૨૯૩	खरी	ખેડ, ઓળ	૨૬૪	गुणगाथ	ગુણ ભરેલી વાતો
૨૦૫	खरिक	ગોશાળા, ગાયો બાંધવાનો વાડો	૨૬૮	गुणरास	વિવિધ પ્રકારના ગુણ, કળાનો ભંડાર
૨૫૧	खासाझीनो	ખાસ પ્રકારનું ઝીણું	૨૨૫	गुलाबांसकी	એક ફૂલની જાત છે તેની
૨૯૯	खेचर	આકાશ			
૪૫૩	खेरसारसों	કાથાથી, કાથો	૩૫૨	घनसारकी	કપૂરની
૨૫૫	खेवट	નાવ હંકનાર, નાવિક	૩૯૨	घनसाला	ઘરશાળા
૩૦૦	खेह	લગાડવું, સંકોચ, તાવણ	૫૯૯	घरहर	ઘરરર-ઘરરર અવાજ થાય
૨૪૪	खोरजल	સ્નાન માટેનું સોહાનું જલ			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૪૪	घूंघरी	ઘુઘરીઓ	૨૪૮	छरी	ચળી ઝીકી
૨૦૬	घुमड़ायो	ઉમટી રહ્યો	૨૫૯	छहर	છંટકાવ કરતી
૨૧૬	चटचौंधी	તેજથી અંજાઈ જવું	૩૩૪	छामा	છવાયેલી, ફેલાયેલી
૧૫૪	चक्रवाक	ચક્રવાક નામનું પક્ષી	૨૧૮	छौना	સમુહ, બાળકો
૨૩૬	चख	પલકા, છોર	૧૮૨	छोभा	ક્ષોભિત, કંપવાળી
૧૮૯	चटसार	ચાટવાની ઉત્તમ સામગ્રી	૨૭૨	छीजे	છવાઇ જાય, ફેલાઇ જાય
૨૬૧	चंदवधूवारी	ચંદ્રમાં સમાન નવવધુ			
૨૮૧	चपलोको	વીજળીને	૨૦૯	छुटया	ચમક, ફેલાયેલ
૩૨૨	चलिसो	ચાલીને ગયા	૨૫૭	छैनी	કાપનાર, છુરી કરનાર છીણી
૨૩૫	चहेलकर	આનંદ વિલાસ માણીને			
૨૪૮	चहूंचक	ચારેય દિશામાં	૧૮૮	जंमनजल	યમુનાનું જળ
૨૬૪	चाख्यो	ચટકોઓ, ઘુમવા લાગ્યા	૨૪૮	जरिया	જડાયેલું, કહેલું
૨૫૫	चावरे	અભિલાષા, ઇચ્છા	૨૫૬	जालिमपाल	જાળ્યા, વિશાળ ગતિ
૨૪૪	चोकरस	ચોંકી, ચમકી ઉઠે તેવા	૨૬૪	जंबुनद	જાંબુડીયા રંગનું સોનું
૨૦૬	चौखंडी	ચાર ખુણાવાળી મંડપ			
૨૪૮	चौंप	ચટપટી, તાલાવેલી	૩૨૪	जंभीर	ફુદા મોકલનું નામ છે
૨૫૩	चौंपजोरना	ચટપટી, તાલાવેલી જાગવી	૨૫૩	जलनिधि	જળનો સમુદ્ર, ભંડાર
૩૫૧	चौंपसों	તાલાવેલી, લગનીથી	૨૬૦	जलदूक	જળ દેનાર, વાદળ
૪૫૦	चौफाड़ियत	ફાડીયા, ચીરીને	૨૧૩	जलरुह	જલકમલ
૩૫૭	चाव	આનંદથી	૨૬૯	जरकस	જરકશી, જરીવાળી
૨૬૮	चौरस	ચાર રંગની, ચાર મળીની	૨૬૯	जरव	જરદોશીનું વસ્ત્રનું
			૨૫૦	जरूर	જરૂરી
૨૦૬	चौवारे	ચાર બાજુ શોભતો મંડપ	૨૫૦	जानीयां	જઈ રહ્યા, સમર્પિત થયાં
૧૯૨	चितचोभा	ચિત્તને ગમતાં			
૨૦૭	चित्रसारी	આછા ચિત્રોથી શણગારેલી	૧૯૦	जाम	રાત્રી, ઘડી, પહોર
			૫૯૧	जालजमाल	જાળીની બારીકી સુંદરતા
૨૪૫	चीनी	મીઠી, ગમતી			
૨૫૦	चीरचौरे	વસ્ત્ર અને કાંચળીમાં	૨૫૧	जेहेर	ઝુમઝુમ, પગમાં પહેરવાનો શણગાર શૃંગાર
૩૬૧	चुचात	પીવું, ચુસવું			
૩૦૫	चुनी	ઝીણી ઝીણી ચુની			
૩૦૪	चूवन	ઝુકી, નમી પડી	૨૪૬	जोतरी	પ્રકાશ, ઝગમગાટ
૪૫૧	छबियलसों	છબી, ઠમકોની મહલી	૨૩૯	जोलर	ઝુલ, ઘર
૨૫૧	छटछोर	છટાવાળા છોર, છેડા	૨૫૩	जोहें	જોઇ રહ્યા છે
૨૦૧	छन्द	લય, તાલબદ્ધ	૩૧૯	जोहै	જોઇ રહ્યા છે, દેખે છે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૯૨	पेलि	પાર કરીને, તોડીને
૨૧૩	पेसखानो	છપાંની આગળની ટુકડી
૧૯૧	पैसद	પેસવું, લાગવું
૧૯૬	पैहो	જોઉં
૩૨૮	प्रेडालो	હઠીલો આશક
૨૫૪	पोच	તુચ્છ, અશક્ત
૪૫૯	पोनी	સામગ્રીનું નામ છે
૨૦૯	पोखत	પોષે છે, ગમે, જુએ છે
૨૬૫	पोहे	પરોવેલા
૪૫૯	पीठोर	આસન, સ્થાન, કેન્દ્ર
૨૬૦	पिंडुरी	પગની પીંડી, એડી
૪૪૬	पिच्छल	ચીકણું, લીસ્સું
૪૪૮	पिछेली	હાથના કડાની ઉપરનો શૃંગાર
૩૪૬	पिरोजा	આકાશના ભૂખરા રંગનો નંગ
૨૯૦	फटिक	સ્ફટિક, સંગેમરમર
૨૨૫	फाबै	શોભી રહ્યા છે
૨૬૯	फरद	એક વ્યક્તિ, અજોડ, અદ્વિતીય
૧૯૩	फरेवाव	ચાલાક, બોલીને ફરી જનાર
૨૬૭	फलराज	ફળમાં ઉત્તમ રાજા જેવું
૨૯૯	बंक	ટેઢી, તિરછી
૨૯૫	बंकुश	તિરછાં, ટેઢાં
૧૯૯	बगजाल	સફેદ બગલાની હાર
૨૪૩	बडेंबी	મોભ, થંભ, મોટા
૨૦૨	बदरा	વાદળ
૨૯૫	बये	વાવ્યાં, રોપ્યાં
૩૫૬	बरेंडे	છાપરાનો ભાગ, ઊંચી બેઠક
૨૦૨	बराती	જાનૈયા
૧૯૯	बरुहा	બડવો, બટુક છોટો
૩૬૮	बरुही	મોર, હોરડું, ભલે, ઠીક
૨૪૮	बल्ली	બળ, તાકાત
૨૧૧	बस्पांयो	વસાવી, ખરીદી લાવ્યા
૨૫૯	बाक	વાચાળ, બહુબોલી
૧૯૬	बागेवीर	બગીચાના ઝુપ
૨૭૮	बानो	ટેવ, આદત, વાન, બાંધો
૨૫૦	बामना	ડાબું, માપ, વામ, મેડી, છત
૪૪૮	बारन	વાળામાં
૧૯૬	बारनबोरे	રોકેલાં રોકાતાં નથી
૨૩૯	बालिस	ઓશીકું
૨૭૯	बेबतिया	બહાવરા, કંઈ બોલી ન શકાતાં
૨૬૧	बेरख	પટકા, ફુમતાં
૨૮૮	बेलन	વેલ
૩૧૮	बेसरी	અધીર, ધીરજ રહી નથી તે
૨૧૯	बौरी	બાવરી
૨૧૧	बौरायत	ભુલાવે છે
૨૧૫	बोलनिज	પોતાની તરફ બોલાવીને
૧૮૩	बिछिया	બિછિયાનું ઘુઘરીનું આભુષણ
૨૬૨	बिताने	મગ્ન, વ્યાકુળ
૨૬૯	बिलना	શોકાતુર, વ્યાકુલ
૨૮૬	बिहाल	હાલત સ્વસ્થ ન હોય તેવી, બેહાલ
૨૫૨	बूझै	પુછે છે, સમજવા પ્રયત્ન કરે છે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૩૮	बूझौ	સમજીને, પુછીને
૨૦૯	बूढनलाल	બૂઢા નંદરાયજીના લાલ
૨૬૮	भचकाच	ચકિત થયેલાં જોઇ, લહેકાતાં જોઇ
૨૭૯	भतियाँ	ભાંતિ, પ્રકાર
૩૫૬	भ्रमकि	બહાવરા બની
૨૬૮	भलीने	ભરપૂર, ભાર લઇને
૩૨૨	भंवरि	ભમરી, હિંડોરા ઉપર લગાવેલી
૨૧૩	भवसार	ભવ, જગતના સારરૂપ
૧૮૫	भाखे	કહ્યું છે તે
૩૫૭	भ्राजी	શોભી રહ્યાં છે
૨૮૬	भाँवर	મંગલ ફેરા
૨૨૮	भौंरें	વિવશ, ચિત્તભ્રમ
૨૭૯	भौंचक	ચકિત, સ્તબ્ધ
૨૮૩	भृंगमालासी	ભ્રમરની માલા, સમુહ
૩૨૫	भृंगीसाद	ભ્રમરનો ગુંજગુંજ અવાજ
૨૬૫	भुरवा	ભોર, સવાર, અબુધ
૩૬૧	भुवविलास	ભોંહની હલનચલન, ઇશારાનો વિલાસ
૩૫૩	मखतूल	રૂં નું પેલ, ફુમકું
૩૩૭	मचकचकन	ઝુલતી વખતે પાછળ હટીને, નમીને
૨૩૯	मंच	બેઠક, ચોકી
૨૬૮	मंजीठ	નાજુક, ઔષધી, લાલ
૨૧૩	मंजुल	રમ્ય, સુંદર
૨૦૬	मटक	લટકમટક, ચાલ
૨૦૦	मणिलेप	મણીથી લેપાયેલ, મણી જડેલા
૨૯૧	मदनबेरख	કામદેવની આવન, ફેરા
૨૭૭	मदनभटा	કામદેવરૂપી યોદ્ધો
૨૦૧	मंदस	મંદ સ્વરે
૨૧૦	मधुपन	ભ્રમરનું
૨૧૦	मधुमास	ચૈત્રમાસ
૨૩૮	मधुमोद	ગુંજન કરતા ભમરા
૨૦૮	मनिगन	મણીઓથી આભુષિત
૩૪૦	मनिबेलन	મણીની ગોળકાંડી
૨૬૭	मनीया	મણીનો હાર
૨૩૫	मयार	તેજસ્વી, પ્રકાશીત
૩૧૫	मयारी	પ્રકાશીત
૨૫૯	मरकतमनी	માંકડું, વાંદરાના મણી સમાન
૨૯૦	मराल	હંસ
૨૩૧	मरुवाबेलन	વેલણ જેવી ગોળ ડાંડી
૨૨૮	मरुवेलो	મોભ, છાપરા ઉપરનો ડમરો
૨૪૨	मल्लिका	ફુલની જાત
૨૦૬	महकारे	મહેકતા ફુલની જાત
૪૪૫	महीभान	પૃથ્વીનું, મહિમાનું ભાન
૨૧૩	मेचकताइ	અંધારા જેવું, કાળું
૨૪૯	मेनसरसे	કામદેવના સરીખા
૩૬૩	मोरछौरे	મોરપીંછના
૩૦૧	मोरनटा	નટમોર, અનેકમોર
૨૧૦	मोरें	મારવા, ફેરવવું
૪૩૮	मिताई	મિત્રતા
૨૫૦	मिथुन	બે, ગ્રહ
૨૮૪	मिलली	સરી, ખસી પડી
૨૭૫	मुखमोनी	મુખને તરબોળ કરવું
૨૧૮	भृंगमावासी	ભ્રમરોની હાર જેવી લાગતી
૨૭૪	मूंदे	બંધ કરે છે
૨૨૨	मुन्दन	ઢાંકવા લાગ્યા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૭૮	सुरझ	ઝંખવાણો	૨૦૧	लटपास	લપટાયા
૩૪૨	सुरनमैं	ધ્વની, અવાજમાં	૧૮૯	लतिके	ધજા સમાન
૨૧૯	मूलधरैं	બાથ ભીડે, નજીકથી	૩૦૪	ललियाँ	લતાઓ
		મૂળથી	૨૫૦	लपक	ધસી પડયો, કુદી
૨૧૦	याकी	તેની			પડયો
૧૬૦	यामिनी	રાત્રી	૨૨૯	लंबेवार	લાંબી રેખા સમાન
૨૪૩	रंगरचे	રંગભૂમિમાં	૨૧૭	लरज	ટહુકો, તેનો બોલ
૨૫૦	रंगभीने	રંગમાં ભીંજાયેલા	૨૫૬	लरजे	ચમક, તેનો ધ્વનિ
૨૨૦	रचपच	લીન, રત	૨૧૯	लरत	લડાઇ
૨૩૦	रसिपचि	લીન, રત થઇને	૨૬૭	लरोगे	લડશો
૨૧૪	रंजन	શોભીતા, સુંદર	૪૧૬	लवन	ખાડું
૨૨૦	रदन	રૂદન કરતા	૨૮૫	लसत	શોભે છે
૫૮૮	रपट	લપસે છે	૨૯૯	लहत	ધસી આવે છે
૨૬૮	रमकझमक	ઝુલન ડોલનની ઝમક	૩૦૯	लहलहात	ઝડપથી ઝબકે છે
૨૯૨	रमकनिकी	હિંડોળાની સુંદર ઝુલન	૧૮૫	लहेनो	લેવા, સ્વીકારવા
૩૫૧	रमकि	ડોલતી ચાલે ચાલવું	૧૮૭	लेसरी	લેશ, સેજ માત્ર
૨૨૬	रमकनकी	ઝુલન - ડોલન પર	૨૫૭	लोटपोट	લોથપોથ, સુંદરતા
૨૬૭	रमन	રમતાં, સહજ રમણ	૨૯૬	लोने	લાવણ્ય, સુંદરતા
૨૫૦	रवन	રમણ, પ્રેમી, પ્રિય	૩૩૫	लोलबोल	ડોલવા, ઝુલતા,
૨૫૨	रवनकी	રમણ કરનાર પ્રેમીની			ઉત્સુકતાથી
૨૬૧	रवजोरैं	ધ્વનિ જોડાઇને,	૧૮૬	लोलैं	ડોલવું, ઝુલવું
		સંમિલિત	૨૧૩	लोहित	લાલ, મંગળ ગ્રહ
૩૪૭	रविजोतरी	સૂર્યની જ્યોતિ	૨૮૮	लीक	ચીલો, હદ, રૂઢિ
૧૯૨	राका	શરદ પૂનમની રાત્રી	૩૧૩	वनचार	ઢંકાઇ, છુપાઇ
૨૯૩	राकेश	રાત્રીનો ઇશ ચંદ્ર	૨૪૬	व्रजपायक	વ્રજના પાલનકર્તા,
૧૮૭	रावटी	નાનો તંબુ, ડેરો			શ્રી ઠાકોરજી
૨૨૧	रुखाइ	શુષ્કતા, કઠોરતાં	૨૨૨	वटवान	વડની ડાળીઓના
૨૪૧	रुखतर	વૃક્ષ નીચે	૩૧૩	वनचार	વનમાં ચરવાવાળા
૪૪૨	रुखनो	રીસાવાનું			પંખી
૨૨૫	रुणत	રણકાર, ઝણકાર	૨૪૨	वनदामाजु	વનમાળાની જેમ
૧૨૦	लंक	કમર, ગળું	૨૯૦	वनवार	ઠાકોરજીનું નામ છે
૩૩૩	लकनिही	કમરનું ગળાનું	૩૬૮	व्याली	વાઘણ (સ્ત્રી)
		આભૂષણ	૩૧૪	वलय	કંકણ, મંડલ, નિશાની
					(વ્રજમંડલમાં)

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૮૯	वल्ली	વેલ, લતા, રસણમાં	૨૧૨	सँकाति	સંકોચ પામતી નથી
૨૧૪	वलिते	મળે છે, એકત્ર થાય છે	૨૨૩	राकोरें	કિનારે, કિનારે
૨૨૮	वसनी	વસ્ત્ર ધારણ કરેલી	૨૬૯	सखकोरी	દાળભાતના મિલન
૨૧૬	वाचे	શબ્દો, અક્ષરોમાં			જેવી સયોગ
૧૨૦	वार	પાણી	૨૫૯	लगबगात	લથપથ, તરબોળ
૨૬૮	वारी	પાણી, ન્યોછાવર કરીને	૨૦૪	सगबगे	ભીંજાયેલા
૨૫૨	वास्यो	ઘરની, રહેવાના	૨૪૫	सगबगी	ભીંજાયેલી, રંગાયેલી
		સ્થળની	૨૧૬	संचगति	સંચિત, ધીમી ગતિ
૨૫૨	वासे	વાસ, સુગંધ	૧૯૯	संचबांध	સંઘરીને, બાંધીને
૨૫૨	वासेबीरा	સુગંધીત બીરા			સુરભી લાવીને
૨૪૫	वासीबीरा	વાસી, અગાઉની, જુની	૩૫૪	सच्यो	સજાવ્યો
		બીરી	૩૫૨	सचे	સજાવ્યાં
૨૮૦	वेसचके	પહેરવેશના ફેરફાર	૨૧૬	संजोगी	તે સમયના જરૂરી
૨૧૪	वेसर	નાકનું આભુષણ	૨૨૪	सटकारी	ચાબુક જેવી લાંબી
૨૪૭	वेसरीके	પહેરવેશ, રૂપ	૩૭૦	सटिया	સાથે જોડીને, રાખીને
૩૨૧	वैस	વેશ, વસ્ત્રો ધારણ કરેલ ત	૪૫૨	सठेली	શઠતા
૩૪૨	वेलन	વેલની	૨૫૫	स्तबक	ગુચ્છો
૧૯૯	विगसत	વિસારેલી	૨૫૩	सतभाय	પુરો સદ્ભાવ
૪૪૮	विजोरा	બિજોરાની સામગ્રી	૨૦૦	सतवेश	સુંદરવેશ ધારણ કરેલ
૩૦૧	विट पनिमैं	વૃક્ષોમાં	૧૮૯	सजावृत	હંમેશા શ્યામના
૨૧૫	विपुन	કુંજ આચ્છાદિત મંડપ			સંગમાં જોડાયેલી
૨૮૬	विरमाये	રહેલા, વિરામ કરેલ			આવૃત્ત
૪૫૧	बीरा	બીડાં	૨૨૬	सधा	સુધા, ગુચ્છ
૨૫૨	विलना	શાઓભી, ઝલકી,	૩૨૪	सधीर	ધીર, ગંભીરતા સાથે
		ચમકી રહ્યા છે	૨૬૮	सवलरो	સન્મુખ, પ્રત્યક્ષ થશે
૨૭૩	विलसत	શોભે છે, આનંદ આપે છે	૧૮૪	सभागो	ભાગ્યવાન બનીને
૨૫૪	विलोच	વિશિષ્ટ દ્રષ્ટિ, નજર	૨૭૬	संभारे	ધારણ કરેલા
૩૩૫	विलोल	વિશેષ હાલતા, ઝુલતા	૨૩૯	समाज्यो	મંડલે, સમાજે, જુથે
૩૩૭	विलोलना	વિશેષ હાલતી, ઝુલતી	૩૧૬	संवारी	ધરી, ધારણ કરી
૨૯૩	विसद	નિર્મલ	૨૭૨	सरसे	સરસાઇ, વધી જવી.
૧૯૬	विलेखी	વિશિષ્ટ, વિશેષ			ઊભરી આવી
		કરીને	૨૦૦	सरसैं	ચમક વધી જવી
૩૭૦	सहए	રહ્યાં, ગોઠવાયાં	૨૪૩	सरसाने	સરસતા, સુંદરતા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૯૮	सरसाधन	રસાનંદ વર્ષા જાણે	૩૫૬	सौंधेसो	સુગંધીથી
૪૪૩	सरसीनो	સુંદર કમળ સમાન -	૧૬૮	सौंह	સોગંદ, ખાત્રી
૨૫૬	सरोरें	સરવરીઓ,	૩૫૩	सोरा	કોલાહલ, શોર કરતા
		ઈશ્ક સ્વરૂપી	૧૮૮	सिकता	ભીંજાયેલ
૨૫૯	सलसलात	શોભી, ચમકી રહ્યા છે	૩૬૨	सिखिरत्तबक	શિખારૂપ ફુલનો ગુચ્છ
૨૧૩	सलोनें	સુંદર સ્વરૂપને	૨૪૩	सीत	શીતલતા, ઠંડક
૩૫૫	सलोनी	સ્વાદિષ્ટ, સુંદર	૨૪૩	सीतवर्षी	શીતલ, ઠંડક બની
૨૬૫	सलोल	આંદોલિત થઈને ઉછળતા			રહો
૨૯૧	सलोले	શોભી રહ્યા છે	૨૪૬	सिरेखंडन	ઠેઠા અને જુદા કરેલા
૨૫૨	सलोलनीं	આનંદ આપતા	૩૬૮	सिलसिलात	લપસે છે
૩૦૪	सलूनो	સુંદર સ્વરૂપ	૨૯૨	सूकर	ભુંડ, સડેલું, ગુમાવ્યું
૨૦૫	सवारो	તૈયાર, સવાર થઈને	૩૬૮	सुकस्लैनी	રહેવાલાયક જલ
૩૨૦	सहेलीकुंडी	સાથ સુંદર	૩૫૧	सुके	ટહુકે, કુહુકુહુ બોલે
૩૬૩	साव्यो	ઉત્તમ, મનગમતા	૩૦૯	सुचंदमुख	સુચંદ મુખ્યા વજ
૨૬૭	साज	સામગ્રી	૨૨૬	सुठ	સુઠુ, સુંદર
૨૫૩	सादर	આદર સહિત	૨૯૨	सुठी	સુઠુ, સુંદર
૨૧૧	सानछोड	સાથ છોડી છુટા	૩૬૪	सुढंग	સારા ઢંગથી, ઢબથી
		થાય છે	૨૪૨	सुतागर	નિધિ સમાન પુત્રી -
૧૯૮	सामन	શ્રાવણ માસનું			રાધાજી
૨૨૫	साल	છેદ, બિલ	૩૧૪	सुपेत	સફેદ, શ્વેત
૪૫૧	सालोनी	સાડી	૧૮૮	सुफंदीनी	નજીકમાં સારી રીતે
૪૫૦	सँजना	શેકેલું, બાફેલું			જોડાયેલી, ફંદમાં
૩૫૯	सेत	ચીરી, કિડીઓ, શ્વેત			રહેલી
		બતાવે	૩૧૧	सुभट	સારો યોદ્ધો
૧૯૬	सैंती	તે બંધન	૩૨૫	सुभ्रम	સારી રીતે ભ્રમિત
૨૩૬	सैल	પર્વત			કરે છે
૨૧૯	सौंकर	બહારથી હાથ એક	૪૫૨	सुरख	લાલરંગ
		બીજાના હાથ	૨૯૩	सुरझो	ઉકેલ મળ્યો, સમજ્યો
૨૫૬	सौंचे	સુંદર, સુખદાયક	૧૯૫	सुरसरी	ગંગા નદી
૨૫૬	सौंचो	સુંદર, મધુરા,	૨૧૦	सुरसुता	શ્રી યમુનાજી
		કર્ણપ્રિય	૨૫૬	सुलप	સુંદર લય, લયબધ્ધ
૪૫૫	सांबी	સામગ્રીનું નામ	૨૧૪	सुलैया	સોહી, શોભી રહી છે
૨૧૧	सौधना	શોધાવ્યા	૨૬૮	सुलपसंच	લયબધ્ધ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૨૬	सुही	સોહાતી	૨૧૪	हाती	દીલી, મોળી પડતી
૨૨૪	सुहाटक	સારૂ સોનું			નાખી,
૩૩૭	श्रीखंड	મોરશિખા,			હોંશ હારી જતી બધી
		ચંદન, શિખંડ	૨૨૭	हास	હાસ્ય, મજાક
૨૨૯	हृदतार	તાલ, મેળ ન રહેવો	૧૮૬	हेर	આશ્ચર્યપૂર્વક
૧૫૨	हृणीया	શકરડા વાળી, લયપથ	૩૦૮	होरीहंर	હોળીનું ગીત
૩૩૭	हरियल	લીલું, હરિયાળી વાળું	૨૪૫	हौनी	છોટી, નાની
૨૫૫	हहरे	ખડખડાટ, ખુલ્લા દિલ	૩૦૪	हिलोरे	હાલી રહ્યા છે,
૨૬૪	हाटक	પહેરેલા છે, સોનુ,			હિલોરા લે છે
		સોનેરી	૨૮૦	हूँक	ઉત્કંઠા, ઉભાર,
૨૫૯	हाटकघट	સુવર્ણના ઘડા			તાલાવેલી

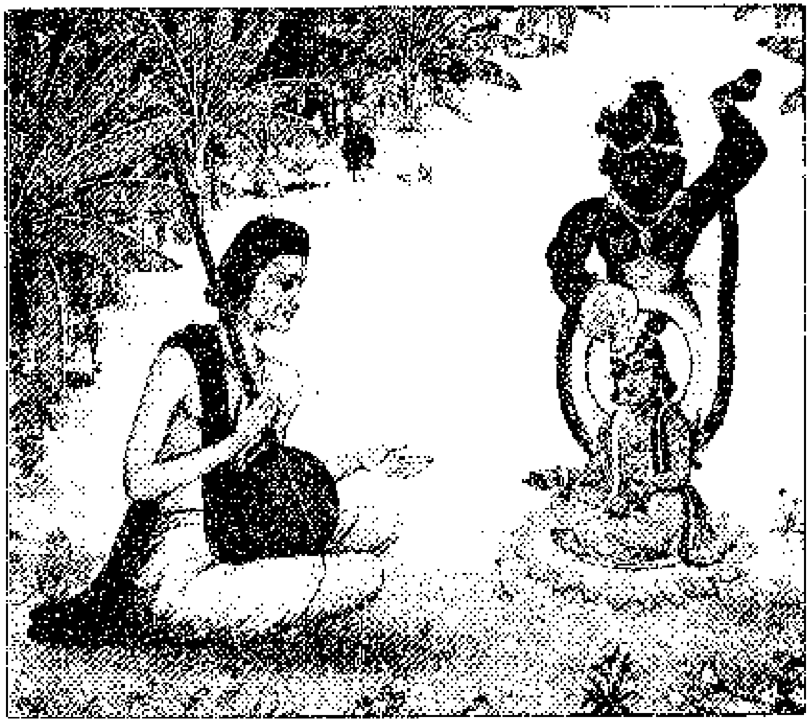

સૂરદાસ

કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ - ૫

અક્ષય તૃતીયાથી હિંડોળાના પદ - ૨

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૧૯	अह्लूंगी	ભાન ભુલેલી	૨૬૯	जंबूनद	જાંબુના ફળ
૧૮૩	अमरेखीआ	રેખાંકિત કરેલા	૨૨૪	जम्हात	શોભે છે
૨૩૧	अर	એકીટસે જોયા કરે તેવું	૨૭૦	जलदमें	વાદળમાં
૧૭૯	अवासन	ભવનમાં, ઘરમાં	૨૧૮	डंबर	ઢંગ ઘટા, આડંબર
૨૫૮	अेकदाइ	એક સરખી	૨૪૫	डिमडिमी	ડિમડિમ અવાજ કરતી
૨૧૫	औचकी	ચોંકી ઝબકી ઉઠી	૨૨૧	ढांपढलापर	પડીયા - દડીયા પર ઢાંકીને
૧૯૪	उधरकत्तधरक	ડુસકે ડુસકે	૧૯૬	तरेरो	તારવી લઉં
૨૨૨	उन्दन	તે દિવસોમાં	૨૩૧	तरल	હોડી જેવું હાલમ ડોલમ
૩૧૫	उरोब	ઉત્સાહ	૨૦૧	तरलित	આવેશ, ઉભરો
૨૪૭	कचडोरी	વાળની દોરી બની	૧૮૪	तागो	વસ્ત્રનો તાગ
૨૨૩	कंदूक	દડો, ધક્કો	૧૮૯	तालाथेइथंदे	નૃત્યના બોલ
૨૫૪	कनोडे	લાચાર	૨૪૯	तुवलाज	તમારી પ્રશંસા
૨૧૯	कबधौत	સોનું ચાંદી, ભ્રમરી	૨૪૨	दगकोरे	નેત્રના ખુણા
૨૧૨	कलपरहे	કળ કેવી રીતે પડશે ?	૨૨૦	दाधी	દાઝેલી, તપેલી
૨૩૨	कलितनग	કલિનાં જડેલા નંગ	૧૮૩	दुःखकंदन	દુ:ખ દુર કરનારૂં
૨૩૬	कहूंकाइ	કહુક કહુક ટહુકાર અવાજ કરે છે	૨૩૪	धुरवापरे	વર્ષાની ઝડી પડે
૨૦૧	कामिनीकंद	કામ પૂર્ણ કરનાર, ઇચ્છા મારનાર	૩૫૩	नग	રત્ન, નંગ
૨૪૪	कृष्णागरको	નિધિ સ્વરૂપ ચતુર શ્યામાને	૨૫૫	नेहन्नावरे	સ્નેહ ભરેલી, ડોલતી
૧૮૧	गतिपंग	દ્રષ્ટિ બહેરમારી ગઇ	૨૬૯	प्रतिमचे	પ્રત્યેક ઝોટામાં, સુંદરતામાં
૨૨૧	गहेगो	ખેંચાઇ, તણાઇ જશે	૧૭૮	परमनद	ઉત્તમ મોટી નદી
૨૩૫	ग्रंथदेदे	ગ્રંથી, ગુંથી જોડી દે છે	૨૬૯	पलास	પત્તાં, પાન, ફળ
૨૪૨	चटकीलो	ચટક રંગ લાગેલો	૨૬૯	पांचसर	પાંચ બાણ
૨૧૭	चुरणकुंतल	વાળની ગુંચ	૧૮૬	पैहो	હું પ્રાપ્ત થાઉં
૨૦૨	चोसर	ચાર સરાની માળા	૨૨૬	फबीलोनें	સુંદર શોભી રહી છે
૨૦૭	चितवगरी	ચિત્ત ડોલાવી, હલાવી દે	૨૪૮	बजरी	ઘણાં બધાં, મોટાં
૨૦૮	छहर छहर	છંટકાવથી ફેલાતા છવાતા	૨૫૬	बबोंमे	બોલોતો, મારો
			૨૭૦	बनती	બની શકે તેવી
			૨૫૪	बरूणी	સ્ત્રી - ગોપીજન

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૮૦	बहुभुरकन	બહુ ભરેલી	૨૦૩	बाँझ	વાંઝણી, ફલ વિનાની
૨૨૧	बेरख	ખુલ્લા કરી દેનાર	૨૧૯	बाय	રહેવું, વસવું
૨૧૧	बेहेरियां	ફેલાતી, બોહોરાતી	૨૧૯	बेनीचंगी	વેણી શોભે, સોહાય છે
૨૩૭	बोहोलाल	આભૂષણનું નામ છે	૨૫૪	बेसबके रस है	તે ખરેખર રસ પૂર્ણ છે
૨૧૧	बीचनेकदेह	વચ્ચેના સમયમાં	૨૨૬	विद्रुम	કુંપળ - કળી
૨૧૯	बिलनालाल	વિલાસ કરે છે	૨૦૭	सगरी	બધી, સર્વ
૨૧૧	भूखनझर	ઝરમર, શોભા આપતાં	૧૭૯	सगुन	સારા શુકન
૨૧૧	मकरपत्रिका	મદાર, મત્સ્યાકાર પત્તી	૨૩૮	सरत्यजि	સરોવર તજીને
૨૬૨	मार	કામ, વાસના, પ્રેમ	૨૫૧	सहेल	સહેલનું સ્થાન
૨૬૪	मैनगति	કામદેવની નજરની ગતિ	૧૮૯	सारोटी	મુખ્ય આઠમાં
૨૩૫	मैरमानो	ખીલા રૂપી ફુલ	૨૬૯	सैतबगवल	સફેદ બદલાનું
૨૫૦	मुरतन	વળતો નથી	૨૫૬	सुधारी	સુંદર ધારણ કરનાર
૧૮૨	फरकत	શોભે	૨૫૩	सुरझत	સમાધાન, સમાપ્તી
૨૫૯	रसजाल	રસ ભરેલી ગુંથણી	૧૮૬	शासना	શાસન, રાજ
૨૫૯	फराइ	શોભી લટકી રહી છે	૨૦૫	शुकसेना	પોપટની સેના
૨૩૨	बयस	ઉંમર, મોટી ઉંમરના	૩૫૩	हाटक	સોનું, સોનેરી
૧૮૦	व्रजपायक	વ્રજનું પાલન - પોષણ કરનાર			
૧૮૮	बरेसी	વસાયેલી, સોંપેલી			
૨૫૪	बरूणी	સ્ત્રી - ગોપીજન			

ચતુર્ભુજદાસ

કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ - ૬

શ્રી મહાપ્રભુજી, શ્રી ગુંસાઈજીની વધાઈના પદ-૧

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૯૦	अर्क	કસ, અંતર્ગત મૂળ,	૧૫૫	अहार	સામગ્રી
		સ્વભાવ, તત્વ	૧૪૫	अहेरट	શિકાર
૧૦૨	अकाथकी	ન કહી શકાય તેવી	૩૭૬	आगम	આવવાનો
૩૭૭	अगहन	માર્ગશીર્ષ માસ	૧૦૭	आगर	ઘર, સ્થાન, ભંડાર
૧૭૨	अघफंद	પાપનાં બંધન	૧૭૧	आतन	આતસ, ઢાંકેલી
૨૪૨	अच्छर	અક્ષર, વાક્યો,	૩૭૯	आन	આવવું, બીજું, બીજે
		વચનો, ગૂઢાર્થ	૩૩૬	आनधावे	મર્યાદા, આમ, ટેક,
૧૭૯	अचयो	સિંચન કર્યું			અદબથી જાય છે
૩૯૮	अजन	જેનો જન્મ નથી તે	૩૯૩	आली	આલી
		અનાદિ	૨૩૭	ऐन	સુંદર, જેવી છે તેવી
૨૨૧	अजरमें	આંગણામાં	૧૨૮	ऐनन	ઘર, આંખ, બરોબર
૩૬૯	अथाह	જેને થાહ નથી તે	૧૨૫	ओक	ખોબો
૩૭૬	अथाह	જેનો થાહ, અટક	૧૧૩	ओल	આડ, સમૂહ
		નથી તેવો	૧૧૮	उधारय	ઉદ્ધાર કરી દૂર કર્યા
૯૫	अध्यास	સ્વભાવ, સહજકાર્ય	૧૧૯	उचरी	બોલી
૨૩૦	अनलते	અગ્નિથી	૨૧૮	उजागर	પ્રસિદ્ધ, જાગૃત
૧૫૬	अनुचर	સેવક, ભૃત્ય	૪૨૩	उबारी	બચાવી, રક્ષણ કર્યું
૩૯૬	अनूप	અજોડ	૩૭૮	उमगे	ઉતાવળથી ચાલે
૮૬	अपेखे	પ્રત્યક્ષ જોઇને	૩૯૧	उलही	નિકળીને, જાહેર
૨૧૧	अर्पे	ભરપૂર			થઇને, ફેલાઇ, પ્રસરી
૧૦૬	अभिधान	નામ ધારણ કરીને	૧૪૮	उडाये	આપી દીધા, ઉડાવી
	अमल	અમલ, સુધ નશો			દીધાં
૩૯૬	अमित	અપરિમિત, પુષ્કળ	૧૧૮	उढाये	ઓઢાડી, ઢાંકી
૨૪૬	अरबीलो	ગરવીલો, શોભારૂપ	૮૪	उताल	તત્પર, તૈયાર,
૩૬૮	अलोल	આનંદ, ઉત્સાહ			ઉતાવળ કરીને
૧૦૧	अवन	વન જેવું નહી તે	૮૫	उद्योत	જાગૃત
		સમૃદ્ધ	૧૭૫	उद्योतकारी	જાગૃત કરનાર,
૧૦૦	अवनीतल	પૃથ્વી તલ ઉપર			જાગૃતી લાવનાર
૩૮૧	अवलंब	આધાર, ટેકો	૨૧૬	उबार्यो	બચાવ્યો, ઉદ્ધાર કર્યો
૩૯૦	अवास	વસવામાં સ્થાનો	૧૪૩	उपगोभा	દિલ, અંતરની અંદરનો
૧૫૨	अशन	ખાવું તે, ખોરાક		उपज्ञानी	ગુંચાઇ
૨૧૮	असन	દાન, (ભક્ષણ માટે)	૨૧૧	कंगूरा	કાંગરો, શિખર

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૩૦૭	कछुअ	કંઇપણ	૧૪૪	गंजु	હરવાવાળા, નાશ, દૂર
૮૭	कछुआन	કંઇ આવવુ, મેળવવું			કરવાવાળા
૧૪૧	कतयच	લેખ	૧૬૬	गणित	ગણતાં ગણતાં,
૨૩૪	कवन	પ્રમાણિત, પ્રત્યક્ષ,			ગાતાં ગાતાં
		અમાપ	૨૪૧	गनिक	જોષી, જ્યોતિષ
૩૮૯	कनोडे	લાચાર, ઓશિયાળા	૨૨૭	गदगद	ઉંચી, ઉત્તમ, ઢગલા
૩૮૧	कमलदलनैन	કમલાદલ સમાન			બંધ
		નેત્રવાળા	૩૯૬	गयंद	ગજ, હાથી
૧૩૬	करहाकी	ખડખડાટ હસવાની	૧૩૫	गरियारे	સ્વચ્છ, સુશોભિત
૨૪૩	करसायक	ધનુષ બાણ	૮૪	ग्रहमाल	શુભ ગ્રહની માળ
૨૩૮	करिंद	હાથી	૨૪૩	गाज	ગાજે છે, સાંભળી આવે
	कठोरे	કઠોર ભૂમિમાં	૧૬૪	गाथ	વાર્તા, વાતો
૧૭૨	करींद्र	હાથી	૩૯૦	गोमय	ગોબરૂ, છાણવાળુ
૩૮૫	कल्पतरु	ઇચ્છિત ફલ આપનાર		गेहर	ગંભીર, નિગૂઢભાવ
		વૃક્ષ	૩૯૪	गुनगनन	ગુણની ગણનામાં
૧૧૦	कलघाट	મધુર ધ્વનીવાળી	૨૪૧	गुनज्ञ	ગુણોને જાણનારા
૨૨૧	कलिमल	કલિયુગના દોષો	૩૬૯	गुनगाथ	ગુણથી ભરેલી વાત
૩૯૦	कलिमलखंडन	કલિયુગના દોષો	૩૬૮	गुनराइ	વાજીંત્રનું નામ છે
		નિવારવા	૮૪	गुणगणसार	ગુણોના ભંડારનો સાર
૧૨૪	कबाय	કુર્તી, કફની, કોટી	૧૨૨	घोसा	વાજીંત્રનું નામ છે
૨૩૯	कवार	ભાદ્રમાસ	૧૬૬	चकोरके	ચાલાક, હોશીયાર
૧૨૩	कांचकी	કાંચના જેવું સુંદર	૧૩૯	चये	આનંદિત
૧૪૪	कानन	વન	૨૪૧	चरनअद्रि	ચરણાદ, સુનાર
૧૬૬	कामसी	કામદેવ જેવી સુંદર	૨૩૯	चर्वित	મુખારવિંદમાં
૯૨	केवार	કઇવાર ઘણીવાર			આવેલું, અધરામૃત
૧૫૫	कुगति	અવળી ગતિવિધિઓને	૨૩૧	चांह	આનંદ, સુખ
૧૬૬	कुमुद	સફેદ કમળ	૧૪૬	चायन	અતિ આનંદમાં
૨૨૫	कुलवर	શ્રેષ્ઠ, ઉત્તમ કુલ	૨૨૦	चाव	અભિલાષા, ઇચ્છા
૧૪૪	खंजन	સુંદર આંખોવાળુ પંખી	૯૭	चितचाइ	ચિત્ત, મનનો
૧૬૮	खद्योत	સૂર્ય, આગિયો			આનંદ, સુખ
૨૧૧	खासाहीनो	ખાસ ઝીણાં, ઝરીનાં	૪૦૮	चितये	ચિત્તથી
૧૪૯	खेलदये	ખેલમાં જોડાયાં	૩૮૪	चीनों	સમજાવ્યો, બતાવ્યો
૮૭	गंजन	સમૂહ, નાશ કરવા	૩૮૭	चुमचुम	ચુમી ચુમીને

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૦૩	ब्रेघहत्यो	ચિંતાની હત્યા	૧૦૬	दगभान	સૂર્ય સમાન તેજસ્વી
		કરીને, ત્યજીને			દ્રષ્ટિવાળા
૧૪૪	छबीछोना	પ્રતિબિંબ, છબીનું બાળક	૧૧૯	दंडियको	દંડ ધારણ
૩૯૬	छीने	ખેંચી લીધાં, આકર્ષ્યાં			કરનારાને
૧૪૪	जनजोहे	જે છે તે જન (માતા)	૧૧૮	दंडीश	દંડ ધારણ કરનાર
૨૧૩	जलनिधि	જળનો ભંડાર, સમુદ્ર			મતવાદી
૨૧૩	जलरूह	જલનું કમળ	૬૬	दढथाप	દૃઢ – સ્થિર
૧૦૫	ज्वालायामिती	રાત્રીની જ્વાળા, વિરહાગ્નિ			સ્થાપીને
૪૩૪	जेती	જેટલી, પ્રવર્તમાન	૧૬૧	दनुज	રાક્ષસ, દૈત્ય
૨૪૦	जैन	જેણે, જેનાથી	૧૯૮	दर्पदल	ગર્વ, અભિમાનને
૪૦૧	जीत	જોરથી, જીત મળ્યાના			દૂર કરતું
		શોરથી	૧૦૧	दवन	દૂર કરનાર, મટાડી
૧૦૭	जीवनमूर	જીવનની મુડી			દેનાર
૨૧૩	जोहें	જે છે તે	૩૬૯	दशम	દશમી ભક્તિ,
૨૨૧	जुगत	યુક્તિથી, કરામતથી			આત્મનિવેદન
૧૩૮	जुरत	બજવાનું શરૂ કરે છે,	૧૦૫	दिष्ट	દ્રષ્ટિ
		વાગે છે	૧૦૫	द्युति	મારણ કરનાર
૧૧૦	झमकि	ઝમકારા કરતી	૨૧૧	दूब	દુર્વા, ઘાસ
૧૪૫	झाँकै	જુએ છે	૯૨	दुमार	પ્રેમથી ખીલી ઉઠી,
૧૪૧	टीको	શિરોમણી, ચાંદ જેવો			નાચી ઉઠી
૧૨૫	ठाने	કર્યો, થયો, બનાવ્યો	૧૪૫	धनैया	ધનુષ્ય
૧૫૫	डंड	દંડ આપ્યો, શિક્ષા કરી	૧૪૫	धनुधार	ધનુષ ધારણ
૩૮૨	ढोटनको	લાડલા પુત્રનું			કરનાર, રામચંદ્રજી
૧૦૦	तत्त्वविधु	ચંદ્રતત્વ	૧૪૫	धुकधुकी	ધડક પેસી ગઇ,
૧૫૧	तनयुप	શ્રી અંગથી જોડાયેલો			ફફડી ગઇ
		સર્વાંગે સુંદર	૧૧૫	नगराज	નાગરાજ, રાજા
૧૩૯	तबेले	તબેલા, ભંડાર			જેવો
૧૦૩	तास	તેનો	૯૨	नगवर	સર્વમાં ઉત્તમ, વર
	तेसरी	સ્થિર થઇ શોભે છે			સમાન
૧૦૦	तैतिल	તે તલ	૨૪૦	नहेन	નાળા
૧૩૮	तोखत	સંતોષ આપતું	૧૪૫	नागचूड़	નાગની પકડ
૨૪૩	तिरलोकी	ત્રણેય લોકના	૪૨૦	नाती	જ્ઞાતિના, પોતાની
૧૪૯	तूलजरे	મોટી સંખ્યા જલીને ઘટી			જ્ઞાતિના, નાતીલા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૧૪	नांदीमुख	નંદી, ગૌમુખ	૮૫	प्राचिदिश	પૂર્વ દિશામાં
૧૬૦	नेतरी	નથી નથી	૨૪૩	पाज	મર્યાદા
૯૬	निर्घोष	મોટા અવાજ વિના	૧૦૧	पाट	રેશમી વસ્ત્ર
૧૯૨	निर्झर	ઝરણાં	૨૪૨	पाटकी	રેશમની
૧૫૮	नियरे	નજીક, સન્મુખ	૪૨૦	पाँति	પંક્તિ, હાર, સમુહ
૮૯	निस्तम	અંધારા વિનાનું	૧૨૪	पामरी	ઓઢણી, ઉપવસ્ત્ર
૩૯૪	निस्तमकरन	અંધારા વિનાનું એટલે	૧૦૬	पारजन	ગૂઢરસ, મર્મ જણાવ્યો
		અજવાળું કરવા	૩૯૧	पालमति	પાલ્ય, અનુયાયી સાથે
૩૯૫	नीरद	નીર જેવો નીલો	૧૧૮	पाँवरी	ઓઢણી
૨૨૫	निरवार	છોડાવીને	૨૨૦	पेख्या	દેખ્યા, માન્યા
૧૪૫	निरवाहत	પકડીને બહાર કાઢવું		पोखत	પોષણ આપવું,
૧૪૬	निर्वेरे	છુટકારો થયો			પુષ્ટતા આપવી
૮૯	निशामहामें	ઘોર અંધકારની રાત્રી	૧૩૬	पोखे	પોષે છે, પોષણ આપે છ
૧૦૬	नूसन	નાશ કરવાવાળા	૧૬૯	पोते	થાય, બને
	निकरजाल	જાળની માફક ગુંથાયેલ	૨૪૫	पोषे	પોષ છે, પોષણ
	नेहवेहछेह	પ્રેમની સીમાની નિરોધ			આપે છે
		અવસ્થા	૧૧૮	पींडी	મુઠીયાં
૩૮૯	पचिमरतें	ખુંપી જઇને જીવન પુરૂ	૧૨૬	पियुस	અમૃત
		કરતા, મરતા	૯૧	पियुषण	અમૃત જેવાં, અમૃત
૧૦૮	पछिल	દિવાલો			સમ
૧૬૨	पजर	તુરત જલી, બળી જાય છે	૨૩૪	पुंजपुंजन	સમુહ, જુથ,
૧૧૦	पटाकन	રેશમી વસ્ત્રો			સુશોભિત
૧૬૩	पटगाय	વસ્ત્ર અને ગાય	૧૦૨	पुटपान	કર્ણમાં રેડયો,
૮૮	प्रतिराखी	ટેક, પણ રાખી			સંભળાવ્યો
૧૧૧	प्रतिवाद	અનેક વાદોની સામે સર્વા	૧૪૦	पुलक	પુલકિત, આનંદિત
૧૨૧	प्रबलपन	વિશેષ આગ્રહ, દૃઢ	૯૬	फनिगसे	ખુબી, વિંધા
		મનોબળ	૧૨૫	फोक	ફોગટનું, ના કામનું
૨૪૧	प्रमदा	ગોપીજન, સ્ત્રીજન	૩૬૮	बकिविदारण	બકાસુરનો વધ કરનાર
૧૫૫	परमत	બીજા મતો	૯૪	बलरासी	બળના ભંડાર
૪૨૩	परमित	પરિમિતિ, પરિસીમા	૨૧૧	बस्यायो	બસાવી, ખરીદી લાવ્યા
૨૨૪	परिवत्सर	ઘણાં જ વર્ષ	૧૩૫	बहियाँ	હાથ, બાંય
૧૦૩	पवनजते	પવન સુતથી,	૨૩૪	बान	બાણી, ટેવ
		ભીમસેનથી	૧૫૧	बिचसाजें	વચમાં વચમાં શોભે છે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૯૬	बीजले	બીજ સમાન, બીજના	૨૫૦	शार्दी	તેની
		ચંદ્ર સમાન	૮૩	थाकें	યાદ, સ્મરણ કરીને
૧૪૪	निवारकर	દૂર કરીને		येहम्	અહીં, આજ
૧૬૭	बिसुर	વાદ વિવાદ વિનાની	૨૭૦	श्रातिसह्ल	રસમાં ડૂબેલા
૨૧૨	बूझे	પૂછે છે	૩૧૫	रंगकारी	રંગનાર, રંગ
૧૨૫	भ्राजे	શોભે છે			ઉગાડનાર
૯૨	भावफंद	ભાવમાં ડૂબી ગયા	૧૨૫	रंगभीने	રંગમાં ભીંજાયેલા
૯૬	भौमजाहमित्र	મંગળ સમો મિત્ર	૨૨૯	रंगरासी	સર્વાંગે સુંદર વાળવાળા
૧૦૪	भृगुदिन	ભૃગુ ઋષિનો વારનો	૨૧૪	रंजन	શોભતા, આનંદ
		દિવસ			આપનાર
૧૦૧	भृत्यको	સેવકનો, દાસનો	૧૧૭	रमकिं	ઝૂલતાં, ડોલતા, ગાવતાં
૩૬૯	भूपरी	ભૂમિ, ભૂતલ ઉપર	૧૩૬	रमे	રમ્યા, ભમ્યા
		ધારણ કરી			
૧૭૭	भुविधाम	આ પૃથ્વીના ધામમાં	૪૨૧	रसनाला	રસને પોષનાર
૧૨૭	भूषणचीर	આભૂષણ અને વસ્ત્ર	૧૦૬	रसविदाति	રસથી ભરપૂર
૧૮૫	मकरंद	પરાગ, ફૂલનું કેસર	૧૦૩	रकापति	શરદની રાત્રિનો
૧૭૧	मल्लभाग	ગાવાનો પ્રકાર			પતિ ચંદ્ર
૨૧૩	मंजुल	સુંદર, રમ્ય	૧૫૭	रावरे	આપની
૧૦૪	मंडे	સ્થાપિત કર્યાં	૯૨	रूपकंद	રૂપવાન, રૂપનું ઘરેણું
૯૧	मधिक	હૃદય મધ્યમાં	૨૨૬	लख	જોતાં
૧૨૫	मधुपन	ભ્રમર સમુ રસ ગ્રાહી	૨૩૫	लखाइ	દેખાય, નિહાળી
૧૨૫	मधुमास	ચૈત્રમાસ	૩૮૨	लठा	લાઠી, ગદા
૨૨૯	मधुरासी	સર્વાંગે મધુર	૧૬૬	लसत	શોભે છે
૧૪૬	मनगांस	મન ખોલીને, મનનો	૧૪૩	लहेरिन	લહેરો, ઉછળતી
		સંકોચ ગાંઠ ખોલીને	૧૬૧	लावण्य	સુંદરતા, મધુરતા
૧૬૫	मनुज	મનુષ્ય જેવું	૧૪૪	लोहितलाने	લાલ ગુલાબી
૮૪	मराल	હંસ			લાવણ્યમય
૩૦૫	महाइ	મહેંદી દીઠી	૧૫૮	वंचक	છેતરનાર, ઠગનાર
૧૦૪	महि	અહીં	૧૬૪	व्यालवर	સાપ, અજગરનો ભય
૧૪૩	मायक	હરનાર	૧૫૦	व्योहार	વ્યવહાર, કાર્ય
૨૧૫	मार	કામ	૪૨૦	शक्ति	શક્તિ
૯૧	मोचीयें	મુક્ત થઈને	૨૩૦	वागीशा	વાણી, સરસ્વતીના
૧૪૬	मुकताइ	સ્પર્શ ખીલેલું			ઝણકાર
		મલકારા મારતું	૧૦૮	झमकजार	સુંદર ઉદેશો

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૮	कामरुचि	સારી ઇચ્છાઓ	૩૬૯	सरसरंगी	પૂર્ણ રંગમાં રંગાયેલા
૨૮૩	वायक	દરજી	૨૪૨	सलोने	સુંદર, શોભાયમાન
૪૦૮	वार	પાણી, ઓવારણાં કર્યાં	૨૧૯	सलोल	આનંદ ભર્યાં
૮૬	वारनिधि	પાણીનો ભંડાર	૧૪૦	सलीताड़ी	તોરણ ભરેલાથી
૧૧૯	वारादि	દિવસ, વાર વિગેરે	૧૫૧	स्वजनक	સ્વજનની
૧૫૮	वारे	ઓવારણાં લઇને	૩૦૧	स्वादवानी	મીઠી વાણી, રસ
૨૨૦	वीड़ा	બીડા, મુખવાસ			ભરી વાતો
૨૨૩	वितान	મંડપ, ફુલ આચ્છાદીત	૧૪૬	सवीय	વાળા, છવાયેલા
૪૦૧	विदित	જેને જ્ઞાન, જાણ છે તે	૪૩૬	सायंमिह	સાંજના શાસન
		જાણેલું			સમયના
૧૫૯	विबुधवृंद	વિદ્વાન લોકો	૯૬	सेतभासे	ભારે સેતુ, પુલ
૩૮૨	विरहनिकंदन	એકલતા નાશ કરનાર			સમાન
૧૦૧	विषदसार	સ્પષ્ટ સાર	૧૦૧	सेली	નોંઝણું, નેતરું
	बहिनसुत	અગ્નિકુમાર શ્રી વલ્લભ	૨૩૯	सोधके	ખોળીને, કાઢીને
૧૦૪	शयित	સુપ્ત	૨૧૧	सोधना	શોધ, તપાસ
૧૦૪	शोधके	શોધીને, કાઢીને	૧૬૮	सोमसी	ચંદ્રમાં જેવો
૩૦૦	शूल	પીડા, દુઃખ	૯૧	सोसुरस	તે સરસ રસ
૧૨૦	रागवती	અંબરી, એક રંગમાં વીંધા	૧૧૫	सोहागवर	સૌભાગ્યશાળી
૪૦૩	सचिक्कन	ચીકણું, ચમકતું	૩૮૨	सोहलो	અતિ શોભતો,
૧૬૨	सच्चु	સુખ, આનંદ			ગમતો પુત્ર
૧૩૮	संजारानीकी	સંધ્યારાણી	૧૪૩	सिंचीधर	ઘેર ઘેર સિંચન,
૨૪૧	संतत	સંતોષ આપે છે			છંટકાવ કર્યો
૧૪૦	सतभाय	જેનું હોવું યથાર્થ છે	૧૮૩	सिंगारी	શૃંગાર કરીને
૨૪૪	सतशोभा	સાચી શોભા સ્વરૂપ	૨૨૭	सीप	મોતી
૨૧૬	सद्य	તુરતમાં જ, શરૂ થતાં જ	૧૨૧	सीपात	પલાળ કરીને, ખુલ્લું
૨૩૫	संपुटकी	હૃદયાકાશની			કરીને
૩૮૧	समतूले	વસુદેવતુલ્યની	૧૨૬	सिरनाम	નામ ઉજાળનું
		સમાન	૩૮૦	सिरायो	શીતલતા થઇ
૧૦૪	समसर	ના જેવા, ના સરખા	૧૪૨	सिरोकर	ઠંડો, શીતલ કરીને
૩૭૯	समेति	સહિતની, ની	૩૭૬	सुखकंद	સુખનું મૂળ
		સાથેની	૩૯૨	सुखकोरा	સુખનો ભંડાર
૨૩૭	समीरवश	વાતાવરમ, તે	૧૫૪	सुखानहे	સારા સ્થાનમાં
		સમયના પવનને વશ			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૫૩	सुदेवइ	દેવ જેવા સુંદર			પ્રમાણે લેવા દીધા
૩૬૯	सुपरि	સર્વથી પર, સુંદર. પલંગ પર, બિછાને	૧૬૨	हसकर	આગ્રહ કરીને
૧૦૩	सुफलक	સારા ફળવાળા નંદરાયજી	૧૫૮	हरविधि	શંકર, શિવ બ્રહ્મા
૨૪૦	सुरुचिर	સારી રીતે રૂચે તેવી	૨૨૪	हरिवासर	હરિના પ્રાગટ્યનો વાર, શુભવાર
૧૩૮	सुरसुता	શ્રી યમુનાજી	૧૪૬	हास	હાસ્ય
૧૧૨	सुलपसंच	એકઠી, ભેગી કરેલ, સુંદર લયથી	૨૩૭	हुताशं	અગ્નિસમાન
૧૩૪	सुषमा	સારી શોભાવાળુ, આહ્લાદક	૧૫૮	हुम	સમાન, ના જેવાં
૩૦૮	सुहागिन	સૌભાગ્યવતી સ્ત્રી	૧૪૬	हुरक	એક પ્રકારનું વાજીંત્ર
	सुरतनाथ	સુરત, રહવાસના સ્વામી	૧૦૧	श्रीय	શ્રીમાન, શ્રી કલ્યાણ
૧૩૯	हकलायविये	ખોવાવી દીધા, અધિકાર			કરવાવાળા છે

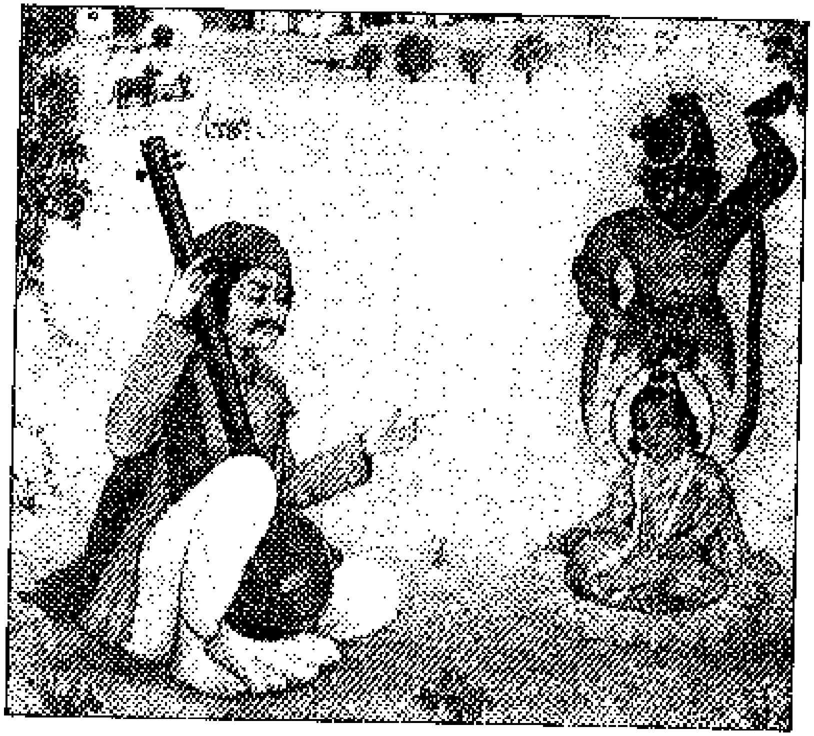

ગોવિંદદાસ

કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ - ૬

શ્રી મહાપ્રભુજી, શ્રી ગુંસાઇજી વધાઇના પદ - ૨

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૦૮	अकारथ	અકારણ	૧૦૩	जोतीथान	દિવ્ય જ્યોતના સ્થાને
૧૦૫	अर्दन	અદર્શ-દૂર કરનાર	૧૧૧	झोटनझोल	ઝોટાની ઝુલાવન
૧૪૮	अनुहार	અનુસરનાર, મળતો આવનાર	૧૨૪	झोरहो	ટગલો, ઝોરમાં
૮૪	अमंद	મંદ નથી તે, બહુ જ	૧૪૬	टोडर	હાથનું ઘરેણું
૧૪૪	अमियकों	અમૃતનું	૧૧૭	डोलत	ડોલાયમાન, ફરી રહેલાં
૮૪	अरविंद	કમળ	૨૫૭	डीठ	નજર
૮૬	अलेखे	લેખા, અર્થ વિનાના	૨૪૨	छंदरूप	છંદ, દોહારૂપ
૧૧૭	सलोल	ઉલ્લાસ, ઉમંગ, અવસર	૨૬૪	छेदक	છેદનાર
૯૩	अलिकर	મધુકર	૨૧૩	छोना	નાનું - બાલ સ્વરૂપ
૧૦૩	अवभृथ	સેવકો દ્વારા અધિક	૧૪૫	तमसिकोमे	જેની ઉપમા ન થઇ શકે
૧૦૨	असुरारी	અસુર પ્રકૃતિનો	૧૬૭	तमसिंघयोग	ઉપમા ન કરી શકાય તેવો યોગ
૧૪૩	आर	આળસ, વિલંબ	૯૬	तरणअति	નાવ, હલકારા જેવી અતિ
૧૩૮	उजेरी	અજવાળીઓની, શુકલ પક્ષની	૧૫૩	तानकें	ખેંચીને, તાણીને
૧૭૧	उन्मूलन	બહાર કાઢી, મૂળથી ઉખેડી કાઢી	૧૦૭	तो तेरे	તો પણ તારા છીએ
૧૦૩	उबारी	ઉઘાડી કરતાં બચાવી	૯૨	त्रिदश	ત્રીસ, ત્રણ દસકા
૯૪	उलही	ફેલાઇ, વિકસી	૯૧	तूलसें	મોટી સંખ્યામાં, કપાસ-રૂ
૧૪૧	उसना	તેમના	૮૪	द्विजपाल	બ્રાહ્મણમાં, પાલનહાર
૧૪૫	करतल	હાથમાં, હથેળીમાં	૯૧	दिनमणी	સૂર્ય
૧૫૩	कागद	કાગળો	૧૦૬	दुरय	દુરતાનો ભાવ, દૂર્ગમ
૯૬	केलठानी	કેલી, ક્રિડા, લીલા શરૂ થઇ	૧૨૬	ध्यानधाता	ધ્યાનથી ધારણ કરનાર
૩૯૫	गोपिशअनुज	ગોપીનાથજીના નાના ભાઇ શ્રી ગુંસાઇજી	૮૪	धुराधार	ધુરા ધારણ કરનાર
૨૧૫	चटकौरी	ચટકીલો	૧૦૦	नरसे	કાંઇ રસ નથી, રસિક નથી
૧૦૫	चरणातपत्र	ચરણ પત્રિકા	૧૬૫	नश	નાશ પામે, દુર થાય
૮૯	चित्तछांड़	ચિત્તમાં છવાઇ રહેલા	૧૬૩	नाम हतो	નામેય હતો નહિ
૧૭૩	चुनी	ચુની નક નાકની શોભારૂપ	૮૫	निजदृढवूप	પોતાના દૃઢ નિશ્ચયથી
૮૮	चूमचूम	ચુમી ચુમીને	૮૫	निवही	નિવાહ, પોષણ આપનાર
૧૪૬	गुबी ते बागो	ગળા, ગરદન સુધીનો વાગો	૯૦	निस्तारहै	ડુબેલા, પડેલાને તારે
			૩૮૫	निस्तारे	પાર ઉતારે
			૧૩૮	निश्रेनी	સીડી, નિસરણી
			૧૪૦	निशर	રાત્રીના અંધકારમાં ફરનાર

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
१६३	पदनेह	ચરણકમલમાં સ્નેહ
१५५	परसार	ઉમરનો સાર - તત્વ, પસરાયો
८४	पाछिली	પૂર્વની, ઉત્તરા અવસ્થાની
१५७	पानि	હાથ
२२३	पेंचकट	પેરી, યુક્તિને કાપનાર
१७२	पूतकृत	પૂતનો, પુત્ર તરીકેના કાર્યો
१३६	बडीबेस	મોટી ઉંમરમાં
१६७	नवदश	વિખરાઈને, બીજ રોપાઇને
१२५	बहुबाज	બહુ વાજીંત્રો વાગ્યાં
९६	बाज	અવાજ
१०३	बेरो	તારનાર, તરાપો
१६५	बिकट	વાંકી, વિકરાળ
१२६	बिदिश	વિદેશ, સર્વત્ર
१४८	बिनशाइ	વિશેષે નાશ કરનાર
१६२	बिलनो	વિલંબ ન કરો
१०५	भववारिधि	ભવસાગર
२१३	भवसार	ભવ જીવનની સુંદરતાના સાર
८८	भाजे	દૂર થયાં
१०७	भृत्यभृत्यको	દાસના દાસનો
१५५	भूकीनो	પૃથ્વી ઉપર લીધો
१११	मयंक	ચંદ્રમાં
१०६	मार्तंड	સૂર્ય
१४८	माधवमास	વ્રજનો વૈશાખ - ગુજરાતી ચૈત્ર માસ
१६७	माधवासित	ચૈત્રના વદ પક્ષમાં
१४४	मारू	હૃદયસ્પર્શી
१४४	मेचकलाइ	અંધકારમાં
१२३	मोल	મોતી માળા
१२०	मूली	મૂડી, મૂળ
१२५	रँगरंगी	રંગમાં રંગાયેલ
१४८	रस रचायो	રસનું પાન, આચમન કરાવ્યું
१०१	लक्ष बत्रीस	બત્રીસ લક્ષણો
१६६	लगन	લગની, ઘડી, સમય, મહુરત
१०१	लुब्ध	ભરપુર, પરિપૂર્ણ
८८	लूमलूम	લચી લચીને
१५०	वरो	ઓવારણાં લે, વંદન કરો
३९७	वरुण विमोचक	વરુણનાં બંધનમાંથી છોડાવનાર
१७४	वासितं	પૂર્ણ કરીને, સંતોષ પામીને
१७१	बितान	વિસ્તારેલ મંડપ, સમીઆણો ફુલ આચ્છાદિત
१४४	बिभाग	વિશેષ ભાગ
१३८	शोधनाकिनी	શુભ મહુરત કઢાવ્યું
१५५	शुकवच	શુકદેવજીનાં વચનો
११५	संचिके	સિરી-રાહ જોઇ, સંગ્રહ કરીને
१३९	समोद	મોદ, આનંદ સહિત
१६९	समेधरी	સમય થતાં
११८	समोय	સમાવીને, ભેળવીને
१६७	सरको	ના જેવો સરખો, શિર વરાળો
१३९	साँझ	સંધ્યા, અસ્ત, મોહભ્રમ
९२	सिंघसों	સિંહને
१५०	स्निग्ध	કોમલ, મૃદુ
९४	सिरैहै	સફળ થાય, શાંતના મળે
२६४	सुधाधर	અધર સુધા
१२६	सुब्रजभात	વ્રજની સુંદર સ્ત્રીઓ
८८	सुभाय	સોહાય, ગમે
१५३	सुमेरसी	સુંદર રીતથી
२६४	हलके	હળવેથી ફેલાય છે
१४२	हलगहे	હળ ધારણ કરે
१६२	हुलसे	હૈયામાં આનંદ ભરાય છે
	तरैया	તારાઓનો સમૂહ
९६	दक्षण	ચતુર, કુશળ
	धनकी	વરસતા વરસાદની
	पचिमरते	રચ્યા પચ્યા રહેતા
	परछाँइ	પ્રતિબિંબ રૂપ, છાયારૂપ

કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ - ૭

વસંતધમારના પદ - ૧

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
१८६	अखें	અક્ષય, અખુટ
१८३	अगर	અગર, ચંદન
६३	अग्यारी	આગમાં ધુપ નાખીને
१६९	अगवार	આગળથી આવીને
५	अगिनकी	અગ્નિની
१०७	अघवट	વાજીંત્રનું નામ છે
१२५	अघोरे	સૌમ્ય, અતિ ઘોર
१५३	अछन	બધાના દેખતાં
९८	अटपहो	અટક્યા વિનાની
२४१	अटारे	અટલ, અવિચળ
७	अटिगये	પહોંચી, અડી ગયાં
१३८	अतर	અત્તર
२०४	अतुलनि	જેની તુલના ન થઇ શકે
१०८	अथांइते	ચોતરો, ઓટલા
१४५	अधवट	વાજીંત્રનું નામ છે
७९	अनवट	અણવટ, પગનું ઘરેણું
१६४	अन्हाय	સ્નાન કરે
१०८	अनाघ्रात	હાથે નહિ તેગ પકડીને
८७	अनेरे रे	નિકટના, નિરંકુશ
२१५	अनिषग	ભય, શંકા વિના
१७७	अनुभांति	ના જેવા પ્રકારની
१५४	अनी	અણી, સમુહ
२१३	अनाथी	કૃપાવંત
१०७	अपंग	લુલું, અશક્ત
२३३	अबकाली	હવે કાલી ઘેલી, નમ્ર
१२६	अवरन	વર્ણન ન થઇ શકે તેવી
१८६	अंबा	માતા, આંબો
२१७	अर्भक	બાળક
२४६	अमल	સ્વચ્છ, નિર્મળ
१२८	अमृतपगे	જેમના ચરણ અમૃતસમ છે તે રાધાજી
१५५	अरक	અર્ક, રસ
९५	अरगे	અરગજા, શામતેસ
१०१	अरगाय	ચુપ રહ્યા
२३८	अरनी	અરણીનું ઝાડ
१८६	अरवार	ઓખલો
१३६	अरवीलो	ગરવીલો, રસમારૂપ
२४	अरुझी	અટકી, ગુંચાઇ
१२६	अरुराहु	અને રાહુ
१३९	अलक	વાળની લટ
३६	अलसात	શિથિલ છે
१५६	अलोलन	હર્ષ, ઉત્સાહ
५३	अलिगन	ભમરા
१९३	अहिनशशि	સાપના ચંદન વૃક્ષના સમુહમાં
१८६	आओनी	
१५५	आकारी	ઘાટ, નિશાની
६४	आकों	વીંટીને, આલીંગન દઇને
२६	आगरी	અધિકો
१९६	आतपतान	વિરહાગ્નિ સમાવવાની વાત
८४	आंधे	ઓથા હેઠળ
१०३	आनगामतें	સીમાના ગામમાંથી ટેકવાળા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૧૧	औंड़पो	ઠસકામાં, ગર્વમાં	૧૨૯	उपजायत	ઉપજે, સુંદર દેખાઇ આવે
૭૫	अँनमँन	જેવાં છે તેવાં	૧૯૮	आरजकुलको	આર્યકુલ
૨૦૨	औचका	અચાનક,	૬૮	आरजपथ	વેદમાર્ગ
		એકાએક	૭૨	आवज	એક પ્રકારનું વાદ્ય
૧૫૮	ओजत्त	ઉજળી, તેજવાળી	૧૩૪	ऐंच	યુક્તિ, દાવપેચ
૬૮	औचक	એકાએક,	૧૮૭	ऐंठ	એંટ, અકડાઇ
		અચાનક	૧૧૧	ऐंठी	ઠસકા, ગર્વવાળી
૫૬	ओड़ति	હાથ જોડે છે	૮૧	ऐंड	ઠસકો, ગર્વ
૧૮૭	औरैं	અન્ય, બીજા	૬૯	ऐंडे	ગર્વથી, અકડાઇને
૧૩૫	ओरीकी	તરફની, સ્થાનની			
૧૦૪	ओल	ગોદ, આડ, શરણ	૨૪૮	उपहास	હાંસી, નિંદા
૨૦૧	ओलन	ઓથ, આડ, ઝોળા		उपहांसुरी	હાંસી, ઠેકડી કરવી
૫૫	ओले	ઓથ, શરણ	૨૦૬	उपावनों	ઉપાયનો
૨૧	ओलीन	ઝોળી	૧૭૧	उरगज	હૈયા પર જાણે
૧૮૬	ओहोट	આશ્ચર્ય ચકિત			સાપોની માળા
૨૩૦	इकुचकच	ઉપસેલી કંચુકી	૧૭૭	उरजग	હૈયા ઉપર ચમકતો
૧૪૮	इजार	પાયજામો, ઇજાર	૨૩૬	उरजानु	ફસાવું, લપટાવું
૨૩૨	इशन	ઇશ્વર, સ્વામી	૧૬૨	उरैंव	આગળ, દેખાતો
૨૪૪	इषद	થોડું, અલ્પ	૧૩૬	उलंडे	રેડયું, ઢોળ્યું
૧૩૮	इत	મિત્ર, પ્રીતિ	૧૧૧	उलंडयो	રેડયો, ઢોળ્યો
૧૬૨	उकति	અધીરી બનેલી,	૭	उवटन	ઉભરાઇને જુથમાં
		તત્પર			આવવું
૧૪૯	उघटा	વારંવાર સંભળાય	૧૯૮	उचैं	ઉમંગ, ઉત્સાહ
૧૮૬	उघटित	તાલ બદ્ધ	૧૩૫	उसरत	ઉભર, ઉપસી આવવું
૧૧	उजागर	પ્રસિદ્ધ, ઝગમગતું	૧૬૦	कचडोरी	વાળની લટ
૮૭	उजारी	ચાંદની, ઝળહળી	૨૨૮	कच्यौहे	કચવાયો, જંખવાયો
૧૧૮	उझके	ચોંકીને, ઉંચા થઇને	૧૨૬	कचसिस	માથાના વાળ
૯૬	उतंगा	ઉંચો, મોટો	૯૩	कचोल	કટોરો, પ્યાલો
૪	उतसरकी	તે તરફ, ત્યાં ગઇ	૮૪	कज्जल	કાજળ, મેંસ
૧૬૪	उदयराज	છાપ છે, ઉપનામ	૨૪૩	कर्दम	કાદવ
૮૯	उधम	ઉધમાત	૧	कन्त	પતિ
૧૦૮	उनयो	ઉભરાયો	૭૩	कनन	કણ જેવું નાનું
૧૬૭	उनौंदी	ઉંઘે ભરાયેલા	૧૨૧	कनोडे	લાચાર, ઓશિયાળા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૨૬	कपोती	કબુતરના રંગનું	૧૬૫	कजलेटी	કાજળ જેવું
૪૦	कपूरधूर	કપૂરની સુગંધવાળી			આભૂષણ
		ધૂર	૧૧૬	कजवराग	વક્ર, ખામીવાળો
૯૪	कबरीनतैं	વેણી, અંબોડો	૧૦૨	कंजसौं	કમલ, બ્રહ્મા
૧૦૭	कटोरियां	કટોરા	૧૨૪	कटतारण	કંકણ છોડીને
	कमनिय	સુંદર, મનોહર	૧૭૧	कटावकी	વેલ બુટ્ટાવાળી
	कमलगन	કમળોનો સમુહ	૭૬	करताला	કરતાલ, ઝાંઝના તાલે
૨૨૮	कयाकिता	શું કર્યું? શું થયું?	૧૮૬	कड़िये	સાંકળની માફક
૮૮	करछियों	આંકડીઓ			કડી રૂપ
૧૦૫	करनोटी	નાક, કાનનું આભૂષણ	૭૬	कढेरियो	ખેંચ્યો, ઘસડીને
૨૦૪	करबोरी	કલરવ કરતાં			બહાર કાઢ્યો
૧૭	करमृणाल	હાથમાં કમળ દંડ લેવા			
૧૦૬	करवरसों	મુસીબતમાં,	૧૦૭	कोरा	ગોદ, બેઠક
		સંકટમાં	૮૩	कोरी	ઘણી ભેગી થયેલી
૧૦૯	करवा	કરવડો, નાળચાવાળો			છે ત્યાં
		લોટો	૧૩૬	कोरीहो	કોણ અરીહો
૫૯	करवानों	કરાવે છે	૧૫૪	किलारी	કિલકારી, અટ્ટહાસ્ય
૧૯૩	कलज्यो	મધુર, સુંદર ધ્વનિ	૧૨૬	किये	બનાવ્યો
		બોલ્યો	૫૧	कूकें	ઘોષ, નાદ કરીને
૧૨૪	कलोरी	આનંદથી, ઉત્સાહથી		कुचक	કુચ ઉપરની
૯૯	कलोरिया	આનંદ, કલોલ			કંચુકી
૧૩૩	कलिंदजा	યમુનાજીનાં	૧૦૪	फूट	કુડ કપટ
૮૯	कंवलकली	કમળની કળી	૧૪૬	फटकतो	કુડ કપટ, જુઠું
૯૧	काचकरीती	કાચના હાથીથી	૪૦	कूतकारी	અનુમાનથી
૧૦૨	कानन	વન, ઘર	૧૪૭	कूदत	કુદીને, ઉછળીને
૧૯૫	कामकरोट	કરોડઘણી ઇચ્છા	૧૩૭	कुंददाम	ફુલની માળા
૨૮	कामकेल	ઇચ્છા, વાસના પુરી કર	૫૫	कुरंग	હરણ
૧૩૮	कामकुटी	કામ વાસનાની કુટીર	૨૪૧	कुरबक	ફુલનું નામ છે
૮૯	कामिनी	કામયુક્ત કે સુંદર સ્ત્રી	૨૪૦	कूल	કિનારે, જલમાં,
૧૬૦	कासमीर	કેટલોક વાયુ			જુથમાં
૧૩૪	केलेके	કેટલાયેક			વાંકાવળીને
૭૭	केलिरस	ખેલનો રસ	૫૮	खमकीखाये	ઝુકીને, હારીને ક્ષીણ
૭૬	कोवा	દિશામાં, બાજુએ			બન્યા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૩૮	खयन	ક્ષીણ, નહિંવત્,	૧૬૨	कुलमंत	જે ગુલાબના
		આભૂષણ			ફુળમાં જ છે તે
૭૯	खयनबनी	ક્ષીણ બની	૨૩	कुसुम	પુષ્પ
૭૯	खयनबरा	આભૂષણનું નામ	૧૬૭	कुहूकानि	અવાજ, કુહુકટેર
૧૩૮	खरसान	ધાર કાઢવાના પથ્થર	૧૩૯	खगखाग	પક્ષીની જેમ
૧૫૨	खराद	ખરાદ, રંગવાનું કામ			લટકીના
૧૫૨	खरादी	ખરાદી, રંગ લગાડનાર	૫૮	खगवार	પક્ષીની જેમ
૧૬૪	खरीअन	ઉભી, ખડી રહીને	૮૯	खगवारो	પક્ષીની જેમ તીરે
૯૬	ग्वार	ગ્વાલન			રહેલ, આભુષણ
૧૩૫	खिलरान	ખીલી ઉઠે છે	૮૪	खचित	જડેલું, અંકિત
૧૫૫	खिलवार	ખેલ, ક્રિડા, મજાક	૧૦૨	खंजन	ચંચલ પંખી
૪૧	खिसा	ઝાંખો પડ્યો	૮૯	खंजरिट	ખંજરી વગાડનાર
૧૩૮	खुटलासी	ખટકો આપનારી	૧૨૪	खजोरी	ખંજરી જેવું વાદ્ય
૧૩૩	खुटीला	આભૂષણનું નામ	૧૧૧	खपरा	સમુહ
૧૦૫	खुभि	ઉભી દાંત પરથી સોનાની	૧૨૭	खमकी	ગુકીને,
		ખોળી, લવીંગીયા	૪૨૯	गहल	ઇચ્છા,
૮૦	खुभीके	લવીંગીયા, સોનાની ખોળી			ચાહનાવાળા
૨૦૧	खुरखेह	ગાયોની ખરીની ધુળ	૧૫૦	गेगालपर	બેધ્યાન-બાધાની
૮૨	गजक	હાથી જેવું			ઉપર
૧૪૫	गठजोरी	ગાંઠ બાંધી જોડી દીધા	૧૪	गैन	ગમન
૩૬	गडुवा	નાળચા વાળો લોટો	૩૯	गैन	ગમન
૯૦	गडिगडि	ગડીગડી, ગોડવીને	૧૧૦	गौंछन	ગાયનું છાણ
૯૪	गतिमंग	ધુલી, ધીમી ગતિ	૬૨	गौंछनसौं	ગાયના છાણથી
૧૧૦	गदकायो	હર્ષથી પાડ્યો	૨૧૮	गोतपल	ગોત્રના સંબંધીઓ
૮૯	गन्यो	ગણાવ્યો		गोता	ગોતે જવા
૧૩૪	गनगके	કાંપીને, ધ્રુજીને	૧૩૯	गोपी	શાક ફેલાવની કળી
૮૯	गरारे	પ્રબળ	૧૪૩	गोपडे	નજીકની ખુલ્લી
૧૩૯	गरीब निवाज	ગરીબનો બેલી			જગ્યામાં
૨૩૫	गलवा	આક્રમક, પ્રભાવી	૩૬	गोरासाख	સઈદ વસ્તુ ઉમેરીને
૧૮૭	गवेंरे	પાસે, પાસેની જગા	૫૪	गोहन	શાંત, છુપાયેલા
૧૪૨	गहयव	ધામધુમ, ખુબ પ્રસન્ન	૧૨૮	गोंहन	છુપાઇને, શાંત
૧૩૯	गाब	ગાડવું, મુકવું	૧૨૫	गोंहरा	બુમ પાડીને
૧૩૮	गांसी	તીરબરછી, કપટ	૬૨	गिडगिडा	નમ્રતાથી
૧૩૩	कुलजेन	દારવી બધી જ	૮૮	गिरिघटिया	પર્વતની ઘાટીમાં

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૩૮	गुंजको	ગુંજવાનો, પડઘાનો	૯૧	घुमरायो	ખુબ ઘુમ્યો
૮૯	गुजरी	આવાગમન કરે છે	૭૮	चकचौंधी	તેજથી આંખ
૪૩	गुदर	કહેવા, નિવેદન કરવા			અંજાઇ જવી
૧૯૨	गुदरदेन	નિવેદન કરવાનો	૧૨૦	चकृत	ચકિત
૧૨૭	गुदरी	કહી રહેલ છે	૧૭૮	चकवा	ચક્રવાક, ચકવો પક્ષી
૧૨૭	गुही	બોચી, ગળું	૨૧	चंग	પતંગ, સરસ
૧૧૦	गुहीले	બોચી, ગળાના ભાગથી	૧૫૫	चचूनी	સુંદર નાકની ચૂની
૯૧	गुमरूगरब	મનમાં દબાયેલ ક્રોધ	૨૫	चटमट	ઝટપટ
૨૮	गुलचा	ગુલાબની છડી	૧૦૫	चटसार	મુખ્ય સત્વ, જટપટ
૯૩	गुल	હસતાં ગાલ પડતો	૧૯૬	चदुल	વિવિધ પ્રકારનું
		ખાડો	૪૨	चनीसमान	નહિંવત
૧૨૪	गुलचावल	ગુલાબની છડી	૬૨	चपरा	ડાળી જમણી ચારે બાજુ
		આપીને	૧૩	चमू	સપના
૬૨	गुलरी	ગુલાબની	૧૬	चय	બહુલ
૧૫૧	गुसायन	ગુસ્સાઇલ, ભરેલ	૯૧	चवाव	અફવા, બદનામી
૨૨૦	गुहार	રક્ષણ માટે બુમ પાડે છે	૧૬૩	चांचर	ચોકમાં
	गुणातित	સત્વ, રજ, તમ	૨૨૫	चाचरमें	ચોકમાં
		ગુણથી પર	૨૨૫	चाचरसी	ચારેય બાજુથી
૧૬૧	घघराय	ઘરઘર અવાજ કરે	૧૦૫	चाबिले	પાછળ ચાડી
૨૦૧	घट	ઘડો			ખાનાર
૧૦૩	घटघोर	ઘટ્ટ, જાડુ	૬૭	चाबिली	ચાડી ખાનાર
૧૨૪	घटोरी	ઘટી નથી, ઓછી થતી	૭૫	चामडी	સ્વરૂપ, પ્રતિબિંબ
		નથી	૧૨૭	चार्यांके	સુંદર રમણીના
૧૬૯	घलबन	આક્રમક બન્યો	૧૨૯	चारू	પ્રિય, સુંદર
૨૦૭	घनसारकी	કપૂરની	૭૫	चोकाकी	મુખારવિંદ
૯૫	घनीगन	ઘણી સંખ્યામાં	૧૮૬	चोकाइल	ચોંકી ઉઠેલી
૧૭૨	घसघोरी	ઘસેલી, ઘોરેલી	૧૩૮	चोकारी	ચોંકી ઉઠેલી
૧૦૩	घाटि	બે પર્વત વચ્ચેનો સાંકડો	૨૫૦	चोखनसौं	ચોકખી, પવિત્ર
		રસ્તો	૩	चोखमखसौं	પવિત્ર
૮૯	घातसौं	દાવ, લાગ	૬૨	चौंटियन	ચોંટી જાય તેવો
૧૨૮	घाली	ખોસેલી	૧૬૩	चोरियन	ગાઢ, તીવ્ર ઇચ્છા
૧૭૫	घालियो	ઘાલી, ખોસી દીધી	૯૫	चौंपाचौंपी	ઇચ્છાનું મીલન,
૨૧૧	घेलें	ઘેરાયો			ભેટભેટી
	घूमड्यो	ફેલાયો, છવાઇ ગયો	૧૬૩	चोपको	ચોરી લેતાં

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૦૯	चौंहोटिया	ચૂટી, ચુટલીઓ	૧૫૫	जार	દુ:ખી
૧૨૬	चिक्कणजति	સુંદર પ્રેમી	૨૪	जारपेली	સીત
૧૨૨	चिकनाइ	ચિકાશ, સુંદરતા	૧૦૧	जाला	બહુત
	चूडामनि	શિરોમણી	૫૫	जेरी	લાકડી
૧૨૬	चुनीन	ચુનીનીં	૧૯૨	जेरीसाजे	હાથનું આભૂષણ
૨૧૨	चूपरी	શાંત, મૂક	૨૦૯	जोखो	તુલના કરો
૩૯	चुहचुहे	રસ ટપકવો	૧૧૨	जिभार	મોટી, લાંબી
૨૩૬	छगनीयां	છ ગુણવાળા,			જીભાજોડી કરનાર
		ગ્વાલબાલ	૧૨૬	जूआ	જુગટું
૨૪૨	छटन	છટા, દેખાવ	૧૪૧	जुगत	યુક્તિ
૧૨૯	छपेरी	છપાયેલ	૧૫૫	जुगमोरे	બંને ભવાં
૨૩૮	छबिटारो	છબિને દુર કરો	૧૮૬	जुडिये	જોડાય છે
૪૨૮	छबिता	શોભા	૧૮	जुथ	જોડી
૧૩૪	छाकयो	નશાવાળો, છકેલો	૭૬	जुभाइ	બગાસાં ખાય છે
૧૫૪	छापेरी	છપાયેલી	૨૪૮	जुरथत	ભેગી થઇને રહી
૯૦	छोलैं	છોલે છે, કહી દે છે	૮૩	जुहार	પ્રણામ
૪૦	छीजल	ક્ષીણ થવું	૧૬૨	झकझोरा	ઝટકો, ધક્કો
૨૨૮	छीतावेछीला	ઘણું ક્ષીણ થયું,	૧૬૨	झकझोरी	ઝટકાથી ઝુલતી
		વારંવાર યાદ આવ્યું	૧૫૫	झंकृति	ઝણકાર, રણકો
૪૯	छीपेंछाये	છુપાઇ ગયા	૧૧૨	जंझारी	આંધીમાં ફસાયેલ
૧૬૨	छिवावे	મારે, લગાવે	૧૨૯	झबी	ફુમતું
૨૪૩	जख	જખ્મ, ઘા	૫૮	झबा	ઘરેણા કે કપડાને
૧૩૦	जंगाली	જંગાલના રંગની			છેડેનું
૮૭	जनायो	જણાવો, જાણ્યો	૧૩૮	झवारी	માછલી, ફુમતુ,
૪૨	जंभाय	જાણે બગાસાં ખાય છે			સ્વરૂપ, પ્રતિમા
૪૦	जंभीर	જાણે જડાઇ જાય	૭	झारत	દુર કરવું
૨૪	जरा	જરા, થોડુ	૧૧૫	झारी	દુર કરીને
૨૯	जलजभान	સૂર્યથી ખિલતાં	૨૧૮	झोछ	ઉઠે છે
		કમળ સમાન	૨૧૧	झोलें	ખસેડીને
૨૪૬	जवल	ભાગ્યે, કોઇક વાર	૨૨૯	झोनाइ	સોહાય
૧૮૮	जवाद	સુગંધી પદાર્થ	૩૩	झोप	ઝુમકું
૯	जावेको	ઠંડીને	૨૩	झोंरा	ઝોળી, ઝુંડ, ગુચ્છો
૬૪	जाभीर	જાલીમ	૨૪૦	झोल	રાખ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૫	झील	વાઘનો પ્રકાર	૧૦૫	तडितके	ચમકીને
૯૨	झीलसों	ઝીલ વાઘના	૨૨૯	तनुरूह	કમળ સમાન શ્રી અંગ
		પ્રકારથી	૨૪૧	तंबोर	મુખબીરી સહિત
૧૬૩	झुकझुक	ઉંચો નીચો	૭૯	तमकि	તીવ્રતા, જોશ
૫૧	झूमक	વ્રજગીતોનો એક	૧૩૯	तमाय	લાવયુ
		પ્રકાર	૨૧૧	तरकगइ	ખસી, સરકી ગઇ
૭૭	झूमकरा	ઝુમકી રહ્યો	૧૩૮	तरकुली	કંઠનું આભૂષણનું
૪૩૧	झुरमुट	મોરાઇ છોડીને			નામ
૧૩૭	टकटोरी	તાકીને ટોળી ઉપર	૫	तरनी	સૂર્ય
		ફેંકે છે	૫૪	तरूलतरंगा	વાજીંત્રની લહેરો
૧૯૮	टकटोलेरे	ટોળીના બધા	૧૬	तरूलता	આંબાનો મ્હોર
		એકટશે તાકી રહ્યા છે	૧૩૦	तल्प	નીચે બેસવાની
૧૨૬	टकोचा				સાદડી
	टोना	કામણ, જાદુ	૧૪૧	ताटंकन	કંઠનું આભૂષણ
૧૮૭	टोरा	માથે બાંધેલા વસ્ત્રો	૫	तानकी	તેને જોઇને
૧૩૪	टीकावली	ચાંલ્લાની આડ	૧૫૨	तायन	તપાવીને કાઢેલા
૧૩૪	टीकी	નાનો ચાંલ્લો			જેવો લાલ
૧૯૬	टूक	થોડા, જરા	૨૧૩	तारतार	તાલેતાલમાં મળીને
૧૯૫	ठठोरी	હાંસી, મશ્કરી	૧૩૫	तोयनपर	પાણીની પર એટલે જાડી
૧૨૬	ठोडी	ચિબુક	૪૦	तोलत	તુલના સમાન
૧૨૭	डहकाय	ગુમાવી રહ્યા	૨૧૬	तोलोले	તે ઝુંટવીને
૨૪૫	डहड है	પ્રસન્ન	૧૬૦	तीय	સ્ત્રીઓ
૧૮૩	डवर	બમણી	૫૮	तिलो छै	લગાવ્યા
૮૭	डवाकी	થેલો	૧૪૦	तिलोना	ખેસ, દુપટ્ટો
૨૪૭	डांडीझर	પીચકારી	૨૩	तूल	વિસ્તાર
૧૪૫	डोअें	લાકડાની કડછી	૧૪૦	तुलत	તુલના
૩૭	ढांपिले	ઢાંકીને	૧૨૭	तुसार	ઝાકળ
૭૬	ढोला	ઇથળ, સ્થાનનું નિશાન	૧૫૫	थरक	ઉપર થર કરેલ તે
૧૫૪	ढोवा	મિલાવીને	૯૧	थरग	એકની ઉપર,
૪૬	ढीठ	ધૃષ્ટ			હાલતી
૧૩૪	ढीठ	ધૃષ્ટ, સાહસિક	૧૪૩	थरहरात	થરથર ધ્રુજતી
૧૫૬	ढुर	ઢાળીને	૧૨૩	थोरी	થોડી, અલ્પ
૫	तडाग	તળાવ	૧૦૭	थोरियां	મંદ, અલ્પ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૬૧	थिरचर	સ્થિર, સ્થાઇ અને ફરતાં	૨૨૬	धरणीधर्यों	પૃથ્વીમાં ફેલાઇ ગયા
૯૧	थहरथहर	થરથરવું	૧૧૬	धोखें	ધક્કાથી
૨૧૭	दक्षण	ચતુર	૧૮૦	धोरागिरि	સફેદ પર્વત સમાન
૯૨	दक्षिण	જમણું	૨૧૪	धूंधरमें	અંધિયારી
૧૯૮	दगंचर	નેત્રનું હાલવું	૭૩	धूलि	ધૂળ, ખુલી ગયાં
૧૪૦	दगंचल	નેત્રનું હલન	૯૧	धुकधुकध	ગભરાટથી હચમચી જવું
૨૧૫	दंबारस	ગેડી ખેલનો આનંદ			
૪૧	दमकि	ચમકી	૧૭૧	नक्षत्रन	મંડળમાં, જુથમાં
૨૩૬	दमामा	ગરજીને	૧૦૪	नगन	નગ્ન
૭૯	दरकि	ચીરાએલી	૧૦૪	नगाय	વસ્ત્ર વિનાનાં કરીને
૧૫૬	दरे रे	રગડયા	૭૫	नटशरे	નટખટી
૩૪	दलांकित		૯૮	नटवा	નૃત્ય કરનાર
૭૪	दलिता	છિન્ન ભિન્ન	૧૩૦	नवरा	આભૂષણનું નામ છે
૮	दसन	હાસ્યરૂપી ફુલ	૮૮	नवलासी	નવિન, સુંદર
૧૮૬	दाना	બુદ્ધિમાન	૧૦૯	नवस्याइ	અભેદ, પરવશતા
૨૨૮	दामीता	કિંમત ઘટી જશે	૧૩૪	नवेलही	રૂપમાં નવિન, સુંદર
૭૫	दारयो	જગ્યા, સ્થાન	૪૨	नागकेल	નાગકેતનું ફુલ છે
૧૮૬	दोलतवंत	ધનવાન	૪૦	नावसोंरी	અવાજ
૧૨૫	दोहरा	દોઢો, બે વાર	૧૦૫	नासावेसर	નાકનું આભૂષણ
૧૫	दीठि	જોઇને	૬૫	नेवर	નુપુર
૮	द्विरेह	ભમરા	૧૩૦	नोगरी	આભૂષણનું નામ છે
૩૯	द्विरदगति	ગજગતિ	૧૭૮	नोरी	હારમાળા
૮	दुकानन	કર્ણફુલ	૧૩૬	नोरीहो	પગે બાંધવાની દોરી
૬	दुकुल	વસ્ત્ર	૧૨૨	निकाइ	ભલાઇ, સુંદરતા
૧૩૬	दुकूलन	વસ્ત્રની	૨૩૮	नीगोडी	અભાગી, નઘરોળ
૧૦૮	दूषित	સંદેહમાં પડેલું	૨૩૯	निचोल	ઉપવસ્ત્ર
૧૩૪	दुछोल	બમણી ગતિથી	૨૩૭	नीट	ચોક્કસ, ચીકટ
૧૩૭	दुपति		૨૨૬	नितानके	અતિશય, ખુબ
૫	दुमगन	નાના છોડનો સમુહ	૧૨૧	निदरे	નિરાદર કર્યાં
૭	दुरिमुरि	દુરના એકાદ	૨૪૪	निधिवार	બહુ જ પ્રમાણમાં
૧૩૧	धरपान	અધરોષ્ઠ રસનું પાન	૧૩૬	नीरजनाल	કમળની નાળ
			૨૨૬	नीरद	વાદળ
			૯૧	निलइ	સ્થાનની, ઘરની

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૪	निलकंज	નીલા તુરા રંગની	૧૩૫	पर्वत सेनको	પર્વતમાં શયન કરવાવાળા ગિરિરાજ
૧૯૬	नीलोबिंदु	નીલારંગની બીંદી			
૧	निवरी	છુટી ગઇ	૧૫૨	पवारी	જાડી, સ્થૂલ
૫૯	निवाजो	કૃપા કરો, નિવાજો	૪૨૮	प्रवाल	પરવાળાં જેવાં
૧૩	निषंग	તીરનું ભાથું	૧૧૭	प्रवाली	અધરોષ્ટ
૧૮૬	निश्रेणी	સીડી પગથીયાં વાળી	૧૩	प्रशंसित	સ્તુતિ કરાયેલ
૨૨	नूत	નવિન	૩૩	पसित	પરસેવો
૧૬૨	नूतनत	નવિન ફુટેલાં	૧૬૮	पसाय	કૃપા, પ્રસાદ
૧૬૫	नूहरि	હરિની સાથે	૧૮૩	पहिलारी	પહેલી
૧૫૫	पंकति	હાર, પંગત	૨૧૪	पागी	રસમાં તરબોળ
૧૩૬	पखानो	ઉપાખ્યાન, કથા	૨૫	पाग्यो	ચાસણી જેવી ધારા થઇ
૭૪	पंगु	પંગુ, લંગડુ			
૮૬	पगुछोडी	છુટા પગે દોડયા	૬	पाटलीपट	યુવરાજ, રાજપાટનો સજવી કુંવર
૧૦૧	पंचक	પાંચનો સમુહ			
૧૪૨	पंचांगी	પાંચેય અંગે	૬૮	पाणी	હાથ
૧૬૫	पटझांइ	વસ્ત્રની ઝાંઇઝમક	૯૧	पातरो	પાતળો, સ્થૂળ
૧૫૫	पटियनर्पे	પથ્થરની ચોપડી	૧૫૨	पातरी	પાતરી, એકવડી
૨૩૯	पटोर	પટોરુ, રેશમી વસ્ત્ર	૧૬૫	पाथर	રસ્તો
૨૪૧	पटोल	પટોરું, રેશમી વસ્ત્ર	૪૨	पावपद्मजा	ચરણ કમલમાં
૧૮૦	पटोलन	પટોરું, રેશમી વસ્ત્ર	૧૧૯	पांम	ખેલ સમયનો શરૂનો અવાજ
૨૨૭	पटवार	વસ્ત્રો			
૧૫૩	पथग	જવાનો રસ્તો	૧૩૮	पायपायक	નીચેના પગ
૨૪૦	पथयुत	માર્ગ, રસ્તાથી વિમુખ	૧૯૭	पालाग	સંજોગ
૧૫૫	पत्नाकर	હાથે હીરો	૭૯	पाखरी	ઓઢણી
૫	पयोध	સુંદર શબ્દ	૭૬	पासी	પાશ, બંધન
૧૦૫	परवस	આભૂષણનું નામ છે	૧૦૩	पेंचन	પેચ, આંટા
૭૪	परिमंड	આભૂષણનું નામ છે	૧૬૯	पेंडें	માર્ગ, રસ્તો
૩૮	परिमल	સુવાસ, સુગંધ	૩૭	पेलें	ઘુસાડ્યા
૧૬૭	परिरंभन	આલીંગન	૧૮	पेली	અંદર ઘુસીને
૧૩	पलानी	ચાલી, ચલી	૪૪	पेलोंगी	મુકીશ
૧૧૪	पलाय	નાસી, ભાગી	૧૭૮	पेलैंरी	ગુંથી ગઇ, સ્થિર થઇ
૫	पलाश	કેસુડો	૧૧	पेलत	થઇ રહ્યા
૧૩૨	पलास	કેસુડો	૧૦	पोख	હર્ષથી આવકારે છે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૩૦	पोखत	આવકારે	૩૭	बंक	ટેઢી, તિરછી
૯૧	पोत	વસ્ત્રનો સુંદર પટકો		बगर	ગલી, રસ્તો
૧૬૫	पांति	હાર	૨૩૫	बटवारे	વચ્ચે વચ્ચે
૧૩૦	पोती	આભૂષણનું નામ છે	૧૨૬	बंदूक	બંધક
૧૦	पोषत	પોષણ આપે છે	૧૮૪	बंवोरी	દાસ, સેવક
૧૧૦	पोंहोंनाइ	ભેદીને અંદર ધુસવાનું	૧૬૨	बंध	બંધન
૧૩	पिक	કોયલ	૧૧૭	बधूक	નવવધુની
૪૦	पीकलीक	કોયલ, કોકિલ માદા	૩૯	बरहारे	ઢાળિયા જેમ ઢળી પડે છે
૭૬	पीक्की	પાન રસની	૧૧૯	बलकीनो	આગ્રહ, ભાવ સથો
૪૯	पीछौंचे	પીછોડો, પછેડી	૧૪૪	बल्लवी	લચકી, ઝુકી
૧૫	पीठि	પીઠ	૯૪	बंस	વાંસ
૧૪૦	पिनाक	વાજીંત્રનું નામ	૧૩૬	बहोरिन	ફરીથી
૪૦	पियरवा	પ્રિયજનો	૯૪	बाखर	વાકેફ
૫	पियुष	અમૃત	૯૦	बागे	બાગ, લગામ
૨૩૨	पीरीभइ	પીળી, ફીકી પડી	૧૫૬	बाधबाधके	અડચણ
૧૯૫	पुआय	પગ મુકવા	૬૭	बारो	બાળક
૧૬૨	पूंखन	તીરના છેડાનો પીછાવાળો ભાગ	૧૪૭	बांहबश	હાથ ઉપરના
૩૨	पुंजन	સમુહ	૭૮	बेंवा	માથાનું ઘરેણું
૫૧	पुलिन	નદી કિનારો	૧૭૮	बेलेंरी	જોડી, સાથ
૧૦	फंदनकी	બંધનની	૭૭	बोरी	નાની કોથળી
૧૩૮	फंदवारी	ફંદામાં નાખનારી	૫૭	बोलीठोली	મશ્કરી, મજાક
૬૮	फंदा	ફંદા, બંધન	૧૧૨	बिगोयो	ભ્રમમાં પડયો
૧૨	फव्योहे	ખીલ્યો છે	૫૪	बिगोवे	છુપાવે, બગાડે
૬૮	फबी	ખીલી, શોભી	૧૨૭	बिजायठे	પંખો, વીંજણો
૧૨૫	फागसोंझ	હોળીની સામગ્રી	૧૫૮	बिथार	છુટા, વિખરાયેલા
૫૮	फुदारे	ફુમતાં	૪૬	बिथुरी	બિખરાઇ, ફેલાઇ
૫૮	फुफुंदी	ફુમતાંવાળી	૬૨	बिंदाजु	બિંદીવાળું
૨૧૧	फुरमा	ફુલ	૧૬૩	बिंबि	પ્રતિબિંબ
૧૬૮	फुलवाव	ફુલના ગુચ્છા	૧૦૭	बीर	વીર, સાથી
			૫૦	बिरमरहे	અટકવું
			૧૦૨	बिलखानी	નિકમ્મી, નાકામની
			૧૬૪	बुहारे	સાફ કરે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૦૫	भखमांग	ભરવાં માટે મોતીની માંગ	૧૩૬	मरवट	મુખ ઉપર ચિત્રાવલી
૧૮	भटवें	ફેલાવા, ભટકવા	૬૫	मरुवट	મુખ ઉપર ચિત્રાવલી
૨૦૮	भरकोरी	બાજુમાં બરાબર પકડીને	૧૮	मराला	હંસો
૫૮	भरिकोरी	થોડા બાજુમાં	૨૨૮	मरोंरी	મરડાયેલું
૯૯	भरहें	ભરેલાં, પુરા	૨૩૭	मरोरीको	આંટાવાળો
૧૫૦	भरूयो	ભરમાયેલો	૧૯૧	मरी चिनसी	કિરણોવાળી
૧૦૮	भंवरभयो	ભ્રમર થયો	૧૯૭	मलको	મનના મેલ
૧૦૧	भंवरी	ભમરી (સ્ત્રી)	૧૯૭	मवासिन	નાના ગઢ જેટલી ઉંચી
૨૩૬	भांग	ભાંગ	૧૪	मसि	શ્યાહી
૫	भांवरीलीने	ચોરીના મંગળ ફેરા ફરી લીધા	૧૮૬	महुवरी	વૃક્ષનું નામ છે
૨૧	भेव	ભેદ	૧૧૦	महिगन	સ્થળ, નદીના લોકો
	भोना	ભુલાઇ જવું	૪૫	मांडोगि	લગાવીશ
૨૧૮	भोनमोन	સવારના સમયનું	૧૫૮	मालो	ઠામ, અમાપ
૧૬	भृंगभृंगनकी	ભ્રમરની સમુહની	૧૪	मानयानि	શાસ્ત્રને જાણનારી
૧૩૬	भुजमूलन	હાથના મૂળ સુધી	૨૨૬	मारकरे	સેતાન, મારકણી
	भूरि	બહુ, ખૂબ	૨૩૪	माहाधुरीके	અગ્રેસર, મોટાં
૧૦૩	भ्रूहन	ભ્રાંહ, ભંવા	૧૮૮	मेद	હાથીના ગંડ સ્થળમાંથી ઝરતો સુગંધી રસ
૧૦૫	मयातूल	રૂનું પુમડું	૧૨૭	मेदक	તૈલી પદાર્થ
૩૧	मंग	મંગની આભૂષણ	૪૭	मेदज	ચરબી, તૈલી પદાર્થ
૧૯૫	मगारियो	માં ગાળી દેવાય છે	૧૦૧	मेनकेमेध	મિલાય લિયે
૧૯૧	मंजुल	સુંદર, રમ્ય	૭૫	मेनभरी	કામ, વાસના ભરેલી
૧૩૮	मजीर	એક ઔષધિ, ઝાંઝર, નુપુર	૪	मेनसेन	કામના ઇશારા
૧૭	मंथर	ધીમી ગતિથી	૨૨૮	मेनू	કામની ધાર
૧૩	मदन	કામ	૧૬૬	मेरके	એકબનીને
	मदनझोल	મદમાં ઝુલવાવાળી	૮૨	मोकल	મોકળું
૧૩	मदनगुण	કામનો ગુણ	૩૭	मोचन	છુટા થયા
૧૩૭	मदनसर	કામદેવ જેવો	૬૯	मोचो	છોડીને
૫૫	मन्मथ	કામ		मोना	મનથી અળખામણું થવું
૧૦૧	मत्तमराला	હંસ	૪૦	मोरी	ઓછી, નાની
૧૯૦	मयाद	મર્યાદા	૪૦	मिटवा	મીટાવા, દુર કરવા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૭૦	मितछोर	સીમા, પરિમીતિ છોડીને
૧૨	मिथुन	બે, નક્ષત્ર
૨૩૭	मीरचकी	તીખી, મરચાવાળી
૧૯૧	मुकुर	દર્પણ
૪	मुकुलित	પ્રફુલ્લિત, ખીલી ઉઠેલ
૩૫	मुखचंग	મોઢેથી વગાડવાનું વાજીંત્ર
૧૫૧	मृणाल	કમળની ડાંડી
૧૯૪	मुद्रायली	મુદ્રા, આકૃતિ ધારણ કરીને
૫૭	मुनसाइ	નાના પ્યારા લાલાને
૧૫૭	मुनैया	નાની, છોટી
૧૫૬	मुर	નજીક, દૂર
૧૧૭	मुरमुर	દૂર, નજીક, અવારનવાર
૧૫૩	मुरजात	મુરઝાઇ જવું
૧૫૫	मुलकंट	વસ્ત્રનું નામ છે
૮૮	मूसत	મુસ્કાય છે
૨૨૮	युगजार्को	જે યુગમાં, સમયમાં
૪૬	रंगरेरियां	રંગ લગાડેલાં
૫૪	रजआरजसकी	લૌકિક, વૈદિક
૨૧૨	रथतोरी	પોતાના રથમાંથી ઉતરીને
૧૨૦	रथमान	રથનુંમાન લેનાર સૂર્ય
૧૯૬	रथरायक	રથનો રાજા સૂર્ય
૬૬	रबाब	સારંગી જેવું વાદ્ય
૨	रमी	ખેલી
૧૫૧	रवक	અવાજ, ગુંજારવ
૧૨૭	रवकत	ગુંજારવ, ઉમંગમાં આવે છે
૨૦૨	रबाब	સારંગી જેવું વાદ્ય.
૨૭	रससूलि	રસ પૂર્ણ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૦૫	राकेश	પૂર્ણિમાંના ચંદ્ર
૧૭૫	राखरी	માથું ગુંથવાનો દોરો
૧૩૫	रानरी	જાંઘ
૮૭	रावरे	આપની
૧૧૫	रावल	રાજા, અંતઃપુર
૨૯	रेलपेल	ભીડાભીડ, અધિકતા
૩૨	रुंज	વાજીંત્રનું નામ
૨૧	रुंदि	રોકાયેલી
૧૩૪	रूपनवेलही	રૂપવાળી, નવજવાન
૧૨૬	रूर	લટકે, ફરકે છે
૩	रूरत	લટકે છે
૯૯	लंक	ગળાનું આભૂષણ
૪૫	लखकोरी	અસંખ્ય
૮૮	लखिकोरी	અસંખ્ય, પુષ્કળ
૭૧	लखानी	દેખાતી
૭૩	लंगर	તોફાની, નટખટ
	लंगराई	તોફાન. બદમાસી
૫૮	लगवार	આશીક, પ્રેમી
૯૦	लँगवार	આશીક, પ્રેમી
૫૮	लगवारन	આશીક, પ્રેમી
૩૮	लटखूटि	વિખરાયેલી લટવાળી
૧૧૨	लबार	લબાડી, નટખટ
૧૬૧	लरत	નમે છે
૭૫	ललोहे	લલાઇત
૨૧૫	लवंग	લવિંગ
૭૮	लवंगन	લવિંગ
૩૫	लसत	શોભે છે
૨૪	लसंत	લહેરાય. શોભે છે
૯૫	लाकफि	પ્રેમની, અમૂલ્ય
૧૨૭	लाजपास	નજીકની, લાજ શરમ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૭૭	लाजलीक	લાજ. શરમની રેખા
	लालच	લાલસા
[illegible]	लाव આપવું	આડમાં આગ
૨૬	लास्य	નૃત્યથી, કળાથી
૧૦૨	लासतें	નૃત્ય. કળાથી
૨૨૦	लाह	લાભ. ફાયદો
૬૧	लहरलहर	લહેરાવું, તરંગમાં
૭૪	लेहल्यो	સાથે હાલ્યો
૧૩૭	लोटपोट	ઉંઘવાના ઘેનમાં
૬૩	लोटपुटायो	સુવડાવ્યો, આળોટાવ્યો
૧૫૫	लोनाइ	લાવણ્ય, સુંદરતા
૧૮૬	लोभ्यो	લોભાયો
૭૬	लीक	છાપ
૨૨૮	लीता	લીધો
૧૬૭	लीपियो	લીંપાયેલો
૬૭	लिलारी	લલાટે
૧૮૮	लुकाव	જોઇ, નીરખી રહ્યા છે
૧૮	लुली	ધીમી, મંદ
૬૨	लुगाइन	સ્ત્રીઓ
૧૨૨	वटपारी	વટ પાડનાર
૮૪	वनवाम	વનની દોરડારૂપ લતાવેલી
૧૩૨	वनवपुरी	વનમાં ભૂલી પડેલી
૪૭	वरकाम	ઉત્તમ કામ ઇચ્છા
૨૩૦	वरखोरी	પ્રીતમને ખોળી ખોળીને
૩૧	वरवट	વરપ્રતિ ઉત્તમ પ્રકારે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૫	वरविटपन	વૃક્ષોમાં ઉત્તમ
૧૦૪	वलय	કંકણ, ગોળ મંડળ
૨૪૩	वलिचोल	વેલ. લતાની ચોળી
૧૬૭	वलिलन	રેખા
૧૩૯	वस्याय	વશબળે
૮૯	वसीट	વારસાઇ કરેલા
૧૩૪	वसीठड़ी	વારસામાં
	वहिनसुत	અગ્નિકુમાર, શ્રી વલ્લભ
૧૦૯	वाड	વાડકો, વધતો
૧૮૭	वाध	બાંધ્યા
૧૬૦	वाय	અર્થનો ઉદગાર. પવન
૧૯૫	वायस	કાગડો
૧૫૩	वेखन	જોયા કરે
૨૦૦	वेदतुराय	વેદ તુલ્ય
૧૬૨	वेपथ	કંપતાં, ધ્રુજતાં
૧૯૨	विकव	નાખીને, ફેંકીને
૭૦	विचीनमें	તરંગ, મોજામાં
૭૩	विछोहे	વિશેષ કરીને છુટા પડે
૧૪૭	विछुवन	વિછુઆ પગનો શ્રૃંગાર
૨૩૩	विजया	વિજય
૨૩૮	विटप	વિંટળાયેલી
૩૪	विटपन	વૃક્ષ
૭૩	विटंग	લંપટ, ધૂર્ત
૩૬	वितुन	નવીન
૧૯૮	विथके	વિશેષ થાક્યાં
૧૫૯	विद्रुम	લાલ રંગનું રત્ન
૧૦૫	विधिवाहन	બ્રહ્માનું વાહન
૧૨૭	विपटकी	વૃક્ષની
	विभ्रम	ભ્રમ, સંદેહ, ભ્રમણા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	विहंगम	વિકટમાર્ગ	૭૨	सलोनेरी	આનંદિત
૧૩૬	विराने	બીરાજે, શોભે	૮૯	सलोल	આનંદથી
૨૪૪	बिराम	વિરામ લઇ	૧૦૧	सर्वरी	ભીલની સ્ત્રી
૧૯	बिरबागे	વીરતાનું વાજું વગાડી	૧૭૦	साख	સુગંધી પદાર્થ
૧૨૫	विलसनहारी	વિલાસ કરનારી	૨૧૯	साखगोरा	સફેદ સુગંધીવાળા
૧૩	बिलोल	ચંચળ	૧૯૩	साखभर	સુગંધી મીલાવેલાં
૨૪૦	बिबेचित	સારા સારનો,	૧૧૯	सांट	સોટી
		અવલોકનનો	૧૫૬	सांटिन	સોટી જેવા ઉભા,
૨૪૨	बिषाण	શીંગડું			કાંડા નૃત્ય
૧૦૪	बिषान	શીંગડું, હાથીદાંત	૨૩૭	सांत	નિરાંતથી,
૧૩૪	बिसवासी	વિશ્વાસવાળી			સંતોષથી
૪૭	बरकाम		૨૩૫	सांती	નિરાંત
૫૭	रागबगात	લથપથ	૨૪૫	साबाबुरी	સાદીચૂડી
૩૩	राजलताइ	આંસુની બિનાશ	૨૫૧	सायक	બાણ, તલવાર
૧૩૦	सटकारे	પાંતળી સોટી	૧૩૮	सायल	પ્રશ્નકર્તા, માંગણ
		જેવા, કાળા	૨૨૨	सार	મુખ્ય, નિચોડ
૮	सतमार	સત્યને તોડનાર, જૂઠા	૧૯૩	सारंगरेख	બાણ વાગ્યાની
૧૬૫	सतराय	ચિઢાય			કરચલી, રેખા
૮	सद्य	તુરત જ	૧૨૫	सेत	શ્વેત, સફેદ
૧૨૭	सैंदवरग	સોના નો વરખ	૪૮	सेतकोर्सकोच	શ્વેત, સફેદનો
૫૯	समधि	વેવાઇ			સંકોચ
૫૯	समधिन	વેવાણ	૨૦	सेतरंग	સફેદ રંગની
૫૯	समधानें	વેવાઇના ત્યાંથી	૨૦૬	सेतसों	સફેદ, શ્વેત
૩૮	समधोरो	આસપાસ	૭૬	सेनाबेनी	વેણીની જેમ ગોળાકાર
		સમાન	૧૭૫	सेनाबेनीकर	ગોળાકાર સેનામાં
૧૩	समीर	પવન			ગોઠવાઇને
૧૮	समूली	સમુળગું	૨૧૫	सेलें	સેલાં (વસ્ત્ર)
૧૨૫	समशार	દ્રષ્ટ સમાન	૧૨૭	सेली	સાધુ પહેરે તેવી
૨૦૮	सयनन	ઇશારા			ગળાની માળા
૧૦૧	सरोज	કમળ	૨૨૪	सेलीबेंत	સાધુના ગળાની વેંત
૧૬૧	सरन	શરણ			જેવડી માળા
૧૨૭	सरबीन	સમૃદ્ધિ	૪૧	सेवनाम	સેવા, સ્ત્રી,
૧૬૧	सरासन	ધનુષબાણ			સકરજવના નામ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૫૪	सोकोरी	તે મનુષ્ય	૨૦૧	शचीरती	ચનોઠી,
૫૬	सोख	શોષી લીધેલો			ઇંદ્રાણી જેવી રતિ
૫	सोम	ચંદ્ર	૧૯૩	शतमख	સેંકડો મુખવાળા
૨૧૨	सोरी	અરી તેણે	૧૮૩	शतसानी	સેંકડો, સાજીને
૨	सिखीन	મોરશિખા, શ્રૃંગાર	૫૫	शरासन	ધનુષ્ય
૧૬૨	सिखीकुल	મોરનું જુથ			
૮૦	सीठी	રસહિન કુચો,	૫૫	शशि	ચંદ્ર
		ફટાણામાં	૧૩૭	शायक	બાણ, તલવાર
૯૫	सिमिटि	સંકોચાયાં, સમેટાયાં	૨૦૦	शृंखल	શૃંખલા
૧૮૬	सुंघवत	સુંઘવા માટે	૨૦૦	शूंड	શૂંઢ
૨૦૮	सुघरघातन	સુંદર સુયોગ	૫	श्रमसीकर	પસીનો
૨૦૨	सुचंग	સુંદર રવ, ધ્વનિથી	૪૩	श्रुतिपथ	વેદમાર્ગ
૧૮૧	सुछ	સુષ્ઠ, સુંદર	૧૩	क्षपाकर	ચંદ્ર
૪૬	सुथरी	સુથનીનું વસ્ત્ર	૨૨૧	हरजों	જ્યાં ત્યાં ભટકવું
૧૯૩	सुनबोर	બોલવાનો અવાજ	૧૦૮	हरिपत	લાડલો હરિ પતિ
૧૦૨	सुपावक	અગ્નિમાં ગરમ થવું	૧૦૧	हटिकके	સોનાના, સોનું
૧૩	सुभट	યોદ્ધો			
૮૪	सुभिया	કંઠના શ્રૃંગારનું નામ	૧૦૨	हेम	સોનું
૪૫	सुमर	યાદ કરીને	૧૩૯	हेमलतारी	સુવર્ણ મય લતામાં
૧૦૧	सुमृगमद	કસ્તુરી	૩૯	होकनी	સ્વરની, ઉંચા તીવ્ર
૨૨	सुरजातिरे	સૂર્ય પુત્રી			સ્વર
		યમુનાના કિનારે	૧૧૧	होड़ाहोड़ी	ચડસાચડસી
૧૬૮	सुरजित	સુરમ્ય, સુંદર			
૪૦	सुरीजन	દેવલોગના	૧૫૯	होरी होलना	હોરી છે હ લલના
		માનવી	૧૫૪	हूर	ઘણે દુર
૫૬	सुरझत	સુકાયેલ	૭	हुलकोलागी	ઉભરાયા, ઉમટવા
	सुरतनाथ	સહવાસના સ્વામી			લાગ્યાં
૧૨૬	सुरतुर	સુર બહાવનાર	૮૦	हुलास	ઉલ્લાસ
		વાજીંત્ર	૨૪૦	हससुताके	સૂર્ય પુત્રી
૧૯૨	सुरसरी	ગંગા યમુનાની			યમુનાજીના
		ધારા			

કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ - ૭

વસંતધમારના પદ-૨

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૯૬	अंकवारो	આલીંગન	૨૯	अदेश	અદશ્ય, અદ્રશ્ય
૨૪૯	अक्राश	સંકોચ વિના, ખુલ્લા	૬૧	आनआन	લાવી લાવીને
		મનથી	૨૪૩	अेकवयस	એક સરખી ઉંમરના
૧૮૦	अंक	અરકવાળું	૭૧	ओपी	શોભે છે
૧૯૧	अगाध	અડગ, અક્કડ	૧૫૦	इनन	આમણે, આ બાજુ
૧૯૩	अंगद	શ્રી અંગ, હાથનું	૧૬૪	उचावही	ઉંચકાવે
		આભૂષણ	૭૧	उदमाइ	ઘણું, અરસપરસ
૨૨૭	अगवानी	આગળ આગળ	૧૫૦	उनन	તેઓએ, તે બાજુ
		ચાલનાર	૯૭	उसास	ઉચ્છ્વાસ, શ્વાસ
૧૯૭	अगोर	રક્ષણ, સચવાયેલી	૨૨૪	कछ्छो	પહેરાવે, ઓઢાડે
૩૫	आगोरी	આગોરી. વ્રજસ્ત્રી	૯૮	कदन	ક્યારેક, હઠ કરીને
૨૦૫	अचकों	ધીમે ધીમે, અટકી,	૯૭	खंजरी	ખંજરીના જેવો અવાજ
		હળવે	૪૪	कनेर	કનેરના છોડની
૧૨૬	अठोर	જપમાળા			પાતળી ડાંડી
૩૦	अठारभार	ઘણાં ભારે	૧૨૬	कबरी	વેણી, અંબોડો
૯૧	अतरोटा	શ્રૃંગારનું નામ છે	૨૪૦	कमोर	મોટો વાડકો
૨૫૯	अनोलन	તુલના ન થઇ શકે	૨૧૫	कमोरी	નાની વાટકી,
		તેવી			લાવણ્યમયી
૧૫૯	अलिलेन	આંચકી, ઝુટવી લઇ	૨૦૧	करेवनी	અનુકૂળ કલેજારૂપ
૪૪	अनखअधर	જ્યાં નખ ધરેલો			બની
		નથી તે અધર	૨૦૫	करीव	સાનુકૂળ બને
૯૫	अनघात	જોરથી, સતત			ગોપી, હાથીની નજીક
		અટક્યા વિના	૪૭	काछि	ધારણ કરીને
૫૦	अमोद	વિશેષ આનંદ આપે	૬૮	केकीपंखा	મોર પીંછ
		તેવી	૧૦૨	केरनकों	કેરન નામે વેલી
૫૫	अयाने	અજાણ્યા	૪૯	कोर	કરોડ
૩૬	अरतहो	આરકત	૧૬૫	कोलें	કલરવ
૨૨૭	अरधपनखे	વધાવવામાં અર્ધો	૨૩૭	कोहनीयां	કોણી (હાથની)
૨૫૦	अरोगी	આરોગીશ	૯૮	किंसुक	કોઇક પાંપટ, કુંપળ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૨૬	कुनित	પગે પહેરવાનું આભૂષણ	૧૨૨	गुलबै	ગુલાલ લગાવે
૧૨૭	कुबरी	બેડોળ	૨૩૯	घसघोरी	ઘસીને, ચોળીને
૧૭	कृष्णागर	કૃષ્ણ અધિક પ્રિયને	૧૧૯	घोखतें	વ્રજમાંથી, વ્રજની
		આગળ લઇને			ગલીમાંથી
૨૨૮	खच्योहे	હસીને લગાવ્યો	૮૩	चतुरचाव	ચાતુરી ભરેલ પ્રેમ,
					આનંદ
૧૭૪	ख्याली	કલ્પીત, ખ્યાલ, ખેલ	૧૩૭	चलेगढेपाछे	પાછળ ઉંડે સુધી
		કરનારા			ચાલી જાય
૧૯૬	खरन	લંપટ, કપટી	૧૦૯	चाली	જઇ રહ્યો છે.
૨૧૨	खरसाने	ધાર કાઢવાના પથ્થર	૧૬૩	चेटक	ચટકીલો
		ઉપર	૪૭	चेत	ચેતના, ભાન
૧૪૩	खेलरेल	ખેલમાં રસમાં	૧૯૪	चोख मरें	ચોકખી,
૧૩૬	खोरी	ખોવાઇ જાય છે.			સામસામી, ઝડપથી
		એકતાન થાય છે	૧૪૬	चौंकस	ચોક્કસ, સાવધાન
૧૨૫	खुभी	લટકણીયા	૬	चौहटे	બજાર વચ્ચે, ચોકમાં
૧૩૮	गजवेल	એક પ્રકારની વેલી	૧૨૫	चुनगीयाचोकी	નંગવાળી
					ચોકીનો કુંડલ
૬૦	गजा	ઇચ્છા, નિર્ણય	૧૯૧	छरिनतें	છડીઓથી
૧૨૬	गंढ	ગાંઠેલો, બાંધેલો	૬૪	छलिना	છલી, ચોંકી ઉઠેલી
૨૦૯	गढाय	દબાવીને, ઢાંકીને	૨૩૮	छाजनसों	છવાયેલા,
૨૦૯	ग्रंथन	ગ્રંથો			ફેલાયેલા, શોભતા
૭૨	गधैया	ખેલમાં મસ્ત,	૧૬૦	छाब	છાંડો, તજો
		નાચતાકૂદતા	૮૯	छेकी	દૂર રહેતા
૯૦	गरागजा	અતિ સંતોષથી	૧૬૪	छोल	બડાઇ, વાહવાહ કરો
૧૩૯	गरियारें	ગવંવાળો, પેચવાળો	૨૩	छीतनिरखी	સ્પષ્ટ જોઇને,
૧૪	गहनबेत	પકડવા દે છે.			છીતસ્વામી નિરખીને
૪૬	गाढे	ગાઢ, આલિંગન આપ્યું	૧૪	छिनेक	એક ક્ષણ
૯૬	गैल	ગલી	૯	जंताहे	સ્તબ્ધ, સ્થિર
૨૦૦	गोरस कोरी	ગોરસવાળી સ્ત્રીઓ			બની જાય
૧૭૯	गोहन	ગુહ્ય - છુપાયેલ	૧૬૩	जनाजनोरी	સ્ત્રી - પુરૂષો
૧૦૩	गोहरा	વાછરડાં, છાણું	૨૧૨	जलथर	જલ સ્થલના,
૧૨૭	गुलगजकों	ગુલાલથી રંગાયેલ			જલચર
		વસ્ત્રો	૧૯૦	जलपूर	જલથી ભરેલાં
૧૯૪	गुलचावत	ગુલાલથી ભરી	૨૨૩	जलवार	આનંદ ખુશી માટે,
		દેવું			શોભા, વૈભવ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૪૨	जसवंदी	જરાગાળાવાળ
૭૬	जोंट	જોડી
૮૭	झकझोरा	રકઝક, ખેંચતાણ
૮૭	झकझोरी	રકઝક, ખેંચતાણ કરીને
૯૬	झावे	શ્રૃંગારનું એક નામ
૨૧	झारी	ખંખેરી, ખાલી બતાવીને
૪	झेलखेल	આનંદ ઉત્સવનો ખેલ પ્રસંગ
૧૧	झेलत	ઝીલે છે, ડુબી જાય છે
૧૮૦	टिकेपग	સ્થિર ઠહરાવેલ
૨૪૨	टुल	ટોળીમાં, જુથમાં
૧૬૫	ठठक	ભરચક, ઠસકવાળા
૨૦૩	ठनठन	ઠુમક ઠુમક
૭	ठहुराइ	સ્થિર થઇ
૧૬૫	ठाट	ઠાઠ, શોભા, પકડનાર
૧૮૫	ठोलीडारी	ઠગારા જાણીને, ઠડપચી પકડીને
૧૪૯	डफपुंजन	ડફમાં થાપ પડવાથી
૧૨૮	डारिब	ડાળીને, ફેંકી ચલાવીને
૨૦૮	डांगन	ડાંગ, વાંસનાં
૧૬૦	ढोरी	ઢળી પડયા, મસ્ત બન્યાં
૧૨૮	ढुकें	આવીને, નમીને
૨૦૦	तमकत	તીવ્રતાથી, ક્રોધથી
૧૧૪	तरकि	ખસી ગઇ
૧૪૩	तरणिद्युति	સૂર્યનાં કિરણોની ચમક
૨૦૯	ताआगरसुत	નંદજીનો પુત્ર શ્યામ ઠાકોરજી
૧૯	ताछ	ત્યાંજ, તેજ સમયે
૧૩	तारफेर	તાડનાં, ઉંચાં
૨૩૬	तोये	તમારા ઉપર, શીરે, પાણી, આબરું

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૦૭	तोरा	તોર, મીજાજ
૧૬૧	तिछन	તે ક્ષણે, સમયે
૫૧	तिरोंछी	તિરછી, વાંકીચુકી
૪૦	तिलतिल	તલેતલમાં, રોમેરોમમાં
૪૦	थोरी	થોડી, ધીમી, મંદ
૨૨૪	थिरकावे	સ્થિર ધરે, મસ્તક પર ઉંચી ધરે
૨૨૪	दक्षणविश	દક્ષિણ, જમણીબાજુ
૧૮૬	दंतवार	દંત કથા, લોકવાયકા
૧૩૬	दरिधन	દરિદ્રતા, નાનપ
૭૫	दले	દબાઇ જાય, ઓગળી જાય
૯૪	दाइ	દાસી, સ્ત્રી, વ્રજ યુવતી
૨૬	दागरी	ડાઘ, નિશાની પાડવી
૧૫૫	दागें	લગાડેલ, ચિત્રેલા
૧૦૬	देतिय	તે સમયે દે, આપે છે
૨૨૦	दुचितें	ચિત્ત વિનાના, ભાન ભુલીને
૧૭૩	द्रुमद्रुम	છોડનો સમુહ પારિજાત સમુહ
૧૯	धसंत	ધસીને, છોડીને આવ્યો છે.
૧૬૯	धुंधरमें	અંધિયારામાં, વાદળમાં
૧૨	धुंधरिमधि	મધ્ય ઘુંઘરું બને તેવું
૧૯૩	धुर्वा	વર્ષામાં, મેઘ વાદળમાં, દુર્વાઘાસ
૧૦૬	नगाह	નગ્ન, ખુલ્લા, ઉઘાડાં
૧૯૦	नटन	નાટક, લીલા
૨૩૬	नथ	નથની
૨૩૯	नूत	નવા, તાજા ફુટેલાં
૧૦૫	नवबासी	નવીન બનાવેલી, આવેલી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૮૭	नवेहों	નવામી, ઢોળાવી દીધાં
૫૧	नशिंक	નિશંક, શંકા વિના
૨૦૦	नागवेली	નાગવેલી જેવી અંબોડાવાળી
૫૪	नोरी	નવીન
૨૪૧	निचोल	નીચેની ચોળી, ચણીયો
૨૩	निर्झर	જે ઝરતી - ફેલાતી નથી તે
૧૫૫	नृति	ના જેવી, નર - માનવ જેવી
૬૬	पगन लगाइ	પગે લગાડવી
૧૩૮	पगी खगी	પગે વિંટળાઇ
૬૫	पदवीतर	હારના પદક
૧૯૬	पराण	વિમુખ, પ્રતિકુળ
૫૧	परिवा	પરિવાર, ત્યારપછી, પર્વ એકમ
૨૩૯	प्रसून	નવા અંકુર, નવા પ્રકટેલાં ફુલ
૧૮	पाडर	ફુલની એક જાત
૧૩૪	पानपछेल	હાથનો એક શ્રૃંગાર
૧૨૭	पांयटे	પાંગતે, તળીએ
૧૩૮	पेने	તેઓને
૧૪૨	पेलनमें	ઘસારામાં, ઘુસાડવામાં, ધકેલવામાં
૧૯૫	पोरिनरूपे	પોરીઆરૂપથી
૧૪૪	पीको	પ્રિય તરફ પિચકારી માફક છુટયો
૧૨૫	पियरेपले	પીળાં પટકાં
૨૦૧	फेसकला	ફોફડબા
૩	बड्डवार	મોટાઓની, મોટાઇની વાત

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૬૧	बकसीभख	મોટું ભક્ષ્ય
૪૯	बरजोरी	બળજોર કરીને
૨૦૫	बल	બલવાન, બલવીર
૫૭	बल्लव	વળ-લટકવાળી
૧૧૦	ब्रह्मनेटा	બ્રહ્મને જાણનાર
૧૮૫	बहुभगे	બહુ ઉમંગ ઉત્સાહથી, પહેલા ગોણાની વહુ
૧૪	बानचाप	બાણમાનું ધનુષ્ય
૩૭	बानो	વાણી, શોભા
૨૩૭	बेंदा	મોટી બિંદી જેવો
૧૪૬	बोवत	વાવે, લગાવે છે.
૨૦૧	बिखिर	વિખરાય - ફેલાય છે
૮૯	बिंदला	બિંદી, ચાંદલો
૮૩	बीसक	છટકીને
૧૧૭	भनी	રખેને, કદાચ
૨૨	भरोभरोंहो	પુરો વિશ્વાસ છે ખૂબ ખેલાવો
૧૧૭	भरोरी	ભરીલો, ભરીદો
૭૨	भेरी	ભેરી, તીવ્ર અવાજ કરતું વાજીંત્ર
૪૨	भूखनमाल	આભૂષણ, માળા
૫૮	भूंभरवारे	સુંદર ભરાવદાર
૨૨૩	भृंहनची	ભ્રાંહનાચી ઉઠી, નીચી નમી
૧૪૫	मखमूंदे	ખુબ આનંદથી
૧૯૮	मझहापर	ટોળા, જુથ ઉપર
૨૦૭	मणीलाल	મણી સમાન લાલન
૧૬	मत	મંત્રણા, વિચાર
૧૦૪	मलयन	ચંદનથી
૪૩	मसक	મસળી, દબાવીને
૨૬	मेचक	અંધારામાં, ખબર ન પડે તેમ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
२०९	मेलोंगी	મુકીશ, પહેરાવીશ
६७	मोइदेखी	મને દેખીને
१९८	मोखा	બાખાં, બારી
१९८	मोंडमांड	મોઢાને માંડીને
१५१	मोधुवा	પાંડેજી, બ્રાહ્મણનું નામ છે
१७७	मोरी	ફેરવે છે
२३६	मीर	મદમાતી, ગર્વ ભરેલી
४८	मुकरायें	છુટવા, છોડી મુકયા
६८	मुखमुगाटे	મોઢેથી છળ કપટ કરી, મુખ ઢાંકી
६५	रमनगी	રંગરોલું, માંહેલું
३८	रतनारे	પાકેલા રતુમડાં જેવા, રત્ન સમાન
१२८	रतिसेन	દુ:ખી, દબાયેલ, કામદેવની સેના
२२०	रमरह्यो	વીલસી રહ્યો
२९	रवनी	ગુંજારવ, કલરવ
४३	रविजातट	સૂર્યપુત્રી યમુનાજીના કિનારે
१०५	रसन	રસ ભરેલાં, રસિક, સુંદર
५०	रसरास	રાસમાં રસપૂર્ણ
१८६	राकेश	રાત્રિ પતિચંદ્ર
२८	राति	રાત્રીમાં, આનંદમાં
१६७	रैंगि	રગડતી, ગબડતી, પેટે ચાલતી
१३८	रोचना	ગુલાબ, કંકુ
२४१	रौरारोरी	ઉતાવળ, ઝડપથી
३०	रौल	ગોળાકાર ફેલાયને
१०९	लंगरवा	તોફાની, અટવાળો, મશ્કરો
८	लडैते	વ્હાલા લાલન, બાળ
१३८	लराइठान	રસમઠેલ, ધૂમ મચી
१७	लेपांत	પાસે નજીક લેવી
१२९	लेपारी	પાડી, બનાવી
१६१	लोनकोसोपानी	ખારા પાણી જેવી
१६२	लुकत	છુપાય છુપાવે
१५०	वकसो	કહું છું કે
८४	वनदाम	વેલની માળા, વનમાળા
६४	वर	ઉત્તમ, સુંદર
२३३	वल्लव	વલ્લભ, પ્રેમ સ્વરૂપ ઠાકોરજી
२४३	वल्लवी	વલ્લભના અનુરાગી
१०६	वल्लजुवती	ગોપીઓનું જુથ
४६	वादसाख	સાક્ષીરૂપ, દેખાઇ આવે તેવો રંગ
२१२	वानें	તેમને, તેમનાં
१६२	वारूकीमैंड	સમયની ચાલ, ગતિ
१८३	वंसमें	જુથમાં, વાંસળીમાં
६४	वास्यो	લાવી, વસાવી
२१२	वेशन	વેશવાળી
२२०	वेसरि	તે ખસી સરી
१३८	विजायठे	ચમકતાં, શોભતાં
८८	विलसनहारी	વિલાસ કરનારી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
८५	विहान	પ્રભાત, સવાર
३९	विहारिन	વિહાર, વિહાર કરનાર
४४	सकेलोंगी	સંકેલી, સમાવી લઇશ
५४	सतनौरी	સાથે જ નવીન
१७९	सतनौरी	સેંકડો નવાં, નવીન
१९५	सबजंतही	બધા પંખી, જંતુમાં
३२	सबवेरवारी	બધા સમયે ઓવારણા લઇને
७८	समधोरो	વેવાઇપણનો વ્યવહાર
६७	सरसाइ	સરસ ફેલાઇ રહો
१४९	सरसाय	સરસ રીતથી, ઉમંગથી
२३५	सरसी	ધારવાળા, ચમકદાર, સુંદર, રસિક
२१५	सरसिज	કમળ
६६	सरीरा	સમગ્ર શ્રીઅંગને
२००	साखपटा	લાજ, માન, સાખ થઇ
१८९	सैंतमेंत	મફત, વ્યર્થ
१७०	सित	શ્વેત, ઠંડા
३३	सिधोरे	પ્રાપ્ત થયા, તૃપ્ત થયા
४५	सीर	સમુદ્ર, સાગર
१०७	सींव	સીમા, મર્યાદા
७७	सुकरनी	સહેલી, સુસાધ્ય, સુંદર હસ્તવાળી
१३१	सुकी	સુકાઇ ગયેલી, તપેલી
१२७	सुरसुठान	સુંદર ગઢેલી
४१	सुठानछटी	સુંદર છટાથી
१९१	सुवितके	સુંદર દેખાતાં દ્રશ્ય
४१	सुरसुता	દેવ પુત્રી, શ્રી યમુનાજી
६३	सुहार्यो	સારી રીતે હારી ગયો
२१	श्रोतीभंग	સાંભળી ન શકનાર
४२	श्रीखंड	વાદ્ય - વાજીંત્રનો પ્રકાર
६१	क्षीन	છોટી, પાતળી
१०९	हरवा	હાર
१०९	हर हर हर	બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ
५	होरी	હોરીનો પ્રસંગ, હે અરી
१२५	होल हो	સ્થાન જેવાં છે
१६२	हिंडोल	હિંડોળો, ઝુલો
२१	हितुनको	હેતુ માટે
१५७	गेगातपर	અસાવધ, બેધ્યાનવાળા
१५१	गुसायल	ગુસ્સો, જોશ ભરેલા
१२६	टकोचा	છેડા, ચારે બાજુઓના
३४	तरवरवलांकित	ત્યારે સમુદ્ર અંકિત, એકમ થયેલો જાણી
१३७	दुपति	આશ્ચર્ય, દૂર સંદેશ
११	नरेंजु	અન્ય ગોપો સાથે લઇ
६२	नरेना	જે તે પુરૂષો, ગોપોને
१९०	नुमुद	ઉછાળા, ઉછળતા, વિશાની, ચિંતન

કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ - ૮

તૃતીય ગૃહની કિર્તન પ્રણાલીના પદ

(પૂ.પા.ગો. શ્રી વ્રજભૂષણલાલજી મહારાજશ્રી દ્વારા સંપાદિત "કીર્તન પ્રણાલી કે પદ" પ્રથમ આવૃતિ - વિ.સં. ૨૦૧૫ પદનો ક્રમાંક આપવામાં આવ્યો છે.)

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૨૦૯	अमेय	અપરિમિત, અમાપ	૯૯	जरूली	જટીલ
૨૬૪	अलिनमांझ	ભ્રમરાના સમુહમાં	૯૯	जलजमाल	મોતીની માળા
૧૬૨	आँको	ભેટવું	૧૧૬૪	टटावकटोने	કામણ ભર્યા
૧૩૨	आतपत्रसों	અગ્નિરૂપ ફેણની			સ્પર્શવા, ફંફોળવા,
		પત્રિકા			સ્પર્શ થતાં
			૨૭૯	ढोवाचढी	ભેટ ચઢાવીને
૧૨૯	ओलारी	અવ્ય, ઓર	૧૨૨	तबक	ઢોલના
૧૨૨	उजागर	પ્રસિદ્ધ	૧૨૨	तबे	ઢોલના અવાજે
૫	उत्तंगिनी	શ્રેષ્ઠ, ઉછળતી	૧૬૪	थावरेको	સ્થાવર, સ્થિરને
૩૦૧	उदभट	પ્રબળ, શ્રેષ્ઠ		चटकमटक	હાલભાવ, નાચનખરાં
૨૬૪	उधम	ઉત્પાત, ઉધમાત	૧૧૭૬	बायरो	પુત્ર
૨૨૦	उनयो	ખીલ્યો, તૈયાર થયો	૨૦૯	क्रांत	ઉદય, અસ્તીત્વ
૧૧૮૮	कजरा	કાજળવાળા, શ્યામ	૯૯	धोखेजाय	સંદેહ, શંકા કરે, ભ્રમ
૯૦	कलोलेंगो	ક્રિડા, કલોલ કરશે			થાય
૨૭૯	कामकोट	કામનો કિલ્લો	૨૩૯	नागरसुंदरी	દયાળુ, સુંદર, ચતુર
૧૧૭૦	कामतिय	કામ ભરપુર સ્ત્રી,			વ્રજબાળ
		ઉચો કામભાવ	૧૭૪	नाट	પ્રતિક્ષા
૧૧૬૯	खैरसार	કાથો	૨૫૮	परतमीच	આંખો મીંચીને પગે પડે
૧૨૨	खीचरी	અનુરાગ, ભાવથી			છે
૯૯	खुनखुना	એક પ્રકારના	૧૨૨	पाली	પાળી, વારી
		ખિલોના	૧૨૨	पेले	મુકી, રાખ્યા, મુક્યા
૧૨૨	खुरचनी	માવાની મિઠાઇ	૧૨૨	पोटे	ઢેર, મોટાં છે
૨૫૮	गुलरसो	ગુલશોર	૧૧૬૫	पुलि	ખૂબ વધીને
૩૧૮	चटक	ખીલવું, તડતડવું	૧૭૮	फबिकरत	શોભા કરી રહ્યા છો
૮૭	चोजन	ચોંટી જવું	૧૧૨૮	बकुचा	પટારો, વસ્ત્ર ભરવા
					પેટી
૨૭૯	चिलाबाप	ડગલાનો અવાજ,	૧૨૨	बगुला	બગલો
		નિરમની ચાલ	૧૧૫૬	बटपारे	આક્રમક, ડાકુ જેવાં
૨૫૮	छहराय	વિખરાવું, ફેલાવું	૨૬૨	बहुतकबान	અનેક વાર કહીને

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૧૬૮	बहुरायो	પાછો આવ્યો	૭૪૫	इतरात	અભિમાનમાં, અક્કડ
૨૫૮	भखुतो	વાણી, વિચાર, લક્ષ્ય			ફરવું
૨૬૮	भांडभेख	ભાંડનો વેષ	૪૧૧	उपनेह	ઉપજાવવા, મેળવવા માટે
૧૧૬૧	मजीठ	મજીઠીના જેવો રંગ	૩૭૦	उबारे	ઉગારે, સાચવે
૮૭	मनोजन	કામદેવ, મનોરથ	૭૩૪	उसीसा	ઓશીકુ, અઠીંગણ
૨૩૯	मुखमंजीर	મોઢેથી વગાડવાનું	૪૩૬	कंठपोति	કંઠમાં પરોવાયેલી માળા
		મંજીર, વાજીંત્ર	૮૬૫	कंधर	ડાળી, કંધ, ખભો
૨૭૭	रावरी	મોટો રાય, રાજા	૫૩૧	कचाइ	ઉપવસ્ત્ર,
૨૭૯	रुखाइ	ઇચ્છા, દ્રષ્ટિ, રૂક્ષતા			ઓઢણી, વાઘો
૧૧૬૪	लोयनलोने	આંખનું લાવણ્ય	૭૩૪	गडयो	ગડવું, દટાવું,
૨૫૮	लोयनलोने	સંતાઇ, છુપાઇ ગયા			સ્થિર થવું
૧૧૬૧	लुकानो	ચમકી ઉઠી, જડાઇ ગઇ	૭૫૮	गढोकीमत	કીંમત વધી છે,
૧૧૪૯	सगमगात	સોહાય, શોભે છે			ચાહના વધી છે
૩૨૨	साधा	ઇચ્છા	૮૬૫	गतिसनि	નિકટતાની ગતિ
૧૧૨૮	सालसलायो	મારવા માટે આમંત્રણ	૮૭૧	गनतबल	બળવાન ગણીને
		આપ્યું	૪૭૪	जयपातक	જીતના રહસ્યની વાત
૨૫૧	सेवनमत	સેવાના મતથી	૭૮૫	झोंरारी	હાલમ ડોલમ
૧૪૭	लुंज	લુલો, લંગડો			કરતી
૫	सिकत	ભીંજાય છે	૭૩૭	तंबोल	મુખવાસ
૫	सिकता	ભીંજાયેલા	૮૦૭	तरकतरक	ધીરેધીરે,
૧૨૫	सुखमा	ચંદ્રાવલીની માતા			ટચકટચક
૧૧૬૫	सूतूल	સારી લંબાઇ, વિસ્તારમાં	૮૨૮	तापस	તપસી બનીને
૫	सुफंदिनी	સારી રીતે ફસાયેલી	૩૫૮	तैया	તેના ઉપર
૨૫૮	हहराय	ખડખડાટ, ખુલ્લા દિલે	૮૬૫	तुंव (विधु)	બ્રહ્મા
૨૮૯	हुरमइ	હુરકના વાજીંત્રનું નામ	૩૫૮	चोलना	વારંવાર
૮૬૫	अज्ञजन	અજ્ઞાની જનો			ઉથલાવેલ
૩૫૩	अढैया	ઘણી બધી, અઢીગલી			પાટલીઓ,
૪૬૪	अधरदसन	અધરોષ્ઠનું દર્શન,			ગડીઓ
		અધર અને દાંત	૪૧૧	तूल	રૂની, લંબાનિ
૭૭૭	अरबीलो	ગરવીલો, શોભારૂપ	૮૬૫	दसम	દસમા પ્રકારની
૭૮૩	असन	ભોગ સામગ્રી			પ્રેમ લક્ષણા ભક્તિ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૭૫૬	मगैना	ખુલ્લા અવાજથી	૧૧૧૧	तोरीमोरी	દૂર દોડીને
૭૯૯	नटूरी	નૃત્યાંગના	૯૧૪	नवनान्यो	નમ્ર, સ્પષ્ટવાણી
૪૪૦	नौंड़	દોરડું, નોંઝણું	૧૧૧૬	नचीसची	સાચા નૃત્યકાર
૪૫૯	पागी	ભીંજાયેલ, ફેલાયેલ	૧૦૧૮	प्रानबीरा	પ્રાણ રૂપી બીડું
૪૪૩	पानप	પાણી	૧૦૫૩	फूलद्रुमबाग	ફુલ, છોડલતાનો બાગ
૪૩૦	प्रौढ़वेस	ઘડપણમાં	૧૧૦૫	बेलननेह	વેલ, લતાનો સ્નેહ
૭૬૯	बंदसी	અંગરખું	૯૬૨	बिरमाये	છુપીને આવ્યા છો
૩૩૭	बैंदा	ટેપ	૮૮૮	भलियागति	ના જેવી, મદની
૭૯૦	बैंस	સુંદર વંશ વાળો			
૭૯૦	बौरी	બ્હાવરી		गति	
૫૩૯	भरिकौरी	થોડા બાજુમાં, દૂર લઈ	૯૮૦	भाँवर	મંગલફેરા
		જઈ	૧૧૦૫	मयार	તેજસ્વી, પ્રકાશિત
૮૨૭	मुखमौरी	મુખ ફેરવું, આડુ જોવું	૯૭૭	मुरनसम	અનાથ, તોફાની જેવું
૪૪૩	मृगकंजन	મૃગના જેવી આંખોવાળી	૧૧૫૩	रमक	ઝુલવાની ઝમક
૪૪૨	रसनदसन	રસના આનંદથી			છઠ્ઠીયો છ ચરણવાળું
		દેખાવું			
	અક્ષય તૃતીયા થી હિંડોળા			**વસંત ધમારના શબ્દો**	
૭૩૬	वयक्रम	ઉમરમાં	૮૭૮	सैलकर	હાથ ઉપર પર્વત
૮૪૫	विश्वज	સૃષ્ટિ, બ્રહ્માંડ			ધારણ કરી
૮૪૫	सदनसुर	ઘરની સુંદરતા	૭૭૬	सिखंड	ખંડ, શિખરવાળા
૪૧૧	समार	સિદ્ધ, તૈયાર કરીને	૯૩૨	सूपगढ़ा	સારી રીતે ગઢાયેલ
૩૫૦	सलोल	આનંદથી, ઉત્સાહથી	૧૦૨૨	हैंझरावरी	લગાતાર, સતત
૪૪૭	सिरखंबी	શિર, મસ્તક મંડન			
		કરનાર	૯૨૨	हास	હાસ્ય, મજાક
૧૦૩૦	उघटित	સરકી, પેસી ગયો	૭૧૦	अनार	દાડમ
૮૬૮	फलित	ફળરૂપ બન્યું, ખુલ્લા	૭૦૬	ऑठि	અકડાઈથી,
		અવાજે, ફેલાયેલ			ઠસકથી
૧૦૭૨	खयखमकी	ક્ષય થતાં મુકેલો	૭૦૬	इससों	રસભાથી
૯૭૬	गवने	પહેલા આણાના ગોને	૭૧૦	कंबुग्रीव	ગળાના હારની
૯૯૧	चमोठा	ચાબુક, પાતળી સોટી			શોભા
૮૯૩	चये	બિરાજે છે			
૧૦૨૨	झारनी	સતત, જોરથી	૧૫	कलंगिये	કલગી સમાન

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
૭૫૭	कसचकी	કાચ, કાચની	૬૧૮	मकरध्वजकी	મગર, કામદેવ
૫૮૫	किलकंत	કિલકારી કરવી તે	૫૮૩	मरगट	મુખ ઉપર ચિત્રાવલી
૫૮૧	गुनवंत	ગુણ ભરેલા	૬૫૫	मौलिसरी	જટા, માથુ, મુગુટ
૬૬૫	गुलतुरां	ફુલદાની	૬૭૮	लखियात	દેખાય છે
	चटकमटक	હાવભાવ, નાચ	૭૨૪	वरमंदार	વરની મંદતા ઉપર
		નખરાં	૫૮૮	संघचित्तकंद	સમુહ, મંડળના ચિત્તને
૫૮૯	जोहत	રાહ જોવી, ખોળવુ			આનંદદાયક
૭૦૬	जुगतको	યુક્તિ, વ્યવહાર	૭૧૦	सेसकेमूड	નાગના મૂડ, ઇચ્છા
૭૦૮	झांझकोभेख	પુછડીઓનો વેષ	૬૩૧	सूकरिनी	સહેલું, સુસાધ્ય
૭૦૪	नद्यौब	છડીદાર, ભાટ ચારણ	૭૧૦	सूंडसम	હાથીની સુંઢ સમાન
૬૨૯	पंकरुहन	કાદવમાનું કમળ	૫૮૫	हुलसत	ઉત્સાહિત, આનંદિત
૩૧૦	पृथुनितंब	રાજાની કેડ, પાછો			બને છે

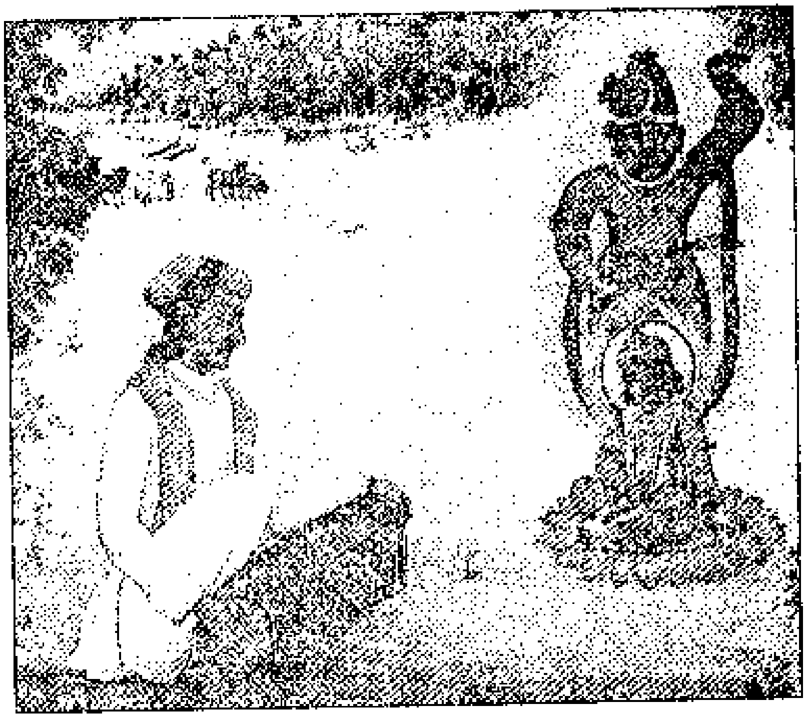

કૃષ્ણદાસ

કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ-૯

શ્રી યમુનાજીના પદોના શબ્દાર્થો

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	अतिसय	ઘણાં જ		आप जैसी	પોતાના જેવી
	अतिसयसुखकरन	અતિશય સુખ આપે છે		आस	આશા, મનોરથ
	एहिलीनो परन	એવી પ્રતિજ્ઞા લીધી છે		औरें	બીજાઓને
	ऐसी जमुने जान	એવી યમુનાને જાણો		आनंद करती	આનંદ આપનાર
	एहि	એજ, એમને		अवतार धरनी	પૃથ્વી ઉપર પ્રગટ થઇન
	आय	પધારીને		एकहो तुमही	એક તમેજ છો
	अभयपद	ભગવત્ચરણારવિંદની પ્રાપ્તિ એ જ પુષ્ટિજીવનનું અભયપદ		आइसन्मुख	સન્મુખ આવીને
	आतुर	ઉત્સુક		अपुने ही पास	પોતાની પાસે
	अली	સહચરી, સખી		अतिरसभरें	ઘણો રસભરે છે
	आइ गवने	પ્રથમ આણે આવેલી		एहिजानतअति	આ ઘણું જાણે છે
	आये	પધાર્યા છે		अतुल	પુષ્કળ, જેની તુલના ન થઇ શકે
	एक छिन	એક ક્ષણ માત્ર		अखिल	બધાં
	अतिहि	ઘણાં જ, અત્યંત		अघमर्दिनी	પાપનું મર્દન કરનાર
	और	બીજા, અને, બીજું		अवगाहन	નિમગ્ન, લીન થવું
	आधीन	વશ		अलि	ભમરો
	अगम	અગમ્ય		अमोदित	આનંદિત
	आवैं	આવે છે		अधम	નીચ
	अब	હવે		अनावृत	ઢાંક્યા વગરનું, બંધનમાંથી મુક્ત
	अघ	પાપ		आभीरपल्ली	આહિરણ, ગ્વાલિન
	अनुसरो	અનુસરો		इन संग डोले	આની સાથે ડોલે છે આનંદમગ્ન
	अरु	અને		इनबिन	એના વિના
	अपार	ઘણા		इनहिके	એમના જ
	ऐसो	એવા પ્રકારનો		उधारनकारन	ઉદ્ધાર કરવા માટે
	ऐसी	એવી, એવો		उदै	ઉદય
	अद्भुत रूप	સેવોપયોગી દેહ		उचारौ	રટણ કરો
				उरमांज	હૃદયમાં

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	उमगि	ઉલ્લાસથી		कूल	કિનારો
	कल कलोलें	આનંદ કિલ્લોલ કરતા		कलमष	પાપ
	कामहि वारौं	કામને ઓવારી દો		कानन	વન, જંગલ
	करत रवने	વિહાર કરે છે		कल्प लतिक	કલ્પવૃક્ષ
	कहांलग	ક્યાં સુધી		खंडनी	ખંડન કરનારા
	कहां लौ कहिये	ક્યાં સુધી કહીએ ?		गिरिधरन	ગિરિરાજને ધારણ કરનાર
	कहां जु जैये	કોના શરણે જઇએ		गुणगान	ગુણગાન
	करुनामय	કરુણાવાળા		गहिये	પકડીએ
	केलि पैं	લીલા વિહારમાં		गुंजार	ગુંજારવ
	कोउ कैसे जुमानैं	કોઇ કેવી રીતે માની શકે ?		गुनपुर	ગુણનો ભંડાર
	कूरतें	મૂઢથી		गहे	ગ્રહણ કર્યા
	को करै निभाइ	કોણ નિભાવી શકે ?		गाथ	ગાથા, વાત
	कैसे हू कर मन अघाइ	મનને સંતોષ કેવી રીતે થાય ?		गात	ગાત્ર
	कौन अब कहि सकै	હવે કોણ વર્ણન કરી શકે ?		गरल	વિષ, ઝેર
	कहां लौं कहो हेत	તેમના હેતની શી વાત કહું ?		गुही गुही	ગૂંથી ગૂંથીને
	करिहास	હાસ્ય કરી		घरी घरी	ઘડી ઘડી
	कलनपरत	ચેન પડતું નથી		घेरि राखे निकट	પકડીને પાસે રાખ્યા છે
	कौन पे जात	કોણ કરી શકે		चरनपकज	ચરણકમળ
	कौन यह तप कियो	કયું આ તપ હશે ?		चितलावैं	ચિત્ત લગાડે
	कैसे जुरे हैं	કેવી રીતે પ્રાપ્ત થાય ?		चरन गहे	ચરણ પકડ્યાં છે
	कर जोरि कें	હાથ જોડીને		चित लावौ	ચિત્ત લગાડો
	करत है रास	રાસ વિહાર કરે છે		चितचोरें	ચિત્ત ચોરે છે
	कुंजेश्वरी	કુંજની સ્વામિની		चिन्ह	લક્ષણ
	कृपारस पूरि	કૃપારસથી પૂર્ણ		चिकुर	વાળ, કેશ
	कलिंदगिरिनंदिनी	કાલિંદી		छनया	ક્ષણ
	कंज	કમળ, બ્રહ્મ		छावै	પ્રકાશ પામે છે
	कोक	હોલો, દેડકો		छांडि सगरे करम	સઘળાં સાધન છોડીને
	किन्नर	કુબેર		जो	જે કોઇ
	कलाप	મોર		जगमें सार	જગતમાં સાર
				जीवकों	જીવને
				जमुना जु देनी	શ્રી યમુનાજી દાન

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	जीवन पुष्टि	જીવનની સાચી ફલાત્મક સિદ્ધિ
	जस	જશ. ગુણગાન
	जा पर कृपा	જેના પર કૃપા
	जमुना के फूले	શ્રીયમુનાજીને કાંઠે
	ज्यों बसभये	જેમ વશ થાય છે
	जमुने पद पंकज	યમુનાજીનાં ચરણકમળ
	जान	જાણીને
	जस जुगाइ	જે ગુણગાન કરે છે
	जिन भुलावौ નહીં	જરાપણ ભૂલશો
	जमुना पतिवासके	શ્રી ઠાકોરજીના સેવકો
	जो मागों सो जु	જે માગો તેજ
	जंजाल	સંસારની આસક્તિ
	जाहि लेह लागी	જેને લગની લાગી છે
	जीवनधन	શ્રી કૃષ્ણ
	जगवंदिनी	જગતમાં વંદન કરવા યોગ્ય
	जाइ कें मिलत	જઇને મળે છે
	जमिनासी गाजें	યમુના જેવાં બિરાજતા હોય
	टेढी	વાંકી
	डारत	નાખે છે
	ठानी	સ્થિર કરીને
	ढिग	પાસે
	तेहिछिन	તેજ ક્ષણે
	तीरें	તટે, કાંઠે, કિનારે
	तजौ	તજીદો, છોડી દો
	ताहि पावौ	તમે તેમને મેળવો
	तैसोजु	તેવોજ.
	ताके	તેનાં તેની

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	ताके हियें	તેનાં હૃદયમાં
	तरन	તારનારાં
	तट	કિનારો
	ताहि जिय	તેજ પુષ્ટિ જીવ
	तुमसी	તમારા જેવાં
	तिहारो	તમારા
	तेइजु	તે જ
	तरि हैं	તરી જાય છે
	तुव संग	તમારા સંગથી
	तरनि नंदिनी	સૂરજની પુત્રી, શ્રીયમુનાજી
	तिमिर	અંધારૂં, અંધકાર
	तुर्यप्रिया	ચોથા સ્વામિનીજી
	तरंग	પાણીની લહેર
	थकित	થંભી જાય છે
	दरस करे	દર્શન કરે
	दुःख हरन	દુઃખ દૂર કરે છે
	देह झकोले	પુષ્ટિજીવને પ્રિયના પ્રેમરસમાં ઝબોળે છે
	दुःख द्वंद	દુઃખના જોડકાં,
	સમુહ	
	दौर कर	દોડીને
	दैनहारी	દાન કરનાર
	देह बोरें	સદેહે સ્નાન કરવાથી
	देखी हू नाहिं सुनी	જોયું નથીને સાંભળ્યું નથી
	दूर बसिके	દૂર રહીને
	दृढ कर	દઢ રીતે
	दुरलभ	ન પમાય તેવું
	दरस	દર્શન
	द्रुम	વૃક્ષ
	दूरिभाजें	દૂર ભાગી જાય છે
	दै कें	અર્પણ કરીને

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	दास	ભક્ત (પરમાનંદ)
	दोउजन	બંને જણ
	दानदीने	દાનમાં આપેલા છે
	देत ताली करें	હાથતાળી આપો છો
	दीनजनजानि	નિઃસાધન જન જાણીને
	दृग	દ્રષ્ટિ, નજર
	धिआन हियमें धरै	હૃદયમાં ધ્યાન ધરે
	धाम	ગોલોક
	धार	ધારદાર
	धाइकें	દોડીને
	धरता	પાલન પોષણ કરનાર
	धारा तन	શ્રી અંગમાંથી પ્રગટતી રસની ધારાઓ
	धनी	ધણી
	धावत	દોડતા દોડતા જાય છે
	धर्मराज	યમરાજ
	नाम लेतही	નામ લેતાં જ
	अलोलें	અચલ
	नग	અમૂલ્ય રત્ન
	निसदिन	રાતદિવસ
	निरधार करकें	નિશ્ચય કરીને
	निरमोल	અમૂલ્ય
	नैन भर	એકટસે
	निरधनकी होत धनयौ	નિર્ધનનું ધન બને છે.
	नैन निहारों	દર્શન કરો
	निरख इनकी ओर	તેના તરફ જોઇને
	नवदुलहनि	નવવધૂ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	निसैनी	નિસરણી
	नैनी	આંખો
	नहिं धरत धीरें	ધીરજ રાખી શકતાં નથી
	निधि	ભગવત સ્વરૂપ
	नाम रस अमृत	નામામૃતનો દિવ્યરસ
	निस बासर	રાતદિવસ
	नांइ	જેમ, પેઠે
	निजधाम	ગોલોક
	नेहकारन	સ્નેહને કારણે
	नाम महिमा	નામ સ્મરણનો મહિમા
	निश्चै	ચોક્કસ
	निके	સારી રીતે
	न्यारे	જુદાં
	नैन तारे	અતિશય પ્રિય
	नावै	નમાવ્યું
	नाम लीन्हे	નામ લેવાથી
	नहिं पलक लाकें	મટકું નહીં મારૂં
	नवीनतनु	નવીન દેહ
	नैन ते	આંખ આગળથી
	नौतम	નવીન
	ना बिसारें	ભૂલતાં નથી
	नंद लालसों	શ્રી ઠાકોરજીની સાથે
	निकट	પાસે
	नौका जमुने नाम	શ્રી યમુનાજીના નામની નૌકા
	नाथ अंग अरधिनी	શ્રી નાથજીનાં અર્ધાંગના
	निस सरदिनी	શરદની રાત્રિઓમાં
	नंदसुवन	નંદના પુત્ર
	पियसंग	પ્રિય કૃષ્ણની સાથે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	परसकर	ચરણસ્પર્શ કરીને
	पीतम	કૃષ્ણ
	पाय	પ્રાપ્ત થશે
	प्रानपति	પ્રિય કૃષ્ણ
	प्रीतमप्रिया	શ્રીઠાકોરજી તેમજ શ્રી સ્વામિનીજી યુગલ સ્વરૂપે
	पियसों	પ્રીતમને
	पीतमजूकी	કૃષ્ણની
	परखें	પારખી શકે
	पैनी	તીક્ષ્ણ
	पुरानतें	પુરાણથી
	परसत	સ્પર્શ કરે છે
	प्रेमनीरें	પ્રેમરસ
	प्रगटलीलादिखाई	અલૌકિક લીલાનાં સાક્ષાત્ દર્શન કરાવે
	पुष्टिपथ	પુષ્ટિમાર્ગ
	प्रेम के पुंज में	પ્રેમના ઢગલામાં
	प्रान	શ્રી મહાપ્રભુજી
	प्रीत के लिये	સ્નેહને કારણે
	पैये	પ્રાપ્ત કરીએ
	पुनित	પવિત્ર
	प्रीतरीत	પુષ્ટિમાર્ગના શ્રી પ્રભુ પ્રત્યેના પ્રેમની રીત
	प्रेमपुंजे	પ્રેમસભર
	प्रगटलीला	પ્રગટ ભગવલ્લીલા
	पुजाइ	પૂર્ણ કરી
	पार नहिं पावत	પાર પામતા નથી
	पुष्टि जमुना	શ્રી યમુનાજીનું પુષ્ટિ સ્વરૂપ
	पुष्टिको	પુષ્ટિમાર્ગવાળાને
	परत हैं जाहिमें	જેમાં પડે છે
	प्रेम के सिंधुको	પ્રેમના સાગરનો
	परखि जाने	પારખી જાણે
	प्रान प्यारे	શ્રી ઠાકોરજી
	पावहीं	પ્રાપ્ત કરે જ
	पावुं	મેળવું
	प्रन	પ્રતિજ્ઞા
	पुलिन	તટ, કિનારો
	प्रेममाती	પ્રેમમાં મસ્ત બનેલ
	पिय रसिक वर	શ્રીકૃષ્ણ
	प्रेम के फंदते	પ્રેમરૂપી દોરી વડે, બંધનમાં
	प्रेमगतिकों	પ્રેમની રીતને
	पद	સ્થાન
	पंथ	માર્ગ
	पियकंथ	પતિ, પ્રિયતમ
	पद्मजा	ગંગાજી
	फलरूप	પુષ્ટિફલરૂપ
	फंद	ફાંસો, બંધન
	ब्रजनाथ	વ્રજનાથ
	बस	વશ
	बहिचली	જઇ રહી છે
	बिधाता	વિધાતા, બ્રહ્મા
	बैनमें	વેણમાં, વચનમાં
	बेद	વેદ
	बात	રહસ્ય, વાત
	बरनिये	વર્ણન કરીએ
	बिहरत	લીલાવિહાર કરે છે
	ब्रज बधू	વ્રજની સ્ત્રીઓ
	बिसेसी	વિશેષ
	बानों	રૂપ
	बखानों	વખાણ કરીએ
	बदत	બોલે છે
	बडाइ	પ્રશંસા
	बिसद	વિસ્તૃત

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	बखानी	વખાણ
	वारें	વાળો લાડકવાયો
	ब्रजचंद	વ્રજના ચંદ્ર
	ब्रज बधू समाजें	વ્રજની સ્ત્રીઓના જૂથમાં
	भानुतनया	સૂર્યપુત્રી
	भवंर	વિવિધ પ્રકારના ભાવ
	भरत आनंद मनसा	મનમાં આનંદ પામીને ભરે છે
	भक्तनहित	ભક્તના કલ્યાણ કરવા માટે
	भक्तकीलैजुभीरे	વ્રજભક્તોનાં જૂથ સાથે લઇને
	भेद	રહસ્ય
	भाग्यसौभाग्य	અલૌકિક સુખ, સૌભાગ્યનું ભાગ્ય
	भरता पति	કૃષ્ણ
	भक्त के हेत	ભક્તોના હિત માટે
	भवसिंधु	ભવસાગર
	भवसिंधु तारिनी	ભવસાગરમાં તરનારા
	मनमोहन	શ્રી કૃષ્ણ પ્રભુ
	मकरंद	પરાગ
	मधुप	ભ્રમર
	मानि	મર્મ, રહસ્ય
	महिमा	મહત્તા
	मुखनिरखि	મુખ નિરખીને
	मन जु हरता	મનને હરનારા
	मधुरबानी	મીઠી વાણી
	मनमें मानि	ધ્યાન આપો, મનમાં જાણી
	मन मंद हास	મન મંદમંદ મલકે છે
	मनमनोरथ	મનની ઇચ્છાઓ
	मोल लीने	વેચાતા લીધા
	मुररिपु	મુર રાક્ષસના શત્રુ
	मंजुल	મધુર, કોમળ
	मनोहर	સુંદર
	मनोज	કામદેવ
	मंडित	શણગારેલું
	मृगराज	સિંહ
	मृग	હરણ
	मरुत	પવન
	मज्जन	ડૂબવું, સ્નાન કરવું
	मृदुल	કોમળ, સુકુમાર
	रंगभर	રંગથી ભરેલા
	रसिक	શ્રી હરિરાયજી
	रहिनभवने	ઘરમાં ન રહી શકી
	रेनु	રજ, રતી
	रसखान	રસની ખાણ
	रसना	જીભ
	रहत हैं	રહે છે
	रस	દિવ્ય રસ
	रास रस कुंजमें	જે કુંજમાં રાસલીલાનો દિવ્ય રસ મળે છે તે
	राखो	રાખો, ચિંતન કરો
	रवि	સૂર્ય
	रसिकवर	કૃષ્ણ
	रीझ रहे	પ્રસન્ન રહે
	रस रंगमें	લીલા વિહારના
	સુખમાં	
	रहों जु उद्यमही	તત્પર થઇ રહેવું
	रसिकनी	રસેશ્વરી
	रसरंगभीने	રસવિહારમાં ભીંજાયેલા રહે છે
	रतिवर्धिनी	પ્રેમ વધારનાર

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	रसपुंज	રસનો સમુહ		स्याम	શ્યામસુંદર
	रमतरसरास	રસ રાસ રમો છો		सुखधाम	સુખના ધામરૂપ
	रसकंदनी	રસ રેલાવનાર		सुजस	સારો યશ
	राजत	શોભે છે		श्रुतिसार	સર્વ શ્રુતિઓનો સાર
	रवितनया	સૂર્યની પુત્રી શ્રી યમુનાજી		सुख कंद बरखें	અતિ સુખની વર્ષા કરે છે
	रुचिरनामा	ભાવવાળા		सोर कर	અવાજ કરીને
	लाल गिरिधरनकों	પ્રભુને		सोइ	તે જ
	लाल गिरिधरनवर	ગિરિરાજને ધારણ કરનાર કૃષ્ણ		श्रमजल	પ્રિયા પ્રિયતમનું શ્રમથી પ્રગટતું પ્રસ્વેદ સ્વરૂપનું જલ
	लुब्ध	લોભી		स्याम संग	શ્યામ કૃષ્ણના સમાગમથી
	लई	મેળવે		स्याम ह्वै	શ્યામ સ્વરૂપ
	लीजे जु छाने	છાનું લેવું		सुरत	સમાગમ
	लेखत	જાણે છે		श्रमबिंदु	શ્રમને કારણે થયેલાં પ્રસ્વેદનાં બિંદુઓ
	लता	વેલી		सिंधुसी	સમુદ્ર જેવી
	लगनि	લગન		सनाथा	સનાથ
	विख्यात	પ્રખ્યાત		सहस्र	હજાર
	वाम	ડાબો		सोई	તે
	वारने	વારી જાઉં		सरन	શરણ
	वारों	ન્યોછાવર કરો		सो	તે જ
	विध्वंस	નાશ કરે, દૂર કરે		सबै	બધું
	बरन	વર્ણ, રંગ		संदेह	શંકા
	विषम	પ્રતિકુળ		सुख जु कारी	સુખ કરનાર
	बालुका	રેતી		सब जानके	પૂરેપૂરૂ જાણીને
	विटप	વૃક્ષ ડાળ, વિંટળાયેલી		सर्वदा	હંમેશા
	वल्ली	વેલ, લતા (વ્રજ મંડલમાં)		साखी	શાખ, આવારૂં, સમીપ રાખો
	शशि	ચંદ્ર		संगकीजे	સત્સંગ કરો
	सबनकोंसुखदेन	બધાંને સુખ આપવા માટે		सबनसों	બધાને
	सब बात इनके हात	બધી જ વાત એમના હાથમાં છે			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	सांवरो	પ્રભુ, કૃષ્ણ		संजोगरस	રસ ક્રિડા વખતે પ્રાપ્ત થતો શૃંગાર રસ
	सुनत	સાંભળતા		सुगम जानि	સહેલાઇથી સમજાય તેવા
	सुध	ભાન		सिरात	શીતળ થાય છે
	सिंधुमें	સાગરમાં		सिंगार	ષોડષ શૃંગાર
	सदाइ जीजें	હંમેશા જીવજે		सुधि करि देत	યાદ કરાવે છે
	सुरस भीजें	પ્રેમ રસાદિથી ભીંજાય છે		सदनी	ચંદ્રમાં
	सरिता नीर	યમુનાના જળ		सुखसदनी	ચંદ્રમા સમાન
	सुनिजे	સાંભળીને		सामर्थ भइ	સામર્થ્યવાળા થયા
	सब जानहीं	બધું જાણીને		सीढी	નિસરણી
	साध	ઇચ્છા, કામના		सिर मंडनी	શિરોમણી
	सेस	શેષનાગ		सब छांडिके	બધું છોડી દઇને
	सांनिध	પાસે		सन्या	ટોળુ - સ્ત્રી
	सरबस ज देइ	સર્વસ્વનું દાન કરે છે		सौरभ	સુગંધ
	स्वाति	સ્વાતિ નક્ષત્ર		समानी	સમાય જવું
	सुगम	સમજાય તેવાં		संवारी	શણગારવું
	सोइ अब जानहीं	એને હવે સમજાય છે		हरखझूलें	આનંદથી જલવિહાર કરે છે, ઝૂલે ડોલે છે
	सुखसार	સુખના સાર		हरनी	હરનાર
	सुखदानि	સુખ આપનાર		हितकों	હેતની
	सहि भार	ભાર સહન કરીને		हास्यमुखमंदिनी	મંદ હાસ્યવાળા મુખારવિંદની
	संग बिहरत	સાથે વિહાર કરતાં			
	सुभागी	ભાગ્યશાળી			
	सकलनिधि	સર્વનિધિ			
	सुंदरस्याम	શ્યામસુંદર			

શ્રી યમુના મહારાણી

કીર્તન રસાસ્વાદ ભાગ-૧૦

જુદા જુદા વિભાગોમાં સમાવેશ ન થયેલા શબ્દો

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	अक्का	માતાનું સંબોધન		अतीत	ઓળખ વિનાનું, વૈરાગી
	अकथ	અવર્ણનીય માપી ન શકાય તેવું		अतिसोवत	ગાઢ નિદ્રામાં સુતેલા
	अकरोत	કરીને, નકામું		अतिहीकादर	અતિ વ્યાકુળ
	अकाज	કામ વિનાનું		अतुरात	અતિ આતુર
	अगम	અગમ્ય, મનન પહોંચે તે		अथवो	આથમી ગયો
	अग्रज	મોટાભાઇ		अधम	અધમ મનુષ્ય
	अगार	ઘર		अनंग	કામદેવ
	अग्रे	આગળ		अनंगी	ઇશ્વર
	अगोइ	સંતાડી		अनगन	અગણિત
	अगोहन	અગાઉથી, પ્રસ્તારા		अनखाइ	ભભૂકી ઉઠી
	अगिलो	આગળનો		अनत	બીજે, અન્ય સ્થળે
	अघ	પાપ		अनहोनी	નવીન, નહિં થયેલું
	अघसूल	પાપની પીડા		अनिमेष	એકીટસે જોવું
	अधारी	સાધુની લાકડી		अनियारो	તિક્ષ્ણ
	अघोटी	વાજીંત્રનું નામ		अनिरुद्ध	ધર્મનું રક્ષણ કરનાર
	अचल	ચળે નહિં તે		अनुज	નાનો ભાઇ
	अचवन	જમ્યા પછી મુખ ધોવું		अनुदुतम	ઝડપથી આવતા
	अछत	છત, હાજર, સિવાય		अनूपनासा	સુંદર નાક
	अजहु	હજી પણ		अपगतिकरी	કરી મારી
	अजा	માયા, બકરી		अपनेरुंग	પોતાના મૂળ સ્વરૂપમાં
	अटनीपर	ઝરૂખા ઉપર		अपनीभीत	પોતાની તરફ
	अटलोटा	ઘુંઘટ		अपहम्	દૂર કરે છે
	अणवट	પગની આંગળીએ પહેરવાના વિછિયા		अबलनपर	અબળાઓ ઉપર
	अतिकंचम	અતિસુંદર		अबाधा	ઘણા જ
	अतिकरोचंबाइ	ઘણી જલ્દીથી કરવું			
	अतिगोहन	વારંવાર દઢ પૂર્વક			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	अभ्यंग	આંબળા, ચંદનથી થતું સ્નાન		अवगाहन	માન કરે છે
	अभिविंकय	ખાસ જોઇને		अवडेरी	ભુલાવામાં પડે છે
	अर्मदम्	લાંબા સમયની રાહમાં, આતુરતા પૂર્વક		अवतंस	કાનનું ઘરેણું, શિરોમણી. આંબાનો મ્હોર
	अमरा	દેવગણ		अवराधा	કલ્પના
	अमरसी	કેરીના રસ જેવા રંગનું		अवसानभुले	હિંમત હારવી
	अमोलक	અમૂલ્ય		अवसेरत	ઠંડા કલેજે પડી રહેવું
	अमिततोष	અપારતૃપ્તિ		अवारी	મોડી
	अमियबचन	અમૃત ભર્યા વચન		अबेर	મોડું
	अर	કલમ		अविगत	અવ્યક્ત, ઇન્દ્રિયોથી જાણી ન શકાય તેવું
	अरकसाय	આળસ મરડીને		अविगतकी	જ્યાં ગતિ ન પહોંચે તેવી
	अरगजा	ચંદન, કંકુ, સુગંધી		अविरल	અખંડ
	अरगानो	અળગો કર્યો		अशेष	બધા જ, શેષ ન રહે તે
	अरणरात	લાકડીઓમાં ખાતો		असुमाल	સૂર્ય
	अरसावे	આળસ કરે		अशूल्क	અમૂલ્ય
	अरे	બંધ થઇ જવું, સંબોધન		असदि	એદી, બેઠો બેઠો ખાય તે
	अरि	માતાનું સંબોધન		अहिर	ગોવાળ, ભરવાડ
	अरिगन	શત્રુ		आढी	ભરપુર
	अरुझानी	સમજી ન શકાયેલી		आदी	પ્રથમ
	अरुणउदय	સૂર્યોદયની લાલી		आनंदरासी	આનંદનો સાગર
	अरुणता	લાલાશ, સૂર્યોદયની		आननकमलम्	મુખકમલ
	अरूसाइ	આળસ		आनीघर	લાવીને મુકી
	अलंकार	નેત્રો, શ્રૃંગાર		आरत	દુ:ખી
	अलसइ	આળસ		आरति	તીવ્ર પ્રેમ, પીડા
	अलसलर	આળસ યુક્ત		आरि	દર્શન
	अलसात	ક્ષણેક્ષણે બદલાતી		आवनी	આવવું
	अलिमाल	ભ્રમર સમુહ		आवरू	ઇજ્જત
	अवगाह	જોઇને			
	अवगाहत	જુએ છે, તપાસે છે			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	अवृत्त	વિંટળાયેલ		अंगभुवारम्	સુંદરઅંગ
	अंचलियो	ખેંચી લીધો		अंगीठी	સગડી
	अेपनथापा	ચોખા હળદર		अंगिया	ચોળી
		વારીને આપા દેવા તે		अंचति	પુજા કરે છે
	अेंत	ઘમંડથી વાંકુ		अंचरा	પહેરેલ કપડાનો છેડો
	अेंठल	ચાલવું, રહેવું તે		अंजोरीलीयो	લુંટી લીધો
	अेंडी			अंजलीजल	ખોબામાં, હથેળીમાં
	अेंडीयनी	પગની એડીઓ			લીધેલું જલ
	अेसिथर	આજ પ્રકારની		अठिलानी	ગર્વ, અભિમાન કરી
	अेव	એજ		अंतरा	બીજા
	अेनु	ઘરનું		अंधवाह	આંધીનું તોફાન
	अैहौं	આવું છું		अंबुज	કમલ
	ओकरी	સ્તબ્ધ બની		अंबुद	મેઘ, વાદલ
	ओघ	સમુદાય		अंभोजभोजनलेत	શ્રી હસ્તના
	ओघटघाट	વપરાશ વિનાનો			પાત્રમાં ભોજન
		અજાણ્યો ઘાટ			લેવું, કર પાત્ર
	ओघड	અણઘડ		अंस	ખભો, કાંધ
	ओव	કાંળીઓ		इकठोरी	એક ઠેકાણે
	ओदनसों	ભાતના		ईक्षण	દ્રષ્ટિ, નેત્ર
		કોળીઆથી		इक्षुदंड	શેરડીના સાંઠા
	आदसों	ભાત સાથે		इतउत	આમતેમ, અહિંતહિં
	आधी	ઘનઘોર, વંટોળીઓ		इतउत चितवत	આમતેમ જોઇને
	औनवेवैया	વિશ્રામ આપવા		इंद्री	ઇન્દ્રિયો
	ओट	હોઠ		इन्दु	ચંદ્ર
	ओटवुं	ઉકાળવું		इन्द्रवधु	લાલ મખમલ
	ओसकन	ઝાકળ બિંદુ			જેવાં, કોમળ
	औचक	અચાનક		इमदमंव	દેખાય છે
	ओरसपुत्र	ઘડપણનો પુત્ર		इषत्	દ્રષ્ટિ
	औसर	અવસર, પ્રસંગ		इह	અહિં
	अंकन	આલિંગન		इहलोक	આ લોક
	अंकमलाउ	પડખામાં સુવડાવી		इव	જેમ
	अंकमलायो	ભેટીને કહેવા		उगले	મોંમાથી કાઢી
		લાગ્યો			નાખવું, ઓકી કાઢવું
	अंकोरी	આલિંગન દઇને			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	उघटनी	બુરાઇ કરવી		उफनतछीर	દૂધ ઉભરાય છે
	उघटतभरीअंगार	આગ ભડકે બળવી		ऊबटना	ન્હાતી સમયે
	उचाटी	મન ઉંચું થઇ જવું			ચીકાશ કાઢવાની
	उजार	ચોકબંધ, જથ્થામાં		ભૂકી, લેપ	
	उजार्यो	નીકળ્યો		उबटवार	વિકટ માર્ગ
	उजीयारी	અજવાળી,		ऊबर्यो	વધેલો
		સુદપક્ષની		उबरी	ઉદ્ધાર માટે
	उजीर	મંત્રી		उमडघुमड	ઉપરા ઉપરી
	उडगनअवधि	તારાઓનો સમુહ			વાદળ ચઢી
	उढनीयां	ઓઢણી			આવ્યાં
	उत्कट	વેગવાળા		उरज	સ્તન
	उतंगब्यारी	ભારે આંધી, પવન		उरजतेंजुकंचुकी	કુચ ઉપરની,
	उतरानी	શ્યામની રાણી			ચોળી
	उतराय	સરોવર		उरवरि	પેટ ચીરીને
	उत्संग	ખોળો		उरधबारे	ઉંચો ચડી જાય
	उतहिअवरदिश	બીજી દિશા તરફ		उरमाल	છાતી ઉપરની
	उदगायति	ઉંચા સ્વરે ગાન કરેછ			માળા
	उदनिअंग	આગળના ભાગમાં,		उराहनो	ઠપકો દેવો
		ઉભરાવું		उरोज	છાતી
	उदभवभावविभावित	ઉત્કટભાવથી		उल्यो	પ્રગટયો
		વિભાવિત		उलेंके	હરખથી
	उद्योग	જાગૃત		उसीर	શીતલ, ઠંડી
	उदिक्ष्य	જોઇને		उसीरमहल	ખસતી શીતલ
	उदितं	જોઇને			રાવનભવ
	उदित मुदित	પ્રસન્નતા		कंकणसोदामे	શ્રી અંગ ઉપરના
		ઉદ્ભવવી			કંકણના ડાઘ
	उधार	અવગુણ		ककडी	કાકડી
	उधारा	ઉદ્ધાર કરે		ककार	દુ:ખદાઇ
	उनत	ઉંચું		कंगरी	કિનારો, કિનારી
	उपंगसुत	ઉદ્ધવજી		कछनी	કચ્છ (કછોટો)
	उपखान	કહેવત, ઉખાણું		कट	સ્મશાન
	उपटकुट	ઉટપરાંત		कटिमेखला	કંદોરો, કેડનું
	उपटाइ	ઓપ દીધો			આભુષણ
	उपहास	હાંસી, મશ્કરી			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	कटिपटग्रंथी	નિવીબંધ		कलमराल	સુંદર હંસ
	कटुक	કડવાં		कलरावम्	મધુર વચન, કલરવ
	कटुकनिबोरी	કડવી લીંબોળી		कलेव	સવારનું સૂક્ષ્મ ભોજન
	कठुलाकंठ	કંઠસરી, ગળાનું આભુષણ		कलिकागोभी	કળીનો અંકુર
	कतकरपत	કેમ કરે છે ?		कलुष	પાપ
	कदलीछिकुला	કેળાંની છાલ		कवरी	ચોટલી, અંબોડો
	कदापिनी	ક્યારેય પણ		कशीदा	ઝરીનું ભરતકામવાળું વસ્ત્ર
	कनकमणी	કર્ણફુલ		कसना	શય્યાના છેડા બાંધવાના રેશમી દોરના ગુચ્છા
	कनियां	ગોદમાં		कह	શું ?
	कपोत	કબુતર		कहजात	શું જાય છે ?
	कर्मठ	કર્મજડ		कहार	ભોઇ પાલખી ઉંચકનાર
	कमरी	હંસની		कहाहोत	શું વળે ? શું ફાયદો ?
	कमान	બાણ		कहांधौं	ક્યાંથી
	कयापि	કોઇકનો		कही धरैये	શું કરી લેશે ?
	करकल	ચેન, સુખશાંતિ		कहीभाषी	વારંવાર બોલવા લાગ્યા
	करण	બાણ		काकली	મધુર નાદવાળી
	करतगुहारी	બુમ પાડી કહેવું		कागदमसी	કાગળ અને શાહી
	करतलधृत	હથેળીમાં ધારણ કરીને		काछ	કિનારો, છેડો
	करन	કર્તા		काछनी	નીચેનું ઘેરદાર વસ્ત્ર
	करनावे	હાથ નાખે છે		काछनीकाछे	નાની પોતડી
	करपल्लव	હાથનો પંજો		काछी	ધારણ કરીને
	करबरते	વિપત્તિથી બચાવી લેવું		कादलगुहन	છોડતાં અને ગુંચતા
	करभारजुरावहु	કરનો સામાન, ભેગો કરવો		कादो	કિચ્ચડ
	करवि	કડવી		कांचे	કાચો, કાચના ટુકડા જેવો
	करिणी	હાથણી (માદા)		कानिमेटी	મર્યાદા તોડી
	करिणीसंग	હાથણીની સાથે		कापि	કોઇક, કોઇપણ પ્રકારે
	करिनी	હાથણી		कामद्वंदगांवाइ	કામોદ્વેગ શાંત થઇ જવા
	करियाबीनसांइ	નાવિક વિનાની નાવ			
	करिल	કેરડાંનું ફળ			
	कलपाद	પલનાનો મોભ			
	कलमदन	મંદમધુર સ્વરમાં			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	कामपि	કોઇક ગોપીના		केहरीकिंकिनी	વાઘ નખની ઘુઘરીવાળો કંદોરો
	कामबेली	કલ્પવૃક્ષ		कोककला	રતિશાસ્ત્ર, કામશાસ્ત્ર
	कारचोबी	મખમલનું ડીઝાઇનવાળું વસ્ત્ર		कोकिल	કોયલ
	कारोहीसुरंगसार	કાળો, સારૂં કાગળ		कोखिकोजायो	દુ:ખે જન્મેલો છે
	कारी	કાળી		कोटिछयानवे	છન્નું કરોડ
	कालीयादहनीर	કાલીય ધરાના જળ		कोटिमुखगाइ	કરોડો મુખથી ગાઇ વિપુલ પ્રમાણમાં વર્ણન કરવું
	कांवरी	કાવડ		कौकोहु	કોઇનું પણ
	कास	કોને		कौनधो	એવું કોણ ?
	कीक	રોદણાં રોવા		कोव	કાગડી
	कीच	કિચ્ચડ, કાદવ		कोयली	આછા ભુરા રંગનું વસ્ત્ર
	किंजल्क	કમળ, કમળના રસની સુગંધ		कौर	કોળીઓ
	कितव	કપટી		कोरलोचन	નેત્રોની કોરોથી
	कितिक	ઘણી મોડી		कोहे	કોણ છે ?
	किन	કેમ નહિં ?		कुकर	કુતરો
	किनखाब	સોનેરી રૂપેરી તારની ડીઝાઇનનું રેશમી વસ્ત્ર		कूजन	કલ્લોલ કરે
	किलकके	હસીને		कुजनीटोपी	મુગુટ નીચેની ત્રીકોણ બેઠક
	किलकत	ખુશીથી કિલકારી કરે		कुंजसंगी	નિકુંજના રાધાજીના સંગી
	किसमीस	છોળી દ્રાક્ષ		कुणित	ઝીણો શબ્દ, અવાજ થવો
	कीसरी	ની માફક		कुतुकेन	કૌતુક કરવા માટે
	किसलकै	પકડો		कुणवाकों	અર્ધ ચંદ્રાકાર
	क्रिसोलाइट	ખાખી રંગના નંગ		कुनवारो	[illegible] ધરાવતે
	केहनी	કોને કમરે ધરવા		कुपंगु	સાવ અપંગ
	केदावा	કંકુડીની ફુમતા વાળી બાંધવાની દોરી		कुपिन	કંજુસ
	केतिकबात	શી વિસાત ?			
	केतुकी	કેતકી			
	केलम	પટદેવો			
	केसोनेहेनेह	કેવો પ્રેમ છે ?			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	कुमर	કુમાર
	कुर्मि	પેટના કીડા
	कुमीच	કુકર્મી
	कुम्हाडे	કોળું
	कुम्हलानी	કરમાઇ ગયાં
	कुरंगमद	કસ્તુરી
	कुल्हार	કુહાડો
	कुवटा	કુવો
	कुवलय	નીલકમલ
	कुवलयनिकर	કમળો વડે
	कुसलात	કુશળતાના સમાચાર
	कुसगुन	અપશુકન
	कंकणसोहामें	શ્રી અંગ ઉપરના કંકણના ડાઘ
	कंचुकी	ચોળી
	कंजन	કમળ
	कंजमाल	કમલની માળા
	कंद	કંદમૂળ, કાદવ
	कंदर्प	કામદેવ
	कंध	ગળામાં, ખભો
	कंध दे लात	ખભે પગ મુકીને
	कंपियो	ધ્રુજી ઉઠ્યો
	कंसउरहीके सालक	કંસના હૃદયને રૂંધવાવાળા
	खखाइ	સાચો મિત્ર
	खगराइको	ગરૂડ
	खचित	અંકિત, અવસ્થ, વિખરાઇ રહ્યાં
	खनावे	ખોદાવે
	खनि	ખોદી
	खपुवा	કટાર
	खयाल	કારસ્તાન
	खर	ગધેડો

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	खल	દુર્જન, પાપી
	खंभरंभा	કેળનાં થડ
	खंभारे	બચાવવાની
	खाग	ખંજન, પક્ષી, બેસી ગયા
	खीस	નષ્ટ કરવું
	खीसाने	રીસાઇ જાય, ખીજાઇ ગયા
	खेवतहै	હંકારે, ચલાવે છે
	खैहों	હું ખાઇશ
	खोर	તિલક, ગલી, વાડો, કુંદરા, શરીર
	खोरी	
	खोरी	આડ કરવીત, ગલી
	खोवा	દુધનો માવો
	गगनथहराइ	આકાશને ધ્રુજાવનારી
	गजवर	મોટો હાથી, વડો હાથી
	गडी	દાટેલી, ડુબેલી
	गण	ટોળું, જુથ
	गणितगुनी	જોતશી, જોશી
	गनेज	એવો જ ગણજો
	गयंचल	પાલવ સરકે છે, હાથીની ધીમી ચાલે
	गयेहसनीअंकोर	મધુર હાસ્ય, આપી ગયા
	गरबीबीरा	અભિમાની
	गरुवे	ભારે
	गलित	ગલી ગયેલું
	गलितगरे	વિષમય બની ગયા
	गर्वभुलानी	ઘમંડમાં વળ ખાઇ રહેવું
	गवांच्छ	ઝરૂખો, ઉઘાડી બારી
	गउपराइ	દુરથી ભાગી ગયા
	गहत	પકડત
	गह्यो	ગ્રસ્યો, ગળી ગયો

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	गहरूजनीलावहु	વિલંબ ન કરો
	गहरून	વાર ન લગાડવી, ઢીલ ન કરવી
	गहेर	વિલંબ
	गहीसारंग	ધનુષબાણ ધારણ કરીને
	गंग	ગંગા નદી
	गंगाजमनी	સોના ચાંદીનું મીકસ પાત્ર
	गंड	કપોલ, ગ્રીવા
	गंडूष	કોગળો
	ग्रंथी	ગાંઠ
	गंवाइ	ખોવાઇ ગઇ
	गंवावत	ગુમાવે, ખોવે છે
	गाड	ચિબુક, હડપચીનો ખાડો
	गावबारा	જાદુ કરે છે
	गाधि	રાહુ (ગ્રહ)
	गायकि	ગાનારા
	गारुडी	ઝેર ઉતારનાર
	गाउभजायो	ગામને તંગ કરી દીધું
	गांस	અંતકરણનો ઘેરો રસ
	गासी	કપટની વાત
	गेरत	બંધ કરતા
	गैसी	હોંસીઆરીથી કામ લેવા વાળી
	गेहनेह	ઘરની મમતા
	गेहराइ	ઉંડાઇ, ઘેરાઇ જવું
	गोइ	છુપાવી દીધું
	गोंधे	શોભે
	गोना	જવું છે, જવાનું છે
	गोभी	અંકુર

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	गोरजमंडीत	ગાયની રજથી શોભતું
	गोरस	દહીં, સ્નેહ રસ, ઇન્દ્રીય રસ
	गोसुत	ગાયનું વાછરડું, મંગળનો લાલ ગ્રહ
	गीडवा	શય્યામાં માથા નીચે મુકવાનું નાનું ઓશીકું
	गीत समुद्रतरी	ગીતોની સળંગ લહર
	गीध्यौ	લલચાઇ ગયો
	गिरिकोजर	પર્વતનાં મૂળ
	गिरगीट	કાચિંડો
	ग्रीवा	કંઠ, ગળું, ગરદન
	गुंगो	મુંગો
	गुणगांधे	ગુણથી ભરેલો
	गुंवे	સુખનો આનંદ માણવો
	गुनआगर	ગુણનો નિધિ, ભંડાર
	गुननिको	ગુણીજનોને
	गुर	ગોળ
	गुरूजन	ગુરૂવર્ય, વડીલ
	गुलगंज	છાંટ (વસ્ત્ર)
	गुलछा	તમાશો, ચુંટી ભરવી તે
	गुल्मलता	વૃક્ષને લપટાયેલ વેલી
	गुलेनार	દાડમના ફુલના રંગનું વસ્ત્ર
	गुहुं	ગુંથવું, ગુંથું
	घनहारे	વાદળો હારી ગયા
	घनेरे	ભરપુર, અતિશય
	घट	મન, ઘડો
	घरचेरे	ઘરના સેવક, શરણાગત

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	घरनी	માતા, સ્ત્રી		चरणनिहोरी	પગમાં પડી
	घेर करो	ઘેરી રાખો		चल	ચલાયમાન
	धैया	મજાક, મલાલ, ક્ષીણ		चलनम्	હાલી, ચાલી રહ્યું
	घोस	ગાયનો વાડો, ગોકુલ		चंवर	ચમર
	घोष	વ્રજ, ગામ		चहलपहल	આવન જાવન, છોળો ઉછળવી
	घोख	વ્રજ, ગામ		चांडसरे	ગરજ પુરી થતાં
	घोरे	ઘોર અવાજ જે ચારે બાજુ છવાઇ જાય તે		चातक	ચાતક પક્ષી
	घीरावत्त	ભેગી, એકઠી કરીને		चापल	ચપળ
	घुंघरवारे	વાંકડીયા વાળવાળા		चांवर	ચોખા
	घृतपक	ઘીમાં કરેલ સામગ્રી		चाहत	જેમની ઇચ્છા કરતા
	घूमघूमारे	ઘેન ભરેલાં		चेंट	મંકોડો
	घूमत	ગોળ ફરતી		चेंटी	કીડી
	चकइ	ચકરડી, સારસ		चेटकसों	ચમત્કારથી
	चकडोरी	ચકરડી, દોરી		चेरो	સેવક, નોકર, દાસ
	चकितमनकिन्हो	આશ્ચર્યચકિત થવું		चेरी	ચાકરડી, દાસી
	चक्षुश्रवा	આંખોથી સાંભળનાર સર્પ		चौक	ચોકડી, સંસાર
	चबरी	ધકેલીને		चोखघरी	હોડ, હરિફાઇ લગાવવી
	चतुरानन	ચારમુખવાળા બ્રહ્મા		चोचाल	ચકલીઓનો અવાજ
	चंदनखोरी	ચંદનનો લેપ કરેલ		चौतनी	ટોપી
	चपलाचमक	વિજળીની ચમક		चोंतरा	ચોતરો, ઉંચો ઓટલો
	चपलासी	વિજળી જેવી ચમકતી		चिकुर	વાળની લટ
	चवाइ	અહીં તહીં જુઠ્ઠુ બોલતો		चितयो	આકર્ષાય છે
	चबाउ	બકાશ મારતો		चित्रवत्	ટગરટગર જોઇ રહ્યું
	चयाय	લાવનાર		चितवतधन्य	ચિતરૂપી ધન સંપત્તિ
	चरणाम्बुरूह	ચરણ કમલ		चितवनी	જોવું, ચિત્ત
				चितले	જુએ છે
				चित्रसात	ચિતરેલા જેવો
				चिंतामणी	શ્રી ઠાકોરજી (સર્વનું ચિંતન કરતા)
				चिनत	જાણે છે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	चिनो	જાણ્યા, ઓળખ્યા		छीनु	ક્ષણ
	चिनोगात	શરીરથી ઓળખાય તેવું		छीरछाटे	દુધના છાંટા
	चिबुक	દાઢી, દાઢીએ લગાવવાનું નંગ		छील्ल	છીછરૂ
	चिबुकतरे	દાઢીના નીચે		छूजे	ચણોઠી જેવી લાલ થઇ
	चिबुकम्	હડપચી, દાઢી		जगे	પ્રગટ્યો
	चिरविटप	ઘોર જંગલ		जखकर्दम	વસંત ખેલમાં રંગ વિગેરેનો કાદવ થાય તે
	चीरा	જરીના પાગને ચીરા કહે છે		जग	જગતમાં
	चीरोजी	ચારોળી		जगत	વંશ પરંપરામાં
	चिरिया	ચામાચીડીયુ, પંખી		जच्चा	પ્રસુતિની સ્ત્રી
	चुगत	વીણી ખાવું		जंजीर	સાંકળ
	चुचातपयोधर	સ્તનમાંથી દુધનો શ્રાવ થવો		जतनकर	પ્રયત્ન કરીને
	चुचुहान	કોલાહલ		जन्मत	જન્મ લેતાં જ
	चुनीचुनी	વીણી વીણીને		जन्मतहीकोधूत	જન્મથી જ મહાધૂર્ત, ઠગારો
	चुनाये	ખવડાવે		जनि	નહિ
	चुरकुट	ટુકડે, ટુકડા		जनिछांडो	છોડીને જતા નહિ
	छगन	છ ગુણવાળા ભગવાન		जनिपतिआइस्याइ	વિશ્વાસ ન કરીશ
	छनियाँ	છાના રહેવું		जनिशंका	શંકા કેમ કરો છો
	छरीदार	છડીદાર		जनिहोकराइ	બીલકુલ કરીશ નહિ
	छहोयाँ	છાયા, છાંય		जनुशायक	તડાતડ બાણ મારતું
	छाक	ભોજન, ભાત (ઉષ:કાલ)		जंभुआने	બગાસાં ખાવા લાગવાં
	छांडयो	કાઢીને		जमलद्रुम	યમલાર્જુન વૃક્ષો
	छेरी	બકરી		ज्योंनारे	જમણવાર
	छैलगुमानी	છેલછબીલો		ज्योंलो	જ્યાં સુધી
	छीन	ક્ષીણ થવું		जरत	સળગે છે
	छीनक	ક્ષણવાર		जरतजात	કુઢાય, બળી જાય છે
	छीनलइ	છીનવી લીધું		जलज	જલમાં થનાર મોતી
	छीनारी	લુચ્ચી, કપટી		जलपक	જલથી થતી
	छनी	ક્ષણિક			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	जलपुर	પાણીનું વાસણ
	जलमोचन	આંસુ પાડે છે
	जलसुत	જલનું કમળ
	जलार्नव	જલનો સમુદ્ર
	जाकेहाथपेडफलतामें	જેના હાથમાં વૃક્ષ તેના હાથમાં ફળ
	जाकी	જેની
	जाख	યક્ષ
	जागजमाइ	બગાસુ ખાશે
	जालपराइ	ભાગી જવું
	जातिपाति	નાતજાત
	जान	ઓળખાણ
	जामदानी	મખમલનું વસ્ત્ર
	जाहराइ	ધબાક દઇને
	जाला	બહુત
	जेतेराग	જેટલા તેટલા રાગ
	जेतेवेद	જેટલા મુરલીમાં છેદ
	जेवावहु	જમાડો
	जेस्पर	ધુપેલીઆ રંગના નંગ
	जैहीं	જશો
	जेहरी	નેપુર ઉપર ત્રણ આંટાવાળું ચરણનું આભૂષણ
	जोगमोट	યોગની પોટલી
	जोगविरति	યોગ અને વૈરાગ્ય
	जोटी	જોડી, બહેનપણી, સખી
	जोटीका	હિંડોળા, પલનામાં ઝોલો
	जौनि	યોનીઓ
	जोरी	ભેગાં કરી
	जोरीसबपांत	એકહારમાં બધા ગોઠવાઇ જતા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	जोहन	જોનાર
	जीजे	જીવીએ
	जीनपेलो	સાંભળ્યું ન સાંભળ્યું કરવું
	जीय	મનમાં
	जीवत	જીવતે જીવ
	जीयो	જીવાય
	जुगबर	યુગ જેટલો લાંબો સમય
	जुगते	યુક્તિ પૂર્વક
	जुगति	યુક્તી, યુક્તિથી જાણી ન શકાય તે
	जुगलकमल	બે ચરણ કમલ
	जुगलजंगनी	બે જાંગો
	जुटी	બની
	जुठन	પ્રસાદ, જમતાં વધેલ, એંઠું
	जृभात	બગાસું ખાય છે
	जुर	જ્વર
	जुरभारी	ભાર લાગે છે
	जुरो	માથાનો અંબોડો
	झकझोरत	ખેંચતાણ કરવી
	झखिया	માછલી
	झगुली	ઝભલું
	झझकी चठे	અચાનક ઝબકીને જાગી ગયા
	झंझोलना	ખેંચતાણ કરવી
	झपटतिलपटकरारी	જલ્દીથી લપેટામાં લે તેવી
	झपताल	સંગીતમાં તાલનો પ્રકાર
	झबक	જાગી જાય છે
	झबकपरत	નેત્ર મળતાં સ્નેહથી જાગી જવું

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	झर	ઝરમર ઝરમર વર્ષા
	झलके	શોભે છે
	झबा	કાનનું ઘરેણું
	झागरति	દાધ
	झानु	ઝંઘા, જાંઘ
	झारी	ઝાડી દીધી, ખંખેરી નાખી
	झिनकिके	ધુરકીયાં કરી
	झिरकी	ધમકાવીને
	झौटिका	ઝોલો ખવરાવવો
	झोप	લતાનો સમુહ. કુંજ
	झोला	ખોલ, વસ્ત્ર
	झुकीसी	નમેલી
	झुझुंबा	હાઉ, બીહામણું જાનવર
	झूमककी सारी	લાલ સોનેરી ભરતની સાડી
	झूमिके	ઝૂકીને, નમીને
	झुरैया	પ્રાણ નીકળી જાય છે
	टकटोरे	બટકું ભર્યું
	टेक	હઠ
	टेडी	વાંકી, નમેલી
	टेढी	
	टेरी	બુલાઇ, બોલાવી
	टेवी	અનુભવીને
	टोणे	ટકોર, શોધી કાઢે
	टोना	ટકોર, અવાજ, કામણ
	टोनासों	જાદુઇ અસર
	टोपाझ	પોખરાજ. પીળા રંગના નંગ
	ठकुराइ	મહિમા
	ठगोरी	જાદુ, ઠગાઇ જતી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	ठगोरीलाइ	જાદુ કરી દીધો
	ठठकरही	હઠ, ભીડ જામી છે
	ठांइ	ઠેકાણે
	ठांइठांइ	ઠેક ઠેકાણે
	ठाडेमुग	છુટા મગ
	ठान्यो	કર્યો, આરંભ્યો
	ठांव ठांव	ઠેકઠેકાણે, પુર ભરીને
	ठिठाइ	ચતુરાઇ, હોશિયારીથી
	ठोकाबजाइ	ઠપકો આપી કહેવું
	ठोर	લગની
	ठौर	જગ્યા, સ્થળ
	डगरी	રસ્તો
	डगमगाइ	ડગમગીને
	डगरूंगी	મારા રસ્તે જઇશ
	डबराभोग	ગ્વાલ ભોગ
	डबा	ટોપલો, છાબડી
	डरहन	ફરિયાદ, ઠપકો
	डहडहे	ચળકતું સુંદર
	डाकनोमुगु	પતરામાં લાખ ભરી બનાવેલ મુગટ
	डार	નાખવું
	डाठौ	દ્રષ્ટિથી જોવા
	डीठौना	સાથેના બધા ફિક્કા લાગવા
	डोरी	દોરી
	डोरू	ડમરૂં
	डोलतपाछेलागे	રક્ષણ કરવા તત્પર, હાજર
	डोले	હાલવું, અસ્થિર ચાલવું
	डोला	પાલખી
	ढंग	આચરણ, વર્તન
	ढरनि	ઢળી પડીને
	ढार	ઢોળી દે છે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	ढांके छे	છાનો માનો જુએ છે
	ढोंप्यो	ઢાંકેલું
	ढोह	સ્નેહ રાખ્યો
	ढिंग	પાસે
	ढित	તોફાની, નિર્લજ્જ
	ढीठी	નિર્લજ્જ, નફફટ
	ढीठो	છેડછાડ
	ढीलत	ખોલી નાંખે છે
	ढूंक्यों	તાકીને બેઠો છે
	ढूंढ्यो	જોયો
	ढूंढत	ખોળે છે
	तक	છાશ
	तकतोलो	એકાગ્રતા પૂર્વક તૂટાના
	तड़ित	વિજળી
	तन्मनस्का	ભગવાનમાં મનવાળાં
	ततिहर	અગ્નિ સળગતો ચૂલો
	तनकसों	થોડો નાનો
	तनकसौंवदन	નાનકડું મુખડું
	तनकहीशरण	થોડાક સમયનું શરણ
	तनताइ	શરીર ગરમ થાય છે
	तनदाधा	શરીરમાં આગ લાગવી
	तन्वी	સુકુમારી
	तनुगढ	શરીરરૂપી ગઢમાં
	तनुतर	દંત પંક્તિ, સૂક્ષ્મ
	तम्	તેણે
	तमचर	રાત્રીમાં બોલતાં પંખી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	त्रयताप	ત્રણ પ્રકારનાં દુઃખ આધિ, વ્યાધિ, ઉપાધિ
	त्यांलो	ત્યાં સુધી
	तरणि	સૂર્ય
	तरणिम	સૂર્યપુત્રી, શ્રી યમુનાજી
	तरणितनया	સૂર્યપુત્રી, શ્રી યમુનાજી
	तरफन	ગરજના
	तरतर	એકએક, તિરાડમાંથી
	तरयन	ઘુંટણ બરાબર
	तरसंत	તડતડાત
	तरसायो	તડપાયો, ડુબાવો
	तरूनाइ	તરંગો
	तरूतुऐ	વૃક્ષો તુટીને દટાઇ ગયા
	तरूतमाल	શ્યામ તમાલ વૃક્ષ
	तरल	ચંચળ
	तरंग	લહેર
	तहेसुचेत	ત્યાં ચેતવાનું કહે છે
	ताती	વધારે ગરમ
	तापत्रयाअभूक्तमय	લાલહોઠ
	तामही	ચિઢાઇને
	तारेकीलारी	તારાની થાળી
	तारफेर	તાડ અને કેળના ઝાડ
	ताळचे	માથા બરાબર
	तावकी	તમારી
	ताही	તેને
	ते ते दाग	તે તે ચિન્હ
	ते ते भेद	તેટલા ભેદ, વેણુરવમાં
	तोष	સ્વાદ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	त्रिबरेन	વાદળની રંગબેરંગી રેખાઓ
	त्रिखित	તરસી
	तीछनलगी	તીખું લાગ્યું
	तीत	ત્યાં
	तीनकाने	ચોપાટની રમતમાં નગાડી, લોક કુલની આજ્ઞા
	तिरिछो	તે ક્ષણે, તરત જ
	त्रिवली	રત્ન જડીત કંકણ આભૂષણ
	तिहुंपुर	ત્રણલોક
	तिहुंलोक	ત્રણેય લોક
	तुनराय	તોતડું બોલવું
	तूनतोरत	સહજમાં તણખલાને તોડવું
	तुरंग	ઘોડો
	थकितभइ	સુધબુધ ખોઇ બેઠી
	थननि	આંચળ
	थहराइ	ધ્રુજવનારી
	थहरात	અથડાતાં, ગર્જના કરતાં
	थरसिगयो	જડ બની ઊભો રહ્યો
	थापन	શ્રેષ્ઠ બતાવવું
	थाके	થાકી ગયા
	थाँग	સ્થળ, અંત
	थोंद	પેટનો આગળનો ભાગ
	थिर	જડ, સ્થિર
	दृग	નેત્ર
	दृगदोष	નજર લાગવી
	दृगन	દ્રષ્ટિ
	दगावह	દગો, વિશ્વાસઘાત કર્યો

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	दंतहिंचोल	હિચકા ખાય છે
	दंडान	લાકડી
	दबो	ઝુલે છે, દડો
	दधिदोनिया	દહીંનું દાણ લેનારા
	दधिमथनो	દહીંશો
	दमकत	ચમકે છે
	दयारत	દયાવાન
	दयाल	દયાળુ
	दर	દ્વાર
	दरसनपरसन	કડકડાટ
	दरियाइ	મોજા જેવી લહેર પડે તેવું વસ્ત્ર
	दल	વાતાવરણ
	दवनारस्यो	દાવાનળનું પાન કર્યું
	दसनगज	હાથીદાંત
	दसि	દ્રષ્ટિમાં
	दहमे	ધરામાં, કુંડમાં
	दह्यो	દહીં
	दहिबरा	દહીંવડા
	दहअवडेरी	ભુલાવામાં નાખી
	दाख	દ્રાક્ષ
	दामिनी	વીજળી
	देतदुराय	સંતાડી દે છે
	देवनिकोमनी	દેવોમાં અગ્રેસર
	द्वैसारंगवाहन	બે સર્પરૂપી બે હાથનું વાહન
	देहिपीठीसोअभागे	પોતાની પીઠ દેખાડે તે
	देहुबहाइ	તણાઇ જવા દેવું
	दोरीयो	ધારીદાર મલમલનું વસ્ત્ર
	दोलीकामंचशयन	ઝુલવા, સુવા માટે હિંડોળા ખાટ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	धोसं	દીવસ, દીસ
	द्विजपंक्ति	દાંતની હાર
	द्विजाविप	દંત પંક્તિ
	दिखाया	નજર લાગે
	दिन	દિવસ, ઉંમર દર્શાવવા
	दिनकर	સૂર્ય
	दियोविखान	શીંગડી મુકી દીધી
	दुःखगांसी	ગળામાં દુખનો ફાંસ
	द्युत	જીતી લીધું
	दुधचीनुसाढी	મલાઇ વિનાનું દુધ
	दुबारा	બીજી વાર, બે વાર
	द्रुम	વૃક્ષ
	द्रुमडार	વૃક્ષની ડાળીઓ
	द्रुमन	વૃક્ષ
	द्रुमभागे	વક્ષોને ઉખાડી આગળ વધે છે
	द्रुमवेली	વૃક્ષ લતાઓ
	दुरितदु-खभागे	બધાં દુઃખ પોતાની મેળે દુર થાય
	दुरीदुरीखेल	સંતાકુકડાની રમત
	दुरितीर	દૂર કિનારો
	दुरिहरे	દૂર થશે
	दुलइ	બેવડા પડની ઓઢવાની ચાદર
	दुलरावे	લાડલડાવે
	दुलरी	બે સેરની કંઠની માળા
	दुल्हनी	પરણનાર વહુરાણી
	दुल्हे	પરણનાર વરરાજા
	दुलारो	પુત્ર
	दुलीचा	અસ્તરવાળું

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
		ગાલીચા જેવું આસન
	दुवारे	દ્વારે
	दुष्टबलि	દુષ્ટોને મારી
	दुषन	દોષ
	दुहाइ	ઘોષણા કરી, જયકાર કર્યો
	दुहुदिश	બંને બાજુ
	धनुष	ભ્રકુટીને ધનુષની ઉપમા
	धनुषजोधा	ધનુર્ધારી યોદ્ધા
	धरणीमंडन	પૃથ્વીના અલંકારરૂપ
	धरनी	પૃથ્વી, ધરતીમાતા
	धरनीतरकीमराकीसुनाइ	ધરણીમાં તિરાડો પડતાં તડાક અવાજ સંભળાય તે
	धरियारघोरसुनी	ઘંટા ઘરનો ધ્વનિ સાંભળી
	धसिलेहों	ડુબી મરીશ
	धाइ	દોડી આવવું
	धानन	ખેતર
	धाननमें	મન, કર્મ, વચનથી
	धामकेधामअगोटी	ઘર કામમાં ગુંથાઇ રહેવું
	धामहीं	ઘરમાં
	धोंधी	કિર્તનકારનું નામ
	धृजे	ધારણ, સ્થાપન કરનાર
	धूत	ઠગ, ધુતારો
	धुधी	ઓઢણી
	धुनीधुनी	પટકી પટકીને

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	धुरिधुसरगात	આખું શરીર ધુળવાળું
	धुरिधुसरवपु	ધુળવાળું આખું શરીર
	नक्तमधि	રાત્રી
	नकवानी	હેરાન થયું
	नखचंद	નખરૂપી ચંદ્ર
	नखरेखा	નખક્ષત, નખની નિશાનીઓ
	नचियते	ના જોયું
	नंदनिकेत	નંદભવન
	नभने	આકાશથી
	नयनीरी	સુંદર આંખોવાળી
	नरेख	નખક્ષત, નખની નિશાની
	नलीनीदल	કમળનો સમૂહ
	नलीन्हो	લીધી નહિ
	नवका	અભિલાષા
	नववनमाली	નવીન વનમાળા વાળા
	नववारीधर	નવાં પાણી લાવનાર વાદળ
	नवलबेस	નવાં સ્વરૂપમાં
	नहैहों	હું ન્હાઇશ નહિ
	नागर	ચતુર
	नागररतिपति	ચતુર શ્યામ સુંદર
	नागरी	યશોદાજી, રાધિકાજી, ચતુર વ્રજ સ્ત્રી
	नागरीनारी	ભગવદ્માયા
	नागेपायन	ખુલ્લા ચરણાદિથી
	नागिनकारीरात	નાગણ જેવી કાળી રાત
	नातो	નાતો, સંબંધ
	नाद	સુર, અવાજ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	नारायणकमला	નારાયણ અને લક્ષ્મીજી
	नारीनंदव्रजके	વ્રજનાં નરનારી
	नावैं	નમાવે
	नाऊ	ઢોળાઇ દે છે
	नासापुटगत	નાસિકા ઉપર આવેલું
	नाहर	તમાલ
	नेक न भावहू	જરાપણ ગમતું નથી
	नेक हेरे	જરા જુએ છે
	नेति	વલોણાનું નેતરૂ
	नेम	નિયમ, સાધના
	नेरो	પાસે
	नेरी	નજીક
	नैवलभ्यते	કદી પ્રાપ્ત કરી શકતો નથી
	नैसी	ખોટી. ડોળ કરવાવાળી
	नोछावर	ઓવારણાં લેવાં
	निकट	નજીક
	निकरपुरंदरकोरे	ચંદ્રમાંની સરખામણી
	निकास	રસ્તો
	निके	બરાબર, કુશળ, નજીક
	निकोनिकी	સારી રીતે, સારો
	निकी	સુંદર
	निगम	જ્યાં ગમનથી, વેદ પુરાણ ગ્રંથો
	निगमचारी	ચારેય વેદ
	निगल	ગળવું, ઓછું થવું
	निछनीयां	વારી જાઉ છું
	निजपरिरंभकृते	પોતાનું આલિંગન આપવા માટે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	निजवसनाम्	પોતાના વસ્ત્રોને		निवि	છોડીને, કટી વસ્ત્રની નાડી
	निठुराइ	કઠોરતા		निविबंधविमोक्स	કટી બંધ છોડાવતા
	नितंब	કટીનો પાછલો ભાગ		निशाकर	ચંદ્ર
	नितंबवती	નિતંબ વાળી		निसि यामही	રાતદિવસ
	नितंबीनी	સ્વામિનીજી		निसिबासर	રાત દિવસ
	निदरी	નિરાદર કરીને, અપમાનીત કરીને		निसिरका	પૂનમની રાત
	निधि	સંપત્તિ		निःशुल्क	વિનામૂલ્યે
	निधुवनशाली	નિધિવનને શોભિત કરનાર		निहसे	સારો વિચાર
	निषंग	ભાથો		निहोर	કરગરવું, મનુહાર કરવી
	निबहु	જવા દેવું		निहोरे	રોતા બંધ કર્યા
	निबही	ટેકના ટેક રહેવું		निहोरी	સ્થાનથી જોવા લાગ્યા
	निबह्यो	નિભાવ્યો, સાર્થક કર્યો		नूरेख	નખક્ષત, નખની નિશાની
	निबारे	નિવારણ કર્યું		पखारे	ધોયા
	निबेरेशीर	પોતાના ભાગનો માલ		पंग	શિથિલ
	निमिषहु	પલકવાર પણ		प्रगटजनाइ	વર્ણન કરી શકું
	नीरज	કમળ		पगाये	ભીંજેલા
	नीरजसुत	બ્રહ્મા		पच्ची	ચાંદીમાં હીરા જડેલા શૃંગાર
	निरमोलक	કિંમતી, જેનું મૂલ્ય ન થઈ શકે તે		पच्छी	પંખી
	निरवारती	ગૂંચ કાઢવી		पंचभीख	લોકોની કૃપાની
	नीरालंब	આધાર, માહિતી વિના		ભીખ	
	नीरी	નજીક		पचिपाचि	કેવળ વારંવાર
	निरूपम्	ઉપમા આપી ન શકાય તેવા		पंजीरी	સૂંઠ, અજમો, જીરૂ, ધાણા, વરિયાળીનું ચૂર્ણ
	निलकंठीर	નીલકંઠ, મોર		पटपीत	પીતાંબર
	निवाय	સ્થાન		पटवस्त्र	રેશમીવસ્ત્ર
	निवरी	સમેટી લઇ, નવરા થઇ		पटह	વાજીંત્રનું નામ
	निवेरी	જુદી તારવીને		पठयो	મોકલ્યો

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	पांसुरी	પાંસળીઓ		पुरयतु	પૂર્ણ થાઓ
	पाहुने	મહેમાન		पुलकपुलकि	હૃદયમાં હર્ષ પામીને
	पेंच	પાઘના આંટા		पुलकी	રોમાંચ
	पैंजनी	ઝાંઝર, નૂપુર		पुष्टप्	સેવા શૈલી
	पेरा	સફેદ હોવું		पुहुमीपर	પૃથ્વી, જમીન ઉપર
	पैनी	પગની પાની		फनगार	ફેણની નીચે
	प्रेमकीपीर	પ્રેમની પીડા		फनघात	ફેણના પ્રહાર
	प्रेमकीललक	પ્રેમની ઝલક		फनतर	ફેણ નીચે
	प्रेमपचिहारी	પ્રેમમાં થાકીને હાર માની બેઠી		फराये	ફલિત કરી દેખાડ્યું
	प्रेमबिकल	પ્રેમ વ્હીવલ		फलजनइ	બદલો લેવા માટે
	पैयत	વિના સાધને પ્રાપ્ત થવું		फलबिंब	પોયણી વૃક્ષનું ફળ
	पैसी	વિહાર કરે છે		फहरानी	લહેરાવ્યું
	पैरी	ઘુસેલી, પ્રભાવ નીચે આવેલી		फेंट	ઓઢેલા વસ્ત્રનો છેડો, કોથળી જેનાથી દૂર ફેંકી શકાય
	पोंछत	પંપાળે છે, લુંછે છે		फेन	દૂધ ઉપરનું ફીણ
	पोलत	ચોપડે છે, પંપાળે છે		फिराव्यो	પાછા ફરતાં
	पोलनाखिलौना	ફોદીઓના રમકડા		फिरीफिरी	ફરી ફરીને, વારંવાર
	पौना	પવન		फुफकर्यो	ક્રોધથી ફૂંફાડા મારવા લાગ્યો
	पौरीआ	દ્વારપાલ		फुहारे	ફુમતાવાળું
	प्रोहीत	પુરોહિત		बंकी	ભમરડી
	पाकछाप	બંને કપોલ ઉપર અધર પાનની છાપ		[illegible]	હાંકો
	पीढा	ચોકી		बगदावी	પાછીવાળી
	पीराबसन	પીળું વસ્ત્ર		बगराइ	ફેલાયેલી
	पितु	પીતા		बघना	વાઘનખ
	पिनचनस्तन	પ્રગટ સ્તનો ઉપર		बछरूदनि	વાછરડાના બંધન
	प्रिय	પ્રીતમ		बडाइ	મોટાઇ, પ્રશંસા
	प्रियपरिरंभन	પ્રિયતમાને આલિંગન કરતા		बढावे	વધારે
	पुहुमीपर	પૃથ્વી, જમીન ઉપર		बढेदुकुलकोट	આકાશ સુધીનો ઢગલો
	पुर	નગર, ગામ, વસપુર			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	पताकन	પતાકાના મોરવા
	पणछ	ધનુષની દોરી
	प्रणित	નમ્ર, અંગીકાર કર્યો
	पनत	પ્રણામ કરું છું
	पतिजे	વિશ્વાસ રાખ
	प्रतित	ખાતરી
	पतितनकोटीको	પાપીઓનો સમુહ
	प्रतिपारन	લાલન પાલન
	पंथी	યાત્રી
	पदचर	પાયદલ
	पदपंकज	ચરણકમલ
	पन्नग	સાપ
	पनवारे	પતરાળાં, નીક
	प्रपन्ना	શરણે આવેલા
	प्रबलबल	બળવાન ટોળી
	प्रभुताढारी	મહત્તા છોડીને
	प्रभुति	વિગેરે, વધારાના
	प्रभृति	સમર્થ
	प्रमुदित	હર્ષ પામીને
	पय	દુધ
	पटापक	દુધની થતી સામગ્રી
	पयपान	દુધનું પાન
	परजंत	સુધી
	पकतितिगइ	વિશ્વાસ ઉઠી ગયો
	परमोध्यो	સમજાવ્યું
	परम्	તત્પર
	परमोधन	ખોટી ધીરજ આપે છે
	परसाय	સ્પર્શ કરવો
	परसी	અડક્યો
	परांत	મોટો થાળ
	परापन	પાછા આવવું પડયું
	परेवा	કબુતર
	पलक	ઘડી, પાંપણ
	पलककपाट	આંખોની પાંપણ
	पलकनि	પાંપણ
	पलकापोढावती	ઢોલીઆમાં સુવાડતી
	पलटी	ઉલટી
	पल्लव	પાંદડા, પાન
	पल्लवपानी	કોમળ આંગળીઓ, હાથ
	प्लावित	પ્રફુલ્લિત
	पलंगपोष	શય્યાજીની ચાદર
	पश्यति	જુએ છે
	प्रशंसित	સ્તુતિ કરાયેલ
	पसेंदु	શ્યામતમાલ કૃષ્ણનું નામ
	पहरवा	ચોકીદાર
	पहोप	પુષ્પ
	पहोपन	પુષ્પો
	पांखत	પંપાળે છે
	पांछो	લુછવું
	पाटकेलटकत	રેશમી ગુચ્છો
	पाटो	અધિકાર પત્ર
	पाटीतर	પાંગતે
	पान्थ	વટેમાગુ
	प्रापत	તેજ મળી
	पायपिराइ	પગ દુ:ખે છે
	पारथत्रिय	પાંડવ પત્નિ, દ્રૌપદી
	पालय	પાલન કરો
	पावनपदपरतगी	પીડીતોનો પોકાર સાંભળીને
	पासा	ચોપાટની રમતના પાસા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	बडीबडीबात	વધારે પડતી વાતો
	बतरस	વાતોરસ, વાતોડીઆ
	बतरात	વાતો કરવી
	बतासे	પતાસા
	बदलन	ગણતો નથી
	बदनमेंनावत	મોઢામાં મુકે છે
	बदरौला	વૃષભાનજીના ઘરની દહીં બનાવવાના કામની સ્ત્રીનું નામ
	बदि	વાયદો કરીને
	बंदी	કંઠનું આભૂષણ
	बधिक	પારધી, યમદુત. બ્હેરો
	बनी	બન્યું
	बरखत	વરસે છે
	बरजे	રોકે, ટોકે
	बरहाचुड	મોરપિચ્છનું મસ્તકનું આભુષણ
	बरहीवर	ઉત્તમ મોરપિચ્છ
	बरा	વડાં
	बरेजेबरी	રસ્સી બળી જાય
	बल	મોટાભાઇ બલદાઉ
	बलजाय	ઓવારણાં લેવાં
	बलाय	રાગ દ્વેષ દુર કરવા માટે
	बलात्	બળપૂર્વક
	बलैयाझुकलीनी	પગે પડીને
	बसबो इभावे	રહેવું ગમે છે
	बहतपनारे	ધારા વહે છે
	बहाउ	વહેવું
	बहावुं	દુર કરું
	बहोछारन	વરસાદની વાછંટ
	बहोर	ચઢીને આવતા નિહારીને
	प्रभात	અરૂણોદય
	बयार	પવન
	बालरस	જીભ
	बांधें	આલિંગન આપવું
	बादि	વ્યર્થ
	बानिक	વાણી, શોભા
	बारक	બારી, બારણામાંથી
	बारेबारे	વારંવાર
	बालस्थ	ચોકી, શય્યામાં બંને પડખાનાં ઓશીકા
	बालसंगाति	બાળપણના સાથી
	बांसबांसुरीआ	વાંસનો ટુકડો
	बांहउधारे	હાથ ઉઘાડયા
	बांहटेकीके	હાથ જોડીને
	बांहतर	હાથની નીચે
	बाहुलइ	બાહુમાં લઇ
	बेकाम	નકામા
	बेकामही	કામ વિના
	बेगनी	રીંગણના જેવી
	बेद	વેદ
	बेंत	વેણું, છડી
	बेनी	ચોટી, ચોટલો
	बेर	વાર, વિલંબ
	बैरिनी	શત્રુનાં
	बेला	વાડકો, કટોરો
	बेलालरवोरे	કિનારો તોડીને ઉમટી પડયું
	बेली	વેલીઓ
	बेसन	મગસ, ચણાના લોટનું
	बैसी	બેઠી છે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	बोधक	સાંભળીને		बिरोधे	રૂંધે
	बोधत	બતાવી રહ્યા છે		नीरीयां	સમરો
	बोती	અલ્પ		बिरुजायो	ખિજાયો, આનંદિત બન્યો
	बोयो	રોપ્યો		बिरुजानी	ધમકાવવા લાગી
	बौरावही	પાગલ થનારી		बिलख	કાલાવાલા
	बिकरार	અત્યંત વ્યાકુળ		बिलग	માઠું, ખોટું
	बिकान्यो	વેચાઇ ગયો		बिलगनमानो	ખોટું ના લગાડશો
	बिगारत	બગાડે છે		बिस	કમળની દાંડી
	बिगोये	ગુમાવ્યા		बिहंसति	વિશેષ હસતી
	बिछुरनकी	વિરહની		बिहाल	દુ:ખી થયેલી, કરમાઇ ગયેલી
	बिछुरे	વિખુટા પડે		बिहालही	પાગલની માફક
	बिज्जु	વિજળી		बुकनी	મૂઠ, હિંગનું ચૂર્ણ
	बिजोयके	બેરખા		बूका	સુખડ, અબીરનું ચૂર્ણ
	बिटिया	પુત્રી		बुझदु	પછી લેજો
	बिथरे	આમતેમ ભાગવા લાગ્યો		बुझयोरसबकोज्ञान	બધાની રગેરગ જાણું છું
	बीथन	ગલી		बुद्धिबल	બુદ્ધિના બળે
	बिथा	વ્યથા		बुहारी	સાવરણી
	बिनाबपन	બાબરી, વાળ લેવડાવ્યા વિના		भइस्नाइ	રાણી થઇ બેઠી
	बीपीन	વનમાં, ગલી, કુંજમાં		भक्तविरहकातर	ભક્તના વિરહથી વ્યાકુળ
	बिलफल	અધરોજ		भख	ખાધું
	बिबि	બે અલગ, છુપાયેલી, બલરામ		भख	ખાવાનું, ભક્ષ્ય
	बिषकीरा	વિષના કીડા		भखभांग	ભક્ષ્ય માટે મોતીની માંગ
	बिमल	નિર્મલ		भख्यौ	આરોગ્યા, ખાધાં
	बीरचाउ	પહેરાવવું, સુંદર રચના કરવી		भजसखिभावभावितदेव	રસિક છે, તેવા પ્રભુને ભજ, સેવ
	बिरंची	બ્રહ્મા		भंजाइ	ઉછામા મથાવવા
	बिरजाबत	થાકી જવું, વાત ઉપર બગડી જવું		भदैया	ભાદ્ર માસનો
	बिरथा	પીડા, વૃથા		भृकुटी	ભ્રમર
	बिरन	વૈરાગિની		भ्रमज	મોહ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	भ्रमि	ભ્રમિત, ફરી ગઇ		भीनौ	રચ્યો, પચ્યો
	भ्रमित	ફેરવીને		भीखुकभुपतिभये	માંગવાવાળા રાજા જેવા બને
	भरतिअतंक	માયાની જંજારથી કરૂ છું		भृं	ભ્રમર
	भरमीकै	ભ્રમિને, ભુલાવામાં પડીને		भूखें	ભરેલો ખજાનો
	भलोपढायो	સારી શીખામણ આપી		भूरइ	ભરમાવ્યાં, ભોળવાઇ જઇને
	भवजल	સંસારરૂપી સાગર, જલ		भूरिद	બહું અર્થ જણાવનાર
	भवन	સદન, જે સદનમાં સંસાર નથી તે		भूमीलोटी	જમીનને અડકીને, આળોટીને
	भवभरम	સંસારના બધા ભ્રમ		मखलीने	ભક્ષણ કરીને
	भाजन	વાસણ, પાત્ર		मगन	આનંદથી ભરપુર
	भावतें	ગમતું, વ્હાલું, ભાવતા		मगनभइ	આનંદ ઉભરાયો
	भालविपेरोरी	લલાટમા કંકુનો ચાંલ્લો કરીને		मंगी	માંગીને
	भावखंड	ભાવ પ્રદેશ		मघपंचक	મઘા નક્ષત્રથી પાંચમું ચિત્રા એટલે ચિત્ત
	भावति	ગમતી, ગમતું		मज्जन	સ્નાન કરવું
	भावसिंगारी	મનગમતો શબ્દ, શિણગાર		मतो	મત, અભિપ્રાય
	भाववेल	ભાવમાત્ર		मति	બુદ્ધિ
	भावै	ગમે છે		मतिभोरी	નિર્બુદ્ધ, બુદ્ધિથી પાગલ
	भौंह	ભ્રમર, ભ્રકુટી		मथनिया	વલોણાનું માટલું
	भौंहसतराये	ભ્રમરો વાંકી કરાવીને		मथ्यो	નાખ્યો
	भेक	વેષ		मंथरगति	ગદગતી ચાલ
	भोग	સુખ, ફળ, ભોજનમાં સમર્પવાનો ભોગ		मदमथ्यो	મદનો નાશ કર્યો
	भोना	ભુલાઇ જવું		मंदिलरा	વાજીંત્રનું નામ
	भौंरा	ભમરડા, ભમરા		मधुयामिनी	વસંત ઋતુની રાત્રી
	भोरीभोरी	ભલી ભોળી		मधुसुवन	ભક્તિ રસ અંગીકાર કરનાર શ્રી ભગવાન
	भीनी	ભીનો		मनबहराइ	મન પ્રસન્ન થઇ આવે
				मनभेये	મન જીતી લેવું

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	मनमथकोर	કામ જવરથી			બલરામ, મોર, કન્હૈયો
	मनमन सिहानी	મનમાં મુગ્ધ થવું		मानुसीतन	માનવજીવન
	मनमराला	હંસ		मारन	પટ્ટા, તગડા
	मनसालेखी	મનમાં વિચાર કરેલી		मारूतसुत	પવણપુત્ર હનુમાન, ભીમ
	मनसोपंग	લુલી		माध	માધવ
	मनुहार	મનાવવું કાલાવાલા કરવા		मैगलमानो	મસ્તહાથી
	मनुहारी	સ્વમાની		मेंडुकन	દેડકાં
	मया	કૃપા		मेनकेमेघ	મિલાય લિયે
	मरगजी	ચુંથાઇ, ચોળાઇ ગયેલી		मेरे बाछे	મારા બેટા
	मरम	હાર્દ, ગુઢ અર્થ, દીલનું દર્દ		मेरीसाध	મારા મનની આ ઇચ્છા
	मरिओड	મરતાં પણ		मोंहडो	મુખ
	मरिबो	મરાય, મરીને		मोहिलगीबलाइ	મારી બલા
	मलपति	મ્હાલતી		मींडतहाथ	હાથ ઘસતા રહી જવું
	मलयांचित	ચંદનથી લેપાયેલું		मींडवारी	કેશભૂષણ
	मसि	મેંસ, કાજલ		मित	મિત્ર
	मसिबिंदु	કાજલ, અંજણનું ટપકું		मीलनीय	પ્રેમથી મળનારી સખીઓ
	महतारी	માતા, પોતાની માતા		मीलहै	મળશે
	महाघटनिधन	ભારેવાદળોની ઘટા		मीसीरोटी	ચણા જવની રોટલી
	महाझर	પ્રચંડ વરસાદની ઝડી		मुक	મુંગા, બોલે નહિ તેવા
	महाभूज	મહાન છે ભૂજ જેના તે ભગવાન		मुक्तामाल	મોતીઓની માળા
	महिते	ધરતીથી		मुखचारी	ચાર મુખવાળા બ્રહ્મા
	महुवरी	વાંસળી		मुखनायत	મોંમાં મુક્યું
	मांड्यो	શરૂ કર્યો		मुखहास	મુખારવિંદનું હાસ્ય
	मावल	વાજીંત્રનું નામ		मुग्ध	ભોળપણ
	मानो	માનો, માનવું		मुगा	પરવાળાં, સીંદુરીયા રંગના
	मानोहंसमोरमखलीने	જાણે હંસે મોતી ચણ્યું હોય અને મોરે સાપ પકડ્યો હોય, હંસ		मुंगीये	ઘુંઘટ
				मुचतहो	મુક્ત કરો છો
				मुझमंजु	મુંઝવણને લીધે મનોહર લાગતી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	समाज	વ્યક્તિનો સમુહ, પદાર્થ		सारंगरिपु	પારધી, ઘુંઘટ
	समातअंकोरी	ચિત્ત ચોરી લીધું		सावकै	બાણ
	समुद	સાગર		सांस	શ્વાસ
	समहो	તારા બધા		साहनि	સેવકો
	स्यंत	શ્રવતું, ઝરતું		साहराज	મહારાજ
	सयान	ડહાપણ		से अे से	સેવન, ભજન કરવાથી
	सयाने	ચતુર, સમજણો		सेज	પથારી, શૈયા
	सयानी	શાણી (સ્ત્રી)		सेंतलफिरत	એકઠાં કરી રહેવું
	सरपरगिरिवर	હૃદય તળાવ ઉપર (કુચની ઉપમા છે)		सेतमेंत	સહજથી
	सराहतजात	પ્રશંસા કરે છે		सेंदुर	માથામાં ભરવાનું સિંદુર
	सराहो	પ્રશંસા કરી		सेन	ઇશારા
	सरोजविलोकिनी	કમળ સમાન નેત્રવાળી		सेनबइ	ઇશારો કરી
	सरोरूह	કમળ		सेनन	સાન, સંકેત
	सरोवर	સરોવર, તળાવ		सैन	સેના
	सरीत	નદી		सेमर	શીમળાનું વૃક્ષ
	सरीरा	સ્વતઃ, ખાત્રી પૂર્વક		सौंत	શોક્ય
	श्रवनन	કાન, શ્રવણ		सोतन	શોક્ય
	स्वस्ति	ક્ષેમ કુશળતા		सौती	શોક્ય, અસૂયા, પરકિયા સ્ત્રી
	स्वार्त	વિરહાતુર		सोसनी	આસમાની, લવંડર
	संवारतयार	વાળને સરખા કરે છે		सौंहकरनको	સોગંદ ખાઇને
	संवारति	શ્રૃંગાર કરે છે		सोहनी	સાવરણી
	स्वेदकण	પરસેવાનાં બિંદુ		सींककरवी	પાનની બીડી કરવી
	सविकारम्	વિકાર સહિત		सिखाइप्रबोधे	સારી રીતે શીખવાડ્યું
	सविलासम्	ક્રિડા, વિલાસ કરતાં		सिखिसिखंडसी	માથે મોરપંખનો મુગુટ ધારણ કરે તે ભગવાન
	संसौ	શંકા, અવિશ્વાસ		सिंघारे	સંહાર્યું
	सस्मितपि	સ્મિતપૂર્વક		स्मितरूचीरूचीरतर	મધુર સ્મિતથી વધુ સુંદર દેખાવું
	सहासम्	હાસ્ય કરીને		सियाहुते	સિતાજીથી
	सही	સેહવાં પડશે		सिरगाढढारे	આપત્તિ દુર કરી શક
	साटी	ગાંઠ		सिरमौर	શિરોમણી
	सानमाखनमें	માખણમાં બોળીને			
	सान्यो	એકત્ર કર્યાં			
	सानलिये	ભેળો કરીને			
	सापन	શાપ આપવા માટે			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	सिरात	ઠંડો થાય છે
	सिरान्यो	મુશળધાર પડશો
	सिराने	શાંત પડી જવું
	सिराहनो	મસ્તક નીચે મુકવાનું ઓશીકું
	सुआपंखी	પોપટની પાંખના રંગનું વસ્ત્ર
	सुकट	સુકા
	सुक्त	પાણી વિનાના સુકા
	सुकेलीढबी	સુંદર કેલીની શોભાવાળા ભગવાન
	सुचतहो	સુચન કરો છો
	सुधा	સુંદર
	सुचित	સૂવો છે
	सुजनी	આસકા રૂની ઓઢવાની રજાઇ
	संवानकी	બંધનોની
	सुतनके	પુત્રોને
	सुथन	પાયજામો
	सुदरताकीसरनी	સુંદરતાનો ખજાનો
	सुद्दिवस	દેહનું ભાન
	सुधबुध	ભાન
	सुपान	સ્વપ્ન
	सुफलकसुत	અક્રુરજી
	सुबस	આનંદ સહિત, ચિરકાલ
	सुभग	પવિત્ર
	सुभगशरीरा	સુંદર, સુપુષ્ટ શરીરવાળા
	सुभाइ	સ્વભાવ, સહજગુણ
	सुभालकी	સુંદર કપાળનાં
	सुमृगमद	કસ્તુરી
	सुमुखि	સુંદર મુખવાળી સ્ત્રી
	सुरखि	સુગંધિત પવન
	सुरंग	લાલ
	सुरंगसार	સારું કાળું કાજળ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	सुरझानी	ઉકેલ મળવો, સમજાયું
	सुरतनाथ	અલૌકિક રમણાં શ્રી ભગવાન
	सुरतरसभीने	રમણ રસમાં ડુબેલ
	सुरतसंग्राम	કામયુદ્ધ
	सुरभि	સુરભી નામની ગાય, સુગંધિત પવન
	सुरपतिमेटी	ઇંદ્રને દૂર કરી
	सूल	પીડા
	सुलती	લહેરાતી
	सुलसहे	પીડા સહન કરે
	सुलालित	સારી રીતે પાલન થયું છે તેવા
	सुबैन	મીઠાં વચન
	सुष्ठु	સારી રીતે
	सुसुकीसंदन	હીબકાં ભરતાં રોવું
	स्वार्थ	પોતાના ખાતર
	शंकमानी	શંકા ન કરી
	शंक्यो	શંકા કરી
	शकरकंद	શકરીઆં (શાક)
	शकलईस	ભાંગેલો ધનુષનો ટુકડો
	शतसंगे	સેંકડો, અસંખ્યની સંગમાં
	शर	બાણ
	सितु	પ્રભુને
	सितुरिति	પ્રભુને ગમે તે સર્વ
	सिरहाने	ઓશીકું
	शिषफूल	મસ્તક ઉપરનું આભૂષણ
	शिशु	બાલક
	शुकनील	પોપટની હાર
	शुभ्र	સુંદર
	शुल्क	કિંમત
	हटकहटक	હાકોટા પાડતા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	व्रज ते भारी	વજ્રથી કઠોર
	व्रजवाम	વ્રજ સ્ત્રી, વ્રજાંગના
	वतराय	વાત કરે
	वदनझुराइ	મોઢું કરમાઇ ગયેલું હોવું
	वनराज	વરૂણદેવ
	वपुधारी	શરીરધારણ કરનાર ભગવાન
	वपुषि	અંગમાં
	व्यंजन	શાકભાજી
	व्याज	કારણ, બહાનું, માટે
	व्याध	શિકારી, પતિત
	वरधाम	સુંદર ભવન
	बरबस	વગરવાંકે
	बरा	વડાં
	बरी	પકોડાં
	वरुद	વરદાન આપનાર
	वरुमरते	મૃત્યુ પછી
	वल्नु	મનોહર
	बसको	ઇચ્છા પૂર્વકનો સ્વાદ
	बसंती	ઝીણાં ટપકાંવાળું સ્ત્રીને વરવાનું રંગીન વસ્ત્ર
	वसुधा	પૃથ્વી
	वसुधाभारवतार	ધનને ધારણ કરનાર
	वागधीश	વાણી, સરસ્વતીના પતિ શ્રી વલ્લભ
	वारिधुरा	સૂર્ય
	वारिकसनी	મોતી બાંધેલા હોય તેવાં શ્રમજલના બિંદુ
	वारिजदल	કમળ દલ
	वारिजसुत	કમલમાં જન્મેલ બ્રહ્મા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	वारु	વારી જાઉં
	वारुणी	મદિરા, અગ્નિ
	वारणवर	ગજરાજ
	वारफेरकार	ઓવારણાં લેવાં
	वालुका	રેતી
	वासकसज्जा	પ્રિય મિલન આશાએ શય્યા સજાવી રાહ જોતી નાયિકા
	वासुकी	વાસુકી નાગ
	वाहन	શંકર ભગવાન, વાહન
	वाहने	ઇન્દ્રનું વાહન હાથી
	वाही	એમાંજ
	वाहीको	તેનો
	वेखधारी	અવતાર લઉં છું
	वैरठयो	વેર બાંધ્યું
	वेलनवेल	વેલણથી વણીને
	वैसेही	એમને એમ
	विकलगात	ઢીલા અંગ વાળો
	विखज्वाल	ઝેરની જ્વાળાઓ
	विखान	શિંગડી
	वितनु	કામદેવ
	विथनी	ગલી, ગલીમાં
	विथवित्तभइ	ભાન ભુલી ગઇ
	विथनी	ગલી
	विथवित्तभइ	વિખરાઇ
	विपद्द	વિપત્તિ
	विपिन	વન ઉપવનમાં
	विपुल	પુષ્કળ
	विपुलपुलकावली	જેની સમગ્ર રોમાવલી રોમાંચિત થયેલી છે.

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	विभ्रमसंभ्रम	ગડપથી વિહરતાં,		संकर्षण	પૃથ્વીનો ભાર દૂર
		ભમણામાં હરતાં ફરતાં			કરનાર
	विभूति	ભભુતિ, રાખ		सकार	સુખકારી, સુખદાયી
	विरध	વૃદ્ધ, બુઢ્ઢો		सकारे	કાલે સવારે
	विरह	એકાંતમાં રહેવું,		सकुच	શરમ
		વિશેષ, એકાંત		सकुचतहो	શરમાઓ છો
	विरुझावत	હઠ કરે, આડાઇ કરે		सकुचानो	સંકુચિત થયો
	बिलखा	કાલાવાલા કરવા		संगपोढीनंदवाम	નંદરાયજીના ડાબા
	बिलसत	આનંદ લુટે છે,			પડખે પોઢેલાં
		છલકાય છે			જસોદાજી
	विलोचन	નયનો		सची	ચોટી
	विलुआइ	પવનમાં ઝુલતી		सचान	બાજપક્ષી
	विलुलिन	વિલસે છે, ઝુલે છે		संचितभावम्	મનના ભાવો
	विष	ઝેર		संचुर्तो	સુખેથી
	विषधर	સર્પ		संजाइ	સજા કરવી, દંડ કરવો
	विषधरअरिदु:खदेत	વિષ ધારણ કરતાં		संजोय	પ્રકટાવી દીધો
		શંકરનો દુશ્મન		सठ	કપટી
		કામદેવ દુ:ખ આપે છે		सतरायें	વાંકી કરીને
	विषधरअरितितिमिलन	સર્પના શત્રુ ગરૂડ		सतरहोनी	લાલ પીળા થવું,
		ભગવાનના મેળાપ			ગુસ્સે થવું
		વિના છે		सदन	ઘર
	विषधरहोतअचेत	સ્વામિનીજી અચેત		सपथ	સોગંદ
	विषधरविषधरसोंकह	સ્વામિનીજી બીજી		संप्रति	અત્યારે
		એક સખીને કહે છે		सपुती	પુત્રવતી
	विस्मितमनसा	વિસ્મય પૂર્વક		सबलायो	સન્મુખ કર્યો
	विषयिनिर्सो	સંસારીક વિષય		सबारे	જલ્દી આવીને
		ભોગમાં		संभ्रमलज्जितनयनाम्	સસંભ્રમથી, લજ્જિત
	विहागी	વિતાવી			નયનો વાળી
	विक्षण	દ્રષ્ટિ		संभासन	પ્રેમથી વાત કરવી
	विक्ष	જોઇ		समं	સાથે
	वृद्ध	બુઢ્ઢો		समग्री	સામગ્રી, પદાર્થ
	वृषभानुवारी	વૃષભાન કુમારી		स्मय	આશ્ચર્ય, જ્ઞાન, ગર્વ
		રાધાજી		स्मर	કામદેવ
	सकरग्रहम	હાથ પકડીને			

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ	ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	मुवा	શ્રીને પધરાવવા			શ્રી રાધાજી
		ચોકી પાછળની ગાદી		रतिरणजीते	કામ યુદ્ધમાં
	मुदमरजार	પ્રસન્નતાની અવધિ			જીતેલા
	मुंदरी	વીંટી		रतिरेली	રમણ રસ
	मुदनाद	મુગ્ધ સ્વરો			પ્રગટાવીને
	मुंदे	બંધ કરે છે		रंपटत	લપસી પડે છે
	मुदित	હરખીને, આનંદ		रंभण	આલિંગન
		પામીને		रम्यक	વિહાર કરનારા
	मृदु	કોમળ		रळी	મનોરથ પૂર્ણ કરો
	मुरज	વાજીંત્રનું નામ		रवितनया	સૂર્ય પુત્રી,
	मुरेला	કારેલામાં વેસણ			શ્રી યમુનાજી
		મેળવેલ શાક		रविसुता	શ્રી યમુનાજી
	मुरी	વળખાઇને,		रश्मि	તેજ, કિરણો
		છુપાઇને		रसकेऔना	બહુ રસથી ભરેલા
	मरीमुरी	વારંવાર		रसना	જીભ
	मुहखेह	મોમાં ધુળ પડે		रसपक	ખાંડની ચાસણીની
	यमुनादह	યમુનાજીનો			બનેલ સામગ્રી
		કાલીય ધરો		रसपागी	રસમાં ભીંજાયેલી
	यावक	મેંદી, પગે		रससाधा	રસનો આનંદ લેનાર
		મુકવાનો રંગ,		रसिकरासरसरानी	રાસ રંગની
		અળતો			મસ્તિમાં મસ્ત, ગોપી
	रमे	રમે છે		रसितम	રણકાર કરતું
	रइधमरको	દહીં વલોવવાનો		राखी	પડતાં મુકી
		અવાજ		रागकीडोरी	પ્રેમના તારમાં
	रुच्छन	રક્ષણ		राजत	શોભે છે
	रचीरची	સારી રીતે બનાવીને		राजारवनि	રાજરમણી, રૂક્મણિજી
	रजक	ધોબી		रातौ	રંગાઇ ગયેલ, મસ્ત
	रजआरज	લૌકિક, વૈદિક			બનેલ
	रजनीअर	રાત્રીમાં ફરનાર		रामा	રમણીઓ
	रति	પ્રેમ		रायबेल	ફુલના વેલાની જાત
	रतिपति	કામદેવ		रावम्	ધ્વનિ, આશય
	रतिमतिमानभंगो	કામદેવનું અભિમાન		रासम्	રાસસુખનું દાન
		તોડાવનાર એવાં			આપવા માટે

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	रासेश्वरी	રાધિકાજી
	रेंगे	ચાલશે, ઘુંટણીયાં ભરશે
	रेंगनधामहीमांझ	ભારે તડકામાં ફરી રાતો થયેલ
	रोमप्रतिगात	શરીરના રોમેરોમમાં
	रिंगन	ચાલતા શીખવું
	रिगाइ	દોડાવે, રગડે છે
	रीतौ	ખાલી
	रीती	ખાલી
	रीपुकस	શત્રુ, દુ:શાસન
	रीमीझामी	ઝરમર ઝરમર
	रीसटारे	રીસ ઓછી ન થઇ
	रीसनीझरे	રિસાઇને ચિડાય છે
	रूचिर	સોહામણું
	रूचिरकपोत	કબુતર, ગળું
	रूचिरूचि	સુંદર રીતે તૈયાર કરેલ
	रूट	રીસ
	रुतुमानी	વસંત મનાવવી
	लंगी	પાંગળો
	लघुतरूनी	નાની સ્ત્રી
	लखकोरी	અસંખ્ય
	लखिनपरे	સમજમાં ના આવવું
	लज्जाकानि	લજ્જા મર્યાદા
	लटकजाल	ઇશારાથી ચાલતો
	लखे ते	નટખટ
	लबेतो	લાડલો, કુંવર
	लंपट	બહુનાયક
	लरै	યુદ્ધ કરે, ઝઘડે
	लरिकसलोरी	બાલલીલા
	लरिकिनी	છોકરીઓ
	ललज्ज	જીભમાંથી લાળ - પડવી, લળતી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	ललित	સુંદર
	लवनीमधु	મધ અને માખણ
	लहरेखात	વળ ખાય છે
	लहुरबडाइ	નાના મોટાનો વિવેક
	लेहुंगो	લઇશ, મેળવીશ
	लाजेमेरेतात	મારા બાપના સોગંદ છે
	लेज	પાણી સીંચવાનું દોરડું
	लेखो	બતાવવું, જોવું, કહેવું
	लेलबलैया	હૃદય ભરી આવવ, ઓવારણા લેવા
	लेशत	ચોપડે છે, લગાડે છે
	लेहनोत्	ચાટવાથી
	लेही	લે
	लेहुंगो	લઇશ
	लोकअभिराम	લોકને આનંદ દેવાવાળા
	लोचन	નેત્ર, આંખો
	लोटापोटी	હર્ષથી આળોટવું
	लौनी	માખણ
	लोलकवंदी	જુમખાવાળા કર્ણકુલ
	लोलकपोल	બંને કપોલ
	लिखेसेआंकरी	સ્તબ્ધ બની જોઇ રહેવું
	लुटाइ	ફેલાઇ
	वगर	રસ્તો
	वघना	વાઘનખ
	वंचे	છેતરે
	व्रजखोरी	વ્રજની ગલી
	वज्रघातनी	વજ્રના પ્રહારથી
	व्रजबोरन	વ્રજને ડુબાડવા માટે
	व्रजप्राची	પૂર્વ દિશા

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	हटरी	દુકાન
	हठी	હઠ કરી
	हर	કામદેવને બાળનાર મહાદેવ
	हरसुत	મહાદેવના પુત્ર કાર્તિક સ્વામી
	हरे	ખોળે છે
	हरी	સર્વ દુ:ખ હરણ કરનાર
	हरीपदजल	ગંગાજીનું જલ
	हरीपरसरवर	કટી ઉપર તળાવ
	हरिणाक्ष	હરણ જેવા નેત્ર
	हरियारो	હરિયાળી
	हरिसुन	હરિના પુત્ર પ્રદ્યુમ્ન
	हलाहल	હલાહલ વિષ, ઝેર
	हसुली	હાંસડી
	हाथविकाने	ના હાથે વેચાઇ જવું, કોઇના બની જવું
	हाथभहराइ	હાથ ભાંગી જાય
	हार	હારી જવું
	हांस	હાંસડી
	हेरत	છુપા જોઇ રહ્યા છે, આશ્ચર્ય પમાડે છે
	हेरे	છુપી પ્રેમાળ દ્રષ્ટિ કરે, આકર્ષે
	हेरी	સમજાવવું, અરી સખીનું સંબોધન
	हेराहेरी	સ્થિર નજરે વારંવાર જોવું
	हिचकनिरोवे	ધ્રુસકે ધ્રુસકે રડે છે
	हित	હેત, પ્રીત
	हियकीबात	હૃદયની વ્યથા, વાત
	हियरा	હૃદય
	हियोसिराइ	હૃદયમાં આનંદ થયો
	हृदेचिनोगात	શરીર ઉપર પડેલાં ચિન્હો

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	क्षोभ	ખેદ
	क्षिति	પૃથ્વી
	श्रमसीकर	પસીનો
	श्रवनमइश	શ્રવણમાં તલ્લીન, એકતાન
	श्रवनताटंक	કાનનાં કુંડલ
	श्रीफल	ઉર ઉપરના ઉરોજ
	श्रुतिपथ	શ્રવણ માટેના, કાનનો માર્ગ

શ્રી પદ્મનાભદાસજીના કિર્તનોમાંથી અને પૂરક શબ્દો

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	अकाय	શરીર
	अक्षराकार	અવિનાશી
	अखिल	સમસ્ત, સદૈવ
	अच्युत	અવિનાશી, દ્રઢ
	अटपटी	ન સમજાય તેવી
	अंड	પિંડ
	अंत:पुर	અંત:કરણ
	अतीत	પૃથક, ન્યારો
	अधोक्षज	વિષ્ણુનું એક નામ
	अनुभाव	પ્રચુર પ્રભાવ
	अवलंबइ	આશ્રય માને છે
	अभ्र	વાદળ
	अभिनय	હાવભાવ
	अभिनयह	વિભાવ
	अरूझानी	ગુંથવાઇ
	अलकवेपमान	શિર કેશ કંપાનું કરણ
	अलैयो	ધારણ કરવી
	अवगाहत	કહે છે, ગાન કરે છે
	अहि	સાપ, ધૂર્ત
	आवेश	આતુરતા
	आविर्भाव	પ્રાકટ્ય
	एतावतकृत	એવા જ ભાવનું
	ओरे	તરફ
	उदारी	અંતરનિષ્ઠ થવું
	उछंगे	વાત્સલ્ય
	उपस्थित	પ્રકાશમાન, હાજર

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	उपाधि	છલ, કપટ
	उमरी	ઉદય થઇ
	उल्हरी	છાય રહીં
	उसरी	જ્યાં ત્યાં ગોપી ભાવમાં સંમિલીત થઇ રહે
	कटिग्रीवगुल्फ	કમર, ગરદન અને ઘુંટણ
	कंदरा	ગીરીરાજની નિકુંજ
	करतलआमलक	જેને માટે બ્રહ્માંડ હાથની આંગળી સમાન છે તે
	कल्पतरोरूह	સ્વર્ગનું કલ્પવૃક્ષ
	कलाकेली	વિવિધ ખેલનકલાની કેલી
	कुमार	તુચ્છ છે કામ જેને તે કુમાર
	खेरसार	હાથો
	गदगद	ઉંચી, ઉત્તમ, ઢગલાબંધ
	गह्वरारण्य	ઘેરૂવન
	गहरानी	અંદર બહાર
	गह्वर	ઘેરૂં, ગાઢ
	गोभा	દૃઢ અંકુરો
	गोरस	દુધ, સંપૂર્ણ નવનીત
	गुनातित	ત્રણ ગુણ સત્વ
	गुणातित	રજતમ ગુણોથી પર
	गुल्म	નાનો છોડ
	ज्ञापित	જણાવવું, જણાવેલું
	घनदामिनीद्युति	વાદળ ભર્યા આકાશની વિજળી
	घेरी	ઘેરી વળેલી, ઘેન ભરેલી
	चटसार	પાઠશાળા
	चतुरंग	ચાર રંગની, પ્રકારની

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	चंद्रिका	ચંદ્રકિરણ, મસ્તકનો શ્રૃંગાર
	छतरी	સીડી, વૃક્ષરૂપ છત્રી
	जानवी	જાણવી
	जारी	જાલી
	जैबो	જવું, જાય છે
	जोग	યોગ, યોગ્ય
	जीवनमूली	સંજીવની બુટી, અતિપ્રિય વસ્તુ
	टेक	નિશ્ચય, આશ્રય, સહારો
	ठगौरी	ઠગવાવાળી સ્ત્રી
	ठाउ	સ્થાન, સ્થળ
	ठिठकरहे	ત્યાં જ ઉભો રહ્યો
	तडितघनतरंगी	વીજળી વાદળ
	तडिविप	વીજળી વાદળ માફક તરંગીત
	त्रण	ત્રણ, રમક
	ततद्भाव	તે તે ભાવ
	तांडव	એક પ્રકારનું અલૌકિક નૃત્ય
	तोखे	તર્પણ કરવું
	त्रिभंग	પગ, કમર અને ગર્દન એમ ત્રણ જગ્યાથી વાંકી
	तीर	સમીપ, પાસે
	दगदगतुलातुलाइ	સ્વરૂપની સુંદરતા તેજોના ત્રાજવા સાથે તોલે
	द्रवत	દ્રવીભુત થવું
	दृष्टिवृष्टि	કૃપા દ્રષ્ટિની વર્ષા
	दोरे	બતાવે, લઇ જાય
	द्विदलात्मक	બે દલ શ્રૃંગારના સંયોગ અને વિપ્રયોગ
	द्रुमवरिया	વૃક્ષની ડાળ
	दुरती	ગૂઢ નિધી, ગુથાબંધી

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	धातनमें	મન, કર્મ, વચનથી અપ્રગટ રાખી
	नखशिखाग्र	નખની શીખા સુધી
	नटवरवपु	સ્વરૂપ ધારણ કરનાર નટવર પ્રભુ
	नवनिकुंज	નવિન ઘેરૂ ઉપવન
	नातरू	નહિ તો
	नेकहु	થોડીવાર, થોડું પણ
	नैनन चैनन	આંખના ઇશારાથી
	नेहवेह	તે સ્નેહ
	नीर्गुन	ત્રણેય ગુણ વિનાના
	निविडवलीन	ઘેરો, ઉંડો
	नित्यभारी	નિત્ય વિવિધ પ્રકારે
	निरीक्ष्यम्	નિરખવા, દર્શન કરવા યોગ્ય
	निरूपी	વિવેચન કરે છે
	निहकर्म	જેનાં કર્મ છુટી ગયાં છે તે
	प्रचंड	મહાન, વિસ્તારવાળો
	प्रचंडउत्कृष्ट	વિરહતાપથી ભરપુર
	पंथी	પ્રકાશી
	प्रबोधित	જેણે સુંદર બોધ પ્રાપ્ત થયો છે તે
	प्रमेय	સ્વતઃ આપમેળે
	परम	ઉત્કૃષ્ટ, ઉત્તમ
	पराग	અધરરસ, ફુલની ભીતરનું બંધન
	परोरी	પ્રકટ થયા પુરૂષોત્તમ
	प्रवेशस्वरूपप्रमाणे	શ્રી વલ્લભ, પ્રવિષ્ટ પ્રમાણભૂત સ્વરૂપ
	पानपीक	ચર્વીત પાનનો રસ
	प्रेमपरे	પ્રેમથી વશીને
	पैयत	પ્રાપ્ત થાય છે (વિના સાધને)
	पैली	પેલીપાર
	पुंजनी	ઢેર, ઢગલો

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	पुलीनठोरकीठानी	શ્રી યમુનાજીની પુલીનમાં રાસ રમણનો નિર્ણય, શરૂઆત
	पुष्करमलन	હાથીની સુંઢથી છાંટવાની ક્રિયા
	बतेवो	બતાવે છે
	बदरवरण	બોરદલ જેવું વર્ણ
	बरनिक	વર્ણન કરેલા
	बसायो	સ્થાપિત કર્યું
	बंसी	બંસી જેણે વનમાં જ અધરરસથી સિંચન કર્યું તે
	बर्हापीड	મયુર ચંદ્રિકા ધારણ કરેલ
	बहुलाइन	બહુજના
	बापुर	બાપડો, બિચારો
	बैवो	રોપ્યો
	भिवशत	માથામાથા ફરવું
	भट	અંતરના શત્રુને જીતનાર યોદ્ધો
	भावगोल	ભાવમાર્ગ
	मत्तावेश	આવેશથી ભરપૂર
	मदनमोहन	કામદેવને મોહ પમાડનાર, જયાં મદ અને મોહ નથી
	मधुप्रवाल	કોમલ શ્રી અંગ
	मधुरावृत्त	મધુર રસથી ઢંકાયેલો
	मधुरावली	સંયોગમાં રસ રમણની મધુર પંક્તિ
	मधुवृत्त	રાસલીલા સમય ગાયન કરનાર ભ્રમર
	मधुसंगमविलास	મહારાસમાં રસ વિલાસ
	मर्माणी	રહસ્યો
	मार्गागमी	માર્ગના પૂર્ણ રીતે જાણકાર
	मार्गाब्ज	ભક્તિમાર્ગ રૂપી કમળ

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	मैलो	પાડે છે, ડુબાડે, ગીરાવે છે
	मोद	આનંદ
	मोर	લૌકિક વિષય ત્યાગી મયુર
	मुंदगयो	બંધ થઇ ગયો
	मूलवारी	રસરૂપી કમળના મૂળનું જલ
	यथा	જેવો, જેવી રીતે
	याहिते	આ કારણથી
	रंग	લીલા રસ, કેલી રસ
	रमण	આધિદૈવિક ઉન્મદ આનંદની હેલી
	रस	સમાન, સરખું
	रह	એકાન્ત
	रागरंगरंगी	પ્રેમ રસમાં રંગાયેલ
	राजहंस	લાલ પગવાળા હંસ પક્ષી, યમુનાજીના બે કાંઠાની ઉપમા
	रासरंगरंगी	રાસ રસમાં રંગાયેલા
	रेप्यन्ते	નિરૂપણ કરવામાં આવે છે
	रूमझूम	અર્વાંગે રોમાંચ થવું
	रूरी	સ્થિર થઇ શોભે છે
	रूह	કમળ
	रूचि	સુંદરતા
	ररीलगी	નિરંતર પ્રેમ રસની વર્ષા વરસવી
	ललितघटा	શૃંગાર રસાત્મક સ્વરૂપ છટા
	लैयो	પ્રાપ્ત કરવો
	लोपी	મીટાવીને
	लौलागे	સ્નેહ થાય તે
	वक्त्र	મુખારવિંદ
	वक्रिम	વાંકા, ટેઢા
	व्रजजनमुकुटमणी	વ્રજજનોના મુકુટ, મણી ભગવાન

ક્રમાંક	વ્રજભાષાના શબ્દો	ગુજરાતી અર્થ
	व्रजपुरेन्दु	વ્રજપુર વૃંદાવનના ચંદ્રમાં
	व्रजश्लाघ्य	વ્રજજનોથી વખણાયેલાં
	वदनेन्दु	મુખચંદ્રમાં
	वधकारी	વધ કરવા વાળા
	वयन	ભક્તવૃંદ, ગોપીજન
	वल्लभनाव	પ્રિયગાન
	व्यामोहक	મોહ ઉત્પન્ન કરવાવાળું
	वेणु	ભજનાનંદ આપનાર બંસી
	वेष्टित	વીંટળાયેલી
	विक्ष्यम्	દર્શન કરવા લાયક
	विपिनकृत	વૃંદાવનમાં કરેલો
	विवस्था	વૃત્તાંત, વ્યવસ્થા
	संकुलित	સારી રીતે લપટાયેલી
	सगुण	સત્વ, રજ, તમ ગુણથી ભરેલ
	सरल	સીધો સાદો ભાવ
	साधे	ધારણ કરે
	सारस	આધિદૈવિક પક્ષી
	सापेष्टित	જોડાયેલા, આલિંગન કરાયેલા
	सांचेमे	હૃદયમાં રસ સ્થિત કરવાનું
	सौरभ	લીલા રસની દિવ્ય સુગંધ
	सिंध	સિંધ રાત્રી પૂર્વ
	सुत्र	સંક્ષેપમાં રહસ્ય બતાવનાર, સૂત્ર
	सुरंग	શ્રેષ્ઠ લીલા રસ રંગ
	शामनकरवुं	શાંત કરવું
	शीकरै	છાંટીને (જલનો) છંટકાવ
	हरित	લીલી
	हंस	નીર ક્ષીર વિવેકી, સારગ્રાહી પક્ષી

શ્રી સુબોધિનીજી શું છે ?

(૧) શું વાંચવાથી શ્રીભાગવતનો ગૂઢ અર્થ સમજાય ?

(૨) શ્રીહરિરાયજીએ શેના અવલોકન વગર વૃથા જન્મ કહ્યો ?

(૩) કયા ગ્રંથમાં પુષ્ટિમાર્ગના મૂલભૂત સિદ્ધાંતો મળે ?

(૪) શું વાંચવાથી શ્રી કૃષ્ણનું માહાત્મ્ય જાણી સેવામાં પ્રેમ વધે ?

(૫) બબ્બેવાર પ્રભુની આજ્ઞા ઉથાપી શ્રીવલ્લભાધીશે નિજ સેવકોને શેનું અમુલ્ય દાન આપ્યું ?

(૬) શું વાંચવાથી સાંપ્રદાયિક મતભેદો દૂર ભાગે ?

(૭) રસરૂપ પ્રભુનો રસાસ્વાદ શું વાંચવાથી મળે ?

(૮) વેદવૃક્ષનું ફલ શ્રીભાગવત તેનો રસ પાનાર કોણ ?

(૯) રસ સ્વરૂપનું વલ્લભવાક્ દ્વારા રસાસ્વાદ કોણ કરાવે ?

આ સર્વનો એક જ ઉત્તર

"શ્રી સુબોધિનીજી"

ગાયો ન ગોપાલ, મન લાગ્યો ન રાસલીલા,
સુનીન સુબોધિનીજી, ન સાધુ સંગ પાયો હૈ,
રસિક કહે વારંવાર, લાજ ન આવે તોહી,
મનુષ્ય જન્મ પાયો, કહા લે કમાયો હૈ.

શ્રીમદ્ વલ્લભાચાર્યજીએ રચેલી શ્રીમદ્ ભાગવતજીની આ ટીકા ભગવલ્લીલાના અદ્ભૂત ગૂઢ રહસ્યો પ્રકટ કરતો અલૌકિક ગ્રંથ છે. શ્રી સુબોધિનીજી પ્રકાશન યોજના નીચે પ.ભ. શ્રી રમેશચંદ્ર નાથાલાલ શાહ, એમ.એ.એલએલ.બી. દ્વારા સંપાદિત સુબોધિનીજી અત્યાર સુધીમાં કુલ છવ્વીસ ભાગમાં પ્રગટ થયા છે જેમાં શ્રીમદ્ ભાગવતજીના મૂળ સંસ્કૃત શ્લોક, એમનો ગુજરાતી અનુવાદ, શ્રીમદાચાર્યજીની મૂળ સંસ્કૃત કારિકાઓ, એમનો ગુજરાતી અનુવાદ, મૂળ સંસ્કૃત ટીકાનો પ્રમાણભૂત સરલ ગુજરાતી અનુવાદ અને સંક્ષિપ્ત વિવરણ આપવામાં આવ્યા છે. દરેક ભાગમાં અધ્યાયની અનુક્રમણિકા સાથે શ્લોકોની વર્ણાનુક્રમણિકા પણ આપવામાં આવી છે. પ્રકાશિત સર્વ ભાગોની વિગત આ સાથે પ્રગટ કરી છે.

પ.ભ. શ્રી રમેશભાઇ શાહ, એમ.એ.એલએલ.બી. **(કાંદીવલી - મુંબઇ) સંપાદિત**

સુબોધિનીજી પ્રકાશન યોજના અંતર્ગત પ્રકાશિત

સુબોધિનીજી

દ. સુ. ભાગ - ૧ (આવૃત્તિ ત્રીજી)જન્મ પ્રકરણ અધ્યાય ૧ થી ૪ ન્યો. રૂ. ૧૦૦/-
દ. સુ. ભાગ - ૨ (આવૃત્તિ બીજી)તામસ પ્રમાણ પ્રકરણ અધ્યાય ૫ થી ૯ ન્યો. રૂ. ૮૦/-
દ. સુ. ભાગ - ૩ (આવૃત્તિ બીજી)તામસ પ્રમાણ પ્રકરણ અધ્યાય ૧૦, ૧૧
પ્રક્ષિપ્ત અધ્યાય ૩ અધ્યાય ૧૨ થી ૧૪ ન્યો. રૂ. ૬૦/
દ. સુ. ભાગ - ૪ (આવૃત્તિ બીજી)તામસ પ્રમેય પ્રકરણ અધ્યાય ૧૫ થી ૨૧ વેણુગીત ન્યો. રૂ. ૧૦૦/-
દ. સુ. ભાગ - ૫ (આવૃત્તિ બીજી) તામસ સાધન પ્રકરણ અધ્યાય ૨૨ થી ૨૮ ન્યો. રૂ. ૧૦૦/-
દ. સુ. ભાગ - ૬ (આવૃત્તિ બીજી) તામસ ફળ પ્રકરણ અધ્યાય ૨૯ થી ૩૩
(રાસપંચાધ્યાયી) ન્યો. રૂ. ૧૦૦/-
દ. સુ. ભાગ - ૭ તામસ ફળ પ્રકરણ અધ્યાય ૩૪, ૩૫ ન્યો. રૂ. ૫૦/-
રાજસ પ્રમાણ પ્રકરણ ૩૬ થી ૩૯ (યુગલ ગીત)
દ. સુ. ભાગ - ૮ રાજસ પ્રમાણ પ્રકરણ અધ્યાય ૪૦ થી ૪૨ન્યો. રૂ. ૫૦/-
રાજસ પ્રમેય પ્રકરણ અધ્યાય ૪૬ થી ૪૯
દ. સુ. ભાગ - ૯ રાજસ પ્રમેય પ્રકરણ અધ્યાય ૪૬ થી ૪૯ ન્યો. રૂ. ૫૦/-
(ઉધ્ધવલીલા ભ્રમરગીત)
દ. સુ. ભાગ ૧૦ રાજસ સાધન પ્રકરણ અધ્યાય ૫૦ થી ૫૪ ન્યો. રૂ. ૫૦/-
(રૂક્ષ્મણી વિવાહ)
દ. સુ. ભાગ ૧૧ રાજસ સાધન પ્રકરણ અધ્યાય ૫૫, ૫૬ ન્યો. રૂ. ૫૦/-
રાજસ ફળ પ્રકરણ ૫૭ થી ૬૦
દ. સુ. ભાગ - ૧૨ રાજસ ફળ પ્રકરણ અધ્યાય ૬૧ થી ૬૩ ન્યો. રૂ. ૫૦/-
સાત્વિક પ્રમેય પ્રકરણ અધ્યાય ૬૪ થી ૬૮
દ. સુ. ભાગ - ૧૩ સાત્વિક પ્રમેય પ્રકરણ ૬૯, ૭૦ ન્યો. રૂ. ૫૦/-
સાત્વિક સાધન પ્રકરણ અધ્યાય ૭૧ થી ૭૪
દ. સુ. ભાગ - ૧૪(આવૃત્તિ બીજી)સાત્વિક સાધન પ્રકરણ અધ્યાય ૭૫ થી ૭૭
સાત્વિક ફળ પ્રકરણ અધ્યાય ૭૮ થી ૮૧ ન્યો. રૂ. ૧૦૦/-
દ. સુ. ભાગ - ૧૫ સાત્વિક ફળ પ્રકરણ અધ્યાય ૮૨ થી ૮૪ ગુણ પ્રકરણ
અધ્યાય ૮૫, ૮૬ ન્યો. રૂ. ૫૦/-
દ. સુ. ભાગ - ૧૬ ગુણપ્રકરણ અધ્યાય ૮૭ થી ૯૦ (વેદસ્તુતિ) ન્યો. રૂ. ૫૦/-
એકાદશ સ્કંધ સુબોધિનીજી ભાગ - ૧ અધ્યાય ૧ થી ૪ ન્યો. રૂ. ૫૦/-
પ્રથમસ્કંધ સુબોધિનીજી ભાગ - ૧ હિનાધિકારલીલા અધ્યાય ૧ થી ૩ ન્યો. રૂ. ૫૦/-
પ્રથમસ્કંધ સુબોધિનીજી ભાગ - ૨ મધ્યમાધિકારલીલા અધ્યાય ૪ થી ૬ (ગાયત્રી ભાષ્ય સાથે) ન્યો. રૂ. ૫૦/-
પ્રથમસ્કંધ સુબોધિનીજી ભાગ - ૩ ઉત્તમાધિકારલીલા અધ્યાય ૭ થી ૧૧ ન્યો. રૂ. ૫૦/-
પ્રથમસ્કંધ સુબોધિનીજી ભાગ - ૪ ઉત્તમાધિકારલીલા અધ્યાય ૧૨ થી ૧૫ ([illegible] સાથે) ન્યો. રૂ. ૫૦/-
પ્રથમસ્કંધ સુબોધિનીજી ભાગ - ૫ ઉત્તમાધિકારલીલા અધ્યાય ૧૬ થી ૧૯ ન્યો. રૂ. ૫૦/-
દ્વીતીયસ્કંધ સુબોધિનીજી ભાગ - ૧ અધ્યાય ૧ થી ૬ - તત્વધ્યાન, [illegible] પ્રકરણ ન્યો રૂ. ૫૦/-
દ્વીતીયસ્કંધ સુબોધિનીજી ભાગ - ૨ અધ્યાય ૭ થી ૧૦ - વિમર્શ પ્રકરણ ન્યો. રૂ. ૫૦/-
તૃતીયસ્કંધ સુબોધિનીજી ભાગ - ૧ અધ્યાય ૧ થી ૫ ન્યો રૂ. ૬૦/-
તૃતીયસ્કંધ સુબોધિનીજી ભાગ - ૨ અધ્યાય ૬ થી ૧૧ ન્યો. રૂ. ૬૦/-
તૃતીયસ્કંધ સુબોધિનીજી ભાગ - ૩ અધ્યાય ૧૨ થી ૧૭ ન્યો. રૂ. ૬૦/-
તૃતીયસ્કંધ સુબોધિનીજી ભાગ - ૪ અધ્યાય ૧૮ થી ૨૩ ન્યો. રૂ. ૬૦/-

રવાનગી ખર્ચ રૂ. ૨૦/- પ્રતિ બુક